

Åbo stads verksamhetsplan

Budget för 2024 och
ekonomiplan för 2024–2027

Innehållsförteckning

Borgmästarens översikt	
1. Inledning	1
1.1 Den strategiska styrningen av Åbo stad	1
1.2 Utvecklingsutsikter för omvärlden	3
1.3 Övriga utvecklingsutsikter för omvärlden	18
1.4 Åbo stads organisation och Åbokoncernen	21
1.5 Utveckling av Åbo stad och spetsprojekt.....	23
1.6 Samverkande mål	24
1.7 Borgmästarprogrammets mål	26
1.8 Klimatmålen för åren 2024–2027	31
2. Budgeten och ekonomiplanerna	40
2.1 Resultaträkning	45
2.2 Skatteinkomster och statsandelar	46
2.3 Finansieringskalkyl och lån	46
2.4 Investeringsdelen	49
2.5 Budgetens bindningsnivåer	53
3. Nämndernas mål för verksamheten och ekonomin	
Stadsfullmäktige	54
Revisionsnämnden	55
Centralvalnämnden	57
Nämnden för främjande av hälsa och välfärd	59
Koncernförvaltningen	62
Stadsstyrelsen	62
Stadens gemensamma funktioner	62
Servicehelheten för livskraft.....	77
Syssetsättningstjänsterna.....	82
Servicehelheten för fostran och undervisning	84
Nämnden för fostran och undervisning	84
Servicehelheten för kultur	89
Kultur- och ungdomsnämnden	89
Servicehelheten för samverkande helhetssyn inom tjänsterna för barn och unga.....	95
Kultur- och ungdomsnämnden	95
Servicehelheten för idrott	100
Idrottsnämnden	100
Servicehelheten för stadsmiljö	105
Stadsmiljönämnden	105
Byggnads- och tillståndsnämnden	105

Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion	105
Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland	105
4. Koncernbolagen	
Arkea Ab	118
Blue Industry Park Oy	120
Stiftelsen Forum Marinum.....	122
Kaarea Oy.....	125
Kuntec Oy	128
Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab (koncernen).....	130
Stiftelsen Åbo 2029 sr.....	133
Åbo City Data Ab.....	135
Koncernen Åbo Energi	138
Turku Science Park Oy	141
Turun Aikuiskoulutussäätiö	145
Turun Ammattikorkeakoulu Oy	148
Åbo Stadsteater Ab.....	151
Åbo Stadstrafik Ab	153
Åbo Musikundervisning Ab.....	155
Åbo hamn Ab -koncernen	158
Turun seudun puhdistamo Oy	161
Turun Seudun Vesi Oy	165
Konstens hus i Åbo Ab	168
Åbo Teknologifastigheter Ab	171
Åbo Vattenförsörjning Ab.....	174
Studentbystiftelsen i Åbo	177
Koncernen TVT Asumnot Oy.....	180
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy.....	184
Visit Turku Archipelago Oy	187
5. Kalkyler	190
6. Bilagor	
6.1 Bestämmelserna on iakttagande av budgeten	

Borgmästarens översikt

Stadens tillväxt behöver en hållbar grund

De senaste årens samtidiga och komplexa kriser har lett till snabba förändringar i omvärlden. Förändringar som tidigare långsamt framskred i bakgrunden har nu tagit plötsliga språng. Detta har också utmanat städerna att fundera över sin egen omvärld. Städernas betydelse för Finlands tillväxt har dock inte försvunnit, tvärtom. Därför ser Åbo med tillförsikt på framtiden även i utmanande tider och strävar efter en hållbar tillväxt genom noggrant genomtänkta investeringar.

Städernas investeringsförmåga ska tryggas mitt i konjunkturcyklerna

Efter social- och hälsovårdsreformen är stadens ekonomi i allt högre grad beroende av kommunal- och samfundsskatteintäkter. Den ökade konjunkturkänsligheten i kommunekonomin återspeglas i snabba fluktuationer i inkomstfinansieringen, och konjunkturförändringarna återspeglas också i statsandelarna.

Att stadens ekonomi i allt högre grad är kopplad till den allmänna konjunkturutvecklingen är en utmaning för den långsiktiga ekonomiska planeringen. Det förutspås en måttlig tillväxt för Finlands ekonomi nästa år, men till exempel situationen inom byggbranschen ökar osäkerheten. Arbetslösheten var senast så låg i början av 1990-talet och sysselsättningsgraden är nu rekordhög. Även i Åbo har både arbetslösheten och antalet långtidsarbetslösa fortsatt att sjunka jämfört med året innan. En fortsatt positiv ekonomisk utveckling och en återgång till tillväxt är också en absolut förutsättning för att uppnå en balanserad kommunekonomi. Förutom den allmänna ekonomiska situationen utgör underskottet i den offentliga sektorn och vårdreformens långsiktiga effekter på kommunekonomin ett orosmoment.

Investerande och växande stadsregioner kommer att vara ryggraden i Finlands tillväxt även under de kommande åren. Över 55 procent av Finlands bruttonationalprodukt genereras i de sex största städerna och deras stadsregioner och därför har de stora städernas investeringsförmåga inverkan på hela Finlands livskraft. Det finns en risk att större städer som blir allt mer konjunkturkänsliga måste spara på sina investeringar, vilket ytterligare urholkar förutsättningarna för framtida tillväxt. Att ta hand om städernas investeringsförmåga är därför oerhört viktigt.

En olycklig trend under de senaste åren har varit att kommunernas uppgifter ökar, men den statliga finansieringen minskar. Detta är inte en hållbar riktning med tanke på Finlands helhetsintresse. Granskning av kommunernas uppgifter och skyldigheter, ökning av den avtalsenliga

stadspolitiken och ändringar i systemen för skatteinkomster och statsandelar som ingår i statsminister Peteri Orpos regeringsprogram har en central roll när det gäller att trygga städernas investeringsförmåga.

De stora verksamhetsförändringarna inom kommunsektorn är inte heller över ännu. Ansvaret för att ordna offentlig arbetskraftsservice överförs från arbets- och näringsbyråerna till kommunerna från och med 1.1.2025. I fortsättningen är det samma anordnare som ansvarar för sysselsättnings-, utbildnings- och näringstjänsterna, vilket stöder målen om snabbare sysselsättning och mer övergripande livskraftspolitik. Avsikten är att kommunerna ska kompenseras för överföringen av tjänster genom statsandelssystemet, men det är fortfarande mycket osäkert hur finansieringsmodellen kommer att se ut. Den finansieringsmodell som nu föreslås kommer också att öka konjunkturrisken ytterligare.

Åbo fortsätter att investera i framtiden

Åbo och andra stora städer har skyldighet att blicka tillräckligt långt in i framtiden. Hållbara investeringar görs under en period av några årtionden, inte under en period av några år. Varje investering måste övervägas noggrant, men utan investeringar kommer städernas tillväxt att stanna av och inkomstbasen kommer att urholkas. Därför är hållbara tillväxtinvesteringar nödvändiga även när det gäller att stärka stadens skattebas på lång sikt.

Även i tider av försvagade tillväxtutsikter har stadens hållbara investeringar en stabiliserande effekt på ekonomin även i större utsträckning. Ränteuppgången och inflationen har redan bromsat upp bostadsbyggandet i hela landet, och tecken på avmattning kan också ses i Åboregionen, även om den fortfarande är ganska måttlig. Osäkerheten inom byggbranschen ökar också osäkerheten inom den kommunala ekonomin, men å andra sidan har stadens betydande investeringsprogram också en utjämnande effekt.

Även i utmanande tider fullföljer Åbo sin långsiktiga stadsutvecklingsvision som linjerats upp i borgmästarprogrammet. Jämfört med den relativt måttliga investeringsnivån under de senaste 10 åren kommer stadens investeringar att vara exceptionellt stora under de närmaste åren. Under ekonomiplanepreioden 2024–2027 uppgår stadens investeringskostnader till sammanlagt 1413 miljoner euro. Största delen av infrastrukturinvesteringarna riktas till strategiska spetsprojekt, fastighetsutvecklingsobjekt och objekt med reparationsskuld. Lokalprojekten däremot består i huvudsak av ett servicenätverk för fostern och undervisning samt en investering i ett nytt musikhus.

Spetsprojekten utvecklar staden i stor skala

I Åbos borgmästarprogram som utarbetades 2021 fastställdes framtida spetsprojekt för stadsutvecklingen. Spetsprojekten är ett sätt att framföra en samsyn i stor utsträckning och att reagera med framförhållning på globala förändringar. Åbo stad har fem spetsprojekt som tas upp i stadsstrategin och borgmästarprogrammet: Spetsprojektet för utvecklandet av centrumområdet, spetsprojektet för Vetenskapsparken, spetsprojektet för kultur, spetsprojektet för kompetens samt spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden.

Ambitiösa mål har uppställts för samtliga spetsprojekt, och dessa genomförs såväl med interna som med externa partner. Omfattande helheter som sammanslår flera aktörer och åtgärder är bl.a. Kulturstranden (bl.a. Musikhuset, Konstens hus, konststadsdelen Slottssudden) och campussamarbetet (Teknologicampus, Hälso-campus och Kulturcampus).

Inom spetsprojektet för centrum förstärker vi dess livskraft och utvecklar det kommersiella centrumet, kulturstranden längs Aura å och Gamla staden. För detta utvecklingsarbete har utarbetats Centrumvisionen 2050 och flera objektspecifika planer. I och med att salutorget så gott som är färdigt flyttas spetsprojektets fokus på bland annat utvecklandet av Åbo bangård. I området planeras ett arena- och upplevelsecentrum, vars avsikt är att skapa ett nytt internationellt attraktivt evenemangsentrum i Åbo.

På Aura ås östra strand byggs det moderna Musikhuset som ingår i det mer omfattande Kulturstrandkonceptet. Under 2024 avgörs också en internationell arkitektävling gällande Museet för historia och framtid som byggs i Slottssuddens område för att hedra stadens 800-årsjubileum. Därefter, år 2024–202 ordnas en landskapsarkitektävling om planering av den utvidgande Slottsparken.

Åbo Vetenskapspark är det viktigaste tillväxstödande stadsutvecklingsobjektet i stadsregionen. Syftet med spetsprojektet är att skapa ett internationellt attraktivt och djärvt innovativt kompetenskluster med mångsidiga funktioner och logistisk dragningskraft. Utvecklingsarbetet i enlighet med spetsprojektet för Vetenskapsparken syftar framför allt till att de exceptionella utgångspunkterna för Vetenskapsparkens läge och den potential som det mångsidiga kompetensklustret skapar ska gynna den heltäckande utvecklingen så fullt ut som möjligt. Insatsområdena för utvecklingen skapar en grund för förstärkande av områdets konkurrens- och dragningskraft både som en mångsidig utbildnings- och forskningskoncentration och som ett internationellt viktigt centrum för kompetensintensiv företagsverksamhet och en attraktiv boendemiljö.

Målet med spetsprojektet är att lyfta fram Åbobornas utbildningsnivå samt stärka Åboregionens kompetens- och innovationsförmåga. Med hjälp av projektet svarar vi mot arbetslivets behov av experter genom att utveckla möjligheterna till kontinuerligt lärande. Vi satsar dessutom på att locka internationella experter genom att utveckla den engelskspråkiga utbildningsstigen och genom att stöda verksamheten i International House Turku.

Spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden förebygger utslagning, vänder på segregationsutvecklingen mellan områden och satsar på delaktighet och särskilt ungas välbefinnande i Åbo. De ungas allt sämre mående och störande beteende som ökat under coronapandemin förebyggs genom omfattande och mångprofessionellt samarbete. Dessutom är målet att locka Åbobor i alla åldrar att röra på sig genom att förbättra möjligheterna till näridrott och genom att förnya bidragssystemet för idrottsföreningar (1.1.2025-) så att det blir jämlikare och uppmuntar till investeringar.

Åbo har en europeisk kulturstads hjärta. Spetsprojektet för kultur stöder stadsbornas välfärd och områdets livskraft. Det förstärker och främjar konst- och kulturförutsättningarna i Åbo i samarbete med branschaktörer inom såväl det fria konstfältet som institutioner.

Åboborna är nu fler än någonsin förr

Förra sommaren överskred Åbos invånarantal första gången någonsin gränsen på 200 000 invånare. Enligt de nyaste befolkningsprognoserna är inte den starka tillväxten under de senaste åren en avvikelse, utan Åbos befolkning kommer att öka med till och med 40 000–60 000 invånare före år 2040. Under de kommande åren ska vi fästa särskilt uppmärksamhet vid att den växande staden byggs upp på ett hållbart sätt på alla fronter.

Åboregionen är i skrivande stund det tredje största invånar-, arbetsplats-, företags- och kompetensklustret i Finland. Enligt många mätare för intensiv attraktionskraft går det bra för vår region men tävlingen mellan olika stadsområden kommer att bli allt hårdare under de kommande åren.

I och med att tävlingen blir allt hårdare betonas också vikten av så kallade mjuka attraktionsfaktorer. Därför kommer Åbo att göra betydliga investeringar i kultur under de kommande åren. Livskraftiga kulturanstalter och intressanta kulturevenemang ger upphov till betydande ekonomisk aktivitet. Därför reflekteras ett levande kulturfält direkt som tillväxt i områdets turism- och restaurangbranscher. Kulturinvesteringarna, av vilka musikhuset Fuuga är den största, är framför allt strategiska tillväxtinvesteringar för Åbo.

De stora stadsregionernas tillväxt grundar sig i framtiden på snabba spårförbindelser. Inledningen av projektet för entimmeståget som bestäms i regeringsprogrammet och Åbo spårväg som övergår till genomförandeplanering kommer båda att vara centrala projekt för en hållbar stadsutveckling i Åbo.

Barn och unga är kärnan för det Nya Åbo

Efter reformen av social- och hälsovårdstjänsterna står barn och unga allt starkare i centrum för städernas arbete och verksamhet. Efter reformen står kostnaderna för tjänsterna för barn och unga för cirka 75 procent av stadens budget. Under sommaren inledde vi ett tvåårigt ändringsprojekt med målet att skapa en verksamhets- och ledningsmodell med vilken vi kan ta hand om barns och ungas välbefinnande och tjänster på ett så effektivt och heltäckande sätt som möjligt.

Barn och unga i Åbo kan inte heller förvänta sig bättre tider för ekonomins del och därför satsar staden nu på att med stora investeringar att beta av den betydande reparationsskuld som uppstått under årens lopp i nätverket av daghem och skolor. Vårt mål är att bygga landets bästa lärtig och detta mål kräver också att daghems- och skollokaler är moderna och hälsosäkra.

Inkomstökningarna lättar på anpassningsbehovet för nästa år.

Vid budgetförhandlingarna som leds av borgmästaren gjordes en del ändringar i kanslichefens budgetutkast. På lite längre sikt förväntas stadens ekonomi att avhjälpas av de minskade arbetsgivaravgifterna som enligt prognosen blir ca 3,7 miljoner euro år 2024. Därtill kommer den personliga sysselsättningsprocessen att utvecklas vidare på ett sätt som möjliggör en besparing på ytterligare en miljon euro i sysselsättningskostnaderna.

Staden har inte hittills förutsatt inkomstförling av alla sina bolag men nu kommer staden att skaffa avkastning av de bolag som har möjlighet att betala ut dividender. Staden kommer att reda ut TVT:s möjlighet att betala dividend till staden, dock med en sådan förutsättning att inkomstförlingen inte påverkar bostädernas hyror. Med ändringen eftersträvas ca 600 000 euro dividender per år och samtidigt får TVT lösa in sina hyrestomter till ett värde på ca 500 000 euro under nästa år.

Staden fortsätter utveckla sin praxis för informationsledning och fortsätter arbetet för att anpassa ekonomin. Det oriktade anpassningsbehovet minskas och nästa år kommer servicehelheterna att anvisas betydligt färre oriktade anpassningsåtgärder än det som anvisats i kanslichefens budgetutkast.

Vi satsar på barns och ungas välbefinnande och ökar finansieringen för servicehelheten för fostran och undervisning med 2 miljoner euro. Tillägget till servicehelheten

för kultur och ungdom är 500 000 euro. Tilläggsjusteringar riktas inte heller till servicehelheten för idrott utan i budgeten görs ett tillägg på 300 000 euro, som ännu i kanslichefens ändring var märkts som ett behov av tilläggsjustering. Dessa ändringar i riktandet av medel gjordes i och med den inkomstökning som möjliggjordes under processen för beredningen av budgeten under borgmästarens ledning.

Principer i anknytning till budgeten som beslutats vid förhandlingarna

Under budgetförhandlingsprocessen har man också tillsammans med förhandlingsgrupperna kommit överens om principer i anknytning till behandling av budgeten som ska följas i fortsättningen. Vid förhandlingarna kom man överens om att budgetens verkställighetsbeslut i fortsättningen kommer att behandlas av ordförandekommittén före nämndernas beslutsfattande. Därtill kom man överens om att de interna höjningarna av hyrorna som uppstått som följd av slutförda projekt beaktas i fortsättningen som ökning av anslag till organen.

Staden fortsätter utveckla informationsledningen och arbetet för anpassningen av ekonomin under 2024. Ordförandekommittén kommer även i fortsättningen att styra arbetet på stadsnivå, såväl anpassningsarbetet som informationsledningen. Utfallet av ekonomin och verksamheten granskas regelbundet under årets lopp i samband med delårsöversikterna.

Vid förhandlingarna beslutades också att intressebevakningen ska intensifieras inom några för staden särskilt aktuella teman, av vilka det viktigaste är reformen av systemet med statsandelar. Vid förhandlingarna uttryckte beslutsfattarna sin oro över hur täckande systemet med statsandelar är särskilt då det gäller utvecklandet av servicestruktur för främmandespråkiga kunder samt de utmaningar som gäller ohälsa som hopar sig. Vid förhandlingarna bestämdes att de centrala insatsområdena för intressebevakningen är inverkan på ARA-finansieringens tillräcklighet samt en fortsättning för momsavdraget som gäller kollektivtrafiken. Båda temana upplevdes vara särskilt centrala ur synvinkeln för växande stadsregioner.

Åbo stad lider som många andra organisationer och företag av en tilltagande brist på experter. Särskilt dystert är situationen då det gäller att hitta behörig personal till småbarnspedagogiken. Förhandlingsgrupperna ansåg att det är av största vikt att staten ökar sina satsningar på den examensinriktade utbildningen inom både finskspråkig och svenskspråkig småbarnspedagogik.

För Egentliga Finlands välfärdsområde valdes tryggheten av tillgången till studerandevårdstjänster till en spets för arbetet för att påverka. Andra spetsar som valdes var förbättringen av smidigt samarbete och samarbetet med den tredje sektorn i arbetet med att koordinera bidrag.

En övergripande hållbar stad

Städerna har genom historien haft en central roll som lokomotiv för ändringar i samhället. Vi som arbetar i kontaktytan till stadsbornas vardag vet att ändringarna alltid ska göras på såväl ekonomiska och ekologiska, som socialt hållbara grunder.

Trots att ordnandet av social- och hälsovårdstjänster för åboborna i årsskiftet överfördes till Egentliga Finlands välfärdsområde, är det övergripande främjandet av åbobornas välbefinnande fortfarande vår gemensamma uppgift. En socialt hållbar stad botar utslagning över generationsgränserna, satsar på att sätta stopp för och vända den negativa utvecklingen av ökad ojämlikhet i olika områden och möjliggör ett betydelsefullt och gott liv för alla åbobor. Vi söker också hela tiden efter nya metoder att stöda invånarnas delaktighet och gemenskapskänsla genom bl.a. spetsprojektet för delaktighet, invånarbudgeteringen samt genom utvecklandet av mångsidiga fritidstjänster. Vårt centrala mål, och till och med vår plikt, är att bygga en stad som ökar alla åbobors men särskilt barns och ungas framtidstro.

Åbo är nationellt och internationellt känt för sitt ambitiösa och lyckade klimatarbete. Genom att systematiskt verkställa klimatplanen har vi lyckats minska växthusutsläppen i Åboregionen med över 56 procent från 1990 års nivå före 2022. Även vår utsläppsnivå per invånare har minskat snabbast och är den lägsta bland de stora städerna i Finland. För att vi ska uppnå vårt mål om ett kolneutralt stadsområde före 2029 krävs att vi fortsätter vårt starka, gemensamma utvecklingsarbete och förnyar

våra förfaringssätt både i stadens basarbete och i stads-koncernens bolag. Åbos klimatbudgetering har vidareutvecklats under denna budgetperiod. Enligt koncernbolagens uppskattningar kommer de att göra investeringar som stöder målen för klimatet, naturen och den cirkulära ekonomin med totalt 973 miljoner euro under budgetperioden 2024–2027. För stadens del tillämpades taxonomin för Europeiska unionens gröna finansiering i allt större omfattning och allt noggrannare i utvärderingen av investeringarna. Målet är att säkerställa att projekten starkt främjar åtminstone ett huvudmål för miljön och inte samtidigt skadar arbetet för att uppnå de andra miljömålen. Av investeringarna under ekonomiplanepreioden utvärderades enligt taxonomin 188 miljoner euro av investeringarna i lokalprojekt och 137 miljoner euro av investeringarna i infrastrukturprojekt.

Framtiden är ett oskrivet blad och vi bygger framtiden genom våra handlingar och val. Därför är det viktigt att våga blicka tillräckligt långt framåt också i svåra tider. Det är det enda sättet att skapa hållbart välbefinnande för åboborna.

Minna Arve

borgmästare

INLEDNING

Inledning

1.1 Den strategiska styrningen av Åbo stad

Strategin är ett centralt verktyg för ledarskap. Den uppdateras varje fullmäktigeperiod. Fullmäktige godkände stadens strategi som uppdaterats 14.2.2022. Den framåtblickande stadsstrategin svarar på följande frågor: hur ska Åbo se ut år 2030, vilka centrala mål ställer staden för sin verksamhet och vilka principer lovar stadens anställda och förtroendevalda att förbinda sig till i sin verksamhet.

Under denna fullmäktigeperiod övergick Åbo till borgmästarmodellen. Samtidigt uppdaterades stadens styrmodell. Genomförandet av strategin stöds av stadens styrdokument och borgmästarprogrammet som man kommer överens om varje fullmäktigeperiod. Genomförandet av strategin och borgmästarprogrammet sker i spetsprojektet.

Verksamhetens kortsiktiga mål ingår i de verksamhets- och serviceplaner som årligen uppgörs.

Stadsstrategin och borgmästarprogrammet

Stadsstrategin Åbo på 2030-talet sammanfattar hur Åbo kommer att se ut på nästa årtionde och vilka centrala mål staden ställer upp för sin verksamhet. Strategin är avsedd att vara ett verktyg som styr verksamheten i Åbo stads organisation men kan också användas i större utsträckning av hela staden. Det är ett dokument som även invånarna och intressentgrupperna kan förbinda sig till. Det centrala målet med dokumentet är att främja stadsbornas välfärd samt stadens livskraft och konkurrenskraft på ett hållbart sätt.

Under den pågående fullmäktigeperioden är strategins centrala mål 1) hållbar utveckling, 2) en smidig vardag, 3) välmående invånare, 4) en livskraftig och växande stad, 5) naturstaden Åbo, 6) högklassig utbildning, 7) en aktiv kulturstad och 8) det internationella Åbo. De strategiska målen framskridande följs med följande mätare. Mätarna uppdateras årligen och de rapporteras i samband med stadens bokslut.

Styrdokument som stöder genomförandet av målen för stadsstrategin är borgmästarprogrammet som fullmäktige godkänt samt de strategiska styrdokumentet.

Borgmästarmodellen fastställer betoningsområdena för fullmäktigeperioden 2021–2025 och dess prioriteter.

Styrdokumentet på stadsnivå preciserar verkställandet av strategiska mål. Sådana är bl.a. ägarpolitiken, generalplanen, byggnadsordningen, klimat- och miljöprogrammet, personalprogrammet, strategin för dataadministration, upphandlingsstrategin, lokalstrategin, bostads- och markanvändningsprogrammet, avtalet om markanvänd-

ning, boende och trafik (MBT-avtalet) och planen för utveckling av vattenförsörjningen. Styrdokumentet fastställs i samband med godkännandet av strategin och de uppdateras i huvudsak en gång per fullmäktigeperiod.

Verkställande genom planering av verksamheten och ekonomin samt genom spetsprojektet

Verksamhetsplanen som uppdateras varje år verkställer stadens strategi och borgmästarprogram. Deras riktlinjer syns i verksamhetsplanen som åtgärder för servicehelheten. På basis av åtgärderna utarbetas en serviceplan och en årlig budget. Verksamhetsplanens tidsperiod är 1+3 år och serviceplanernas 18 mån. Med spetsprojektet genomförs de mål som är allra viktigast för staden.

Bild 1 Stadens styrmodell.

Personalstrategi 2022–2025

Personalstrategin förnyades utifrån den förnyade stadsstrategin. Utgångspunkten är att Åbo, såsom den offentliga sektorn i övrigt, står inför stora utmaningar i och med att välfärdsområdena inleder sin verksamhet 2023. För att förändringen ska ske på ett kontrollerat sätt bör ledarskap och kompetens uppdateras kontinuerligt så att de möter miljöns, organisationens, mångfaldens och personalens behov.

Åbo som den stora arbetsgivaren bär ansvar för att dess verksamhet är ansvarsfull och att den stöder målen för hållbar utveckling vare sig det handlar om socialt, ekonomiskt eller ekologiskt hållbar utveckling. För att uppnå dessa mål ska Åbo ta fram arbetsmodeller som beaktar individuella behov och utnyttja smidigt de möjligheter som teknologin medför för att förbättra arbetsförhållandena.

Den mänskliga arbetsgivaren beaktar individernas behov och gör det möjligt att flexibelt sammanjämka det egna livet och arbetet. Detta är en möjlighet för den offentliga sektorn när värderingar håller på att förändras. Vi granskar och utvecklar vårt belönings- och incitamentssystem för att det ska kunna anpassa sig till förändringar och avtal.

Åbo som arbetsgivare försöker vara lyhörd för förändringar och stödbehov och för att säkerställa detta utvecklar och utnyttjar man aktivt vid sidan av årliga stora enkäter febertermoterliknande små enkäter som ingår i främjandet av välbefinnandet på arbetsplatsen genom kunskap.

Åbo är en stad som har både attraktionskraft och kvarhållningskraft och där alla anställda kan nå sin fulla potential och upplever att de är uppskattade.

Personalstrategin har tre tyngdpunkter som vi främjar med centraliserade åtgärder som riktats till servicehelheterna:

1. Arbete ökar välbefinnande
2. Kompetens och förnyelse
3. Bättre ledarskap

Rapporteringen av personalstrategin sker centraliserat som en del av personalrapporten på stadsnivå.

Riskhantering

Riskhanteringsprocessen grundar sig på identifiering av riskbedömarnas centrala funktioner och de största riskerna som hotar dessa samt valet och genomförandet av de bästa riskhanteringsmetoderna. Hur stor risken är bedöms med hjälp av en riskmatris som ett resultat av sannolikhet och följd. Ju mer sannolikt det är att risken inträffar och ju mer allvarliga effekter den har, desto större risk handlar det om.

Servicehelheterna och ansvarsområdena samt de strategiska samfunden uppgör årligen riskbedömning med riskhanteringsverktyget som grundar sig på referensramen COSO ERM och ISO 31000-standarderna. Användningen av ett omfattande riskhanteringsverktyg enhetliggör riskhanteringsprocessen och förbättrar bedömningen av risker och rapporteringen av riskhanteringen. Riskerna som ska bedömas delas in i operativa risker, skaderisker, eko-

nomiska risker och strategiska risker. Genom skadefonden har staden för sin del förberett sig för att ersätta egenomskador och andra skador som staden ansvarar för.

Riskhanteringen och utvecklingen av den är en del av strategin. De nödvändiga uppgifterna rapporteras till ledningen i realtid. När man utvecklar verksamheten och överväger strategiska tyngdpunkter ska man se riskhanteringen som en del av helheten. Riskhanteringen utvecklas så att man kan svara på utmaningarna i den föränderliga omvärlden genom att följa anvisningarna om riskhanteringen och den interna revisionen.

Åbo stad utgår från ett riskbaserat genomförande av dataskyddet och informationssäkerheten. Som registeransvarig bedömer staden eller dess organisationsenhet de risker som är förknippade med behandlingen av personuppgifter och beslutar om de åtgärder som den uppskattade risknivån kräver. Hanteringen av dataskydds- och informationssäkerhetsrisker är en del av Åbo stads riskhanteringsprocess varvid riskerna av särskilt stor betydelse rapporteras till ledningen. Den riskbaserade verksamhetsprincipen styr behandlingen av personuppgifter och är en mycket viktig del av den registeransvariges lagstadgade ansvarsskyldighet.

För att säkerställa den riskbaserade verksamhetsprincipen genomför Åbo stads konsekvensbedömningar av dataskyddet i sådana fall där behandlingen av personuppgifter är förknippad med betydande risker med tanke på individernas rättigheter och friheter. Resultaten av konsekvensbedömningen används vid fastställandet av de hanteringsmetoder varmed man försöker minimera risknivån för behandlingen av personuppgifter. Samtidigt säkerställer man att kraven i EU:s allmänna dataskyddsförordning uppfylls.

I Åbo stads verksamhet följer man principen om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard. Dataskyddet beaktas mångsidigt i samband med basverksamheten bl.a. när det gäller ledarskap, upphandlingar, utvecklingsarbete samt verksamhetsprocesser. Genomförandet av dataskyddet och informationssäkerheten på rätt sätt säkerställer man också genom att använda situationsmässigt bästa möjliga tekniska och organisatoriska lösningar som grundar sig på riskbedömningen.

1.2 Utvecklingsutsikter för omvärlden

Ekonomiska konjunkturutsikter 2023–2027

Utsikter på kort sikt 2023–2025

Finlands bruttonationalprodukt (BNP) minskade något under den senare hälften av 2022 och den svaga ekonomiska utvecklingen förväntas fortsätta under början av 2023. Hushållen minskar sina konsumtionsutgifter till följd av den snabba inflationen och räntehöjningarna och BNP minskar med 0,2 procent år 2023. Minskningen av inflationen och löneförhöjningarna bidrar till att köpkraften börjar öka under 2023. Detta innebär att Finlands ekonomi kommer att öka under åren 2024 (1,3 procent) och 2025 (1,6 procent). Ekonomin kommer dock inte att återvända till den tidigare förutsedda tillväxten eftersom Rysslands anfallskrig mot Ukraina kommer att ha långsiktiga effekter på ekonomin.

Prognosen är mycket osäker. Rysslands anfallskrig mot Ukraina kan ha betydande och snabbt spridande effekter också på ekonomin. Ökningen av räntor och priser har minskat konsumtionen och antalet bostadsaffärer betydligt, vilket kan ha större negativa inverknings än de som tagits upp i prognosen. Den snabba ränteökningen har ökat osäkerheten också på finansmarknaden.

Den ekonomiska tillväxten avtar då ekonomin närmar sig sin normalkapacitet efter störningarna som den utsatts för. Den ekonomiska tillväxten förväntas vara 1,5 procent åren 2025 och 2026. Strukturomvandlingen av ekonomin och befolkningsstrukturen som pågått redan i flera år påverkar också de långsiktiga tillväxtutsikterna för ekonomin.

Då den arbetsföra befolkningen krymper minskar arbetsinsatsen. Helhetseffekten av arbetsinsatsen kommer att minska produktionen efter mitten av årtiondet då ökningen av det relativa arbetskraftstalet och sänkningen av den strukturella arbetslösheten avtar.

Ökningen av den totala produktiviteten har varit en viktig källa till ekonomisk tillväxt under de senaste årtiondena, men historiskt sett kommer denna utveckling att fortsättningsvis vara svag. Bakom den svaga tillväxten ligger både konjunkturrelaterade och strukturella faktorer. Produktionen inom branscher med hög produktivitet har krympt betydligt och hela den ekonomiska strukturen har blivit allt mer serviceintensiv.

På medellång sikt beräknas totalproduktiviteten uppgå till något under en procent årligen, medan ökningen i början av 2000-talet i genomsnitt nådde över två procent per år. Produktivitetökningen är dock något snabbare än under 2010-talet i genomsnitt.

Utöver arbetsinsatsen och totalproduktiviteten påverkas

de långsiktiga ekonomiska produktionsförutsättningarna av kapitalstocken. Inverkningsen av kapitalstocken på produktionsökningen är cirka en halv procent årligen.

Utsikter på medellång sikt 2026–2027

På medellång sikt uppskattas den ekonomiska produktionen öka måttligt. Bruttonationalprodukten förväntas öka med cirka 1,7 procent år 2026 och med cirka 1,6 procent år 2027. Utvecklingen av bruttonationalprodukten stöds bl.a. av att de privata investeringarna ökar, dessa förväntas återhämta sig tack vare minskningen av marknadsräntor. Finlands ekonomi uppskattas fortfarande underskrida sin normala kapacitet år 2026. Produktionen närmar sig dock den förväntade nivån av potentiell produktion och produktionsklyftan minskar år 2027.

Arbetsmarknadsutvecklingen uppskattas vara fortsatt positiv på medellång sikt. Sysselsättningsgraden (15–74-åringar) beräknas öka måttligt under 2026 och 2027. År 2027 uppskattas sysselsättningsgraden vara 75,2 procent. Däremot förväntas arbetslöshetsgraden sjunka och ligga på 6,4 procent år 2027.

Ökningen av konsumentpriser uppskattas jämnas ut sig. Under 2026 och 2027 beräknas ändringen av konsumentpriser att vara 2 procent per år, något som motsvarar Europeiska centralbankens inflationsmål.

Utvecklingsprognosen på medellång sikt grundar sig på en bedömning av utvecklingen av den potentiella produktionen, eftersom den anses fastställa förutsättningarna för ekonomisk tillväxt på kort sikt. Den potentiella produktionen syftar på den ekonomiska tillväxten på lång sikt eller på en hållbar produktionsnivå som garanterar en stabil inflation och som kan nås då den ekonomiska kapaciteten används normalt. Under 2023–2027 uppskattas den potentiella produktionen öka med cirka 1,1 procent i genomsnitt per år.

Utvecklingen av den potentiella produktionen beror på utvecklingen av arbetsinsatsen, kapitalstocken och totalproduktiviteten. Den ändrade arbetsinsatsens inverkan på ökningen av den potentiella produktionen är liten fram till 2025, varefter ökningen av arbetsinsatsen stannar upp och börjar minska den potentiella produktionen. Arbetsinsatsens svaga tillväxtbidrag är en följd av den negativa utvecklingen av utförda arbetstimmar. Utöver arbetsinsatsen påverkas de ekonomiska produktionsförutsättningarna av kapitalstocken. Kapitalstockens tillväxt ökar den potentiella produktionstillväxten med cirka 0,5 procent årligen 2023–2027.

Den totala produktiviteten är en tredje källa till den potentiella produktionstillväxten. Den har ökat något kraftigare under de senaste åren jämfört med början av 2010-talet.

Produktivitetsökningen är dock svag jämfört med början av 2000-talet. Den sämre tillväxten har sin förklaring i bland annat omstruktureringen av ekonomin. Produktionen inom sektorer med hög produktivitet har krympt och hela den ekonomiska strukturen har blivit allt mer serviceintensiv. Den långsamma produktivitetsökningen har varit vanligt också i andra utvecklade ekonomier. Åren 2023–2027 beräknas den årliga trendtillväxten i den totala produktiviteten uppgå till drygt 0,5 procent, medan ökningen i början av 2000-talet i genomsnitt nådde cirka 2 procent per år.

Inflationen avtar, hushållens köpkraft förbättras och konsumtionen ökar

Ökningen av konsumentpriser har tydligt saktats ner jämfört med toppnivån i slutet av förra året. Inflationen har i synnerhet saktats ner av de minskade energipriserna, men prisökningen har mattats av också i övrigt. I början av året upprätthölls inflationen av priserna för tjänster och mat samt av räntorna på bostadslån. Inflationen fortsätter att minska också i slutet av året, något som förbättrar hushållens köpkraft.

Hushållens köpkraft förbättras också av en snabbare ökning än normalt av löner och sociala förmåner, såsom pensioner, i synnerhet under detta år. Ökningen av hushållens inkomster dämpas av nedskärningar i sociala förmåner åren 2024 och 2025. Köpkraften återhämtar sig dock och privatkonsumtionen börjar öka nästa år.

Sysselsättningsökningen som fortsatt i början av året har mattats av på sommaren och fortsätter minska något i slutet av året. Byggverksamheten utsätts för den svagaste sysselsättningssituationen. Sysselsättningen kommer dock att minska endast under en kort tid och börjar öka igen nästa år. Före 2025 kommer sysselsättningsgraden bland 15–64-åringar att öka till 74,3 procent och arbetslöshetsgraden minska till 7 procent. Antalet lediga arbetsplatser har tydligt minskat men det finns fortfarande gott om lediga arbetsplatser.

Byggverksamheten har minskat kraftigt men investeringarna i vindkraft medför tillväxt

Den snabba ökningen av bostadslåneräntor har lamslagit bostadsmarknaden. Nya bostäder har inte sålts i samma takt som tidigare och byggandet av dessa har skjutits upp. Inledandet av nya byggobjekt har minskat med cirka 40 procent.

Byggandet av bostäder minskar kraftigt såväl i år som nästa år. Byggverksamheten upprätthålls dock av ombyggnad och annat byggande än bostadsbyggande. Stagnationen på bostadsmarknaden kommer sannolikt att vara kortvarig. Då priserna anpassar sig till den höjda räntenivån kommer bostadsmarknaden att återhämta sig. Det finns fortfarande en efterfrågan på bostäder,

både flyttningsrörelsen inom landet och den rekordstora invandringen skapar ett behov av nya bostäder.

När det gäller produktionsmässiga investeringar ser utsikterna bättre ut än när det gäller bostadsbyggande, även om deras antal också minskar i år. I Finland planeras ett exceptionellt stort antal investeringar i vindkraftsverk och produktionsanläggningar som utnyttjar den förmånliga och rena energin som vindkraftsverken producerar, t.ex. för produktionen av väte och stål. Planerna uppgår sammanlagt till upp till 140 miljarder euro. Bara en del av dessa investeringar genomförs och enligt planerna kommer största delen av dem att genomföras först efter 2025. En betydlig mängd investeringar planeras också för de närmaste åren. Med dessa har man redan kommit en lång väg och en stor del av dem kommer också att genomföras.

Exporten och importen kommer bägge att sjunka under detta år, men importen sjunker tydligt mer och utrikeshandeln har en positiv nettoinverkan på tillväxten. Uppgången i världshandeln bidrar till att exporten ökar. Finlands priskonkurrensförmåga är relativt bra. Också importen ökar snabbare då konsumtionen och investeringarna ökar från och med nästa år. Finlands bytesbalans kommer fortsättningsvis att vara negativ. Avskärmningen av den ryska marknaden har lämnat ett långvarigt spår i synnerhet i exporten av tjänster, som återspeglar den minskade turismen i Finland. Dessutom har underskottet i företagstjänster ökat och de kommande investeringarna ökar för sin del underskottet.

De offentliga finanserna försämras trots regeringens åtgärder

Den svaga realekonomin och den snabba ökningen av priser och kostnader kommer att belasta ordentligt de offentliga finanserna under detta år. Även om ekonomin inte förväntas krympa i år och tillväxten är måttlig under prognosperioden, bidrar den försämrade sysselsättningssituationen och den långsamma ökningen av privatkonsumtionen till att ökningen av skatteintäkter avtar. Underskottet hos offentliga samfund är 2,4 procent i förhållande till BNP i år.

Regeringens åtgärder för att förbättra de offentliga finanserna, den allt mer ökande ekonomiska tillväxten och den avtagande inflationen börjar så småningom att påverka de offentliga finanserna, men före det kommer underskottet att vara stort: år 2024 är underskottet 3,2 procent och år 2025 3,4 procent i förhållande till BNP. År 2027 kommer underskottet hos offentliga samfund att vara 2,8 procent i förhållande till BNP. Skuldkvoten kommer i sin tur att vara 76,8 procent nästa år och öka till 81,6 procent år 2027.

Av undersektorerna kommer statsförvaltningen att uppvisa det största underskottet och ingen betydlig förbättring förväntas under hela prognosperioden. Valfärdsområdena inleder sin verksamhet med ett underskott, och detta underskott kommer inte att minska utan att områdena vidtar egna insatser. Inom kommunalförvaltningen är situationen likadan: utan kommunernas egna åtgärder kommer underskottet att öka mot slutet av prognosperioden. Socialskyddsfonderna kommer att uppvisa över-skott.

Trots anpassningsåtgärderna ökar den offentliga skuld-kvoten så småningom under prognosperioden. Statsför-valtningens och lokalförvaltningens sammanlagda stora underskott, den allt äldre befolkningen samt de ökande kostnaderna för låneskötsel bidrar till att skuldkvoten ökar också i fortsättningen. Det uppdaterade uppskat-tade hållbarhetsgapet är 3,0 procent i förhållande till BNP, dvs. cirka 10 miljarder euro på 2027 års nivå.

Denna prognos omfattar de åtgärder i regeringsprogram-met som har tagits upp i planen för de offentliga finan-serna eller i budgetförslaget för 2024. Därmed ingår dämpningen av kostnadsökningen som antecknats för valfärdsområdena inte i prognosen, och inte heller områ-denans egna planerade åtgärder. I prognosen antas att de gynnsamma tillväxteffekterna av sysselsättningsåtgär-derna knappt hinner påverka ekonomin, och därmed medför åtgärderna som exkluderats under prognospe-rioden direkta besparingar i de offentliga finanserna. Dessutom försämrar den planerade sänkningen av ar-betslöshetsförsäkringspremien de offentliga samfundens underskott från och med nästa år. Också investerings-projekt som finansieras med statens kapitalinkomster och som därför inte ökar underskottet i statens budget, ökar underskottet i enlighet med nationalräkenskaperna.

Prognosen förknippas med många riskfaktorer

Minskningen av bostadsbyggandet kan till och med vara större än i prognosen. Enbart minskningen av investe-ringar har en tämligen begränsad effekt på den totala ekonomiska tillväxten, men gapet som byggverksam-heten orsakar skulle bli ännu djupare om bygg- och fas-tighetsbolag utsätts för omfattande svåra ekonomiska problem. Om prisökningen pågår under en längre tid än väntat och om räntorna höjs mer än beräknats har detta

en negativ effekt på bostadsmarknaden och bostadsbyg-gandet. Dessutom skulle hushållens konsumtion sjunka mer än väntat.

Utvecklingen av den internationella ekonomin kan också vara sämre än beräknat. Särskilt i Kina och Tyskland kan ekonomin utvecklas sämre än beräknat. Det är också möjligt att kriget i Ukraina eller den interna utvecklingen i Ryssland medför nya negativa effekter på världen och på Finlands ekonomi. Då skulle den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen utvecklas sämre än beräknat. Också miljörisiker, såsom extrema väderförhållanden, kan ha en allt större inverkan på den ekonomiska utveckl-ingen och öka ekonomins känslighet för störningar.

Investeringarna kan också överraska positivt. Den ener-gimässiga och tekniska omvälvningen kan öka investe-ringarna mer än väntat. Också hushållens konsumtion kan öka mer än väntat då inflationen avmattas och intäk-terna ökar.

De offentliga finansernas utsikter är oklara: lägesbilden av ekonomin är osäker och särskilt osäkerheten kring ut-vecklingen av sysselsättning, lönesumman och privat-konsumtionen bidrar med osäkerhet i prognoserna av de offentliga intäkterna. Å andra sidan fortsätter de offentliga utgifterna att öka kraftigt fram till det att regeringens åtgärder börjar verka. Utöver regeringens åtgärder be-hövs även lokalförvaltningens egna åtgärder, men inga beslut har ännu fattats om dessa. Skuldkvoten fortsätter att öka om helheten på 6 miljarder som tagits upp i rege-ringsprogrammet inte målmedvetet genomförs. Å andra sidan visar en känslighetsanalys av skuldkvoten att den är känslig även för de minsta ändringarna i realekono-min. Därför är riskerna förknippade med de offentliga fi-nanserna i sin helhet uppåtående under prognospe-rioden.

Den osäkra ekonomiska tillväxtprognosen kan beskrivas med konfidensintervaller omkring prognosen som grun-dar sig på tidigare prognosfel. Konfidensintervallerna be-skriver den intervall där den faktiska utvecklingen i de ti-digare prognoserna har utfallit med 80 procents sanno-likhet. Dessa konfidensintervaller innehåller dock endast osäkerheten i normala prognoser och tar därmed inte i beaktande de särskilda riskfaktorerna inom varje progno-scykel.

	2021	2022	2023**	2024**	2025**	2026**	2027**
BNP till marknadspriset, ändring i antal, %	3,2	1,6	0,0	1,2	1,8	1,7	1,6
Bruttonationalprodukt, mrd euro	251	269	282	291	303	316	328
Konsumentprisindex, ändring, %	2,2	7,1	6,2	2,2	1,7	2,0	2,0
Arbetslöshetsgrad, %	7,7	6,8	7,1	7,2	7,0	6,6	6,4
Sysselsättningsgrad, %	72,3	73,8	73,8	73,8	74,3	74,8	75,2

	2021	2022	2023**	2024**	2025**	2026**	2027**
De offentliga samfundens finansieringsunderskott i förhållande till BNP, %	-2,9	-0,8	-2,4	-3,2	-3,4	-3,0	-2,8
Staten	-3,2	-1,6	-3,3	-3,4	-4,2	-3,7	-3,5
Kommunalförvaltningen ¹	-0,3	-0,2	-0,1	-0,2	-0,3	-0,3	-0,4
Välfärdsområdena			-0,4	-0,5	-0,3	-0,4	-0,5
Socialskyddsfonderna	0,6	1,0	1,4	0,9	1,4	1,5	1,5
Det strukturella underskottet i förhållande till BNP, %	-2,4	-0,4	-1,3	-2,2	-2,8	-2,7	-2,9
De offentliga samfundens bruttoskuld i förhållande till BNP, %	72,5	72,9	74,2	76,8	78,9	80,4	81,6
Statsskulden i förhållande till BNP, %	51,3	52,7	54,3	56,4	58,4	59,6	60,6
Produktionsklyftan, % av den potentiella produktionen ²	-1,0	-0,7	-1,9	-1,7	-1,0	-0,5	0,0
Ökningen av den potentiella produktionen, %	1,1	1,4	1,2	1,0	1,1	1,1	1,1

¹Den lokala förvaltningen fram till 2022

²Bedömts enligt EU:s gemensamma metoder

Tabell 1 centrala nyckeltal för ekonomin. Källa: Finansministeriet.

Internationell ekonomi

De globala ekonomiska utsikterna är tudelade. Å ena sidan ökar ekonomin rätt så snabbt i Förenta staterna, Japan och i flera utvecklingsländer, å andra sidan försämras utsikterna i Europa och Kina. Byggverksamheten har svårigheter så gott som allstans i världen, men särskilt i Europa och Kina är fastighetssektorn i kris. Inflationen har avtagit, men den underliggande inflationen är fortfarande snabb i flera ekonomier. Det faktum att Rysslands anfallskrig fortsätter håller spänningen i Europa vid liv. De geopolitiska spänningarna överskuggar den globala ekonomins utsikter. Ökningen av den globala ekonomin saktar ner till 2,6 procent i år och ökar till 2,9 procent år 2024.

Efter en relativt positiv utveckling i början av 2023 håller utsikterna på att försämras i Europa. Inom euroområdet har i synnerhet inköpschefsindexen för tjänster sjunkit snabbt. Situationen för industrin försämrades redan tidigare och inom den närmaste tiden kommer utsikterna att vara svåra. Särskilt i Tyskland har industrin lidit av höga energipriser och den snabba elektrifieringen av bilmärknaden. Å andra sidan förbättrar den långsammare inflationen och de stora löneförhöjningarna realinkomsterna. Arbetslösheten är rekordlåg och konsumenternas tillit har främst hållit på att förbättras. Byggverksamheten har fallit djupt i många europeiska ekonomier, särskilt i Sverige där antalet nya bostadsbyggnadsobjekt har minskat till under en tredjedel av antalet föregående år. Den ekonomiska tillväxten avtar inom euroområdet till 0,7 procent under innevarande år och återhämtar sig till 1,3 procent år 2024. I Sverige minskar den totala produktionen med 0,6 procent under innevarande år men börjar öka nästa år tack vare exporten som stöds av den svaga kronan.

Ökningen av konsumentpriser har avtagit också i Storbritannien från och med denna vår. Från och med sommaren har de ekonomiska uppgifterna varit något bättre än förväntat. Å andra sidan syns effekterna av utträdet ur EU fortfarande i ekonomin. Västländernas sanktioner har börjat verka i Ryssland. Kursen för rubeln har försämrats kraftigt, exporten har försämrats och den federala ekonomins underskott har fördjupats. I Indien fortsätter det goda ekonomiska läget och landet kommer också i övrigt att få en allt större betydelse inom den globala ekonomin. Indiens bidrag till ökningen av den globala ekonomin närmar sig redan Kina.

Stämningen inom den internationella finansmarknaden har under den senaste tiden varit lugn. De kortfristiga marknadsräntorna torde börja minska då penningpolitiken förväntas ändra riktning, men ingen återvändo till nollräntorna finns i sikte. Den framtida riktningen för långfristiga räntor är ännu oklar, denna påverkas också av andra faktorer. De europeiska bankerna är i rätt så gott skick och marknaden belastas inte heller av större obalanser. Ett tecken på detta är de stabila ränteskillnaderna mellan statslån. Som risker kan nämnas det faktum att inflationen hålls ovanför centralbankernas målnivåer samt oförväntade marknadsstörningar som kan leda till kedjereaktioner och större verkningar.

Priset på råolja har stigit under sommaren främst på grund av Saudiarabiens och Rysslands produktionsbegränsningar. I övrigt håller energi- och råvarumärknadernas läge på att stabiliseras. Priset på naturgas har i Europa sjunkit till sin lägsta nivå på två år, men priset är mycket känsligt för olika störningar. Utvecklingen av elpriserna har stabiliserats, även om priserna förväntas stiga en aning under de närmaste månaderna på grund

av den kalla årstiden. Råvarupriserna inom industrin förväntas fortsätta sjunka på grund av den försvagade situationen för industrin.

Den rätt så positiva utvecklingen av världshandeln försämrades i slutet av 2022 och i början av 2023 har ökningen av handeln nästan stannat. En orsak är att företagen har minskat sina stora lager. Trots den förväntade återhämtningen kommer världshandeln i sin helhet att inte alls öka under detta år. Också det stora negativa tillväxtarvet från i fjol tyder på detta. År 2024 ökar handeln med 5,7 procent tack vare ökad efterfrågan inom flera ekonomier och då förminskningen av lager upphör.

Utrikeshandeln

Utrikeshandeln har minskat i början av året och förväntas vara svag år 2023 efter ett starkt föregående år, särskilt när det gäller importen. Räntehöjningarna och den snabba inflationen försämrar utsikterna för utrikeshandeln, men under 2024 blir utvecklingen positiv tack vare avmattningen av inflationen och de minskande räntorna. Under 2024 bidrar tillväxten av världshandeln till att exporten ökar och importen utvecklas i positiv riktning mot slutet av prognosperioden år 2025.

År 2022 ökade särskilt importen men också exporten av att företagets lager ökade, något som påverkades särskilt av den osäkra tillgången till förnödenheter på grund av Rysslands anfallskrig. I början av 2023 har dessa lager avvecklats, vilket också avspeglas i en nedgången av världshandeln. Inom flera branscher syns detta som en minskad efterfrågan såväl i Finland som i viktiga exportområden 2023. Å andra sidan vänder utvecklingen under år 2024 då den allt intensivare ekonomiska aktiviteten och efterfrågan ökar volymerna inom utrikeshandeln.

Utrikeshandeln för tjänster har ökat kraftigt åren efter covid-19-pandemin och för importens del har turismen legat nära nivån före pandemin. Under prognosperioden är ökningen av utrikeshandeln för tjänster långsammare än under tidigare år särskilt under de första åren 2023 och 2024, då importen och exporten av tjänster följer den långsamma ekonomiska utvecklingen såväl i Finland som i euroområdet.

År 2024 börjar exporten att öka tack vare ökningen av utrikeshandeln. Den kraftigaste ökningen inträffar i slutet av året emedan ökningen i början av året fortfarande är långsammare. Exporten ökar dock med 4,1 procent år 2024 och den positiva utvecklingen fortsätter år 2025, då exporten ökar med 3,8 procent.

Gällande importen har början av året varit svag och varuimporten har minskat kraftigt enligt statistiska uppgifter. Detta beror delvis på ovannämnda vändning gällande lagercykeln, då företag avvecklar de lager som uppkommit

föregående år. Dessutom krymper exporten av att investeringarna minskar. Euroområdet svaghet återspeglas också i importen då mellanprodukter inte behövs av exportföretagen. Importen av tjänster ökade dock i början av året, men denna ökning avtar mot slutet av året. Exporten minskar med 3,8 procent år 2023.

År 2024 börjar exporten att öka tydligt då den inhemska och internationella ekonomiska utvecklingen återhämtar sig. Detta leder till att importen ökar med 3,6 procent år 2024. År 2025 i slutet av prognosperioden accelererar importökningen till följd av fler investeringar och försvarsupphandlingar och importen ökar med 4,3 procent.

Priserna inom utrikeshandeln har sjunkit kraftigt i början av 2023 efter en exceptionellt snabb ökning föregående år. Priserna har sjunkit särskilt på grund av sänkningen av energipriset, även om sänkningen av priserna inom utrikeshandeln för energiprodukter ser ut att ha avtagit under sommaren. Också flera råvarupriser har sjunkit redan under den senare hälften av 2022. Såväl varuimporten som exportpriserna har sjunkit i början av året 2023, emedan priserna för tjänster har ökat. Importpriset minskar med 4,0 procent och exportpriset med 4,1 procent år 2023.

Prissänkningen inom utrikeshandeln avtar i slutet av 2023, men priserna kommer att sjunka ännu under 2024. År 2024 börjar priserna stiga, men på årsnivå sjunker priserna ännu med 1,2 procent inom importen och 1,3 procent inom exporten. Prisökningen upprätthålls särskilt av löneökningarna som höjer priserna för utrikeshandeln av tjänster. Löneökningarna är dock inte snabbare än i de konkurrerande länderna, vilket stöder Finlands konkurrensläge. Priserna ökar snabbare år 2025, då import- och exportpriserna ökar med 1,8 procent.

Minskningen av varuimportvolymen som är kraftigare än exporten bidrar till ett överskott i handelsbalansen år 2023, något som minskar underskottet i bytesbalansen. Underskottet i tjänstebalansen ökade kraftigt 2022 då särskilt importen av ICT-tjänster och andra företagstjänster samt värdet på turismimport ökade betydligt mer än exporten. Gällande utrikeshandeln med turism handlar det om att återvända till situationen före covid-19-pandemin. Underskottet i tjänstebalansen hålls på samma nivå under hela prognosperioden. Dessutom förväntas ökningen av och investeringarna i försvarsutgifter i slutet av prognosperioden bevara underskottet i balansen för varor och tjänster.

Underskottet i bytesbalansen minskar till 3,8 miljarder euro år 2023 och till 3,4 miljarder euro år 2024, men bytesbalansen kommer att fortsätta uppvisa underskott och ökar mot slutet av prognosperioden till 4,1 miljarder euro.

Bytesbalansen i förhållande till BNP förväntas vara -1,4 procent år 2023 och -1,2 procent år 2024.

Inhemsk efterfrågan

Den privata konsumtionen har knappt ökat under det andra kvartalet jämfört med det föregående kvartalet och var tydligt lägre än konsumtionen under motsvarande tidpunkt i fjol. Överraskande nog bromsades ökningen under det andra kvartalet upp särskilt av den minskade konsumtionen av tjänster, men också konsumtionen av varaktiga konsumtionsvaror minskade i början av året.

Inflationen som försämrade hushållens köpkraft saktades ner till under 7 procent på sommaren, men prisnivån är fortfarande hög i förhållande till hushållens tillgängliga inkomster. Hushållens bostadslån har huvudsakligen bundits till 12 månaders euriborränta, vilket innebär att hushållen belastas kraftigast av räntehöjningen under innevarande år.

Ökningen av lönesumman saktas ner under innevarande år då ökningen av sysselsättningen stannar upp, trots att löntagarnas inkomstnivå ökar markant. Besparingsgraden som var negativ redan i slutet av förra året stöder inte heller ökningen av konsumtionen.

I helhet minskar den privata konsumtionen med 0,2 procent i år medan den höga prisnivån och de ökande räntorna saktar ner ökningen av hushållens realinkomster.

År 2024 börjar den privata konsumtionen att öka då reallönerna stiger och ränteökningen stannar upp. Sysselsättningsutvecklingen som uppskattats vara sämre än tidigare samt nedskärningarna i sociala förmåner saktar dock ner ökningen av hushållens tillgängliga inkomster och återhämtningen av den privata konsumtionen. År 2025 ökar den privata konsumtionen tydligt snabbare då köpkraften ökar.

Den tillgängliga realinkomsten som mäter hushållens sammanlagda köpkraft förväntas öka i år då prisökningen inom den privata konsumtionen saktas ner, snittlönerna ökar och de sociala förmånerna ökar kraftigt till följd av indexökningarna. Räntorna som hushållen betalar ökar kraftigt, men samtidigt ökar även ränteinkomsterna från hushållens placeringsfonder och insättningskonton, vilket innebär att nettokapitalinkomsterna minskar endast en aning.

Ökningen av hushållens köpkraft förväntas accelerera åren 2024 och 2025 då inflationen ytterligare saktas ner. Prisökningen inom den privata konsumtionen uppskattas sakta ner till 4,9 procent år 2023 och till 2 procent år 2024.

Den offentliga konsumtionen

Enligt nationalräkenskaperna saktades ökningen av den offentliga konsumtionen ner till 0,8 procent år 2022. Ökningen mattades av bl.a. på grund av att de extra kostnaderna som förorsakats av covid-19-epidemin minskade.

Den offentliga konsumtionen förväntas accelerera till 1,8 procent år 2023. Den offentliga konsumtionen har ökat snabbt under den första hälften av detta år. Många tidsbundna utgiftsökningar upphörde på grund av att regeringsperioden tog slut, men å andra sidan överfördes flera anslag från i fjol till detta år. Dessutom upprätthålls konsumtionsökningen av de ökade åldersbundna utgifterna, uppgiftsändringarna inom välfärdsområdena och ändringskostnader i anslutning till deras inledande samt ökningen av försvarsupphandlingar och invandringsutgifter på grund av Rysslands anfallskrig.

Den offentliga konsumtionen minskar något år 2024. Konsumtionsutgifterna minskas bl.a. av regeringens besparingar i verksamhetsutgifterna. Konsumtionsökningen förväntas accelerera något år 2025. Ökningen kommer dock att vara måttlig, eftersom anpassningsåtgärderna som skär ner den offentliga konsumtionen fortsätter under hela regeringsperioden.

Värdet för den offentliga konsumtionen höjs särskilt av den snabba prisökningen under prognosåren. Den ökade inflationen syns delvis försenat i det offentliga konsumtionspriset bl.a. på grund av långa köptjänstavtal. Dessutom påskyndas inkomstutvecklingen inom den offentliga sektorn av utvecklingsprogrammen för lönesystemen som överenskommit för kommun- och välfärdsbranscherna samt avtalet om löneharmonisering som förhandlats fram för välfärdsområdena.

Privata investeringar

Ränteökningen har tydligt försvagat bostadsmarknaden. Ökningen av räntekostnader och osäkerheten kring priser har lett till att konsumenterna känner sig tveksamma när det gäller köp av bostad, vilket i sin tur minskar efterfrågan på bostadslån. Efter den livliga byggverksamheten som pågått under de senaste åren befinner sig byggherrarna i en situation där antalet osålda bostäder är stort. På grund av detta har man avstått från att inleda byggandet av nya bostäder i flera planerade objekt.

Investeringarna i bostadsbyggande minskar i år. Den allt större osäkerheten minskar också annat husbyggande samt mark- och vattenbyggande. Den stagnerade ekonomiska tillväxten och ökningen av räntor har dessutom minskat investeringarna i maskiner och anordningar, men investeringarna i den gröna övergången kommer att påskynda investeringarna betydligt under de kommande åren.

Privata investeringar förväntas minska med 3,6 procent år 2023, men uppvisar igen en tillväxt på 1,1 procent år 2024. År 2025 förväntas de privata investeringarna öka med 2,3 procent. I sin helhet förblir investeringarnas förhållande till BNP 24 procent, men de privata investeringarnas andel av BNP minskar till 19 procent emedan den resterande andelen på 5 procent motsvarar de offentliga investeringarna.

Trots att underskottet begränsar de offentliga samfundens investeringsmöjligheter förväntas investeringsgraden öka. Statliga investeringar upprätthålls av förstärkandet av cybersäkerheten, gränsövervakningen och landets försvar samt av EU:s investeringsfinansiering. Dessutom ökar lagen om finansiering av forsknings- och utvecklingsverksamhet statsförvaltningens investeringar betydligt från och med år 2024 fram till år 2030. År 2025 förväntas de första leveranserna av multirollflygplanerna inom flygvapnet, vilket bidrar till att de offentliga investeringarna ökar betydligt.

Inom lokalförvaltningen fortsätter investeringstrycket på grund av befolkningens flyttningsrörelse och behoven av byggnadsreoveringar. Antalet investeringsprojekt inom social- och hälsovården är fortsättningsvis stort. Den nya regeringens beslut kan betydligt påverka utvecklingen av de offentliga investeringarna under de kommande åren.

Arbetskraft

Sysselsättningen minskar från sin toppnivå. Under årets första hälft ökade antalet sysselsatta med 0,9 procent och sysselsättningsgraden nådde åter en rekordnivå. På sommaren började arbetsmarknaden försämrans då antalet arbetslösa och permitteringar började öka och sysselsättningsplanerna inom näringslivet minska. Utanför arbetskraften övergick i synnerhet ett stort antal män.

Arbetskraftsantalet ligger på en rekordhög nivå. Antalet sysselsatta ökade i januari-juli med 11 000 personer. Deltagandet i arbetskraften ökade ännu mer, eftersom särskilt kvinnor övergick till arbetsmarknaden. Exceptionellt nog ökade också arbetslösheten, trots att sysselsättningen ökade. Sysselsättningen ökade i synnerhet inom den offentliga sektorn. Antalet löntagare var större såväl bland heltidsanställda som bland deltidsanställda. Antalet utförda arbetstimmar ökade i samma utsträckning som antalet sysselsatta, dvs. den genomsnittliga arbetstiden minskade inte längre. Inom huvudbranscherna var antalet sysselsatta större särskilt inom industrin, byggverksamheten och den offentliga förvaltningen. Antalet sysselsatta inom primärproduktionen och handeln minskade.

Arbetsmarknaden befinner sig vid ett vägskäl. Å ena sidan har antalet sysselsatta enligt trenden fortfarande ökat och trots minskningen är antalet lediga arbetsplatser

fortfarande stort, men samtidigt har arbetslösheten börjat öka och särskilt heltidsanställda inom den privata sektorn var betydligt mindre i juli jämfört med i fjol. Arbetsmarknadens riktning är alltså inte lika klar som ännu i början av året. Dessutom är arbetskraften stor på arbetsmarknaden, då efterfrågan på arbetskraft har dragit med sig många nya människor in i arbetslivet. Också den arbetsföra befolkningen har tydligt ökat i år till följd av invandringen, vilket är exceptionellt.

Den försämrade matchningen på arbetsmarknaden verkar ha stannat upp på sommaren, men kompetensbristerna försämrar de ekonomiska tillväxtförutsättningarna vid sidan av den minskade efterfrågan på temporär arbetskraft. Företagens utmaningar med att hitta yrkeskunlig arbetskraft minskade på sommaren särskilt inom byggbranschen, men är vanligare än genomsnittet inom de högre servicebranscherna och inom industrin. Enligt näringslivets enkäter upplever företag utmaningar med att hitta sådana anställda som de behöver bl.a. på grund av bristfällig erfarenhet, specialkompetens och otillräcklig utbildning. Enligt arbets- och näringsministeriet förklaras bristen på arbetskraft av de låga snittlönen inom vissa branscher som inte lockar till sig arbetskraft. Matchningsproblemet härrör delvis från ökningen av utbudet på atypiska anställningsförhållanden inom vissa branscher, då efterfrågan på heltidsarbete finns men inte utbud. Dessutom finns det överutbud på vissa yrken, särskilt inom kreativa uppgifter.

Den ekonomiska återhämtningen ökar antalet sysselsatta i synnerhet inom servicebranscher år 2025. Sysselsättningsgraden bland 15–64-åringar ökar till över 74 procent år 2025.

Löner

Reallönerna har nästan slutat minska. Inkomstnivåindexet steg snabbare under årets första hälft till 3,6 procent jämfört med 2,3 procent året innan. Dessutom uppskattade Statistikcentralen att lönehöjningen betydligt påskyndats ytterligare i juli-september. Den snabba ökningen berodde på ökningen av avtalslöner eftersom löneglidningarna minskade. I synnerhet inom kommunsektorn ökade avtalslönerna betydligt snabbare, men också i branscher inom den offentliga och privata sektorn betalades större avtalslöner än i fjol. Av branscherna ökade lönerna i synnerhet inom fastighets- och försäkrings-tjänsterna och hälsovården betydligt snabbare, emedan ökningen inom förädlingsbranschen endast var måttlig. Reallönerna minskade med nästan fyra procent jämfört med i fjol, eftersom inflationen fortsatte att överskrida inkomstnivåindexets ökning redan sjunde kvartalet i rad. Realinkomstnivån slutade dock att sjunka under det andra kvartalet jämfört med början av året.

En stor mängd nya kollektivavtal på två år ingicks inom den privata och offentliga sektorn under år 2023. Höjningarna i avtalen som ingåtts ligger i år vanligast på cirka fyra och en halv procent på årsnivå. Dessa är med andra år betydligt större än under föregående år och de största på 14 år. Inom kommun- och välfärdssektorn överskrider lönehöjningarna denna nivå, eftersom avtalen inbegriper förutom en s.k. allmän linje också kostnaderna för lönestrukturprogrammet och löneharmoniseringen. Lokalförvaltningen är därmed löneledare för denna avtalsrunda. Löneglidningarna uppskattas till cirka en halv procentenhet av hela ekonomin. På så sätt ökar de nominella inkomsterna med drygt fyra procent år 2023.

Nästa år kommer avtalshöjningarnas verkningar på årsnivå att vara cirka en och en halv procent, eftersom engångspremierna som betalats i år inte längre ingår i avtalen. Inom lokalförvaltningen är höjningarna betydligt större också nästa år. På grund av den försämrade ekonomin förväntas löneglidningarna inte vara större än genomsnittet. På så sätt uppgår de nominella inkomsterna för 2024 till drygt tre och en halv procent.

Det finns ännu inte många giltiga kollektivavtal för 2025, så antagandet om en ökning av realinkomsterna i hela ekonomin är förknippat med den förutsedda dämpade produktivitetsoökningen. Inom lokalförvaltningen är höjningarna fortsättningsvis stora. De nominella inkomsterna förväntas öka med drygt tre procent år 2025.

Lönesumman ökade under första hälften av året med 6,1 procent. Lönesumman ökade på grund av att inkomsterna, resultatlönerna och sysselsättningen förbättrades. Lönesumman ökade snabbast inom den offentliga sektorn. Inom den privata sektorn ökade lönesumman snabbt också inom de branscher som tidigare lidit av coronapandemin och de branscher som betjänar affärslivet. Inom byggbranschen ökade lönesumman långsammast.

Utvecklingen av lönesumman påverkas förutom av de nominella inkomsterna även av den totala sysselsättningsutvecklingen och dess omfördelning till olika branscher. Då sysselsättningsökningen avtar förutspås lönesumman öka med cirka fem procent år 2023, då ökningen av de nominella inkomsterna betydligt förväntas accelerera. Under de följande åren uppskattas inkomstökningen saktas ner och sysselsättningsökningen vara jämn, vilket innebär att lönesumman ökar med cirka fyra procent åren 2024 och 2025.

Konsumentpriser

Inflationen har saktats ner år 2023 men är fortfarande mycket omfattande och resan mot ECB:s mål på 2 procent är fortfarande lång. Minskningen beror framför allt på de sänkta energipriserna men också prisökningen för

andra poster har saktats ner och gällande vissa till och med minskat på månadsnivå. Minskningen av inflationen fördröjs i första hand av den fortsatta ökningen av priset för tjänster och räntornas påverkan på prisindexet. Räntornas andel i bostadslån och konsumentlån av inflationen är nu cirka 3 procentenheter.

Energins inverkan på inflationen kommer att vara negativ i slutet av året på grund av såväl bränslen som el. Priset på råolja har dock ökat på nytt i slutet av sommaren på grund av OPEC-ländernas produktionsbegränsning, den försämrade kursen för euro och en större efterfrågan på olja. Detta har lett till att bränslenas negativa inverkan på konsumentprisindexet avtar mot slutet av året. Trots att oljepriset har ökat förväntar sig marknaden inte en likadan prishöjning som år 2022. Marknadspriset för el var lägre på sommaren och på vintern förväntas priset hålla sig på en betydligt måttligare nivå än i fjol, trots att volatiliteten i spotpriserna kommer att fortsätta. Marknadspriset för el förväntas vara lägre åren 2024 och 2025 jämfört med åren 2022 och 2023, men något högre än år 2020. I konsumentpriserna syns minskningen av elpriserna med fördröjning, eftersom många konsumenter har ett elavtal som gäller för viss tid eller tills vidare.

Förutom marknadsutvecklingen påverkas prognosen för energipriser av Statistikcentralens nivåkorrigering i elprisindexet i augusti. Korrigeringen sänker prisprognosen för el tekniskt fram till juli 2024, eftersom poängtalet för i fjol som används i beräkningen av årsändringen är fram till det på den ursprungliga, okorrigerade och därmed högre nivån. Sänkningen av elpriset har på grund av korrigeringen en större negativ inverkan på totalinflationen än förväntat. Årsändringen av elpriset kommer att vara cirka -30 procent i slutet av året och dess negativa inverkan på totalinflationen uppgår till mer än en procentenhet. Allt som allt minskar energipriserna under detta år med nästan 3 procent i genomsnitt och fortsätter att minska med cirka 7 år 2024.

Ökningen av livsmedelspriserna avmattades i april då priset för färsk mat började sjunka. Priserna för färsk mat har fortsatt att sjunka, men priserna för förädlade livsmedel har fortsatt att stiga på grund av en fördröjning i avtalsstrukturerna inom näringskedjorna. Emellertid har prisökningen även för dessa saktats ner på årsnivå. Producentpriserna inom näringsindustrin har knappt minskat trots att årsförändringen saktar ner, i motsats till producentpriserna inom jordbruket. Avmattningen av ökningen av producentpriser börjar dock så småningom att synas också i priserna för förädlade livsmedel, och ökningen av priserna för livsmedel saktar ner i sin helhet i slutet av året. Mot slutet av prognosperioden medför ökningen av priserna på den globala marknaden osäkerhet efter en nedgång på över ett år.

På sommaren minskade varupriserna mest sedan problemen med leveranskedjorna inom produktionen började, och årsförändringen saktas för tillfället ner snabbt emedan jämförelsetidpunkten i fjol är hög. Gällande varupriserna växlar priserna dock mycket beroende på säsong. Efterfrågan på varor är fortsättningsvis låg, flaskhalsarna i produktionen har undanröjts, transportkostnaderna har minskat och importpriserna för konsumentvaror och de inhemska produktionspriserna har jämnats ut, och därför förväntas varupriserna minska också i fortsättningen trots att nivån kommer att vara högre jämfört med tiden före energikrisen.

Ökningen av andra priser har syns också i priserna för tjänster. Dessutom har prisökningen accelererat av den fortsatt kraftiga efterfrågan. Löneökningen syns allt mer i priserna för tjänster, vilket upprätthåller inflationen mest under de kommande åren. Löneutvecklingen håller dock tills vidare på att endast komma ikapp bortfallet av köpkraft, och uppkomsten av en s.k. pris-lönespiral verkar inte sannolik i det här skedet. Den förväntade löneutvecklingen håller serviceinflationen på cirka 3,4 procent år 2023 och på 3 procent år 2025. Å andra sidan har också utsikterna för tjänster försämrats på sistone. Då efterfrågan minskar kan företag nödvändigtvis inte lägga till alla ökade kostnader i priserna och prisprognosen för tjänster kan till och med vara för hög.

Ökningen av kostnaderna för ägarboende har på sistone framhävts i det nationella konsumentprisindexet. Även om den positiva inverkan av andra poster för ägarboende minskar, har effekten av ökade bostadslåneräntor ökat markant. Effekten av ränteökningen realiserar för många hushåll ännu i slutet av året, eftersom den genomsnittliga räntan för bostadslån var endast 3,6 procent emedan den genomsnittliga räntan för nya bostadslån uppgick i sin tur till 4,6 procent i juli. Dessutom ökar effekten av konsumentlåneräntor på konsumentprisindexet. Räntornas inverkan på indexet börjar minska vid årsskiftet, men med den förutsedda ränteutvecklingen uppnås en nollnivå först i slutet av 2024. Räntorna för ägarbostäder och konsumentlån ingår inte i konsumtionskorgen för harmoniserat konsumentprisindex, varför det nationella konsumentprisindexet är högre i år och nästa år. Då räntorna däremot minskar år 2025 är effekten motsatt; det harmoniserade konsumentprisindexet är högre än det nationella.

Effekterna av regeringsprogrammets skatteändringar på inflationen är ringa under prognosperioden. Utifrån antagandet att de indirekta skatteändringarna berör de fulla priserna, kommer samverkan av alkohol-, bränsle- och tobaksbeskattningen på inflationen att vara cirka -0,04 procentenheter år 2024. År 2025 är skatteändringarnas effekter på inflationen cirka 0,15 procentenheter, varav

den största ökande faktorn är ändringen i mervärdesbeskattningen.

År 2023 är inflationen i genomsnitt 6,2 procent mätt enligt det nationella konsumentprisindexet. Inflationen är dock betydligt långsammare i slutet av året. Den underliggande inflationen ökar jämfört med 2022, eftersom ökningen av service- och varupriser accelererade ännu i början av året. Den höga prisnivån och räntehöjningarna har minskat efterfrågan och så småningom lättar pristrycket. Prisnivån kommer dock att ligga högre än före energikrisen.

Inflationen minskar till 2,2 procent år 2024 och till 1,7 procent år 2025. Inflationen avmattas alltså tydligt under prognosperioden, men förblir på en högre nivå än under de föregående åren. Ökningen av priset för tjänster upprätthåller inflationen mest under de kommande åren såväl i Finland som i euroområdet. Den långsiktiga marknadens inflationsförväntningar för euroområdet låg på sommaren på den högsta nivån på 13 år. I bakgrunden ligger förutom löneutvecklingen även eventuellt antaganden om att en stagnation av globaliseringen, bättre kris-säkerhet i produktionskedjorna, bekämpningen av klimatförändringen och dess effekter samt handelstvister ökar priserna också under de kommande åren.

De offentliga finanserna

Finansieringsställningen Finlands offentliga finanser försämrar i år betydligt jämfört med år 2022. Den ekonomiska tillväxten har stagnerat och många tidigare åtgärder och utgiftsökningen på grund av inflationen ökar underskottet för innevarande år. Trots regeringens åtgärder för att förstärka de offentliga finanserna kommer de offentliga finanserna att försämrar under de kommande åren. Den ekonomiska tillväxten accelererar mot slutet av prognosperioden jämfört med de närmaste åren och samtidigt börjar även anpassningsåtgärderna att verka, vilket leder till att finansieringsställningen börjar förbättras. De offentliga finanserna kommer dock att uppvisa ett stort underskott.

Den offentliga skuldkvoten ligger på en historiskt hög nivå på grund av såväl strukturella skäl som olika kriser som inträffat i början av årtiondet. Trots anpassningsåtgärderna ökar skuldkvoten så småningom under prognosperioden. Anpassningsåtgärdernas effekt dämpas delvis av ökningen av ränteutgifter. På lång sikt uppvisar de offentliga finanserna strukturellt sett ett underskott och därför finns det ett hållbarhetsgap i de offentliga finanserna.

Statsförvaltningen uppvisar det största underskottet i de offentliga finanserna. Regeringens anpassningsåtgärder riktas också till statsförvaltningen från och med 2024 vilket minskar underskottet en aning. Besparingar riktas

bl.a. till både inkomstöverföringar och verksamhetsutgifter. Å andra sidan satsar man på t.ex. forskning och utveckling. Under de närmaste åren uppstår också tidigare budgeterade beredskapsrelaterade utgifter. Ökningen av skatteintäkter är måttlig, då ökningen av flera skatteunderlag accelererar då den ekonomiska tillväxten blir snabbare. Statens underskott minskar dock mycket sakta och underskottet kommer fortsättningsvis att vara stort under hela granskningsperioden.

Inom lokalförvaltningen uppvisar kommunförvaltningen fortfarande ett litet underskott i hållbarhetsberäkningen. De allt äldre byggnaderna, flyttningsrörelsen och byggandet av infrastrukturen bidrar till att kommunernas investeringsutgifter hålls på en hög nivå. Valfärdsområdena förväntas uppvisa underskott i slutet av inledningsåret. Underskottet beror bl.a. på omfattande investeringar och personalutgifter. Valfärdsområdena utsätts för besparingar också i regeringsprogrammet. Valfärdsområdenas egna besparingar tas i beaktande i prognosen allt eftersom tillräcklig säkerhet uppnåtts.

Arbetspensionsanstaltens överskott kommer att vara drygt en procent under de närmaste åren. Pensionsutgifterna ökar, men å andra sidan är ökningen av arbetspensionsanstaltens kapitalinkomster rimlig. Andra socialskyddsfonders finansieringsställning förstärks under prognosperioden av den förbättrade arbetslöshetssituationen samt nedskärningarna i sociala förmåner. Å andra sidan minskas arbetslöshetsförsäkringspremien kraftigt från och med ingången av 2024. De övriga socialskyddsfonderna är nästan i balans under prognosperioden.

De offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt

Den allt äldre befolkningen har redan under de senaste tio åren ökat pensionsutgifterna och skapar ett betydligt tryck på de offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt. Särskilt ökningen av antalet äldre invånare ökar vård- och hälsoutgifterna under de närmaste tio åren, för vars finansiering den nuvarande totala skattesatsen inte räcker till i framtiden. Samtidigt minskar den arbetsföra befolkningen som med sina skatter finansierar de offentliga tjänsterna och socialskyddet.

Mellan de offentliga finansernas inkomster och utgifter råder en obalans på lång sikt, dvs. ett hållbarhetsgap. Beräkningen av hållbarhetsgapet berättar mer noggrant hur mycket de offentliga finanserna måste förstärkas inom den närmaste framtiden så att de offentliga finanserna ska uppnå en balans på lång sikt. Med andra ord skulle det inte längre behövas en höjning av skattesatsen, nedskärningar i utgifterna, strukturella reformer som förstärker de offentliga finanserna eller ökad skuldsättning efter anpassningen. Beräkningen av hållbarhetsgapet berättar dock inte vilket sätt eller vilken tidtabell som

är förnuftigast för att stabilisera de offentliga finansernas skuldkvot. Beräkningen beaktar inte heller anpassningens skadliga eller de strukturella reformernas eventuellt nyttiga verkningar på den ekonomiska tillväxten.

I beräkningarna av hållbarhetsgapet bedöms hur den allt äldre befolkningen påverkar utsikterna för de ekonomiska finanserna under de kommande årtiondena. Förutom den allt äldre befolkningen belastas de offentliga finanserna av flera andra tryck som t.ex. beror på beredskap på en ny försämrad säkerhetsmiljö, klimatförändringen och behoven av att förnya och reparera den offentliga infrastrukturen, men som inte ingår i beräkningen av hållbarhetsgapet.

Kommunekonomiprogrammet för 2022

Lägesbild av kommunekonomin

Kommunernas och samkommunernas sammanlagda resultat för räkenskapsperioden försämrades år 2022 något i förhållande till de två föregående åren, men hölls fortfarande på en stark nivå. Resultatet grundar sig på sysselsättningens och ekonomins goda utveckling och på den därpå följande ökningen av skatteinkomster. Kommunekonomins siffror förbättrades betydligt i fjol också tack vare faktorer av engångsnatur, såsom inkomsterna från försäljningen av social- och hälsovårdsfastigheter och bolagiseringen av Helsingfors stads trafikaffärsverk.

Kommunekonomins årsbidrag försämrades jämfört med i fjol men var fortfarande högre än avskrivningsnivån och nettoinvesteringarna. Årsbidraget minskade så småningom i kommunstorleksgruppen med 100 000 invånare redan för andra året i rad. Den kommunekonomiska differentieringen syntes i fjol tydligt mellan de stora städerna och mindre kommunerna.

Kommunkoncernens lånestock var cirka 43,5 miljarder euro i slutet av 2022. Lånestocken ökade med nästan 1,2 miljarder euro jämfört med i fjol, emedan baskommunernas lånestock minskade för första gången under hela 2000-talet. Detta tyder på en utveckling där betydande investeringar och funktioner har övergått i allt större utsträckning från kommunerna till koncernbolag, samkommuner och andra sammanslutningar. Lånemängden ökade mest i kommunkoncerner med över 100 000 invånare som investerar mer än de andra kommunerna i infrastruktur- och näringspolitiska utvecklingsprojekt.

Regeringens riktlinjer för kommunekonomin

Regeringen ställer upp som mål i den första planen för de offentliga finanserna att kommunförvaltningens finansieringsställning enligt nationalräkenskaperna ligger nära balans år 2027. För att målet ska uppnås krävs att

den kommuneconomiska situationen förbättras, eftersom kommunförvaltningens finansieringsställning i förhållande till BNP är -0,4 procent år 2027 på basis av hållbarhetsberäkningen av de offentliga finanserna.

Enligt statsminister Petteri Orpos regeringsprogram för binder sig staten att kompensera de nya uppgifterna och skyldigheterna som åläggs kommunerna samt eventuella utvidgningar av uppgifterna genom att finansiera dem till fullt belopp eller genom att avveckla andra skyldigheter. Kommunerna kompenseras för effekterna på skatteintäkter som regeringens ändringar i skattegrunderna gett upphov till.

Enligt lagen om statsandelen för basservice anvisas en statsandel på 100 procent för utvidgningarna av uppgifter och skyldigheter samt nya uppgifter. Ett fullskaligt verkställande av statens finansieringsansvar förutsätter dessutom att verkningarna av de nya eller utvidgade uppgifterna och skyldigheterna på kommuneconomien bedöms realistiskt. Uppmärksamhet fästs också vid personalverkningarna till följd av uppgifts- och skyldighetsändringarna, eftersom löntagarna inom kommuneconomien pensionerar sig i hög utsträckning och arbetskraftssituationen växlar kraftigt mellan branscherna.

Effekterna av statens åtgärder på den kommunala ekonomin

För statsunderstöd till kommunerna anvisas cirka 5,1 miljarder euro år 2024. De kalkylmässiga statsandelarna uppgår till cirka 3,7 miljarder euro, ersättningarna för kommunernas skatteförluster till 0,9 miljarder euro och övriga statsunderstöd till 0,6 miljarder euro. I slutet av ramperioden år 2027 uppgår statsunderstöden till cirka 6,1 miljarder euro, varav andelen kalkylmässiga statsandelar uppgår till 4,6 miljarder euro.

Statsandelen för kommunal basservice minskar år 2024 med cirka 290 miljoner euro jämfört med den egentliga budgeten för 2023 och landar på cirka 2,5 miljarder euro. Ändringen beror främst på de preciserade kostnader och inkomster som överförts från kommunerna till välfärdsområdena i samband med social- och hälsovårdsreformen 2023 och korrigeringsarna av statsandelarna till följd av dem. För att en lika stor andel kostnader och utgifter överförs från kommuneconomien i samband med reformen, ska statsandelen för kommunal basservice enligt dagens uppgifter bestående minskas från och med 2024 med cirka 224 miljoner euro. Minskningen av statsandelar på grund av kostnadsöverföringar och intäktspreciseringar som inträffade 2023 beaktas retroaktivt åren 2024 och 2025, varför en tidsbunden minskning på 112 miljoner euro riktas till statsandelen för basservice under dessa år. Minskningens belopp preciseras i november 2023 då finansieringskalkylerna gällande vårdreformen

uppdateras till sin slutliga form då beskattningen för 2022 har blivit klar.

I slutet av ramperioden år 2027 uppgår statsandelarna för kommunal basservice till cirka 3,5 miljarder euro. Statsandelen för basservice höjs av överföringen av ansvaret för att ordna arbetskraftstjänster till kommunerna år 2025 samt ökningen av finansieringsandelen för kommunernas arbetslöshetsskydd.

Statsandelarna inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde minskar reellt sett en aning under ramperioden på grund av att antalet elever och studerande minskar.

I statsminister Petteri Orpos regeringsprogram ingår åtgärder som både ökar och minskar kommunernas uppgifter och finansiering. En del av åtgärderna i regeringsprogrammet preciseras under den fortsatta beredningen, t.ex. tillägget i förstärkningen av den grundläggande utbildningen och nedskärningen i undervisnings- och kulturministeriets statsandelar.

Samverkan av statens åtgärder på kommuneconomien förstärker den en aning år 2024. Fullskalig statsandel allokteras till kommunernas nya och utvidgade uppgifter och kommunerna kompenseras för statens ändringar av skattegrunderna. Till statsandelen för basservice riktas en minskning som motsvarar en indexförhöjning på en procentenhet åren 2024–2027, något som minskar kommunernas statsandel med cirka 24 miljoner euro år 2024. Å andra sidan förstärker en höjning av den nedre gränsen för fastighetsskatten för mark från 0,93 procent till 1,30 procent från och med år 2024 kommuneconomien uppskattningsvis med cirka 108 miljoner euro. I regeringsprogrammet anvisas kommunerna inga nya uppgifter eller skyldigheter år 2024.

Regeringsprogrammet inbegriper också flera reformer som påverkar kommunernas verksamhet och ekonomi. I enlighet med regeringsprogrammet förnyas helheten av kommunernas finansiering och statsandelssystem så att den motsvarar kommunernas nya roll och situationen efter att vårdreformen trätt i kraft och reformen av arbets- och näringstjänster genomförts. Enligt planerna ska regeringens förslag till lag överlämnas till riksdagen under vårsessionen 2025, och avsikten är att den nya lagen träder i kraft 1.1.2026. Också finansieringsmodellen för arbets- och näringstjänster justeras och den lagstadgade serviceprocessen kring arbetskraftstjänster förenklas.

För att förstärka kommunernas verksamhetsförutsättningar inleder regeringen ett program för att förenkla kommunernas normering i vilket all sektorslagstiftning som styr kommunerna sammanförs.

Den pågående fastighetsskattereformen fortsätter. Målet med fastighetsskattereformen är att få beskattningsvärdet för byggnaderna och marken att bättre motsvara deras faktiska gängse värden. I regeringens lagstiftningsplan anges att regeringens förslag överlämnas våren 2024.

Under denna ramperiod belastas de befintliga fastigheterna av ett behov av omorganiseringar särskilt till följd av vårdreformen, något som kommer att påverka kommunekonomin. I enlighet med regeringsprogrammet inleds ett lokalprogram inom den offentliga sektorn vars syfte är att betydligt effektivisera lokalkostnaderna inom den offentliga sektorn samt söka lösningar på lokalegendomsfrågor mellan staten, välfärdsområdena och kommunerna. Kommunerna har dessutom möjlighet att på vissa villkor få ersättning för kostnaderna för egendomsarrangemang i anslutning till vårdreformen.

Som en del av åtgärderna för att förbättra den offentliga ekonomin och sysselsättningen görs ändringar i socialskyddsförmåner och i synnerhet arbetslöshetsskydd och bostadsbidrag som indirekt också påverkar kommunernas skatteintäkter och kommunernas finansieringsandel av utkomststödet. Ändringarna har både en ökande och en minskande inverkan på utkomststödet.

Prognos för utvecklingen av den kommunala ekonomin

Finlands ekonomiska utveckling hålls runt noll under innevarande år, då ökningen av priser och räntor minskar hushållens konsumtion och investeringar. Inflationen förväntas dock normaliseras till i genomsnitt två procent åren 2024–2027. År 2024 ökar bruttonationalprodukten med 1,2 procent då hushållens köpkraft förbättras, och år 2025 förstärks den ekonomiska tillväxten till 1,8 procent då den inhemska efterfrågan ökar förutom av den större konsumtionen också av investeringarna i den gröna övergången. Den ekonomiska återhämtningen förväntas minska arbetslösheten och öka antalet sysselsatta från och med 2025. Åren 2026–2027 uppskattas den ekonomiska tillväxten minska något men hållas på en nivå om drygt 1,5 procent.

De centrala nyckeltalen i den kommunala ekonomin, såsom räkenskapsperiodens resultat och verksamhetens och investeringarnas kassaflöde, är starka enligt utvecklingsprognosen för kommunekonomin, något som beror på skattesvansen i anslutning till vårdreformen. Situationen kommer dock att försämrans då den gynnsamma inkomstutvecklingen i början av året saktar ner och de exceptionellt stora skattesvansarna som kommunerna beviljats avlägsnas.

Årsbidraget räcker till att täcka avskrivningarna under alla granskningsår, men för nettoinvesteringar är det inte

tillräckligt. Obalansen mellan inkomster och utgifter innebär anpassningstryck i den kommunala ekonomin under de kommande åren. Utvecklingsprognosen för den kommunala ekonomin som ingår i programmet för kommunernas ekonomi har utarbetats som en hållbarhetsberäkning vid finansministeriets ekonomiska avdelning, där inga antaganden om varken kommunernas egna anpassningsåtgärder eller ändringar i skattesatserna görs för de kommande åren.

Ändringen i prisindexet för basservice som beskriver kommunernas kostnadsutveckling är i genomsnitt 3,1 procent under åren 2024–2027. Den största kostnads-posten inom den kommunala ekonomin utgörs av personalkostnaderna som höjs av avtalsförhöjningar med cirka 3 procent år 2024. Under 2025–2027 förväntas inkomstutvecklingen inom kommunsektorn vara något snabbare än den allmänna ekonomiska inkomstutvecklingen på grund av utvecklingsprogrammet för lönesystem om vilket avtalats inom kommunsektorn.

Överföringen av arbets- och näringstjänsterna till kommunerna utvidgar kommunernas uppgiftsfält och ökar verksamhetsutgifterna inom den kommunala ekonomin med knappt 900 milj. euro år 2025. Också statsandelarna ökar kraftigt då kostnaderna som överförs till kommunerna i och med arbets- och näringstjänsterna samt ökningen i kommunernas förmånsutgifter på grund av reformen kompenseras till kommunerna. Till följd av reformen ökar också kommunernas personalantal med cirka 4 000 årsverken, något som särskilt syns som en kraftig ökning av personalutgifterna år 2025.

Kommunerna har betydande investeringsbehov bl.a. på grund av byggnadernas ålder, flyttningsrörelsen och den gröna övergången. Lånestocken i den kommunala ekonomin fortsätter att växa 2024–2027, med takten är betydligt långsammare än under det senaste årtiondet i genomsnitt. Lånestocken i den kommunala ekonomin ökar till 24,2 miljarder euro i slutet av granskningsperioden.

Bedömningen av utfallet av finansieringsprincipen per kommunstorleksgrupp i programmet för kommunernas ekonomi görs utöver utsikterna för hela landet även per kommunstorleksgrupp. Den kommunala ekonomins balans mäts i enligt kassaflödet från verksamheten och investeringarna. Om det är negativt anger begreppet kassaflöde från verksamheten och investeringarna kommunens tryck för att öka lånestocken eller höja skattesatsen. Om kassaflödet från verksamheten och investeringarna är positivt återger det möjligheten att amortera lån eller sänka skattesatsen.

Kassaflödet från verksamheten och investeringarna uppskattas vara stark så gott som i alla kommunstorleksgrupper år 2023. Den starka situationen år 2023 förklaras

till stor del av skatteinkomsterna och särskilt kommunal-
skatteinkomsterna, som ännu visar skatterna som utbe-
talats med föregående års skattesatser. Kassaflödet från
verksamheten och investeringarna försvagas 2024 i alla
kommunstorleksklasser då skattesvansarna från social-
och hälsovårdsreformen slopas och avdraget från stats-
andelen som justeringen av överföringskalkylen för
social- och hälsovårdsreformen förutsätter görs retroak-
tivt för 2023. Verksamhetens och investeringarnas
kassaflöde för 2025–2027 försvagas fortfarande måttligt,
men variationen mellan kommunstorleksgrupperna är
stor.

Det finns ett tryck på att höja kommunalskattesatsen i alla
kommunstorleksklasser 2024–2027, men på hela lan-
dets nivå hålls det kalkylmässiga trycket på att höja kom-
munalskattesatsen på en relativt måttlig nivå. År 2023 är
antalet kommuner med ett negativt årsbidrag litet, men
mot slutet av ramperioden ökar antalet bland de mindre
kommunstorleksgrupperna. Försämringen av skatteun-
derlaget kan utgöra ett hot särskilt inom de mindre kom-
munstorleksgrupperna om demografi- och flyttningun-
derskottsutvecklingen fortsätter såsom anges i befolk-
ningsprognosen. Dessutom ökar antalet kommuner vars
balansräkning uppvisar underskott mot slutet av rampe-
rioden.

Den kommunala ekonomin utsätts av flera olika osäker-
hetsskapande ändringsfaktorer under granskningspe-
rioden. Vårdreformen och arbets- och näringsreformen
orsakar instabilitet i utvecklingsbedömningarna. Det är
skäl att ställa sig tveksam till de kommunstorleksgrup-
pvisa och kommunvisa bedömningarna och undvika långt-
gående tolkningar. Granskningen beskriver dock rikt-
ningen och läget för den ekonomiska utvecklingen i olika
stora kommuner.

Effekten av de ändrade skattegrunderna på den kom- munala ekonomin

Kommunalskatt

Avkastningen från kommunalskatten uppskattas vara
cirka 9,7 miljarder euro år 2024, vilket är cirka 0,7 miljar-
der euro mindre än år 2023. Skattereformen av social-
och hälsovårdstjänster som trädde i kraft år 2023 mins-
kar den influtna kommunalskatten något ännu under
2024. På avkastningen från kommunalskatten under
ramperioden inverkar skatteändringarna i regeringspro-
grammet och inkomst- och sysselsättningsutvecklingen.
I uppskattningarna av skatteinkomsterna under rampe-
rioden ingår årliga indexjusteringar i skattegrunderna för
förvärvsinkomster samt skatteändringarna i statsminister
Petteri Orpos regeringsprogram. År 2024 ändras dimen-
sioneringen av indexjusteringen så att en andel som mot-
svarar minskningen av arbetslöshetsförsäkringspremien

på 0,2 procentenheter riktas till staten för att styra bespa-
ringarna som riktas till sysselsättningsfonden så att sta-
tens skuldutveckling ska börja minska. Dessutom ökar
minskningen av arbetstagarens arbetslöshetsförsäk-
ringspremie med 0,71 procentenheter år 2024 avkast-
ningen från kommunalskatten med cirka 56 miljoner
euro.

Samfundsskatt

Avkastningen från kommunernas samfundsskatt beräk-
nas uppgå till 1,9 miljarder euro år 2024, vilket är cirka
170 miljoner euro mindre än år 2023. Under ramperioden
uppskattas skatteavkastningen öka i genomsnitt cirka 4,1
procent årligen. Höjningen av den nedre gränsen för fas-
tighetsskatten på mark minskar ackumuleringen av kom-
munernas samfundsskatter år 2024 med cirka 1 miljon
euro och debiteringen med cirka 2 miljoner euro på års-
nivå. Sänkningen av arbetsgivarens arbetslöshetsförsäk-
ringspremie med 0,72 procentenheter år 2024 uppskatt-
tas öka kommunernas andel av avkastningen från sam-
fundsskatten med cirka 28 miljoner euro. Enligt statsmi-
nister Petteri Orpos regeringsprogram håller regeringen
samfundsskattesatsen på en konkurrenskraftig nivå.

Fastighetsskatt

Avkastningen från fastighetsskatten uppgår till cirka 2,3
miljarder euro år 2024, vilket är cirka 115 miljoner euro
mer än år 2023. Enligt statsminister Petteri Orpos rege-
ringsprogram höjs den nedre gränsen för fastighetsskat-
ten på mark från 0,93 procent till 1,30 procent från och
med 2024. Åtgärden kräver att skattesatsen på mark dif-
ferentieras från den allmänna fastighetsskattesatsen. I
fortsättningen är variationsintervallet för fastighetsskat-
ten på mark 1,30–2,00 procent. Ändringen ökar kommu-
nernas fastighetsskatteinkomster med uppskattningsvis
cirka 108 miljoner euro från och med år 2024. Dessutom
innehåller statsminister Petteri Orpos regeringsprogram
en anteckning om att regeringen genomför en reform av
fastighetsskatterna med hjälp av vilken fastigheternas
beskattningsvärden och gängse värden separeras från
varandra.

Reformen genomförs med långa övergångsperioder.
Ändringarna av fastighetsskatten är rimliga för fastighets-
ägarna.

Gruvmineralskatt

I planen för de offentliga finanserna ingår en gruvmine-
ralskatt som träder i kraft 2024, som genererar skattein-
täkter för första gången år 2025. Av detta skulle andelen
för kommunerna där gruvor placeras vara 60 procent,
dvs. cirka 15 miljoner euro varje år. Enligt statsminister
Petteri Orpos regeringsprogram justeras gruvmineral-
skattens nivå från halvtidsöversynen framåt och en an-

nan skatteklass fastställs för skatten. Ändringen ökar placeringskommunernas andel av avkastningen från gruvmineralskatten med cirka 3 miljoner euro från och med 2027.

	2024	2025	2026	2027
Indexjustering av skattegrunderna för förvärvsinkomster	-29	-36	-33	-33
Höjning av arbetsinkomstavdraget med betoning på låg- och medelinkomsttagare	-4	-7	-7	-9
Införande av barnförhöjning i arbetsinkomstavdraget		-4		
Ny inriktning av den åldersbaserade höjningen av arbetsinkomstavdraget	2			
Självriskandelen för resekostnadsavdrag höjs till 900 euro	9			
Försöket med hushållsavdrag fortsätter med ett år	-1	1		
Utjämningsavsättningen inom jordbruket höjs till 25 000 euro	-3			2
Harmonisering av skattebehandlingen av hyresinkomsterna inom jordbruket	-13			
Höjning av gruvmineralskatten				3
Höjning av den nedre gränsen för fastighetsskatten på mark	108			

Tabell 2 Effekten av de centrala ändringarna i skattegrunderna på kommunernas skatteavkastning på årsnivå (miljoner euro).

Ytterligare uppgifter om skatteändringarna hittas i kommunekonomiprogrammet som finansministeriet publicerat:

[Program för kommunernas ekonomi \(hösten 2023, punkt 4.3\)](#)

Kommunernas statsunderstöd

För statsunderstöd till kommunerna anvisas cirka 5,1 miljarder euro år 2024. De kalkylmässiga statsandelarna uppgår till cirka 3,7 miljarder euro, ersättningarna för kommunernas skatteförluster till 0,9 miljarder euro och övriga statsunderstöd till 0,6 miljarder euro. I slutet av ramperioden år 2027 uppgår statsunderstöden till cirka 6,2 miljarder euro, varav andelen kalkylmässiga statsandelar uppgår till 4,6 miljarder euro.

Statsandelen för kommunal basservice höjs under ramperioden år 2025 av överföringen av ansvaret för att ordna arbets- och näringstjänster till kommunerna samt den därmed förknippade ökningen av finansieringsandelen av kommunernas arbetslöshetsskydd. Nivån på statsandelen för basservice sänks däremot av inkomsterna som överförs från kommunerna till välfärdsområdena till

följd av reformerna av social- och hälsovården och räddningsväsendet samt indexbesparingen i enlighet med regeringsprogrammet. Statsandelarna inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde minskar reellt sett en aning under ramperioden på grund att antalet elever och studerande minskar.

I statsminister Petteri Orpos regeringsprogram ingår åtgärder som både ökar och minskar kommunernas uppgifter och finansiering. För nya och utvidgade statsandelsuppgifter anvisas finansiering till fullt belopp. En del av åtgärderna i regeringsprogrammet preciseras under den fortsatta beredningen, t.ex. tillägget i förstärkningen av den grundläggande utbildningen och nedskärningen i undervisnings- och kulturministeriets statsandelar.

Ytterligare uppgifter om ändringarna i statsbidrag hittas i kommunekonomiprogrammet som finansministeriet publicerat:

[Program för kommunernas ekonomi \(hösten 2023, punkt 2.3\)](#)

	2022 BU+TBU:r	2023 BU	2024 BF
Kalkylmässiga statsandelar	9 150	4 001	3 673
Finansministeriet	7 987	2 752	2 463
Undervisnings- och kulturministeriet	1 163	1 249	1 210
varav samkommuner	1 070	1 095	1 119
Statens ersättning till kommunerna för förlorade skatteinkomster på grund av ändringar i skattegrunderna	2 750	851	861
Statsbidrag:	1 411	558	555
Justitieministeriet	11	11	32
Finansministeriet	30	11	11
Undervisnings- och kulturministeriet	391	254	202
Jord- och skogsbruksministeriet	4	4	4
Kommunikationsministeriet	85	44	31
Arbets- och näringsministeriet	208	134	207
Social- och hälsovårdsministeriet	659	76	59
Miljöministeriet	23	23	9
Statsbidrag sammanlagt	13 311	5 410	5 089

Tabell 3 Statsandelar och -bidrag (miljoner euro).

Effekterna av statens åtgärder på den kommunala ekonomin

Samverkan av statens åtgärder på den kommunala ekonomin förstärker den något år 2024 jämfört med den egentliga budgeten 2023. Fullskalig statsandel allokeras till kommunernas nya och utvidgade uppgifter och kommunerna kompenseras för statens ändringar av skattegrunderna. Till statsandelen för basservice riktas i statsminister Petteri Orpos regeringsprogram en minskning som motsvarar en indexförhöjning på en procentenhet.

Höjningen av den nedre gränsen för fastighetsskatten på mark förstärker den kommunala ekonomin. I regeringsprogrammet anvisas kommunerna inga nya uppgifter eller skyldigheter år 2024.

Indexfrysningarna av och besparingarna i socialskyddsförmånerna minskar dessutom kommunernas utgifter. Å andra sidan förväntas de minska kommunernas skatteintäkter och öka behovet av utkomststöd. Samtidigt förväntas åtgärderna öka sysselsättningen, vilket i sin tur ökar kommunernas skatteintäkter.

En sänkning av arbetslöshets- och sjukförsäkringsavgifter uppskattas öka kommunernas skatteintäkter och minska de kommunala arbetsgivarnas avgiftsbelastning med sammanlagt cirka 300 miljoner euro år 2024.

Närmare upplysningar om statens åtgärder finns i finansministeriets program för kommunernas ekonomi:

[Program för kommunernas ekonomi \(hösten 2023, punkt 2.4\)](#)

1.3 Övriga utvecklingsutsikter för omvärlden

Punkter i regeringsprogrammet som särskilt ska beaktas

Verkställandet av den offentliga ekonomin som ingår i regeringens regeringsprogram sker med hjälp av planen för de offentliga finanserna och det därtill hörande programmet för kommunernas ekonomi. Dessa ingår i statens budgetproposition.

En del av åtgärderna har inga direkta budgeteffekter men de förknippas i övrigt med utvecklingsutsikterna för den kommunala ekonomin eller ordnandet av kommunernas uppgifter.

Åtgärder i regeringsprogrammet som påverkar den kommunala ekonomin:

Justitieministeriet:

- Revidering av ersättningsgrunderna i inlösningslagen

Finansministeriet:

- Statsandel för kommunal basservice år 2023–2027
- Kompensation för förlorade skatteinkomster
- Reform av statsandelssystemet för kommunal basservice
- Höjning av den nedre gränsen för fastighetsskatten på marken
- Fastighetsskatteformen

Undervisnings- och kulturministeriet:

- Småbarnspedagogik och grundläggande utbildning och fritt bildningsarbete
- Yrkesutbildning och gymnasieutbildning
- Idrott och ungdomsarbete

Kommunikationsministeriet:

- Köp av den offentliga persontrafiken
- MBT-avtal och infrastrukturstöd för trafiken
- Förbättrande av förhållandena för gång- och cykeltrafiken

Arbets- och näringsministeriet:

- Överföring av organiseringsansvaret för de offentliga arbetskraftstjänsterna till kommunerna
- Integration
- Direktiv om energieffektivitet

Miljöministeriet:

- Förnyande av klimatlagen
- Boende för dem som är i behov av särskilt stöd
- Informationshantering för planläggning och bygglov

Närmare upplysningar om åtgärderna finns i finansministeriets program för kommunernas ekonomi:

Program för kommunernas ekonomi (hösten 2023, punkt 3)

Social- och hälsovårdsreformen samt statsandelarna

Statsandelen för kommunal basservice uppgår till cirka 2,5 miljarder euro varav 10 miljoner euro reserveras för en behovsprövad höjning av statsandelarna till kommunerna. Statsandelarna minskar med cirka 290 miljoner euro jämfört med den egentliga budgeten för 2023. Ändringen beror främst på de preciserade kostnader och inkomster som överförs från kommunerna till välfärdsområdena i samband med social- och hälsovårdsreformen 2023 och korrigeringsarna av statsandelarna till följd av dem.

År 2024 ökar statsandelen främst på grund av indexhöjningen som är 2,2 procent och den därav föranledda statsandelsökningen som uppgår till cirka 53 miljoner euro. En indexbroms på 1 procentenhet enligt regeringsprogrammet minskar dock statsandelarna med cirka 24 miljoner euro. Statsandelen ökar också på grund av nya och utvidgade uppgifter varav de viktigaste är engagerande arbete i skolgemenskapen (4,7 miljoner euro) samt ökning av undervisningen i B1-språket med en årsveckotimme (4,1 miljoner euro). Statsandelarna ökar också i och med att vissa tidsbundna avdrag som tidigare riktats till statsandelar upphör. Sådana avdrag är bl.a. avdrag som hänför sig till sloandet av incitamentsystemet för digitalisering av kommunerna (10 miljoner euro), neutraliseringen av ändringsbegränsaren i social- och hälsovårdsreformen (3,6 miljoner euro) och pensionsstödet för långtidsarbetslösa (1 miljon euro). Ändringen av kommunernas andel av det grundläggande utkomststödet ökar statsandelen med cirka 3,5 miljoner euro. euro 2024.

Från och med år 2024 minskar statsandelarna särskilt på grund av ovan nämnda precisering av kostnader och inkomster som överförs från kommunerna till välfärdsområdena i samband med social- och hälsovårdsreformen. Enligt lagen om kommunal basservice justeras de inkomster som överförs från kommunerna till välfärdsområdena på basis av bokslutsuppgifterna för år 2022 och i fråga om skatteinkomsterna på basis av slutförd beskattning så att de motsvarar de kostnader som överförs till välfärdsområdena på hela landets nivå. Skillnaden mellan inkomster och kostnader beaktas i statsandelen för basservice från och med 2024. Om det på basis av revideringen har överförts mindre inkomster än kostnaderna på hela landets nivå, dras det belopp som motsvarar skillnaden av från statsandelen till kommunerna. Om det har överförts mer inkomster än kostnader, läggs det belopp

som motsvarar skillnaden till de statsandelar som beviljats kommunerna. För 2023 beaktas hälften av skillnaden retroaktivt som en minskning av statsandelarna år 2024 och hälften år 2025.

På basis av kommunernas bokslutsuppgifter för åren 2021 och 2022 och justeringarna av kommunernas uppgifter skulle kostnaderna för uppgifter som överförs från kommunerna till välfärdsområdena vara cirka 669 miljoner euro mer än vad som beräknades i budgeten för 2023. Dessutom uppgår de skattekostnader som överförs från kommunerna till staten till cirka 64 miljoner euro, vilket är 2 miljoner euro mer än vad som beräknades i 2023 års budget. De totala kostnader som överförs från kommunerna kommer därför att uppgå till cirka 21,97 miljarder euro. euro i 2024 års budget.

Uppskattningen av de skatteinkomster som överförs från kommunerna i samband med reformen har ökat med cirka 509 miljoner euro jämfört med uppskattningen i samband med budgeten för 2023 (13,11 miljarder euro). I budgeten för 2023 täckte de överförda kommunalskattorna också de överförda skattekostnaderna (62 miljoner euro), dvs. kommunalskattens nedskärningsandel var 13,17 miljarder euro. Med beaktande av skattekostnaderna har uppskattningen av de överförda skatteinkomsterna ökat med cirka 447 miljoner euro. jämfört med 2023 års budget.

För att lika mycket kostnader och inkomster inom kommunekonomin ska kunna överföras i samband med reformen ska cirka 224 miljoner euro permanent dras av från statsandelen för kommunal basservice från och med 2024 på basis av ovan nämnda uppgifter. I budgeten är minskningen av statsandelarna uppdelad i två poster; permanent avdrag på grund av precisering av de kostnader som överförs till välfärdsområdena (160 miljoner euro) och permanent avdrag på grund av överföring av beskattningskostnader som överförs till staten (64 miljoner euro).

Minskningen av statsandelarna på grund av precisering av de kostnader och inkomster som överförs beaktas retroaktivt för 2023. Av den anledningen riktas en tidsbunden minskning på 112 miljoner euro till statsandelen för kommunal basservice 2024 och 2025.

Kommunernas ekonomiska kalkyler uppdateras slutgiltigt efter att beskattningen slutförts i november 2023 och finansieringen från och med 2024 fastställs utifrån dem. Samtidigt omvandlas också de finansieringsposter som balanserar de kommunalekonomiska effekterna av social- och hälsovårdsreformen, dvs. förändringsbegränsaren och utjämningen av systemändringen till sin slutliga form. Den kommunspecifika obalansen i de kostnader och inkomster som överförs till välfärdsområdena jämnas

ut med 60 procent genom att en ändringsbegränsare ingår i statsandelarna. Utjämningen av systemändringen begränsar den förändring i kommunernas jämvikt som reformen medför (årsbidraget efter avskrivningar) så att förändringen kan vara högst +/- 60 euro per invånare under en femårsperiod.

I en del kommuner är utjämningselementen i social- och hälsovårdsreformen mycket stora, och även ändringarna i utjämningselementen för 2023 kan vara betydande. Detta beror på att det kan finnas stora skillnader mellan de överförda kostnaderna och inkomsterna i en enskild kommun, och denna effekt begränsas av en förändringsbegränsare. Om de överförda posterna har förändrats betydligt jämfört med uppskattningsuppgifterna för hösten 2022, syns ändringarna också direkt i utjämningselementen. De största förändringarna jämfört med 2023 kommer att ske i kommuner där kostnaderna för social- och hälsovårdstjänster har förändrats betydligt jämfört med budgetuppgifterna.

Till statsandelen för basservice riktas en minskning som motsvarar en indexförhöjning på en procentenhet åren 2024–2027 i enlighet med regeringsprogrammet. Detta innebär att statsandelarna minskar med cirka 24 miljoner euro år 2024. Statsandelarna minskar också bl.a. på grund av förändringar i folkmängden och beräkningsfaktorerna (-2,2 miljoner euro) och sloandet av engångs återbäringen från 2023 års incitamentsystem för digitalisering av kommunerna (-8 miljoner euro).

Revideringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna beaktas inte 2024, eftersom den följande revideringen av kostnadsfördelningen enligt den övergångsbestämmelse som infördes i lagen om statsandel för kommunal basservice i samband med social- och hälsovårdsreformen genomförs först i statsbudgeten för 2025.

De kalkylmässiga kostnaderna för statsandelarna för basservice för år 2024 uppgår till sammanlagt 9,8 miljarder euro. Av detta belopp är åldersstrukturens andel 8,1 miljarder euro. Kommunernas självfinansieringsandel är 7,7 miljarder euro dvs. 1 390 euro/invånare. Efter att självfinansieringsandelen minskats uppgår kommunernas statsandel till 2,2 miljarder euro. Tilläggsdelarna till statsandelen är cirka 280 miljoner euro och utjämningen av statsandelen som grundar sig på skatteinkomster uppgår till cirka 808 miljoner euro. Utjämningstilägget gällande utjämningen av statsandelen som grundar sig på skatteinkomster är 909 miljoner euro och utjämningsavdraget är -101 miljoner euro.

Statsandelsprocenten för kommunal basservice sänks från 22,09 procent till 21,92 procent år 2024. I ändringen

har man därtill tagit i beaktande 0,07 procentenheter i anknytning till genomförandet av nya och mer omfattande uppgifter så att statsandelen är 100 procent. Indexbesparingen minskar i sin tur statsandelsprocenten med 0,24 procentenheter.

I slutet av ramperioden år 2027 uppgår statsandelarna för kommunal basservice till cirka 3,5 mrd. euro. Ökningen av statsandelarna beror på reformen av AN-tjänsterna som träder i kraft 2025 och som innebär att cirka 900 miljoner euro överförs från arbets- och näringsministeriets och social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområden till statsandelen för kommunal basservice. Från och med 2025 påverkas nivån på statsandelarna också av de åtgärder för sysselsättningstjänster som man har kommit överens om i regeringsprogrammet. Från och med 2025 anvisas cirka 5 miljoner euro för att förbättra invandramödrarnas ställning och cirka 0,5 miljoner euro för svenskspråkig integrationsutbildning. Dessutom utvecklas tillgången till språkutbildning som en del av integrationstjänsterna på arbetsplatserna, vilket innebär att statsandelen höjs med 2 miljoner euro från och med 2027. Minskningen av sysselsättningsanslagen och motsvarande lagändringar minskar i sin tur statsandelarna med 37 miljoner euro från och med 2025 och minskningen av flyktingkvoten är cirka 1 miljon euro. Dessutom minskar

totalreformen av utbildningen som främjar integration och språkkunskaper statsandelarna med 7,5 miljoner euro från och med 2027.

Enligt regeringsprogrammet stärks förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen under regeringsperioden bland annat genom att minimiantalet timmar i den grundläggande utbildningen höjs med 2–3 årsveckotimmar utan att läroplanen utvidgas, genom att lagstiftningen om trestegsstöd reformeras och genom att tillräckliga timresurser reserveras för språkundervisningen. Som ett led i stärkandet av den grundläggande utbildningen etableras dessutom en jämställdhetsfinansiering för den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken. För att stärka den grundläggande utbildningen har det reserverats sammanlagt 50 miljoner euro år 2024, 100 miljoner euro år 2025, 150 miljoner euro år 2026 och 200 miljoner euro från och med 2027. Åtgärdshelheten för att stärka den grundläggande utbildningen kommer sannolikt också att innehålla ändringar i uppgifterna som påverkar kommunernas statsandelar under de kommande åren. Åtgärderna eller finansieringen av dem har dock tills vidare inte beaktats i nivån på statsandelarna för ramperioden, utan åtgärderna och deras inverkan på statsandelarna preciseras i samband med den fortsatta beredningen.

1.4 Åbo stads organisation och Åbokoncernen

Åbo stads organisation

Åbo stads högsta beslutanderätt utövas av stadsfullmäktige. Fullmäktigeledamöterna och deras ersättare väljs vid kommunalval som förrättas vart fjärde år. Stadsfullmäktige har sammanlagt 67 ledamöter under mandatperioden 2021–2025. Antalet fullmäktigeledamöter är bundet till stadens invånarantal enligt kommunallagen.

Ordförande för stadsfullmäktige är Mika Maaskola (SDP), första vice ordförande är Muhis Azizi (Saml.), andra vice ordförande är Timo Furuholm (VF), tredje vice ordförande är Mikael Miikkola (Sannf) och fjärde vice ordförande är Saara Ilvessalo (Gröna).

Stadsstyrelsen svarar för stadens förvaltning och ekonomi samt bereder och verkställer stadsfullmäktiges beslut och svarar för tillsynen över beslutens laglighet. Stadsstyrelsen bevakar stadens intressen och, om inte något annat bestäms i lag eller anges i förvaltningsstadgan, företräder staden och för stadens talan i vittomfattande ärenden och ärenden som gäller hela staden.

Stadsstyrelsen har 14 ledamöter och varje ledamot har en personlig ersättare. Stadsfullmäktige utser ledamöterna i stadsstyrelsen för två år i taget.

Stadsstyrelsens ordförande är borgmästare Minna Arve (Saml.), första vice ordförande är biträdande borgmästaren Piiia Elo (SDP), andra vice ordförande är biträdande borgmästaren Elina Rantanen (Gröna) och tredje vice ordförande är biträdande borgmästaren Mirka Muukkonen (VF).

Åbo övergick till borgmästarmodellen i juni 2021: staden leds av borgmästaren och tre biträdande borgmästare.

Modellen förstärker demokratin genom att ge kommuninvånarna möjlighet att mer direkt påverka valet av stadens högsta politiska ledning.

De politiska styrkeförhållandena i stadsfullmäktige och stadsstyrelsen hösten 2023:

	Fullmäktige	Styrelsen
Samlingspartiet och Kristdemokraterna i Finland	18	4
Finlands Socialdemokratiska Parti	13	3
Gröna förbundet	10	2
Vänsterförbundet	9	2
Sannfinländarna	7	2
Svenska folkpartiet	3	1
Centern i Finland	3	0
Rörelse Nu	1	0
Förnuftets Röst	1	0
ledamot i stadsfullmäktige Elina Sandelin	1	0
ledamot i stadsfullmäktige Johannes Yrttiaho	1	0

Åbo stads organ

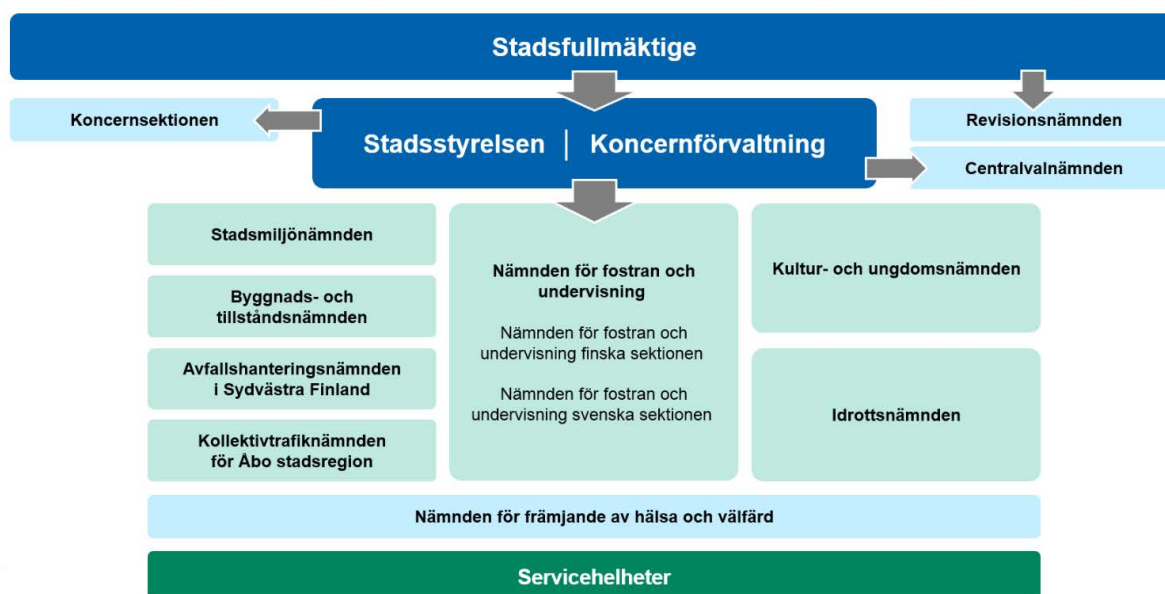

Bild 2 Åbo stads organ.

Åbokoncernen

Stadskoncernen leds och styrs av stadsstyrelsens koncernsektion. Enligt kapitel 2 punkt 5 i förvaltningsstadgan sköter stadsstyrelsens koncernsektion verkställandet av stadskoncernens koncernstyrning och koncern tillsyn och deras funktion. Koncernsektionen framställer förslag till riktlinjer för ägarpolitiken och principer för koncernstyrningen, mål för verksamheten och ekonomin i dottersammanslutningar och dotterstiftelser samt andra ärenden i anslutning till sammanslutningarnas och stiftelsernas verksamhet och ekonomi. Dessutom styr, följer och övervakar koncernsektionen verksamheten hos stadens dottersammanslutningar och dotterstiftelser samt hur väl de mål som uppställts för dessa uppnås.

Koncernbolagen delas in i strategiska och operativa bolag.

Enligt Kommunförbundets rekommendation om budget och plan för budget ska: ”Genom sina mål kan fullmäktige också styra dottersamfundet i deras målpåställningar. Juridiskt är dock inte fullmäktiges direktiv bindande för dottersamfundet. I detta avseende är målpåställningen till sin natur indirekt, ett sätt för huvudägaren att framföra sin vilja. De mål som fullmäktige ställer upp för dottersamfundet kan gälla dottersamfundets ställning, verksamhetens omfattning och verksamhetsförutsättningar (bl.a. investeringar), servicens kvalitet, prissättningsprinciper eller krav på ränta på kapitalet. De mål som ställts upp för dottersamfundet ska i huvudsak inkluderas i kommunens gällande budget och ekonomiplan. Fullmäktige ställer upp mål i budgeten för dotterbolagens verksamhet och ekonomi, som härletts från kommunstrategin och den anknytande ägarpolitiken samt gemenskapens affärsverksamhet.”

De strategiska sammanslutningarna år 2024:

Strategiska dottersammanslutningar

Oy Turku Energia – Åbo Energi Ab
 Turun Seudun Vesi Oy
 Turun seudun puhdistamo Oy
 Stiftelsen Åbo 2029
 Arkea Oy
 Blue Industry Park Oy
 Kaarea Oy
 Kuntec Oy
 Turku Science Park Oy
 Åbo City Data Ab
 Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy
 Åbo Stadsteater Ab
 TVT Asunnot Oy
 Åbo Stadstrafik Ab
 Åbo Hamn Ab

Studentbystiftelsen i Åbo
 Stiftelsen Forum Marinum
 Turun Aikuiskoulutussäätiö
 Turun Ammattikorkeakoulu Oy
 Åbo Vattenförsörjning Ab
 Åbo Musikundervisning Ab
 Konstens hus i Åbo Ab
 Visit Turku Archipelago Oy
Strategiska intressebolag

Åbo Teknologifastigheter Ab
 Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab

Organisationsförändringar och ägararrangemang

I Åbokoncernen ingår Åbo stad som modersammanslutning samt 66 dotterbolag, varav 38 är aktiebolag och 6 är stiftelser som hör till stadens befogenheter.

Till stadsstyrelsens koncernsektions befogenheter hör 22 strategiska dotterbolag och 3 intressebolag.

Staden har ägarandelar i 11 intressebolag, varav 3 strategiska bolag hör till koncernsektionens befogenhet: Turun Teknologiaikiinteistö Oy (koncernens ägarandel 47,9 %) Sydvästra Finlands Avfallsservice (22,5 %) och Kaarea Oy (46,0 %).

I Åbokoncernens koncernbokslut kombineras dessutom 2 samkommuner.

Åbo stad har minskat sin ägarandel i Visit Turku Archipelago Oy så att totalt 145 aktier såldes till Pargas stad (62 st.) och Nådendals stad (83 st.). Efter aktieaffären är stadens ägarandel 94,2 % av alla aktier.

I Turun seudun puhdistamo Oy genomfördes en riktad avgiftsfri aktieemission enligt det som står i Bolagsavtalet 23.12.2022 om genomförande av granskning av ägarnas aktieinnehav. Åbo stads ägoandel ökade från 59,31 procent till 62,09 procent.

1.5 Utveckling av Åbo stad och spetsprojekt

Utvecklingen av Åbo stad utgår från stadsstrategin. Borgmästarprogrammet och verksamhetsplanen som uppdateras årligen verkställer målen som uppställts i stadsstrategin.

Staden använder utvecklingens verksamhetsmodell för portföljhantering. Hanteringen av utvecklingsportföljer styr helhetsutvecklingen av staden med tanke på nyttorna och resursanvändningen. De projekt och planer som ingår i utvecklingsportföljen bereds och genomförs med enhetliga projekthanteringsmetoder och verktyg som grundar sig på bästa praxis. Åbo stads utvecklingsmodell fick kvalitetsutmärkelsen Committed to Excellence som grundar sig på den europeiska EFQM-kvalitetsstandarden år 2017.

Enligt utvecklingsmodellen genomförs de mål som är allra viktigast för staden via spetsprojekten.

Spetsprojekt

I Åbos borgmästarprogram som utarbetades 2021 fastställdes framtida spetsprojekt för stadsutvecklingen. Spetsprojekten är ett sätt att framföra en samsyn i stor utsträckning och att reagera med framförhållning på globala förändringar. Åbo stad har fem spetsprojekt som tas upp i stadsstrategin och borgmästarprogrammet: Spetsprojektet för utvecklandet av centrumområdet, spetsprojektet för Vetenskapsparken, spetsprojektet för kultur, spetsprojektet för kompetens samt spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden.

Ambitiösa mål har uppställts för samtliga spetsprojekt, och dessa genomförs såväl med interna som med externa partner. Omfattande helheter som sammanslår flera aktörer och åtgärder är bl.a. Kulturstranden (bl.a. Musikhuset, Konstens hus, konststadsdelen Slottsudden) och campussamarbetet (Teknologicampus, Hälsocampus och Kulturcampus).

Inom spetsprojektet för centrum förstärker vi dess livskraft och utvecklar det kommersiella centrumet, kulturstranden längs Aura å och Gamla staden. För detta utvecklingsarbete har utarbetats Centrumvisionen 2050 och flera objektspecifika planer. I och med att salutorget så gott som är färdigt flyttas spetsprojektets fokus på bland annat utvecklandet av Åbo bangård. I området planeras ett arena- och upplevelsecentrum, vars avsikt är att skapa ett nytt internationellt attraktivt evenemangscentrum i Åbo.

På Aura ås östra strand byggs det moderna Musikhuset som ingår i det mer omfattande Kulturstrandkonceptet. Under 2025 öppnas också en internationell arkitektävling gällande Museet för historia och framtid som byggs i Slottsuddens område för att hedra stadens 800-års jubileum år 2029.

Åbo Vetenskapspark är det viktigaste tillväxtstödande stadsutvecklingsobjektet i stadsregionen. Syftet med spetsprojektet är att skapa ett internationellt attraktivt och djärvt innovativt kompetenskluster med mångsidiga funktioner och logistisk dragningskraft. Utvecklingsarbetet i enlighet med spetsprojektet för Vetenskapsparken syftar framför allt till att de exceptionella utgångspunkterna för Vetenskapsparkens läge och den potential som det mångsidiga kompetensklustret skapar ska gynna den heläckande utvecklingen så fullt ut som möjligt.

Insatsområdena för utvecklingen skapar en grund för förstärkande av områdets konkurrens- och dragningskraft både som en mångsidig utbildnings- och forskningskoncentration och som ett internationellt viktigt centrum för kompetensintensiv företagsverksamhet och en attraktiv boendemiljö.

Målet med spetsprojektet är att lyfta fram åbobornas utbildningsnivå samt stärka Åboregionens kompetens- och innovationsförmåga. Med hjälp av projektet svarar vi mot arbetslivets behov av experter genom att utveckla möjligheterna till kontinuerligt lärande. Vi satsar dessutom på att locka internationella experter genom att utveckla den engelskspråkiga utbildningsstigen och genom att stöda verksamheten i International House Turku.

Spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområdena förebygger utslagning, vänder på segregationsutvecklingen mellan områden och satsar på delaktighet och särskilt ungas välbefinnande i Åbo. De ungas allt sämre mående och störande beteende som ökat under coronapandemin förebyggs genom omfattande och mångprofessionellt samarbete. Dessutom är målet att locka Åbobor i alla åldrar att röra på sig genom att förbättra möjligheterna till näridrott och genom att förnya bidragssystemet för idrottsföreningar (1.1.2025-) så att det blir jämlikare och uppmuntrar till investeringar.

Åbo har en europeisk kulturstads hjärta. Spetsprojektet för kultur stöder stadsbornas välfärd och områdets livskraft. Det förstärker och främjar konst- och kulturförutsättningarna i Åbo i samarbete med branschaktörer inom såväl det fria konstfältet som institutioner.

1.6 Samverkande mål

Förnyandet av ledningssystemet

Förnyandet av Åbo stads ledningssystem har genomförts enligt ändringarna i förvaltningsstadgan (Sfm 18.5.2020 § 60, Sfm 14.12.2020 § 214, Sfm 17.5.2021 § 103 och Sfm 17.4.2023). I och med ändringarna genomfördes det nya ledningssystemets administrativa struktur men reformens genomförande och reformen av social- och hälsovårdstjänsterna under 2023 förutsätter ändringar i verksamhetskulturen under en längre tidsperiod.

Enligt riktlinjerna i borgmästarprogrammet följs regelbundet upp verkningarna av och framgången hos reformen av ledningssystemet under fullmäktigeperioden. Särskild uppmärksamhet fästs vid uppföljningen av ändringarna i beslutsfattandets struktur, borgmästarmodellens funktion samt ställandet av mål för ändringarna i tjänsteorganisationen. Den första uppföljningen gjordes våren 2023. Och bedömningen fortsätter regelbundet.

Verksamhets- och ledningsmodellen för Nya Åbo

Det "Nya Åbo" som uppstod som en följd av vårdreformen och det nya välfärdsområdet i början av 2023 förutsatte också en ny bedömning av ledningssystemet och organisationen. Kärnan för verksamhetsmodellen för nya Åbo utgår från människan: människornas och företagets behov samt en levnads- och verksamhetsmiljö som stöder dessa behov.

Åbo övergår stegvis till en allt mer samverkande ledning och verksamhetskultur, vars kärna utgörs av det resurskloka värde som produceras för kommuninvånare och företag. Målet är att förbättra förmågan att genomföra Åbos strategiska mål. Samtidigt förtydligas ledningsförhållandena och förtätas ledningen på stadsnivå. Syftet med ändringarna är att förbereda sig för en ny politisk ledningsmodell efter följande kommunalval (2025).

Om verksamhets- och ledningsmodellen beslutades i februari (2.2.2023 Dnr 791-2023). Enligt verksamhets- och ledningsmodellen grundades i början av 2023 fyra nya ledningsgrupper: ledningsgrupperna för välfärd, stadsmiljö, livskraft och integration.

Verksamhetsmodellen framskrider stegvis och den stöds med nödvändiga administrativa beslut och ändringar.

Integrationsledning

Integrationsledningen samordnar aspekterna av välfärden, livskraften och den byggda miljön på stadsnivå. Integrationen stöder servicehelheterna så att de utöver den egna serviceproduktionen även beaktar betydelsen av stadens utomstående serviceproducenter (föreningar och andra aktörer i den tredje sektorn samt företag) för invånarna.

Integrationsledningen innebär en samverkande och horisontell ledning där man vid sidan av linjeorganisationen kan leda och styra sektorsövergripande företeeser och helheter såsom helheter enligt ålderscykel eller tema.

Under 2023 grundades också servicehelheten för livskraft och servicehelheten för barn och unga för att stärka den samverkande och sektorsövergripande verksamheten. Därtill organiserades servicehelheten för fritid som servicehelheterna för kultur och idrott (sfm 17.4.2023 §7) för att genomföra den nya verksamhetsmodellen.

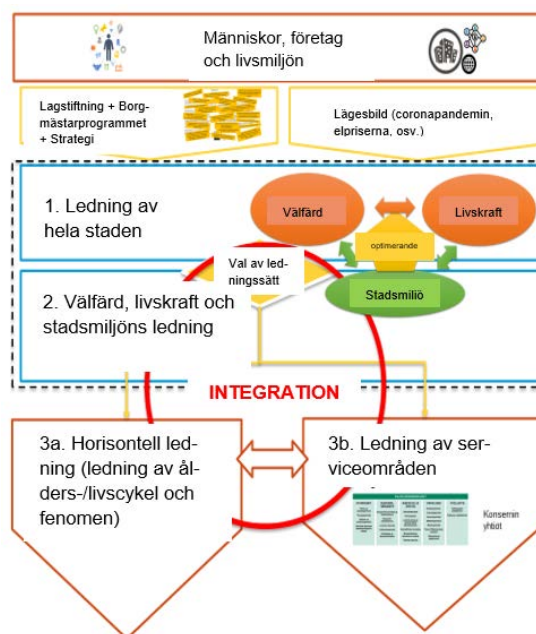

Bild 3 Verksamhetsmodellen för integration.

Samverkande pilotförsök

Verksamhets- och ledningshelheterna för Nya Åbo har byggts via pilotförsök som genomför samverkande och tvärsektorielt arbete: Dessa är:

1. Barns och ungas störande beteende, varav utformades servicehelheten för barn och unga servicehelheten och ändringsprojekt fram till 31.7.2025
2. Minskande av segregation och dess effekter, förutsätter långsiktigt arbete
3. Reformen av sysselsättningstjänsterna främjas som en del av servicehelheten för livskraft och ändrar på ett betydande sätt stadens uppgifter och ansvar.
4. Under 2023 kom också temat för att utveckla skolgårdarna med. Utvecklandet av skolgårdarna utvärderas i mer omfattande grad som en sak som möjliggör lek och motion för barn i olika åldrar.

Under 2024 breddas den samverkande planeringen, utvecklingen och ledningen så att den omfattar andra åldersstadier och fenomen. För den årliga planeringen av målen för verksamheten skapas ett förfaringsätt, där de

gemensamma, sektorsövergripande målen görs synliga, då de är lättare att genomföra, leda och följa upp.

Integrationsfunktionen

Åbo stads integrationsfunktion främjar för sin del befolkningens välbefinnande och livskraft samt utvecklar stadens omvärld. Integrationen förenar servicehelheternas, koncernbolagens och den övriga offentliga sektorns verksamhet samt till tillämpliga delar organisationernas och företagens verksamhet för att effektiva svara på kundernas behov.

Integrationsfunktionen svarar för stadens samverkande dvs. främjande av sektorsövergripande ledning i en helhet som utformas av välfärd, livskraft och den bebyggda miljön.

I integrationsfunktionen stärks tjänsternas och funktionernas inriktning på kunden och människan och därtill säkerställs att staden som en helhet fungerar enligt existerande information med beaktande av kundernas behov. Här utnyttjar vi alla metoder för att betjäna kunder för att utveckla ändamålsenlig kund- och ärendehantering, styrning och servicenätverk och serviceproduktion som svarar på kundernas behov.

Integrationsfunktionen ansvarar för att i kundhanteringen, kundbetjäningen och kundrådgivningen används en gemensam verksamhetsmodell och gemensamma verksamhetssystem som fungerar i alla kanaler på stadsnivå. I planeringen av tjänsterna, servicenätverket och serviceresursen används en verksamhetsmodell som utgår från kundens behov.

Uppgiften för integrationsfunktionens kärnprocess är

- Skapa en kundinriktad verksamhetsmodell på stadsnivå för hantering och kundstyrning av kunder och ärenden, hantering och verksamhetsstyrning av tjänsterna och servicenätverket samt bestämmande av den informationshantering och de system som stöder det som behövs för att genomföra verksamhetsmodellen.
  - o Främja stadens sätt att utveckla tjänster, servicenätverk och resurshantering.
  - o Stöder skapandet av en verksamhetsmodell för produktifiering av tjänsterna, som främjar styrning och uppföljning av tjänsterna.
  - o Beskriver de tjänster som staden producerat tillsammans med servicehelheterna i ett gemensamt informationssystem
  - o Främjar för sin del att ärendehanteringskonto och digitala tjänster tas i bruk.

Integrationsfunktionens uppgift är också

- Ansvara för styrningen av främjandet av välbefinnande och hälsa, utveckling och uppföljning i tjänster, ledning och annan stadsplanering som ligger på stadens organiseringsansvar.
- Styra och övervaka genomförandet av integrationsprogrammet i stadens servicehelheter. International House Turku samlar samman rådgivnings- och handledningstjänster som främjar och stöder integration samt lockar internationella experter.

1.7 Borgmästarprogrammets mål

Åbo stads borgmästarprogram Borgmästarnas Åbo – Årtiondet för handling är ett politiskt avtal, som godkändes av fullmäktige 23.8.2021 § 180. I programmet definieras stadens värden, de viktigaste betongområdena och verksamhetsätten för fullmäktigeperioden samt rambudgeten för fullmäktigeperioden 2021–2025.

Borgmästarprogrammet styr stadens tjänsteberedning samt politiska beslutsfattande. Verkställandet av programmet och uppföljningens innehåll har förankrats till åtgärder och till mål i anknytning till dessa för ekonomiplaneringsperioden.

De åtgärder som verkställer borgmästarprogrammet godkänns med budgetbeslutet och åtgärdernas verkställande följs upp i samband med uppföljningen av budgeten.

Åtgärder som vidtas för att uppnå målen för budgetåret 2024 finns i anslutning till servicehelheterna.

Nr	Mål	Tema
1	Att få Centret för läkemedelsutveckling till Åbo för att därigenom kunna förstärka utvecklingen av läkemedels- och diagnostikbranscherna till en hörnsten för Finlands ekonomi	Intressebevakning
2	Att genomföra skyddet av Skärgårdshavet och få tillräcklig finansiering för detta så att vi kan förbättra tillståndet för världens känsligaste, vackraste och mest förorenade skärgård, bevara området så att även kommande generationer har glädje av det samt stärka den biologiska mångfalden i vår region.	Intressebevakning
3	Byggande av Entimmeståget och ett investeringsbeslut om en ny banförbindelse så att järnvägsförbindelsen kan tas i bruk 2030	Intressebevakning
4	Vi beaktar stadens klimatmål särskilt vid fattandet av beslut gällande markanvändning, energi, byggande och trafik.	Ett klimatneutralt och resurssmart Åbo
5	Vi främjar övergången till cirkulär ekonomi och utarbetar ett åtgärdsprogram för att stöda övergången.	Ett klimatneutralt och resurssmart Åbo
6	Vi utreder budgeteringen av utsläpp med målet att inkludera detta i budgetprocessen.	Ett klimatneutralt och resurssmart Åbo
7	Vi verkställer beslut som fattats om Åbo stads program om klimatneutralitet 2029. Vi uppdaterar åtgärdsprogrammet med beaktande av att det förhållandevis största målet för att minska utsläppen riktar sig till trafiken under den kommande perioden.	Ett klimatneutralt och resurssmart Åbo
8	Vi genomför beslut som fattats för att förstärka naturens mångfald (LUMO-programmet). Vi uppställer ett naturmål på basis av beredningen.	Ett klimatneutralt och resurssmart Åbo
9	Vi inrättar ett nytt naturskyddsområde i Mällickälä-Kuninkojas område.	Ett klimatneutralt och resurssmart Åbo
10	Skol- och daghemsfastigheterna måste vara trygga och i gott skick. Vi uppdaterar skol- och daghemsnätverket så att det motsvarar bostadsområdenas behov och utarbetar en tydlig reparations- och nybyggnadsplan inklusive behov av ersättande lokaler. Vi förstärker användningen av lokaler utanför skolan för fritidsbruk.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
11	Vi ökar stadsinvånarnas valfrihet.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
12	Vi utarbetar en servicestrategi där vi fastställer kvalitetsnivån för tjänsterna och vilka produktionsätt som är möjliga.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
13	Vi utreder möjligheterna att sammanställa svenskspråkiga tjänster till en helhet.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
14	I samarbete med den tredje sektorn utarbetar vi en övergripande välfärdsfrämjande verksamhetsmodell före början av 2023.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
15	I anslutning till lekplatser planeras funktioner som stöder de vuxnas motion. De äldres behov av motion beaktas i byggandet av motionsställen.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
16	Vi främjar samarbetet och dialogen mellan ungdomsarbetet och den tredje sektorn så att den tredje sektorn aktivt deltar i främjandet av de ungas välfärd vid återhämtningen från coronapandemin.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
17	I skolorna genomförs försök som uppmuntrar till naturlig motion i vars planering vi lyssnar på barnen och ungdomarna.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
18	Målet är att varje Åbobo har möjlighet att delta samt utöva och uppleva kultur oberoende av ålder eller livssituation.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
19	Konceptet Konstens hus genomförs i Åbo.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo

Nr	Mål	Tema
20	Utredningen av motionsnätverket föreläggs fullmäktige för godkännande.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
21	Kulturen är en del av en god livskvalitet och kontinuerligt lärande, och den spelar en särskild roll vid främjandet av välfärd och bekämpandet av ensamhet	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
22	Åbobaserade konstnärer är kulturstadens styrka och de kreativa branscherna får ständigt allt större betydelse, även ekonomiskt.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
23	Specialklassverksamheten inom den grundläggande utbildningen utvidgas Utbudet av språkinriktad småbarnspedagogik utökas.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
24	Möjligheterna till kompletterande utbildning hos personalen inom småbarnspedagogiken utreds.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
25	Åbo är Finlands bästa utbildare på andra stadiet. Varje ung person avlägger examen åtminstone på andra stadiet. Det utreds möjligheten att utvidga gymnasieutbildningen för att så många Åboudommar som möjligt ska ha möjlighet till gymnasiestudier.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
26	Vi arbetar utan kompromisser för en trygg skolgång genom att bland annat förebygga mobbning och våld i skolan.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
27	Vi förstärker stödet för elevernas inläring och elevvården. Vi sköter finansieringen av s.k. positiv diskriminering i syfte att eftersträva språkfärdigheter som ger alla elever möjlighet till fortsatta studier. Vi förstärker också föräldrarnas och elevernas delaktighet i utbildningsstigen.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
28	Tyngdpunkten för social- och hälsovårdstjänster ändras kraftigt så att den nu ligger på att erbjuda tjänster i rätt tid. Vi identifierar personer som använder mycket tjänster och förser dem med en individuell vårdplan och ett utsett husläkerteam.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
29	Vi genomför terapigarantin i Åbo	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
30	Den viktigaste målsättningen är en behärskad överföring av ansvaret för organiseringen av social- och hälsovårdstjänsterna till välfärdsområdena från och med början av 2023.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
31	För läkarna fastställs ett rättskaligt befolkningsansvar. Varje Åbobo får välja en egen primärläkare om hen vill. Vid uppbyggandet av modellen med husläkare prioriterar vi invånare som fyllt 60 år och invånare som faller utanför företagshälsovården inom ramen för tillgången till läkare. Vi bereder en genomförandemodell för mottagning under hösten 2021.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
32	Inom spetsprojektet för kompetens tillsätts mål för en höjning av utbildnings- och kompetensnivån samt ett genomförandeprogram för att genomföra denna höjning.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
33	Vi utreder möjligheterna att öka boendetjänsterna för äldre. Vi bedömer helhetssituationen för de äldres hem- och boendetjänster genom en extern bedömning.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
34	Vi stärker servicehandledningen, särskilt i äldreomsorgen och tjänsterna för barn och unga, och reder ut utvidgandet av familjecentralsmodellen med beaktande av målen för vårdreformen.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
35	Den vård- och serviceskuld och de brister i lärande som uppstått under coronatiden reds ut och projekt och åtgärdsprogram för att avhjälpa dem grundas.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
36	Konst, kultur och de kreativa branscherna förstärker välfärden och områdets livskraft.	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
37	Motion ska vara en del av barnens dag också i skolorna. Skolornas undervisningslokaler och gårdar samt skolresorna ska sporra till naturlig motion	Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo
38	Vi främjar en god informationsledningskultur. I samarbete med områdets universitet tillsätter vi en utvärderingspanel vars uppgift är att utvärdera spetsprogrammets åtgärdsprogram, genomförande och effektivitet.	Åbo – en stad i ständig förbättring
39	Vi inför ett ärendehanteringskonto via vilket Åboborna lätt och smidigt kan sköta sina egna ärenden oberoende av tid och plats. Vi utnyttjar de digitala möjligheterna och data även i samband med planläggning, tillståndprocesser, gatu- och gatunätsunderhåll och skyltningar.	Åbo – en stad i ständig förbättring
40	Inom byggherreverksamheten övergår vi till en modell där byggherreverksamheten och ägandet av stadens nya lokaler överförs till ett bolag som antingen ska grundas eller som redan existerar. Bolaget kommer även ta över ansvaret för fastighetsunderhållet.	Åbo – en stad i ständig förbättring

Nr	Mål	Tema
41	Vi allokerar resurser till verksamhetsmodeller med anknytning till invånarnas delaktighet, såsom medborgarpaneler, och etablerar dem. Invånarbudgeteringens andel ökas. Vi tar särskilt hand om de ungas delaktighet.	Åbo – en stad i ständig förbättring
42	Vi säkerställer att ett servicetänkande som följer livscykelmodellen blir en del av verksamheten.	Åbo – en stad i ständig förbättring
43	Vi följer regelbundet upp verkningarna av och framgången hos reformen av ledningssystemet under fullmäktigeperioden och ställer upp noggrannare delmål för ändringen.	Åbo – en stad i ständig förbättring
44	Målet är att Åbo är en attraktiv arbetsgivare. Vi uppskattar personalens kompetens och sporrar och stöder personalen när det gäller utveckla den egna kompetensen. Satsningar riktas till personalens arbetshälsa.	Åbo – en stad i ständig förbättring
45	Den bärande principen för verksamheten är inriktning på kunden och kommuninvånaren, och till följd av det ska invånarna och verksamhetsutövarna i Åbo få allt bättre service allt snabbare.	Åbo – en stad i ständig förbättring
46	Vi genomför ägarpolitikens riktlinjer på ett målmedvetet och logiskt sätt så att bolagen effektivt kan handla på det sätt som de valt med beaktande av utmaningarna i omvärlden.	Åbo – en stad i ständig förbättring
47	Under coronatiden har vi visat att vi är en snabb och smidig aktör	Åbo – en stad i ständig förbättring
48	Vi ser till att den internationella skolan fortsätter sin verksamhet och flyttas närmare centrum (till exempel Österås).	Internationell verksamhet och nätverk – Åbo, en liten stad med stort avtryck i världen
49	Vi medverkar aktivt i sådana internationella nätverk som stöder uppnåendet av Åbos egna mål.	Internationell verksamhet och nätverk – Åbo, en liten stad med stort avtryck i världen
50	Åbo är en internationell stad och vi önskar alla nya invånare välkomna. Vi ser till att nya Åbobor med invandrabakgrund integreras enligt integrationsprogrammet.	Internationell verksamhet och nätverk – Åbo, en liten stad med stort avtryck i världen
51	Vi gör staden tätare genom kompletteringsbyggande längs goda kollektivtrafikförbindelser, beaktar betydelsen av naturen i närmiljön och grönområden och granskar servicenätet med beaktande av nya bostadsområden. Vi ökar utbudet av småhus- och flervåningshustomter särskilt i attraktiva områden och utarbetar en utredning av kompletteringsbyggande för hela staden.	Den hållbara tillväxtens Åbo
52	Vi ser till att det är smidigt att röra sig i staden och att centrum lätt kan nås med alla trafikformer även i fortsättningen.	Den hållbara tillväxtens Åbo
53	Vid byggandet av staden beaktar vi säkerheten som en viktig del av såväl den mänskliga hållbarheten som trivselen.	Den hållbara tillväxtens Åbo
54	Vi ger ett servicelöfte för partnerskapsprojekt och behandlingen av såväl planläggningsinitiativ som tillstånd. Vid relativt små, privata initiativ ska partnerskapsplanläggning vara det primära alternativet. Vi ser till att resurserna för planläggning och tillstånd är tillräckliga.	Den hållbara tillväxtens Åbo
55	Vi utarbetar en vision för utvecklingen av det Maritima Åbo med särskild fokus på västra Åbo. I generalplaneringen beaktar vi de nya målen för att förbättra boendetrivselen och öka boendet i de västra områdena samt områdenas havsnära karaktär.	Den hållbara tillväxtens Åbo
56	Vi säkerställer att mångsidigt boende genomförs i alla områden. Vi avvecklar aktivt segregation genom bostads- och markpolitiken.	Den hållbara tillväxtens Åbo
57	Vi genomför en förändring i färdmedelsfördelningen genom att bygga cykelvägar, öka attraktiviteten för gångtrafik och inleda genomförandet av stombussnätet.	Den hållbara tillväxtens Åbo
58	I samband med uppdateringen av upphandlingsprinciperna säkerställer vi att små och medelstora företag har möjlighet att delta i anbudsförfrågan.	Högskolesamarbete, företag och sysselsättning – Ett framgångsrikt Åbo
59	Vi allokerar resurser till sysselsättningsförsök och ställer upp tydliga sysselsättningsmål för dem som har svårt att sysselsätta sig.	Högskolesamarbete, företag och sysselsättning – Ett framgångsrikt Åbo
60	I samband med beslutsfattandet gör vi bedömningar av företagsverkningarna då ärendet gäller näringslivet. Kundorienteringen beaktas i all beredning och allt beslutsfattande. Vi förtydligar stadsorganisationens ansvar i enlighet med principen att få alla tjänster över en disk.	Högskolesamarbete, företag och sysselsättning – Ett framgångsrikt Åbo
61	Samarbete är viktigt för Åbo och vi fastställer områdets gemensamma stora näringspolitiska mål tillsammans med olika aktörer.	Högskolesamarbete, företag och sysselsättning – Ett framgångsrikt Åbo
62	Vi påverkar aktivt främjandet av kompetent arbets- och utbildningsrelaterad invandring.	Högskolesamarbete, företag och sysselsättning – Ett framgångsrikt Åbo

Nr	Mål	Tema
63	Vi bereder ett nytt sysselsättningsprojekt för att säkerställa att Åbo utnyttjar sysselsättningsförsöket framgångsrikt och förbereder sig för att ta över ansvaret för att ordna sysselsättningstjänsterna år 2024.	Högskolesamarbete, företag och sysselsättning – Ett framgångsrikt Åbo
64	Vi verkar aktivt för att främja inflyttning av kunniga människor för arbete och utbildning samt för att säkerställa att de lokala företagens kompetensbehov tillgodoses.	Högskolesamarbete, företag och sysselsättning – Ett framgångsrikt Åbo
65	Spetsprojektet Vetenskapsparken, Det befintliga spetsprojektet fortsätter, ett åtgärdsprogram uppdateras för fullmäktigeperioden.	Spetsprojekt
66	Spetsprojektet Utvecklandet av centrumområdet, Det befintliga spetsprojektet fortsätter, ett åtgärdsprogram uppdateras för fullmäktigeperioden.	Spetsprojekt
67	Spetsprojektet för kompetens, Vi bereder det nya spetsprojektet för kompetens, vars syfte är att långsiktigt förstärka Åboregionens regionala konkurrenskraft med fokus på kompetens och forskning samt att svara på megatrender såsom digitaliseringen, urbaniseringen och klimatförändringen.	Spetsprojekt
68	Spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden, Under det nya spetsprojektet genomför vi åtgärdsprogram för att minska ensamhet och stödja den mentala hälsan under fullmäktigeperioden. Vi säkerställer att program för integration och förebyggande av utslagning har rätta mätare för att resultatitriktat genomföra programmet.	Spetsprojekt
69	Spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden, vi fastställer principen för att minska segregation till vårt primära mål när det gäller utvecklingen av förorterna. Vi förstärker invånarnas gemenskap och deltagande i stadsutvecklingen.	Spetsprojekt
70	Spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden, Målen i åtgärdsprogrammet för motion uppställs tillsammans med föreningar och organisationer. Vi kompletterar programmet med målet gällande hobbymöjligheten för alla barn och reformen av föreningsbidrag för att trygga jämställdheten mellan grenar, könen och områden.	Spetsprojekt
71	Spetsprojektet för kultur; Vi bereder ett nytt spetsprojekt i anslutning till kulturen och mer omfattande till främjandet av välfärden, och utarbetar ett åtgärdsprogram till stöd för dess genomförande under fullmäktigeperioden.	Spetsprojekt
72	Inom turismen eftersträvar vi ett mer omfattande regionalt samarbete och kopplar våra mål och vår struktur allt bättre till den riksomfattande Visit Finland-helheten.	Turism och tillgänglighet – Evenemangstaden Åbo
73	Vårt mål är att intressanta, starka evenemang inom kultur, sport och vetenskap ska erbjudas året runt.	Turism och tillgänglighet – Evenemangstaden Åbo
74	Åbo satsar kraftigt på att utveckla turismen och lockar aktörerna i branschen till samarbete för att lyckas med detta. Flygplatsens och hamnfunktionernas konkurrenskraft ska främjas. Ett av de centrala målen för näringspolitiken är att öka den internationella turismen.	Turism och tillgänglighet – Evenemangstaden Åbo
75	Stadens 800-års jubileumsår 2029 utgör grunden för ett evenemang som pågår året runt för vilket vi uppställer tydliga mål.	Turism och tillgänglighet – Evenemangstaden Åbo
76	Kultur är en betydande del av en intressant och attraktiv stad.	Turism och tillgänglighet – Evenemangstaden Åbo
77	Anpassningsprogrammet, som det redan har beslutats om, kommer att genomföras.	Åbo stads ekonomiska ram 2021–2025 – Med starka steg in i 2030-talet
78	På basis av kostnads- och lönsamhetsberäkningen för spårvägen fattar vi beslut om en kollektivtrafiklösning som är viktig för stadsutvecklingen.	Åbo stads ekonomiska ram 2021–2025 – Stark mot 2030-talet
79	En effektiv tidsmässig och ekonomisk hantering av investeringarna och kunnig och omsorgsfull byggherreverksamhet är centrala för att kunna genomföra investeringar på ett hållbart sätt.	Åbo stads ekonomiska ram 2021–2025 – Med starka steg in i 2030-talet
80	Vi bygger det nya konserthuset i tid vilket möjliggör för orkestern att snabbt flytta in i de nya lokalerna. Målet för flytten är år 2025.	Åbo stads ekonomiska ram 2021–2025 – Stark mot 2030-talet
81	Vi genomför projektet med en överbyggnad i Kuppis för att möjliggöra spetsprojektet för vetenskapsparken och för att skapa en ny sammanslagen stadsdel Kuppis-Österås intill en stark knutpunkt för kollektivtrafiken och arbetsplatser. Vi bygger TAITO-campusen.	Åbo stads ekonomiska ram 2021–2025 – Stark mot 2030-talet
82	Åbo strävar efter en betydlig mängd ny bebyggelse för att förstärka inkomstbasen.	Åbo stads ekonomiska ram 2021–2025 – Stark mot 2030-talet

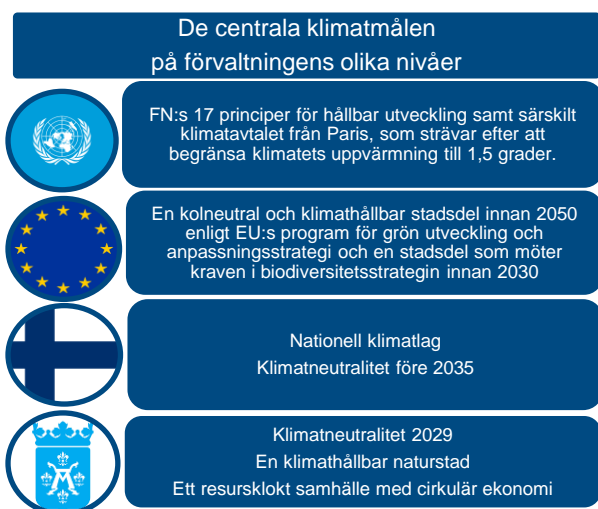
Nr	Mål	Tema
83	Stadens ekonomi och förvaltning anpassas vad gäller uppgifter som överförs i enlighet med reformen (social- och hälsovårdsreformen)	Åbo stads ekonomiska ram 2021–2025 – Stark mot 2030-talet
84	Ett hållbart basscenario för ekonomin	Åbo stads ekonomiska ram 2021–2025 – Stark mot 2030-talet
85	Förberedelser inför effekterna av social- och hälsovårdsreformen på stadens ekonomi	Åbo stads ekonomiska ram 2021–2025 – Stark mot 2030-talet
86	Åbo strävar efter att sänka arbetslöshetsgraden till 11,2 procent.	Åbo stads ekonomiska ram 2021–2025 – Stark mot 2030-talet
87	Förfaringssätt vid ett oväntat och negativt undantagstillstånd	Åbo stads ekonomiska ram 2021–2025 – Stark mot 2030-talet
88	Skuldtak	Åbo stads ekonomiska ram 2021–2025 – Stark mot 2030-talet
89	Riktlinjer för beskattning	Åbo stads ekonomiska ram 2021–2025 – Stark mot 2030-talet

1.8 Klimatmålen för åren 2024–2027

Ett klimatneutralt, klimathållbart, mångsidigt och resurssmart Åbo

Åbo stads uppdaterade Klimatplan 2029 godkändes enhälligt av fullmäktige 16.5.2022 § 103. Processen för att utvärdera och uppdatera klimatplanen som genomförs under varje fullmäktigeperiod, inleddes med beslut av stadsstyrelsens stadsutvecklingssektion 22.3.2021 och genomfördes enligt borgmästarprogrammet och förnyades med beaktande av stadsstrategin. Klimatplanen följer Europeiska kommissionens gemensamma arbetsmodell (EU Covenant of Mayors for Climate and Energy) och Åbo genomför också aktivt missionen för Europas 100 kolneutrala städer. Kärnan för de klimatmål som inkluderats i stadsstrategin är klimathållbarhet, dämpning av klimatiförändringen, naturens mångfald och övergången till cirkulär ekonomi. Målen är i linje med en mer omfattande helhet av olika förvaltningsnivåer.

Åbos mål är ett klimatneutralt stadsområde år 2029 och ett klimatpositivt område från 2029 framåt - dvs. nettoeffekten i området förändras så att klimatet kyls ned i stället för att värmas upp. De risker, sårbarheter och effekter som klimatiförändringen medför analyseras. Därtill planeras och genomförs effektiva anpassningsåtgärder. Ett av målen i stadsstrategin är att Åbo år 2030 är en av de ledande klimat- och naturstäderna i världen och att naturens mångfald i staden ökat. Mål för dämpande av klimatiförändringen, anpassning till klimatiförändringen och naturens mångfald kan främjas med metoder för resurskloket. I Åbo togs i bruk en Färdplan för cirkulär ekonomi - mot ett resursklokt samhälle 2029, som godkändes av stadsfullmäktige (ssn 22.11.2021 § 518). Med färdplanen strävar man efter hållbar användning av naturresurser och en resursklokt ekonomi.

Åbos klimatmål anknyter till olika nivåer i förvaltningen.

Integreringen av åtgärder för dämpandet av klimatiförändringen, anpassningen, den biologiska mångfalden

och den cirkulära ekonomin i stadskoncernens investeringsprocesser är avgörande då det gäller att uppnå målen. Att göra händelsekedjan från mål till genomförande mellan koncernbolagen och stadens olika enheter smidig och fungerande är av största vikt. Samarbetskedjan mellan planläggningen, genomförandeplaneringen, byggherrarna, underhållet, miljöskyddet och byggnadstillsynen ska fungera så att de klimatmål som antecknats i stadstrategin kan beaktas i varje fas i verksamheten från planering till genomförande. Detta förfaringssätt kräver en koordinerad styrning av investeringar samt en fortgående uppföljning av de praktiska målen.

Åbokoncernens investeringar som stöder klimatmålen och styrning av dessa

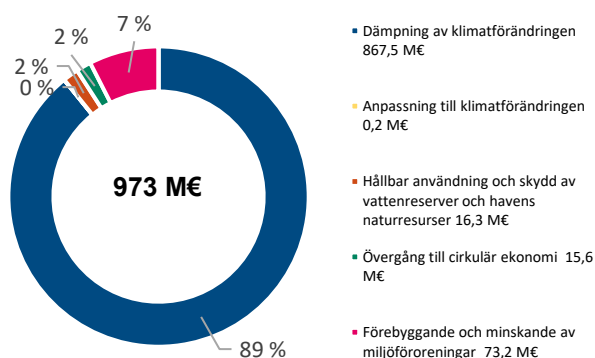
Borgmästarprogrammets klimatmål har inkluderats i servicehelheternas verksamhetsplaner. Utöver klimatneutraliteten ingår också mål för anpassning till klimatiförändringen, resurskloket och naturens mångfald. För att uppnå klimatneutralitet krävs att lösningar för cirkulär ekonomi genomförs. Tryggheten av ekosystemen och biodiversiteten bromsar upp klimatiförändringen och hjälper oss anpassa oss till den.

De strategiska koncernsamfunden har sedan 2019 antecknat klimatmål i resultat korten. Genom att uppnå klimatmålen i sina resultat kort genomför sammanslutningarna Åbo stads klimatplan med egna åtgärder och strävar samtidigt efter att utveckla sin verksamhet så att den blir klimatneutral innan 2029. Sammanslutningen strävar efter att utveckla sina trafiklösningar och/eller sina bygplatser så att de blir klimatneutrala redan före 2025.

Utöver klimatmål antecknar koncernsamfunden naturmål och mål för den cirkulära ekonomin i sina resultat kort från och med 2024. Enligt anteckningarna i resultat korten förbinder sig sammanslutningarna till att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden. Om det inte är möjligt att undvika den betydande negativa kreditklassificering som verksamheten, produkterna och tjänsterna orsakar, planerar samfunden åtgärder för att kompensera den orsakade skadan enligt principerna för ekologisk kompensation. Sammanslutningarna förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloket kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Sammanslutningarna deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med EU:s taxonomi. Etableringen av EU-taxonomin

kriterier som en del av styrningen av hela stadskoncernens investeringsprocess inleddes i samband med beredningen av klimatbudgeten 2023. Koncernbolagen har uppskattat att deras investeringar uppgår till över 1 miljard euro enligt klassificeringsanvisningarna för klimatbudgeten 2023. Utvärderingen av koncernbolagens investeringsprojekt kommer att fördjupas inför klimatbudgeten 2025. Koncernbolagens investeringar åren 2024–2027 uppgår till 1 127,3 milj. euro. Av dessa är investeringar som stöder klimatmål 972,8 milj. euro.

Fördelningen av investeringar som stöder de strategiska koncernbolagens klimatmål 2024–2027.

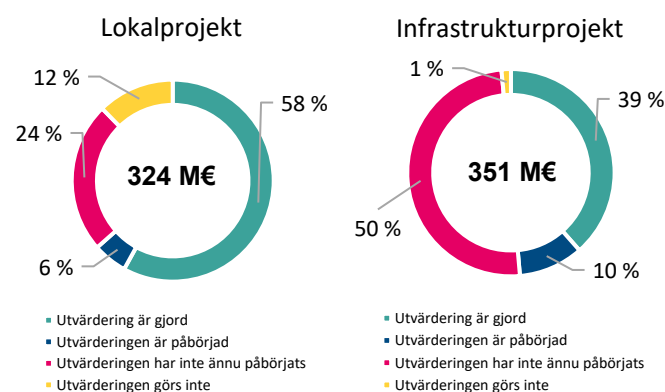
Utveckling av klimatbudgeten

Åbo har som en del av klimatbudgeten gjort synligt genomförandet av klimatmålen och utveckling av målens uppföljning. EU:s taxonomiklassificering för hållbar finansiering tillämpas som bedömningsram på klimatbudgeten, vilket möjliggör en dynamisk granskning av de klimatmål som inkluderats i stadsstrategin och utnyttjandet av grön finansiering.

Verksamheten sker i enlighet med EU-taxonomin om den främjar ett av taxonomins sex huvudmål, som är (1) dämpning av klimatförändringen, (2) anpassning till klimatförändringen, (3) hållbar användning och skydd av vattenreserver och havens naturresurser, 4) övergång till cirkulär ekonomi, 5) förebyggande och minskning av miljöföroreningar och 6) skydd och återställande av den biologiska mångfalden och ekosystemet. Därtill förutsätter verksamheten inte orsakar betydande skada för miljömålen (*eng. Do no significant harm, DNSH*) och den möter minimivåns krav gällande mänskliga rättigheter, arbetslivets grundprinciper och rättigheter och företagsverksamheten.

Klassificeringen av klimatinvesteringar i budgeten 2023 grundar sig på investeringarnas mål enligt den taxonomi som prioriteras. Investeringarna i klimatbudgeten 2023 har inte ännu systematiskt utvärderats med hjälp av taxonomins tekniska granskningskriterier.

Modellen för Åbos klimatbudgetering har vidare utvecklats och år 2024 är klimatbudgeten en tydligare, noggrannare och mer realistisk beskrivning av taxonomin för stadens projekt. En noggrannare bedömning av hur budgeteringen utfaller enligt taxonomin inleddes i början av 2023 för basstadens lokal- och infrastrukturprojekt som överskrider en 1 milj. euro. I bedömningen användes huvudkriterier för dämpning av klimatförändringen och anpassningen till klimatförändringen och DNSH-kriterier som anknyter till dessa. I graferna presenteras hur projekten framskridit i linje med taxonomin.

I graferna presenteras hur stadens lokal- och infrastrukturprojekt framskridit i enlighet med taxonomin.

Åbo använder EU-taxonominns bedömningskriterier som verktyg i bedömningen av hur planeringen och genomförandet av projekten sker efter behovsutredningen. Taxonomin tar inte ställning till om det skulle vara mer hållbart att med tanke på miljön låta bli att genomföra projektet. Således har man velat komplettera klimatbudgeteringens modell med de indikatorer som beskriver projektens reella miljöverkningar. Indikatorerna och det hur taxonomins kriterier uppfylls, beskriver huruvida projekten är i linje med Åbo stads klimatmål. I klimatbudgeten för 2024 presenteras indikatorerna med hjälp av caseprojekt. Utvecklingsarbetet med indikatorerna fortsätter.

Den specificerade bedömningen av hur projekten möter taxonomins krav, som gjorts inför utarbetandet av klimatbudgeten 2024, inleddes i början av 2023 för basstadens lokal- och infrastrukturprojekt. Samtidigt lanserade Åbo stad en taxonomiutbildning i kursformat för planerare, planläggare, projektchefer och byggherrar på stadsmiljön samt underhållets personal. Arbetet för att utveckla miljömålen i investeringsprocessen gjordes utifrån taxonomikursens läror och observationerna som gjorts vid bedömningen av investeringarna. I och med att taxonomikursen och bedömningsarbetet framskridit utvecklas investeringsprocessen för att undanröja de flaskhalsar som identifierats.

Bedömning av hur projekten möter taxonomins kriterier

och utvecklingen av den samtidiga investeringsprocessen möjliggjordes genom att tillämpa Åbos s.k. trafikljusmodell på bedömningen av projekten. Modellen beaktar projektets fas och bristfälliga uppgifter i bedömningen. Trafikljusmodellens logik presenteras nedan:

- *Projektets verksamhet uppfyller kriteriets villkor.* Kriteriet kan med stor säkerhet uppskattas uppnås. Målen är antingen inkluderade i projektplanen och inga förhinder för att kraven möts finns eller så finns det data för projektet, eller de respektive projekten, med vilken man kan säkerställa att kriteriet möts.
- *Kriteriet kan mötas i det projekt som bedöms.* Kriteriet uppskattas kunna uppnås med relativt stor säkerhet. Målet är registrerat i projektplanen men det finns eventuella hinder för att förutsättningarna ska kunna uppnås. Dessa går dock att lösa. Alternativt är den data som finns om projektet bristfällig och utifrån den kan inte med säkerhet bedömas huruvida kriterierna uppfylls.
- *Investeringsprocessen kan ändras så att kriteriet uppfylls i de följande projekten.* Taxonomins kriterier kan inte uppnås i det ifrågasvarande projektet på grund av projektets särdrag eller den fas som planeringen och/eller genomförandet befinner sig i.
- *Kriteriet kan inte uppfyllas på lång sikt på grund av tekniska eller juridiska orsaker.* De nuvarande tekniska eller juridisktekniska omständigheterna möjliggör inte att kriterierna uppfylls i Åbo stads projekt.

Projektets verksamhet uppfyller kriteriets krav

Kriteriet kan uppfyllas genom justeringar i det ifrågasvarande projektet

Investeringsprocessen kan ändras så att kriteriet uppfylls i kommande projekt

Kriteriet kan inte uppfyllas på lång sikt på grund av tekniska eller juridiska orsaker

Trafikljusmodellen för utvärdering av stadens projekt.

Åbos klimatbudget 2024–2027

Klimatbudgeten har delats in i fyra teman i basstadens lokal- och infrastrukturprojekt, som är (1) dämpning av klimatförändringen, (2) anpassning till klimatförändringen, (3) skyddande och återställande av den biologiska mångfalden och ekosystemen, och (4) övergång till cirkulär ekonomi. Varje tema innehåller följande delar:

- En förenklad presentation av taxonomins utvärderingskriterier (detaljerade kriterier finns i kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/2139)
- Förutsättningar för att kriterierna ska uppfyllas i de projekt som utvärderats
- De indikatorer som valts som stöd för kriterierna beskrivs genom caseprojekt.

Kostnaderna för stadens lokalprojekt som granskats enligt taxonomiförordningen är 188 miljoner euro för 2024–2027. Lokalprojekten är i princip undervisningsbyggnader. Kostnaderna för de infraprojekt som granskats enligt taxonomiförordningen är 137 miljoner euro för 2024–2027. Bedömningskriterierna för taxonomi varierar delvis enligt verksamhetens karaktär. Nedan presenteras de viktigaste funktionerna enligt taxonomiförordningens indelning i de projekt som bedömts.

Reparation av befintliga byggnader

Kostnaderna för saneringar i de lokalprojekt som utvärderats uppgår till 36,6 M€ under 2024–2027.

Byggande av nya byggnader

Kostnaderna för nybyggnader i de lokalprojekt som utvärderats uppgår till 151,6 M€ under 2024–2027.

Infrastruktur som möjliggör kolsnål vägtrafik och annan vägtrafik

Kostnaderna för stadens infraprojekt som i första hand gäller infrastruktur för motorfordon som utvärderats uppgår till 49 M€ under 2024–2027.

Infrastruktur för individuell mobilitet

Kostnaderna för stadens infraprojekt som i första hand gäller infrastruktur för gång- och cykelbanor som utvärderats uppgår till 46 M€ under 2024–2027.

Baninfrastruktur

Kostnaderna för stadens banprojekt som utvärderats uppgår till 21 M€ under 2024–2027. Planeringen och genomförandet av banprojekten är i princip på Väyläs ansvar och taxonomikriterier i anknytning till dessa projekt kommer inte närmare att presenteras.

Infrastruktur som möjliggör vattentrafik

Kostnaderna för de infraprojekt som möjliggör vattentrafik och som utvärderats uppgår till 6 M€ under 2024–2027. På grund av de låga kostnaderna kommer taxonomikriterier i anknytning till dessa projekt inte att redogöras närmare.

Stadsparkerna är inte taxonomidugliga och deras beräknade kostnader har inte således tagits i beaktande som en del av kostnaderna för de infraprojekt som utvärderats. Kostnaderna för de parker som ingår i de infraprojekt som utvärderats uppgår enligt prognosen till 14 MEUR under åren 2024–2027. Utöver dessa uppgår nya investeringar för områden som enbart kan klassificeras som parker till 6,2 M€ åren 2024–2027.

Indelning av stadens lokal- och infrastrukturprojekt som utvärderats enligt taxonomiförordningen

Åbo stads lokal- och infrastrukturprojekt har utvärderats antingen enligt huvudkriteriet för dämpning av klimatför-

ändringen eller huvudkriteriet för anpassning till klimatförändringen. Utfallen av bedömningskriterierna för taxonomin som tillämpats på stadens projekt är samlade nedan. I de följande delarna utvärderas närmare delarna som gäller dämpning, anpassning, biologisk mångfald och cirkulär ekonomi, eftersom de har konstaterats ha en särskilt stark förbindelse till klimatmålen i lokalprojekten och infrastrukturprojekten.

Utvärderade lokal- och infrastrukturprojekt, där huvudkriteriet är dämpning av klimatförändringen under åren 2024–2027, 303 M€

	Projektets verksamhet uppfyller kriteriet	Kriteriet kan uppfyllas genom justeringar i det ifrågasvarande projektet	Investeringsprocessen kan ändras så att kriteriet uppfylls i kommande projekt	Kriteriet kan inte uppfyllas på lång sikt på grund av tekniska eller juridiska orsaker	Kriteriet kan inte tillämpas
Huvudkriterium för dämpning	272 M€	31 M€			
DNSH-kriterium för anpassning		205 M€	98 M€		
DNSH-kriterium för biologisk mångfald	148 M€	119 M€			37 M€
DNSH-kriterium för cirkulär ekonomi	132 M€	162 M€	9 M€		
Hållbar användning av vattenreserver och havens naturresurser	110 M€	2 M€	8 M€	184 M€	
Förebyggande och minskande av miljöföreningar	303 M€				

Granskade lokal- och infrastrukturprojekt, där huvudkriteriet är dämpning av klimatförändringen under åren 2024–2027. Från kostnaderna minskades andelen för de parker som ingår i infrastrukturprojekten.

Projekt där huvudkriteriet är anpassning till klimatförändringen, 7 M€

	Projektets verksamhet uppfyller kriteriet	Kriteriet kan uppfyllas genom justeringar i det ifrågasvarande projektet	Investeringsprocessen kan ändras så att kriteriet uppfylls i kommande projekt
Huvudkriterium för anpassning		4 M€	3 M€
DNSH-kriterium		1 M€	7 M€
DNSH-kriterium för biologisk mångfald	7 M€		
DNSH-kriterium för cirkulär ekonomi	3 M€	4 M€	
Hållbar användning av vattenreserver och havens naturresurser	7 M€	1 M€	
Förebyggande och minskande av miljöföreningar	7 M€		

Utvärderade lokal- och infrastrukturprojekt, där huvudkriteriet är anpassning till klimatförändringen under åren 2024–2027. Från kostnaderna minskades andelen för de parker som ingår i infrastrukturprojekten.

Dämpning av klimatförändringen

Lokalprojekt

Lokalprojekten, nybyggnaderna och saneringsprojekten har utvärderats enligt huvudkriteriet för dämpning av klimatförändringen. Förutsättningarna för huvudkriteriet presenteras i grafen nedan.

Huvudkriterier för dämpningen av klimatförändringen som tillämpats på stadens lokalprojekt

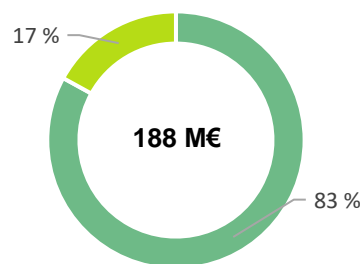
De nya undervisningsbyggnadernas E-tal får vara högst 90 kWh/m²/år. I byggnader med en yta som överskrider 5000 m² ska lufttäteten och värmeisoleringen testas och därtill ska koldioxidavtrycket för projektets livscykel beräknas.

Saneringsprojekten ska följa de kriterier som tillämpas på omfattande renoveringar.

Alternativt ska renoveringarna förbättra byggnadernas energieffektivitet med minst 30 %.

Av kostnaderna för de lokalprojekt som utvärderats allokeras 157 miljoner euro till de projekt som uppfyller villkoren enligt huvudkriteriet för dämpning av klimatförändringen. Av kostnaderna allokeras 31 miljoner euro till de projekt i vilka villkoren för huvudkriteriet för dämpning kan uppfyllas. Att villkoren i huvudkriteriet för dämpning möts, har i praktiken säkerställts genom att tillämpa tre eller fyra stjärnors målnivå enligt RTS-miljöklassificeringen. Hur målnivån för klassificeringen utfaller auditeras efter att projektet färdigställts. För saneringsprojektens del används inte RTS-klassificeringen. En del av saneringarna riktas till strikt skyddade historiska byggnader och därför kan inte i planeringsskedet ännu med säkerhet fastställas om villkoren för huvudkriteriet för dämpning kan mötas. Kraven som ingår i huvudkriteriet för dämpning har dock beaktats som mål i projektplanen.

■ Projektets verksamhet uppfyller huvudkriteriets villkor

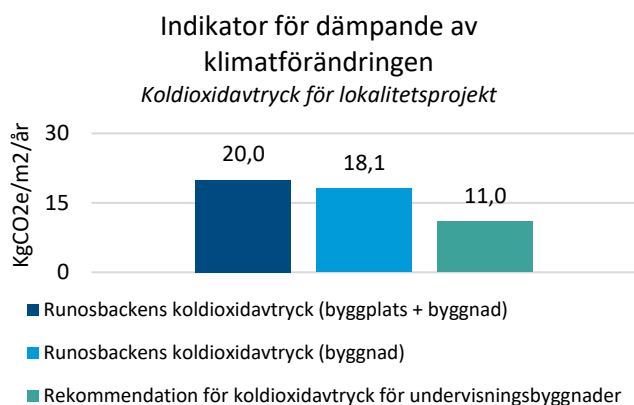
■ Huvudkriteriet kan uppfyllas genom justeringar i det ifrågasvarande projektet

Uppfyllandet av kraven i huvudkriteriet för dämpningen av klimatförändringen i lokalprojektens nybyggnads- och saneringsobjekt.

Med indikatorer för dämpning av klimatförändringen strävar man efter att visa utsläppseffekterna för stadens investeringsprojekt och hur de utvecklats. För lokalprojektens del kommer utsläppseffekterna att åskådliggöras med hjälp av det genomsnittliga koldioxidavtrycket för nybyggnaders livscykel (Kg CO_{2e}/m²/år). Parallellt med det årligt beräknade genomsnittliga koldioxidavtrycket för

stadens lokalprojekt fastställs ett jämförelsetal, som beskriver den målnivå som krävs för att kolneutralitetsmålet ska uppnås. I jämförelsetalet nedan användes de rekommendationer för gränsvärde som Bionova på uppdrag av miljöministeriet (YM 2021: Carbon Footprint Limits for Common Building Types) utarbetat. Åbo följer med beredningen av miljöministeriets förordning om klimatdeklaration av byggnader (YM027:00/2021) och kommer att uppdatera sitt jämförelsetal enligt det som bestäms i förordningen.

Bionovas rekommendation (2021) för koldioxidavtryck omfattar inte koldioxidavtrycket för den s.k. byggarbetsplatsen i vilken ingår parkerings- och gårdsområde samt grunderna för byggnaden. Det motsvarande talet beräknades för case Runosbacken för att demonstrera indikatorn för klimatbudgeten.

Infrastrukturprojekt

Stadens infrastrukturprojekt har i första hand bedömts enligt förutsättningarna som ingår i huvudkriteriet för dämpning av klimatförändringen. Verksamheten för en del av projekten faller dock inte inom ramen för sådan verksamhet som huvudkriteriet för dämpning av klimatförändringen kan tillämpas på och således är de inte taxonomidugliga. Sådana projekt utvärderades enligt villkoren i DNSH-kriteriet inom kriteriet för dämpning av klimatförändringen.

Huvudkriterier och DNSH-kriterier för dämpning av klimatförändringen som tillämpats på stadens infrastrukturprojekt

Den infrastruktur som byggts och är i bruk är gjord för personlig mobilitet eller cykellogistik: gångbanor, cykelleder och promenadområde, apparatur för elladdning och vätetankning för personliga rörelsemedel.

Huvud-kriterium

DNSH-kriteriet kan inte tillämpas.

DNSH-kriterium

Infrastrukturen och apparaturen är byggd för offentlig persontrafik i städerna och förorterna, inklusive signalsystemen i anknäring till metro-, spårvagns- och järnvägssystemen.

Huvud-kriterium

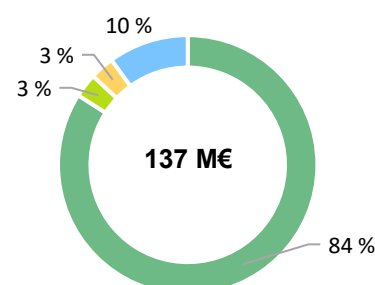
Infrastrukturens klimathållbarhet säkerställdes genom att mäta koldioxidavtrycket (scope 1–3 utsläpp) och genom att bestämma skuggpriset för projektets kolanvändning. Mätningen av koldioxidavtrycket ska åskådliggöra att projektet inte ökar mängden relativa utsläpp.

DNSH-kriterium

Huvudkriterier och DNSH-kriterier för dämpning av klimatförändringen som tillämpats på stadens infrastrukturprojekt.

Av de infrastrukturinvesteringar som utvärderats enligt huvudkriteriet och DNSH-kriteriet för dämpning av klimatförändringen mötte 115 miljoner euro kraven i huvudkriteriet. För investeringarnas del kan förutsättningarna för DNSH-kriteriet mötas med 4 miljoner euro. Av infrastrukturinvesteringarna mötte 3 miljoner euro inte DNSH-kriteriets krav. För att uppfylla DNSH-kriteriet krävs att koldioxidavtrycket för infrastrukturprojekten beräknas, denna praxis håller Åbo stad först nu på att ta i bruk. En funktion för beräkning av utsläpp utvecklas i kalkyleringstjänsten lhku som används i planeringen av stadens infrastrukturprojekt. Målet är att funktionen ska vara klar vid slutet av 2023. Således har inte de projekt som redan varit i genomförandefasen vid tidpunkten för granskningen mött förutsättningarna i DNSH-kriteriet.

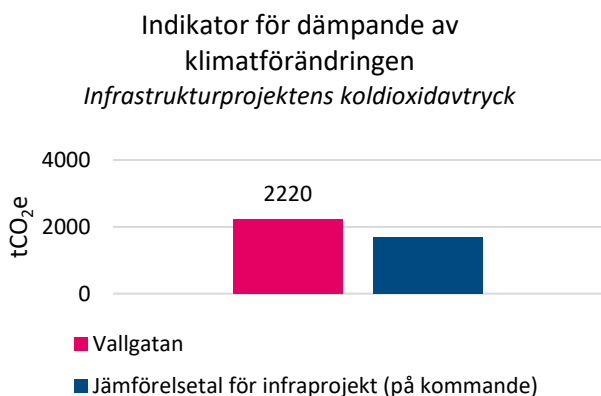
Utvärderade infrastrukturprojekt

- Projektets verksamhet uppfyller huvudkriteriets villkor
- DNSH-kriteriet kan uppfyllas genom justeringar i det ifrågasvarande projektet
- Investeringsprocessen kan ändras så att DNSH-kriteriet genomförs i
- kommande projekt
Parker som ingår i de utvärderade infrastrukturprojekten

Mötandet av förutsättningarna i huvudkriterier och DNSH-kriterier för dämpning av klimatförändringen i stadens infrastrukturprojekt.

Projektens koldioxidavtryck fungerar som indikator för dämpning av klimatförändringen också i infrastrukturprojekten. För infrastrukturprojektens del har inte ännu utvecklats jämförelsetal som indikerar målnivån. Åbo undersöker metoder för att ta fram ett jämförelsetal. Som caseprojekt för klimatbudgeten 2024 används det uppskattade koldioxidavtrycket för Vallgatan infrastrukturprojektet på Skansens område. Koldioxidavtrycket för Vallgatan säkerställs i och med att projektet framskrider och stabiliseringsmetoden bestäms.

Huruvida kolets skuggpris kan tillämpas som en indikator för dämpning av klimatförändringen kommer att redas ut. Med hjälp av skuggpriset kan man uppskatta de totala kostnaderna som utsläppen orsakat i samhället. Europeiska investeringsbanken uppskattade att skuggpriset för ett ton koldioxid skulle vara 80 euro år 2020, 250 euro år 2030 och stiga till 800 euro fram till år 2050 (European Investment Bank Group Sustainability Report 2021). De totala kostnaderna för samhället, som en följd av Vallgatan projekt, skulle enligt en beräkning av skuggpriset för kol således vara 328 623 euro.

Anpassning till klimatförändringen

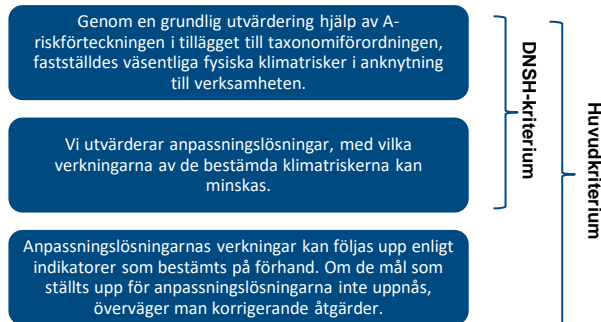
Lokal- och infrastrukturprojekt

Kriterierna för anpassning till klimatförändringen är de samma som för lokal- och infrastrukturprojekt. I utvärderingen av projekten strävade man efter att i första hand använda huvudkriterierna för dämpning av klimatförändringen och DNSH-kriteriet för anpassning till klimatförändringen. I utvärderingen av lokalprojekten tillämpades enbart DNSH-kriteriet för anpassningen till klimatförändringen. För en del av infrastrukturprojekten användes huvudkriteriet för anpassning till klimatförändringen på grund av att projekten inte motsvarade beskrivningen av verksamheten i kriterierna för dämpningen av klimatförändringen.

En bedömning enligt DNSH-kriterierna och huvudkriterierna för anpassning till klimatförändringen visade sig vara särskilt utmanande på grund av det antal experter och den kompetens som behövdes för att genomföra be-

dömningen. För att kriterierna ska uppfyllas krävs att taxonomiförordningen beaktas i planläggnings- och planeringsfasen. Ifall kriterierna för anpassning inte tagits i beaktande redan i planeringsskedet, kan inte granskningen av klimatrisker och sårbarheter anses ha gjorts på det sätt som beskrivs i kriteriet, trots att projektet skulle ha genomfört en utvärdering av sårbarheter och anpassningslösningar skulle ha verkställts.

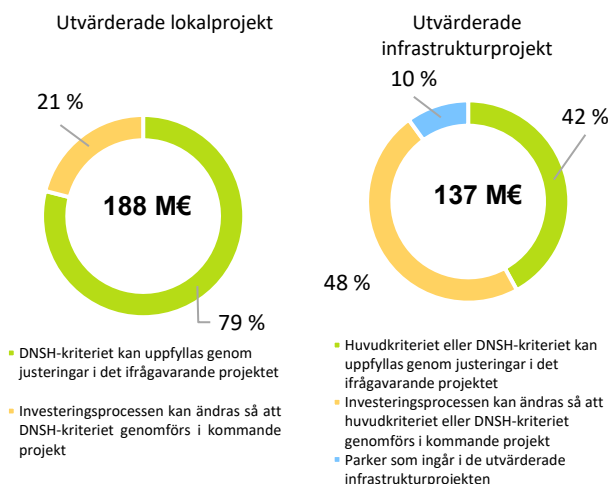
Huvudkriterier och DNSH-kriterier för dämpning av klimatförändringen som tillämpats på stadens lokal- och infrastrukturprojekt

Huvudkriterier och DNSH-kriterier för anpassning till klimatförändringen som tillämpats på stadens infrastrukturprojekt.

De stadens lokal- och infrastrukturprojekt, som granskats enligt taxonomin, vars projektplaner inte längre kunde påverkas i samband med utvärderingen, möter inte kriterierna för anpassningen. För att säkerställa att kriterierna för anpassning möts i kommande projekt, utvecklar Åbo ett förfaringsätt för anpassning till klimatförändringen, i vilket kriterierna för anpassning beaktas på både planläggningens nivå och projektnivå. Syftet är att förfaringsättet ska kombinera taxonomiförordningens kriterier för anpassning och analysen av klimatrisker och sårbarhet på stadsnivå i Åbo. Denna analys gjordes i stadens uppdaterade klimatplan. Eftersom förfaringsättet först nu piloteras, kan inte projekt som utvärderats med hjälp av det anses möta kriterierna för anpassning med total säkerhet.

Av kostnaderna för de lokalinvesteringar som utvärderats enligt DNSH-kriteriet för anpassning, allokteras 148 miljoner euro till de projekt i vilka villkoren för huvudkriteriet för dämpning kan mötas. Av lokalinvesteringarna mötte 40 miljoner euro inte kriteriets villkor. För 58 miljoner euro av de infrastrukturinvesteringarna som utvärderats kan huvudkriteriet för anpassning eller DNSH-kriteriet mötas. Av infrastrukturinvesteringarna mötte 65 miljoner euro inte kraven i DNSH-kriterierna och huvudkriterierna.

Huvudkriterier och DNSH-kriterier för anpassning till klimatförändringen som tillämpats på stadens lokal- och infrastrukturprojekt.

Projektens blågröna koefficient kommer att tillämpas i lokalprojekt som indikator för anpassning till klimatförändringen. Den blågröna koefficienten är en metod med vilken man kan analysera och mäta grön effektiviteten på tomten. Den blågröna koefficientens värde påverkas av gårdens växtlighet, ytor och eventuella dagvattenkonstruktioner. Dessas kravnivå är fastställd i de nya detaljplanerna och enligt byggnadstyp i Åbo stads byggorning. Utöver fördröjningen av dagvatten kan god grön effektivitet reglera mikroklimatet samt stöda naturens mångfald och stöda användarnas hälsa. Den uppnådda genomsnittliga blågröna koefficienten för stadens lokalprojekt indikerar således mångsidigt hur målen för anpassning genomförs i projekten. Indikatorn för 2024 presenteras nedan med hjälp av caseprojektet för Runosbackens allaktivitetshus.

	Krävd	Uppnådd
Grönkoefficient	0,70	0,891
Ogenomtränglig yta på tomten	20,00 %	36,33 %
	2 396,40 m³	4 325,55 m³
Fördröjningskapacitet för dagvattenslösningar m³	72,18	54,8

Utfall av blågröna koefficienten för allaktivitetshuset i Runosbacken.

Åbo stads infrastrukturprojekt har inte för tillfället i bruk ett verktyg som skulle likna den blågröna koefficienten. Staden fungerar dock som en associerad partner i ARVO-projektet, vars mål är att stärka grönbyggandet i tätt bebyggda städer för att anpassning till och beredskap inför klimatförändringen. Projektet utvecklar ett planeringsverktyg för general- och detaljplanering. Verktyget lämpar sig för bedömning, genomförande och mätning av

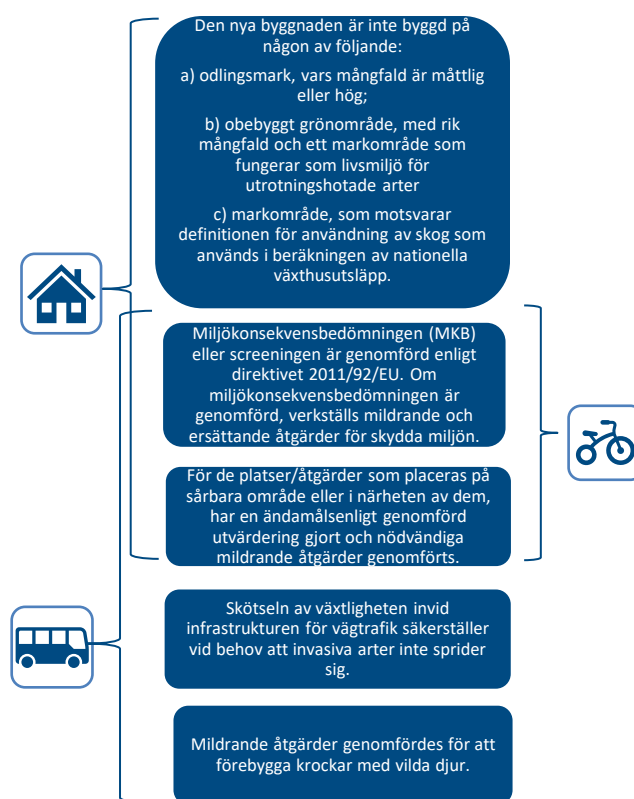
målen för städernas grönstruktur. Åbo undersöker möjligheterna att använda verktyget för att producera en indikator för infraprojektens anpassning.

Skydd och restaurering av den biologiska mångfalden och ekosystemet

Lokal- och infrastrukturprojekt

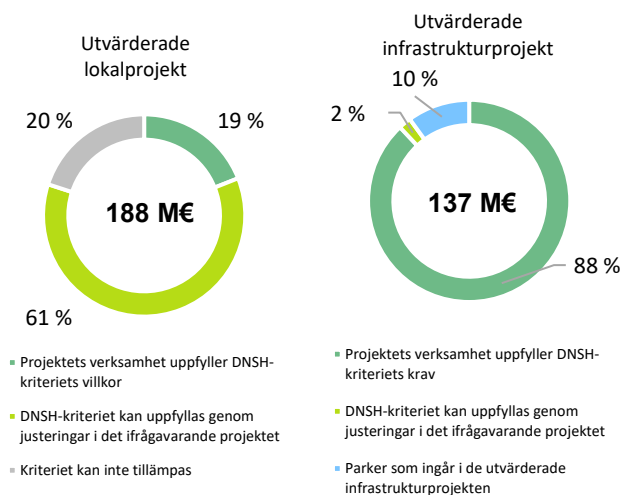
Nybyggnadsprojekten och infrastrukturprojekten för stadens lokalobjekt utvärderades enligt DNSH-kriteriet för biologisk mångfald och återställande och skydd av ekosystemen. Kriterierna för biologisk mångfald kan inettillämpas på projekt som gäller sanering av byggnader.

DNSH-kriterier för biologisk mångfald och återställande och skydd av ekosystem som tillämpats på stadens lokal- och infrastrukturprojekt

Av de lokalprojekt som utvärderats enligt DNSH-kriteriet för biologisk mångfald möter 36 miljoner euro kriteriets förutsättningar och för 116 miljoner euro av investeringarna kan förutsättningarna för kriteriet mötas genom åtgärder. Enligt kriterierna möter 132 miljoner euro förutsättningarna för kriteriet och för 4 miljoner euros del kan kriteriernas villkor mötas med åtgärder. Projektens inverkan på den biologiska mångfalden reds ut genom natur- och artutredningar. I en del av de projekt som utvärderats har naturutredningen vid tidpunkten för utvärderingen varit halvfärdig och förekomsten av utrotningshotade arter och den biologiska mångfalden på området reds ut. Be-

dömningarna kommer att uppdateras i och med att naturkartläggningarna färdigställts. Staden strävar efter att i fortsättningen säkerställa att DNSH-kriterierna för den biologiska mångfalden möts genom att ta kriterierna i beaktande redan i planläggningsfasen.

Förutsättningar för mötandet av kraven i DNSH-kriteriet för biologisk mångfald i stadens nybyggnads- och saneringsprojekt.

Projektets verkningar på den biologiska mångfalden kommer att utvärderas med hjälp av två indikatorer: 1) ytan för livsmiljöerna för utrotningshotade naturtyper och arter samt 2) kvaliteten på de ekologiska förbindelserna. Utvecklingen har fortsättningsvis gått i riktning mot utrotning för både naturtyper och arter och den viktigaste uppgiften för arbetet med biologisk mångfald är att stoppa denna negativa utveckling. En av de viktigaste orsakerna är de splittrade livsmiljöerna och deras svaga förbindelser till varandra.

Allaktivitetshuset i Pansio, som för tillfället är i planläggningsfasen, används som exempelcase i lokalprojekten. Projektet för strandrutten på den östra stranden av Auraån mellan Agricolagatan - Fabriksgatan som för tillfället planeras, används som exempelcase för infrastrukturprojekten. Projektets verkningar på ytan för livsmiljöerna för utrotningshotade naturtyper och arter samt kvaliteten på de ekologiska förbindelserna utvärderas tillsammans med Åbo stads miljöskydd. I utvärderingen används en skala med tre steg som beskriver projektets verkningar:

- -1 (minskar ytan eller försämrar ekologiska förbindelser)
- 0 (ingen verkan på ytan eller ekologiska förbindelser)
- +1 (ökar ytan och förbättrar ekologiska förbindelser).

För projektet med strandrutten utarbetades en naturutredning och den visade att inga utrotningshotade naturtyper eller arter finns på området. I naturutredningen som gjorts för objektet har man inte sett ut eller tagit ställning till om den tjockskaliga målarmusslan, som ingår i naturdirektivet, förekommer på området. Utvärderingen görs på nytt efter att den tjockskaliga målarmusslans förekomst utretts. Även fladdermusutredningen var delvis bristfälligt genomförd.

Byggnandet av allaktivitetshuset betonas till området för den idrottsplan som är i aktivt bruk och minskar således inte livsmiljöns yta för naturtyper eller arter som är utrotningshotade eller ingår i naturdirektivet. I samband med planläggningen föreslås att nya livsmiljöer som imiterar ångar skapas på grönområden och de gröntak som grundas på olika tak. På området skapas en livsmiljö som efterliknar en extremt utrotningshotad naturtyp.

Caseprojektets verkningar på ytan för livsmiljöerna för utrotningshotade naturtyper och arter.

Byggnandet av strandleden försvagar strandområdets funktion som en ekologisk korridor. Hur mycket svagare den ekologiska korridoren blir kan påverkas genom t.ex. olika belysningslösningar.

Genom projektområdet går en för skogs nätverket viktig stomförbindelse. I analysen av skogs nätverket kände man igen betydande svaga punkter på projektområdet där det fanns risk för att förbindelsen bryts och därtill hittades fler hindrande effekter. I samband med plan ser man till att skogs nätverket bevaras och dess svaga punkter stärks med trädplanteringar. I och med projektet förbättras stomför-

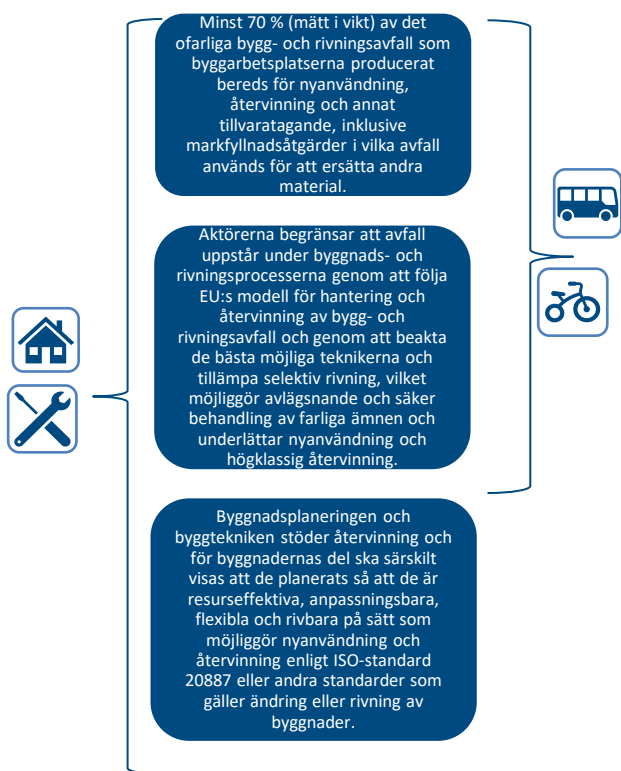
Caseprojektets inverkan på de ekologiska förbindelsernas kvalitet.

Övergång till cirkulär ekonomi

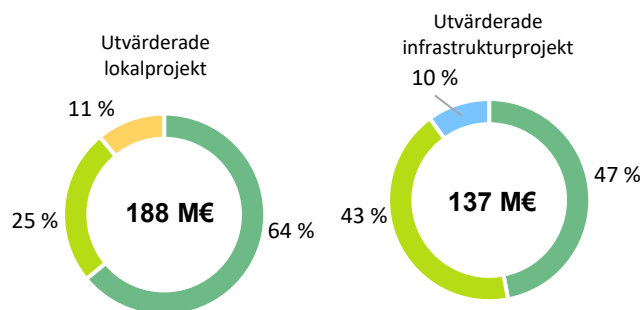
Lokal- och infrastrukturprojekt

De infrastruktur- och lokalprojekt som utvärderats som ingår i klimatbudgeten 2024 har granskats genom att tillämpa DNSH-kriteriet för cirkulär ekonomi. Åbo reder dock ut möjligheten att i fortsättningen tillämpa på sina infrainvesteringar åtminstone en del av de huvudkriterier för cirkulär ekonomi som publicerades 2023. Av bygg- och rivningsavfallet i stadens infrastrukturprojekt är den största delen jordmassor då mätningen görs i vikt. Av jordmassorna som uppstår inom stadens infrastrukturprojekt förs uppskattningsvis 90 % till Kiertomaa eller stadens egna dumpningsområden. På projektområdena krossas därtill betongkonstruktionerna och efter det används materialet enligt möjlighet inom projektet. Således uppskattas kravet på 70 % återvinning eller nyanvändning i DNSH-kriteriet uppfyllas utan problem för infrastrukturprojekten del.

DNSH-kriterier för övergång till cirkulär ekonomi som tillämpats på stadens lokal- och infrastrukturprojekt

Den cirkulära ekonomins DNSH-kriterier för infrastruktur- och lokalprojekt.

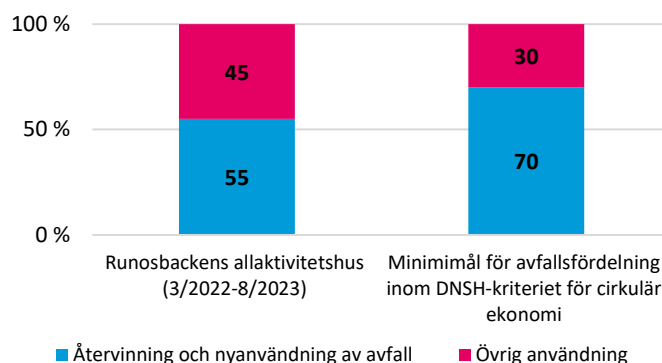
- Projektets verksamhet uppfyller DNSH-kriteriets villkor
- DNSH-kriteriet kan uppfyllas genom justeringar i det ifrågavarande projektet
- Investeringsprocessen kan ändras så att DNSH-kriteriet genomförs i kommande projekt
- Projektets verksamhet uppfyller DNSH-kriteriets krav
- DNSH-kriteriet kan uppfyllas genom justeringar i det ifrågavarande projektet
- Parker som ingår i de utvärderade infrastrukturprojekten

Uppfyllandet av villkoren i DNSH-kriteriet för cirkulär ekonomi i stadens nybyggnads- och saneringsprojekt.

Av de lokalprojekt som utvärderats enligt DNSH-kriteriet för cirkulär ekonomi uppfyller 72 miljoner euro kriteriets villkor och för 107 miljoner euro av investeringarna kan kriteriets villkor uppfyllas genom justeringar. Av lokalinvesteringarna uppfyllde 9 miljoner euro inte kriteriets villkor. Av de uppskattade infrainvesteringarna uppfyller 63 miljoner euro kriteriets villkor och 59 miljoner euro av investeringarna uppfyller kriteriets villkor.

Lokal- och infrastrukturprojektens verkningar på den cirkulära ekonomin kommer att granskas genom avfallsfördelningen. Enligt DNSH-kriteriet för cirkulär ekonomi är minimimålet att 70 % av byggnads- och rivningsavfallet ska kunna återvinnas eller användas på nytt. Projektens avfallsfördelning kommer att jämföras med detta. Som caseprojekt för lokalinvesteringarna fungerar Runosbackens allaktivitetshus vars avfallsfördelning kommer att granskas 3/2022–8/2023. För infrastrukturprojektens del var motsvarande data inte tillgänglig. Åbo bör i fortsättningen utveckla informationsankväring och informationshantering i anknytning till indikatorerna för den cirkulära ekonomin. Förutsättningarna för entreprenörernas rapportering anknyter starkt till detta.

Indikator för övergång till cirkulär ekonomi
Byggnads- och rivningsavfallets nyanvändningsprocent i lokalprojekten

BUDGETEN OCH EKONOMIPLANERNA

LÄSANVISNING:

RESULTATRÄKNING

VERKSAMHETS BIDRAGET visar hur mycket av driftsekonomin kostnader måste täckas med skatteinkomster och statsandelar.

ÅRS BIDRAGET visar de internt tillförda medel som kan användas till investeringar, placeringar och låneamorteringar. Årsbidraget är ett centralt tal vid bedömningen av huruvida internt tillförda medel räcker till. Det grundläggande antagandet är att om årsbidraget är lika stort som avskrivningarna enligt plan som dras av årsbidraget, är kommunens internt tillförda medel tillräckliga.

RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT är skillnaden mellan inkomster och utgifter som periodiserats för räkenskapsperioden, och den antingen ökar eller minskar kommunens frivilliga reserver eller eget kapital. Efter räkenskapsperiodens resultat presenteras ändringarna i avskrivningsdifferenser, frivilliga reserver och fonder.

Kalkylscheman för nyckeltalen som ingår i resultaträkningen

Verksamhetsintäkter/Verksamhetskostnader, %

Definition: $100 \times \text{verksamhetsintäkter} / (\text{verksamhetskostnader} - \text{tillverkning för eget bruk})$

Årsbidragets andel i procent av avskrivningarna:

Definition: $100 \times \text{årsbidrag} / \text{avskrivningar}$

FINANSIERINGSKALKYL

KASSAFLÖDET I VERKSAMHETEN visar i vilken utsträckning kommunen med hjälp av verksamheten (driftsekonomin) har lyckats erhålla penningtillgångar under räkenskapsperioden för att bevara verksamhetsförutsättningarna, göra nya investeringar och betala tillbaka lån utan att använda sig av utomstående finansieringskällor.

Årsbidraget fås direkt ur resultaträkningen och justeringar av årsbidraget beskrivs på raden Korrektivposter till internt tillförda medel. Med korrektivposter avses försäljningsvinster för tillgångar bland bestående aktiva, om dessa har tagits upp bland övriga verksamhetsintäkter, samt försäljningsförluster för tillgångar bland bestående aktiva som inskrivits bland övriga verksamhetskostnader.

INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE visar den användning av medel som kommunen har använt för att ordna förutsättningar för serviceproduktion och för att ackumulera framtida kassaflöde på lång sikt.

Med investeringar menas de medel som använts för bestående aktiva i finansieringskalkylen under räkenskapsåret. Investeringskostnaderna och finansieringsandelar som erhållits för att täcka dem, presenteras i finansieringskalkylen till sina bruttosummor. Investeringskostnaderna är både köp av aktier och andelar och immateriella och materiella investeringar i bestående aktiva tillgångar. Under beteckningen Kassaflödet för investeringarna visas också finansieringsandelarna för investeringar och överlåtelseinkomsterna av tillgångar bland bestående aktiva.

KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGEN visar förändringarna av utlåningen och andra fordringar, förvaltade medel och förvaltad kapital, omsättningstillgångar samt eget och främmande kapital under räkenskapsperioden.

Ur finansieringskalkylen ska finansieringens kassaflöde separat framgå. För det syftet presenteras först ändringarna i utlåningen och lånebeståndet i kassaflödeskalkylen för finansieringen. Ändringarna i likviditeten påverkas också av förändringarna av förvaltade medel och förvaltad kapital, omsättningstillgångar, lång- och kortfristiga fordringar och räntefria lång- och kortfristiga skulder.

Den sammanräknade ändringen i kassaflödet för verksamheten och investeringarna och kassaflödet för finansieringen, motsvarar den ändring i medel som beräknats i balansen.

Kalkylscheman för nyckeltalen som ingår i finansieringskalkylen

Intern finansiering av investeringar, %

Definition: $100 \times \text{årsbidrag} / \text{egen anskaffningsutgift för investeringar} (= \text{anskaffningsutgift för anläggningstillgångar} - \text{finansieringsandelar för investeringar})$

Lånestock 31.12

Definition: Främmande kapital – (erhållna förskott + skulder till leverantörer + resultatregleringar + övriga skulder)

2. Budgeten och ekonomiplanerna

Budgetresultat

En viktig styrningsfaktor i stadens ekonomiska planering är borgmästarprogrammet där en av delområdena är Åbo stads ekonomiska ramvillkor 2021–2025 – Stark mot 2030-talet.

I borgmästarprogrammet har antecknats fyra centrala mål för ekonomin:

- Ett hållbart basscenario för ekonomin
  - ökning av verksamhetsbidraget med högst 2,4 procent 2024–2025
- Förfaringssätt vid ett oväntat och negativt undantagstillstånd
  - årsbidraget blir negativt
  - ackumulerade överskott underskrider 80 miljoner euro
- Skuldtak
  - vid utgången av 2025 får lånestocken, justerad med Kaupunkiemos lån, uppgå till högst 3 390 euro per invånare
- Riktlinjer för beskattning
  - i regel avhåller sig staden från att ändra den kommunala skatten och fastighetsskatten

Borgmästarprogrammet innehåller också mål som gäller stadens investeringar och stadsutveckling. Målen har beaktats vid beredningen av budgeten och ekonomiplanen.

Verksamhetens nettoutgifter = verksamhetsbidraget

Omvärlden har förändrats kraftigare än förväntat sedan målen i borgmästarprogrammet antecknades. De viktigaste faktorerna har varit löneuppgörelsen samt de nedskärningar som gjorts och kommer att göras i stadens inkomstfinansiering under de följande åren till följd av social- och hälsovårdsreformen.

Enbart löneuppgörelsen har ökat stadens personalkostnader med cirka 24 miljoner euro. Dessutom har den ökade användningen av personalen naturligtvis ökat kostnaderna.

Utöver dessa har inflationen och räntorna varit högre än väntat under de senaste åren. Dessa faktorer kommer också att påverka de kommande åren. De första faktorerna som förstärkte inflationen berodde på obalansen mellan utbud och efterfrågan. De stigande energipriserna påskyndade inflationen i en mycket stor utsträckning och hade en genomgående inverkan på alla sektorer. Till följd av prisstegringen minskade befolkningens köpkraft, vilket delvis återspeglades i löneuppgörelsen.

Under innevarande år har energipristrycket lättat och till och med sänkt inflationen. De inflationsfaktorer som hänför sig till efterfrågan och konjunkturerna förändras, men

nivån på den lönebaserade inflationen förändras inte utan förändringar i användningen av personalen.

Enligt årets tredje ekonomiprognos överskrider verksamhetsbidraget som beskriver nettodriftsutgifterna särskilt inom servicehelheten för fostran och undervisning, där både personalutgifterna och köp av tjänster har ökat kraftigare än väntat. I bakgrunden ligger såväl det ökade servicebehovet som löneluppgörelsen som återspeglas också inom andra servicehelheter.

Enligt prognosen har situationen förbättrats inom servicehelheten för stadsmiljön där utvecklingen av intäkterna från kollektivtrafiken har varit lovande. Användningen av tjänsterna har återhämtat sig rätt bra från de störningar i stadens tjänster som coronaviruset orsakat, vilket återspeglas i inkomstförväntningarna.

Försvagningen av konjunkturen återspeglas i utvecklingen av inkomstförväntningarna i anslutning till byggandet av staden. Läget och utvecklingen av konjunkturen följs aktivt upp. Byggandet har en betydande inverkan på sysselsättningen, och man får hoppas att försvagningen av konjunkturen förblir mild och kortvarig.

Under de senaste åren har det varit mycket svårt att förutspå ekonomin och möjligheten att jämföra åren sinsemellan är beklagligt svag.

Året 2023 är ett historiskt år både inom den offentliga förvaltningen i Finland och inom den kommunala ekonomin, eftersom vårdreformen som beretts redan under en längre tid trädde i kraft vid årsskiftet. I praktiken innebär det att social- och hälsovårdens samt räddningsväsendets uppgifter överförs till välfärdsområden och motsvarande finansiering till staten. I reformen så gott som halveras kommunernas intäkter och utgifter.

Statens mål är att genomföra hela reformen kostnadsneutralt på hela landets nivå, men kommunvisa skillnader kommer att uppstå. I det här skedet står det dock klart att staden har haft ett tryck på sig att anpassa sig till följd av reformen.

Alla stödtjänster är inte helt skalbara och detta ökar enhetskostnaderna för den återstående verksamheten. Arbetet med att anpassa kostnaderna är kontinuerligt, men för vissa tjänster sker förändringen först när avtalsperioden ändras.

Reformen har haft en betydlig inverkan på stadens inkomster och utgifter. De slutliga verkningarna för Åbo stad är ännu inte kända. De slutliga överföringskalkylerna görs under år 2023 när beskattningen för 2022 slutförs i november.

Åbos ekonomiplan präglas av osäkerhet på grund av nationella förändringar och det globala läget. Ledtråden i budgeten är att sträva efter att säkerställa att stadens olika funktioner har tillräckligt med resurser för att ordna tjänsterna.

Åbo vill trygga sina invånares välfärd med hjälp av högklassiga tjänster och förstärka områdets livskraft. Åbo tillhandahåller många tjänster på landskapsnivå och förstärker hela regionens livskraftsförmån särskilt med hjälp av investeringar som påskyndar utvecklingen.

I den kommunala ekonomin ser år 2024 tudelat ut på basis av de ekonomiska nyckeltalen. De förändringar som gjorts till följd av social- och hälsovårdsreformen verkar ha påverkat kommunerna på mycket olika sätt. Situationen ser mycket utmanande ut med tanke på de växande centralstäderna.

Det försämrade ekonomiska läget observerades redan i fjol, och därför inleddes arbetet med anpassningsprogrammet redan i slutet av 2022. Det officiella beslutet om inledandet av anpassningsprogrammet fattades i januari och fram till början av september bereddes åtgärder som har en positiv inverkan på ekonomin.

Stadsstyrelsen ställde upp ett mål att fastställa åtgärder för att varaktigt förbättra den ekonomiska ställningen så att verksamhetsbidraget förbättras med 30 miljoner euro före utgången av 2026. Arbetet inleddes med intervjuer med ledning och experter. Därefter tillsattes temagrupper för beredningen där åtgärderna planerades på ett övergripande sätt.

Effekterna av de planerade åtgärderna fördelas mellan 2024–2026. För nästa budgetår 2024 beräknas effekterna uppgå till cirka 8,6 miljoner euro. Det räcker dock inte med att uppnå målet för att balansera stadens ekonomi, och därför innehåller budgeten ytterligare anpassningsåtgärder och oriktade åtgärder för att balansera ekonomin.

Genomförandet av anpassningsåtgärderna inleds utan dröjsmål efter stadsfullmäktiges budgetbeslut. Beredningen av fortsatta anpassningsåtgärder pågår fram till februari och därefter tas de åtgärder som identifierats och kräver beslut av organen upp till behandling.

Beredningen av ekonomiplanen har styrts av borgmästarprogrammet och dess mål. Målet om en genomsnittlig ökning av verksamhetsbidraget har visat sig vara omöjligt, men stadens justerade lånestock per invånare i slutet av 2025 är lägre än målet i borgmästarprogrammet.

Uppnåendet av de mål som skrivits in i ekonomiplanen förutsätter såväl en åtstramad ekonomi som strukturella och produktivetsfrämjande ändringar.

För staden ger den ekonomiska ställningen inte möjlighet till att förbättra kvaliteten på serviceproduktionen eller utöka antalet tjänster som finansieras av staden.

Skatteinkomster

Ändringarna i skattegrunderna som landets regering fastställt sänker kommunalskatteintäkten med knappt 40 miljoner euro år 2024. Av detta beror nästan 30 miljoner euro på justeringarna av inkomstnivåindexet i enlighet med regeringsprogrammet. Dessutom gjordes några mindre ändringar i skattegrunderna, bland annat i resekostnadsavdraget och arbetsinkomstsvdraget. Alla uppskattade förlorade skatteinkomster beaktas till nettobelopp i samband med statsandelsbetalningar.

Den uppskattade utvecklingen av förvärvsinkomsterna har försvagats under innevarande år. Utvecklingen av lönesumman under åren 2022–2023 minskar med omkring 0,5 procentenheter till följd av de svagare sysselsättningsutsikterna och de löneinkomstuppgifter som fås från inkomstregistret. Utvecklingen av lönesumman för nästa år sänktes också jämfört med uppskattningen i augusti. Regeringen har föreslagit massiva nedskärningar i socialskyddsförmånerna. Således minskar arbetslöshetsförmånerna klart, nästa år med nästan 17 procent. Ovanstående beräkningar minskar kommunernas skatteintäkter.

Från och med nästa år har man föreslagit klart sänkta arbetslöshetsförsäkringsavgifter och dagpenningavgifter. Dessa avgifter är avdragsgilla och förbättrar därför intäkterna från kommunalskatten. Den försvagade utvecklingen av förvärvsinkomsterna återspeglas också i utvecklingen av kommunalskatten under skatteåren 2025–2027.

Till följd av ovan nämnda ändringar i skattebasen minskar de uppskattade kommunalskatteredovisningarna måttligt 2023–2024, men något kraftigare mot slutet av ekonomiplaneprodukten.

Den svaga utvecklingen av förskottsskatterna på samfundsskatten för skatteåret 2023, som började i juni, har fortsatt fram till slutet av september. Utvecklingen mot slutet av året visar för närvarande inga betydande tecken på återhämtning. Som en följd av detta har debiterings- och redovisningsprognoserna för innevarande år försvagats.

En sänkning av arbetslöshetsförsäkringsavgifter och dagpenningavgifter ökar också samfundsskatteintäkterna måttligt. Uppskattningen av utfallet av kommunal samfundsskatt för nästa år har förbättrats något jämfört med året innan.

Under planperioden beräknas de skattepliktiga förvärvsinkomsterna och samfundsskatteintäkterna utvecklas med i genomsnitt 3,4–3,6 procent per år. Det bör dock

beaktas att försvagningen av konjunkturen, om den påskyndas, kan ge en mer negativ effekt än väntat och därmed försvaga förväntningarna på skatteintäkterna.

Från och med 2024 kan kommunalskattesatsen ändras med en decimals noggrannhet. De inkomstskattesatser som fastställs till följd av social- och hälsovårdsreformen avrundas i regel till närmaste decimal.

Regeringen har beslutat att stärka den kommunala ekonomin genom att åtskilja sakttesatsen på mark från den allmänna fastighetsskattesatsen och fastställa att den lagstadgade nedre gränsen för fastighetsskatten på mark är 1,30 procent. I och med lagändringen höjs stadens fastighetsskattesatser med 2,5 miljoner euro till följd av höjningen av skattesatsen på mark. Borgmästarens budgetförslag innehåller också en måttlig höjning av den allmänna fastighetsskatten.

Det föreslås inga ändringar i de övriga skattesatserna. Därigenom vill staden för sin del trygga invånarnas ekonomiska ställning i det rådande läget. Därtill vill man bevara stadens dragningskraft också ur skattefinansieringens synvinkel.

Åbos skattesatser 2024

	2023	2024
Inkomstskattesats:	6,86	6,9
Fastighetsskattesats:		
Allmän skattesats	1,15	1,30
Skattesats på mark (ny)		1,30
Permanent bostadsbyggnad	0,45	0,45
Obbyggd byggnadsplats	4,00	4,00
Annan än permanent bostadsbyggnad	1,10	1,10
Allmännyttigt samfund		

Statsandelar

Social- och hälsovårdsreformen har en betydande inverkan på stadens ekonomi. Vid ingången av 2023 överfördes social- och hälsovårdens samt räddningsväsendets uppgifter till välfärdsområden och motsvarande finansiering överfördes till staten. Kostnadsutvecklingen för de funktioner som överförs har varit stark under de senaste åren. Förutom behovet av tjänster och den egna verksamheten påverkades detta också av coronapandemin. Kostnaderna för de överförda funktionerna utgjorde en betydande del av stadens totala kostnader, vilket innebär att målen i borgmästarprogrammet för åren 2021–2022 har överskridits.

Kostnadsnivån för social- och hälsovården var högre än väntat även på nationell nivå. De direkta verksamhetsintäkterna och kostnaderna för de funktioner som överförs

har nu granskats i efterhand. På nationell nivå försvagades överföringskalkylen ytterligare med 102 miljoner euro jämfört med vårens uppskattning. Ur kommunernas synvinkel är detta en negativ avvikelse som kommer att riktas till kommunernas statsandelar som en extra nedskärning. Situationen kan fortfarande förändras, eftersom revideringen av inkomstgrunderna görs först i november efter att beskattningen har slutförts. De slutliga överföringskalkylerna kommer således att finnas tillgängliga under slutet av året.

Som helhet kan man dock räkna med en nedskärning och till följd av de kraftigt ökade social- och hälsovårdsutgifterna minskar Åbo stads statsandelar med 13,2 miljoner euro jämfört med innevarande års nivå.

Syftet med statsandelssystemet är att i hela landet trygga en jämn tillgång på den offentliga service som kommunerna ansvarar för så att medborgarna oberoende av var de bor kan få basservice på en viss nivå mot en rimlig skattebörda. Detta görs genom att utjämna skillnaderna mellan kommunerna i de kostnader som orsakas av ordnandet av tjänster och genom att utjämna inkomstbasen.

För att säkerställa den kommunala självstyrelsen följer man den så kallade finansieringsprincipen, dvs. staten garanterar kommunerna tillräckligt med resurser för att de ska kunna klara av de uppgifter som staten ålägger dem. I regeringens propositioner som gäller kommunernas uppgifter ska man granska hur finansieringsprincipen uppfylls. Enligt kommunallagen ska ärendet också bedömas i programmet för kommunernas ekonomi.

I det senaste programmet för kommunernas ekonomi som publicerades i höstas konstateras att kassaflödet från verksamheten och investeringarna försvagas 2024 i kommunstorleksklasser då skattessvansarna från social- och hälsovårdsreformen slopas och avdraget från statsandelen som justeringen av överföringskalkylen för social- och hälsovårdsreformen förutsätter görs retroaktivt för 2023. Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde för 2025–2027 försvagas fortfarande. Dessutom konstateras att det finns ett tryck på att höja kommunalskattesatsen i alla kommunstorleksklasser 2024–2027.

När man granskar kassaflödet från verksamheten och investeringarna bör man beakta att kommunernas förmåga att finansiera sina lagstadgade uppgifter grundar sig på det långsiktiga målet att balansera intäkter och utgifter. På kortare sikt kan dock kommunernas nettoinvesteringsbehov finansieras med nettouplåning, vilket innebär att ett negativt kassaflöde från verksamheten och investeringarna inte nödvändigtvis direkt indikerar att finansieringsprincipen inte skulle realiseras. Kommunernas ekonomiska bärkraft och betalningsförmåga är dock

hotade på längre sikt om kassaflödet från verksamheten och investeringarna varaktigt är negativt.

De senaste statsandelskalkylerna garanterar inte tillräckliga resurser särskilt för växande centralstäder såsom Åbo och Tammerfors. Det nuvarande statsandelssystemet tar inte hänsyn till kommunernas olika och förändrade uppgifter. Kommunerna står inför olika behov och det är hög tid att erkänna detta även när det gäller statsandelssystemet. Det finns ett stort behov av att reformera statsandelssystemet och ändringar borde göras snabbt för att trygga städernas funktionsförmåga på ett hållbart sätt.

Statsandelarna i stadens ekonomiplan baserar sig på en preliminär kalkyl som publicerades i oktober och en uppskattning av dess utveckling för ekonomiplaneåren. Kalkylen innehåller också element som jämnar ut de ekonomiska verkningarna av vårdreformen, dessa grundar sig på kommunernas kalkyler över finansieringen av social- och hälsovård som uppdaterades i oktober 2023. Den slutliga statsandelen för basservice fås när kalkylerna för social- och hälsovårdsreformen blir klara i slutet av året.

Slutliga enhetspriser som påverkar undervisnings- och kulturministeriets slutliga statsandel är ännu inte tillgängliga.

Finansieringsposter

Nettobeloppet av ränteintäkter och räntekostnader samt finansieringsintäkter och finansieringskostnader år 2024 beräknas uppgå till 19,1 miljoner euro. Nettoantalet finansieringsposter försvagas kraftigt under 2024–2027 beroende på den kraftiga ökningen av räntebelagda lån och höjningen av den allmänna räntenivån. Som utgångspunkt för uppskattningen av finansieringskostnaderna har man använt marknadens euriborprognos på sex månader (6) för de kommande åren plus stadens kapitalanskaffningsmarginal, dvs. 0,30 procent.

Ränteinkomster och ränteutgifter

I budgeten för 2024 beräknas dotterbolagens utlåningar och övriga ränteinkomster uppgå till 19,6 miljoner euro beroende på om lånen lyfts i enlighet med lånereserveringarna. De största ränteinkomsterna härrör från TVT Asunnot Oy, Åbo Energi Ab, Åbo Vattenförsörjning Ab och Åbo Hamn Ab. Ränte villkoren för vissa av dotterbolagens lån orsakar osäkerhet, eftersom dotterbolagens låneräntor påverkas av dotterbolagens resultatutveckling bl.a. för Åbo Hamns del. Ränteinkomsterna från skadefonden har beräknats uppgå till cirka 2 miljoner euro. Under ekonomiplaneperioden 2025–2027 ökar ränteinkomsterna från utlåningar något, eftersom en betydlig del av bolagens investeringar finansieras internt inom koncernen. Beloppet av lån som lyfts och ränte villkoren påverkar betydligt ränteinkomsterna från utlåningar.

Enligt budgeten 2024 beräknas de externa ränteutgifterna uppgå till 27,3 miljoner euro. Detta belopp innehåller kostnaderna för inlåning och ränteskydd. I och med att räntorna har stigit kraftigt är kassaflödet från ränteskydden positivt och de beräknas uppgå till cirka 9,3 miljoner euro år 2024. År 2024 är ränteutgifterna ännu måttliga, men ökar under 2025–2027, eftersom stadens finansieringsbehov kraftigt ökar under denna period och räntenivån för nya lån väsentligt höjts. De korta referensräntorna har höjts under hösten 2023 till cirka fyra (4) procent och de långa referensräntorna upp till cirka 3,5 procent. Detta påverkar räntenivån på lånet när gamla ränteskydd förfaller och nya lån måste lyftas till en högre ränta.

Övriga finansiella inkomster och utgifter

Enligt uppskattningar uppgår de övriga finansiella inkomsterna 2024 till cirka 22,6 miljoner euro. Största delen av detta belopp, dvs. 20 miljoner euro, beräknas härröra från vinstutdelningen som Åbo Energi Ab betalat. Övriga utdelningsinkomster förknippas med en stor osäkerhet, och för dessa har därför budgeterats endast 2,6 milj. euro år 2024. Dessutom kan inkomster fås från utdelningar till fonderna och vinster från försäljning av värdepapper och andra extraordinära intäkter. Under 2024–2026 förväntas de övriga finansieringsinkomsterna öka endast något, eftersom den största enskilda inkomstposten, dvs. Åbo Energis utdelning, uppskattas stanna kvar på 20 milj. euro. Stadens övriga utdelningsinkomster är relativt små och osäkra. Skadefondens värdeutveckling och resultat förväntas vara måttlig, cirka två (2) miljoner euro om året och följa de riktlinjer som stakats ut i placeringsprinciperna. Andra finansiella kostnader 2023–2026 uppskattas uppgå till cirka 0,7 miljoner euro per år. I siffran ingår närmast kostnader som anknyter till bank, koncernkonto, betalningsrörelse och kontantkassa. För skadefondens del har man inte beaktat skador som eventuellt ersätts med fondens medel.

Årsbidrag

Årsbidraget för 2024 är 31,8 miljoner euro, detta motsvarar det eurobelopp som blir kvar av inkomstfinansieringen för att täcka investeringar, amorteringar och andra utgifter med lång verkningstid. Stadens årsbidrag är särskilt svagt under de första åren av ekonomiplaneperioden. Årsbidraget förbättras mot slutet av planperioden. Årsbidraget borde täcka avskrivningarna, men denna nivå underskrids betydligt under ekonomiplaneperioden. Med hjälp av anpassningsprogrammet eftersträvas balans.

Extraordinära poster

I ekonomiplanen för 2024–2027 ingår inte extraordinära poster.

Räkenskapsperiodens överskott/underskott

Underskottet för räkenskapsperioden 2024 uppgår till -24,2 miljoner euro. Ekonomiplanen för 2024–2025 uppvisar ett stort underskott. Ekonomisk balans eftersträvas före slutet av ekonomiplanepreioden.

2.1 Resultaträkning, 1 000 €

	Bokslut 2022*	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024	Ekonomiplan 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
Försäljningsintäkter	149 993	76 968	84 998	101 061	107 279	94 221
Avgiftsintäkter	76 715	24 476	32 214	22 300	32 300	21 300
Understöd och bidrag	57 576	26 003	25 721	25 000	25 000	25 000
Hysesintäkter	177 544	144 986	152 904	139 500	147 500	150 000
Övriga verksamhetsintäkter	34 673	23 042	21 876	34 000	31 000	29 500
VERKSAMHETSINTÄKTER	496 501	295 474	317 712	321 861	343 079	320 021
Tillverkning för eget bruk	1 337	1 610	1 610	1 600	1 600	1 600
Personalkostnader	564 796	322 303	332 934	338 000	336 000	335 000
Köp av tjänster	836 486	302 281	313 148	327 670	316 539	310 137
Köp av kundtjänster	445 878	40 420	41 061	41 000	40 500	40 000
Köp av övriga tjänster	390 607	261 861	272 088	286 670	276 039	270 137
Material, förnödenheter och varor	70 355	33 583	36 792	35 000	35 500	36 000
Bidrag	61 308	46 535	46 378	50 000	49 000	48 000
Hyror	199 143	137 282	150 600	153 000	155 000	153 000
Övriga verksamhetskostnader	-8 815	-9 302	-12 802	-13 000	-10 000	-4 000
VERKSAMHETSKOSTNADER	1 723 272	832 681	867 050	890 670	882 039	878 137
VERKSAMHETS BIDRAG	-1 225 433	-535 597	-547 728	-567 209	-537 359	-556 516
Skatteinkomster och statsandelar	1 267 630	571 177	560 353	571 554	595 346	641 035
Finansiella intäkter och kostnader	35 034	33 757	19 142	7 603	-560	-8 348
Årsbidrag	77 546	69 337	31 767	11 948	57 427	76 171
Avskrivningar och nedskrivningar	61 513	56 048	57 901	58 816	62 669	73 224
Extraordinära intäkter och kostnader						
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	16 033	13 289	-26 135	-46 869	-5 242	2 947
Förändring av reserver och fonder	2 198	2 034	1 953	1 953	1 953	1 953
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/ UNDERSKOTT	18 231	15 324	-24 182	-44 916	-3 290	4 900

*Budgeten för 2023 är inte jämförbar med budgeten för 2022 på grund av de verkningar som orsakades av överföringen av funktioner till Egentliga Finlands välfärdsområde 1.1.2023.

Resultaträkningens nyckeltal	Bokslut 2022*	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024	Ekonomiplan 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
Verksamhetsintäkter - ändring-% från föreg. år			7,5 %	1,3 %	6,6 %	-6,7 %
Verksamhetskostnader - ändring-% från föreg. år			4,1 %	2,7 %	-1,0 %	-0,4 %
Verksamhetsbidrag - ändring-% från föreg. år			2,3 %	3,6 %	-5,3 %	3,6 %
Verksamhetsintäkter / Verksamhetskostnader	28,8%	35,5%	36,6 %	36,1 %	38,9 %	36,4 %
Årsbidrag / avskrivningar -%	126,1%	123,7 %	54,9 %	20,3 %	91,6 %	104,0 %
Årsbidrag / invånare	392	346,7	157,2	58,4	277,8	346,4
Invånarantal 31.12	197 900	200 009	202 079	204 456	206 727	209 013

2.2 Skatteinkomster och statsandelar, 1 000 €

	Bokslut 2022*	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024	Ekonomi- plan 2025	Ekonomi- plan 2026	Ekonomi- plan 2027
VERKSAMHETSINTÄKTER	496 501	295 474	317 712	321 861	343 079	320 021
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	1 337	1 610	1 610	1 600	1 600	1 600
VERKSAMHETSKOSTNADER	1 723 272	832 681	867 050	890 670	882 039	878 137
VERKSAMHETS BIDRAG	-1 225 433	-535 597	-547 728	-567 209	-537 359	-556 516
Ändring %			2,3 %	3,6 %	-5,3%	3,6%
SKATTEINKOMSTER OCH STATSANDELAR	1 267 630	571 177	560 353	571 554	595 346	641 035
Skatteintäkter	947 964	490 041	493 122	508 669	530 961	572 150
Kommunal inkomstskatt	697 531	309 191	306 955	314 293	328 834	355 050
Fastighetsskatt	69 684	70 000	77 000	79 000	81 000	83 000
Andel av samfundsskatteintäkterna	180 748	110 850	109 167	115 376	121 127	134 100
Andra skatteinkomster						
Statsandelar	319 666	81 136	67 231	62 885	64 385	68 885
Statsandel för kommunal basservice	175 957	7 219	-4 220	-9 300	-7 800	-3 300
Utjämnings- och statsandelarna på basis av skatteinkomster	-2 925	-2 723	-3 017	-3 017	-3 017	-3 017
Övriga statsandelar för undervisnings- och kulturväsendet	46 484	44 857	42 266	43 000	43 000	43 000
Kompensation för förlorade skatteinkomster	100 151	31 783	32 202	32 202	32 202	32 202

2.3 Finansieringskalkyl och lån

Finansieringskalkyl, 1 000 €

	Bokslut 2022*	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024	Ekonomiplan 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
Årsbidrag	77 546	69 337	31 767	11 948	57 427	76 171
Extraordinära intäkter och kostnader	0	0	0	0	0	0
Korrektivposter till internt tillförda medel	-28 734	18 405	16 884	13 850	10 820	9 300
VERKSAMHETENS KASSAFLÖDE	48 812	50 932	15 383	-1 902	46 607	66 871
Investeringsutgifter	120 994	234 389	272 391	345 500	416 953	378 482
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	3 220	10 625	12 263	2 746	1 923	215
Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	43 594	22 000	19 700	15 000	12 000	10 000
KASSAFLÖDET FÖR INVESTERINGARNAS DEL	-74 180	-201 764	-240 427	-327 753	-403 030	-368 267
VERKSAMHETENS OCH INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE	-25 367	-150 832	-225 045	-329 656	-356 423	-301 396
Förändringar i utlåningen	6 172	-40 625	-39 787	-41 000	-38 570	-5 505
Ökning av utlåningen, -	27 256	70 000	60 000	58 000	58 000	58 000
Minskning av utlåningen, +	33 429	29 375	20 213	17 000	19 430	52 495
Förändringar i lånebeståndet	-79 334	165 760	196 000	283 000	298 000	233 000
Ökning av långfristiga lån, -	130 000	190 000	200 000	330 000	375 000	250 000
Minskning av långfristiga lån, +	0	54 240	4 000	47 000	77 000	17 000
Förändringar av kortfristiga lån	-209 334	30 000	0	0	0	0
Övriga förändringar av likviditeten	56 105					
KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGENS DEL	-17 056	125 135	156 213	242 000	259 430	227 495
INVERKAN PÅ LIKVIDITETEN	-42 424	-25 697	-68 832	-87 656	-96 993	-73 901

Nyckeltalen i finansieringskalkylen	Bokslut 2022	Budget	Ekonomi- plan 2025	Ekonomi- plan 2026	Ekonomi- plan 2027	
		2023 med ändringar				Budget 2024
Invånarantal 31.12	197 900	200 009	202 079	204 456	206 727	209 013
Investeringsarnas egenanskaffningsutgifter, M€	117,8	223,8	260,1	342,8	415,0	378,3
Intern finansiering av investeringar, %	63 %	30 %	12 %	3 %	14 %	20 %
Lånebestånd 31.12, M€	716	832	1 028	1 311	1 609	1 907
Lån € / invånare	3 620	4 160	5 087	6 412	7 783	9 124

Förändringar i utlåningen

Under 2024 fortsätter den centraliserade koncernfinansieringen, dvs. utlåningen till stadens dotterbolag. Alla finansieringsbehov som tas upp i budgeten är till sin natur reserveringsanslag och finansieringsbehoven kan avsevärt ändras under perioden. Sammanlagt uppgår ökningarna av utlåningen till 60 miljoner euro och minskningarna av utlåningen till 20,2 miljoner euro år 2024, nettobelopp totalt 39,8 miljoner euro.

TVT Asunnot Oy har reserverats 2024 40 miljoner euro i nya utlåningar som består av följande lån: 20 miljoner euro för nytt lån för betalning av lån som förfaller till betalning, tertiärlån på 3 miljoner euro för lån för den egna finansieringsandelen för ARA-nybyggnader och 17 miljoner euro för finansieringen av nybyggnader och ombyggnader. För ekonomiplaneringsperioden har uppskattningsvis reserverats 3 miljoner euro i tertiärlån och 17 miljoner euro för nybyggnader och ombyggnader per år. Finansiering har reserverats till en summa om 8 miljoner euro för 2025

	Prognos 2023	Budget 2024	Ekonomiplan 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
FÖRÄNDRINGAR I UTLÅNINGEN	40 625	39 787	41 000	38 570	5 505
Ökning av utlåningen	70 000	60 000	58 000	58 000	58 000
TVT Asunnot Oy	40 000	40 000	28 000	28 000	28 000
Åbo Energi Ab	20 000	10 000	20 000	20 000	20 000
Åbo Hamn Ab	0	0	0	0	0
Övriga oriktade	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Minskning av utlåningen	29 375	20 213	17 000	19 430	52 495
TVT Asunnot Oy	24 072	15 056	11 888	13 419	13 744
Åbo Energi Ab	0	0	0	1 000	2 000
Åbo Hamn Ab	1 000	1 000	1 000	1 000	31 000
Övriga amorteringar enligt skuldebrev	0	4 157	4 112	4 011	5 751

Lånestock, skydd av koncernskulden samt övriga fullmakter och gränser för stadens finansieringsverksamhet och riskhantering

Fördelning av ränterisken för koncernskulden är ännu viktigare när skuldsättningen ökar och räntenivån stiger kraftigt. Stadens ränterisk hanteras genom att sprida ut lånen med olika grunder för referensränta samt vid genom att använda ränteswapavtal för att hantera ränterisken. Ränteskyddet ordnas också genom att lyfta stadens

och för varje år framåt 8 miljoner euro per år. För Åbo Energi Ab har reserverats ett utlåningsbelopp om 10 miljoner euro varmed i huvudsak finansieras bolagets nya investeringar 2024 och från det framåt 20 miljoner euro per år. För icke allokerade utlåningar har reserverats sammanlagt 10 miljoner euro.

Stadens dottersammanslutningar kan förutom ovan nämnda lån beviljas kortfristiga kreditlimiter (eller limiter för koncernkontot) sammanlagt högst 300 milj. euro ur stadens kassamedel under budgetåret. Stadens utlåning till dotterbolagen hålls också under de kommande åren på en hög nivå, i synnerhet om stadens stora utvecklingsprojekt genomförs i bolagsform (t.ex. spårvägen och däckat i Kuppis) och finansieras med koncernintern utlåning under de kommande åren. Av de nämnda projekten eller deras finansieringssätt finns dock inga slutliga beslut ännu. Utlåningen till dotterbolagen gör att stadens nettoskuld inte ökar lika snabbt som moderstadens bruttoskuld.

lån med fast ränta bundna till en långvarig referensränta, om detta med beaktande av marknadsläget är möjligt och kostnadseffektivt. Därtill kan vid behov avtal om räntebyte ingås, med vilka man strävar efter att hålla ökningen av den finansieringskostnad som staden betalar på en måttlig nivå i och med att räntorna eventuellt stiger. Staden höjer finansieringen genom att utnyttja flera finansieringskällor såsom Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europarådets utvecklingsbank (CEB). Av

de inhemska finansierarna är Kommunfinans Abp stadens mest betydande och konkurrenskraftiga finansierare. Stadsstyrelsen beslutar närmare om tidpunkten och skyddsgraden för höjning av finansieringen då den godkänner låneuttags- och placeringsplanen.

Staden fördelar ränterisken för koncernskulden mellan olika räntegrunder genom att vid behov ingå nya avtal om valuta- och räntebyte för högst 400 miljoner euro under budgetåret. Om ett långfristigt lån lyfts i annan valuta än i euro, så ändras valuta- och ränterisken genom avtal om valuta- och räntebyte till euro. Ränterisken för andra poster eller ränterisken för ansvar utanför balansräkningen (t.ex. leasingavtal) eller en annan risk kan ändras för högst 100 miljoner euro under budgetåret.

Stadens dottersammanslutningar kan förutom ovan nämnda lån beviljas kortfristiga (eller limiter för koncernkontot) kreditlimiter sammanlagt högst 300 milj. euro ur stadens kassamedel. Staden upprätthåller kommuncertifikatlimiter till ett värde av minst 500 miljoner euro eller andra icke-bindande limiter som vid behov kan användas fullt ut för att kortvarigt trygga likviditeten eller ersätta långfristiga lån.

Förändringar i lånefinansieringen

Stadens räntebelagda skuld beräknas i början av 2024 uppgå till cirka 830 miljoner euro varav 670 miljoner euro är långfristiga lån, högst 30 miljoner euro kortfristiga lån (kommuncertifikat) och cirka 130 miljoner euro bolagens depositioner. År 2025 beräknas staden ta högst 200 miljoner euro långfristigt lån. Kortfristiga lån dvs. kommuncertifikat används aktivt som medel för kassahantering och enligt den låne- och placeringsplan som stadsstyrelsen godkänt. Av de långfristiga lånen förfaller 4,2 miljoner euro till betalning under 2024.

Bolagens depositioner förväntas växla mellan 130–180 milj. euro, men osäkerheten är stor gällande depositionernas summa. Sålunda skulle den räntebelagda skulden (lånestocken) öka ca 196 miljoner euro netto år 2024. Den sammanlagda långfristiga skulden beräknas öka kraftigt med högst 1 075 miljoner euro under 2024–2027. Den räntebelagda skulden beräknas uppgå till 1,9 miljarder euro i slutet av 2027. Ökningen av den totala skulden medför betydlig osäkerhet, eftersom stora osäkerheter förknippas med det tidsmässiga framskridandet av stads-koncernens stora investeringsprojekt.

Lånestockens ökning har uppskattats utifrån att investeringskostnaderna utfaller enbart till 80 %. På grund av detta är raden Inverkan på likviditeten i finansieringskalkylen kumulativt negativ 327,4 milj. euro under hela planeringsperioden. Om investeringarna utfaller enligt planen, måste underskottet täckas med tilläggs lån, vars rän-tekostnader grovt uppskattat skulle vara ca 10,5 miljoner euro vid slutet av perioden.

Förändringar i kassareserven och betal förmågan

Kassareserven uppskattas vara cirka 25–50 milj. euro i början av år 2024, och avsikten är att den hålls på denna nivå under hela år 2024. Staden får måttlig placeringsavkastning på sina kassamedel, vilket dock underskrider kostnaden för främmande kapital. Därför är det inte ända-målsenligt att ha extra kassamedel. Kommunintyg används aktivt som redskap för kassahanteringen och de är viktiga och kostnadseffektiva verktyg för att skaffa kortvarig finansiering. Under hela ekonomiplanepreioden, dvs. åren 2025–2027, förväntas stadens finansiella ställning vara fortsättningsvis god och staden får skuldfinansiering från marknaden på ett kostnadseffektivt sätt, trots att den allmänna räntenivån har stigit och inflationen fortfarande betydligt överskrider centralbankens mål på 2 procents inflation.

2.4 Investeringsdelen

Stadens genomförda investeringar

Enligt Åbo stads verksamhetsplan uppgår bruttoinvesteringarna under budget- och ekonomiplanepreioden till 272,4 miljoner euro år 2024, 345,5 miljoner euro år 2025, 417,0 miljoner euro år 2026 och 378,5 miljoner euro år 2027.

Utgångspunkterna för investeringsprogrammen och investeringsplanerna behandlas som en del av höstens budgetberedning. Av anslagen för infrastrukturprojekt 2024 godkände fullmäktige 8,7 milj. euro i juni 2023 för att genomförandeplaneringen och utredningar gällande dessa projekt kan inledas under det aktuella budgetåret och för att konkurrensutsättningarna gällande byggandet vid behov kan inledas genast i början av nästa år (sfm 19.6.2023 § 140).

Under ekonomiplanepreioden 2024–2027 är anslagen för stadens investeringsutgifter sammanlagt 1 413,3 miljoner euro. Målet för investeringsutgifternas finansieringsandelar under planperioden är sammanlagt 17,1 miljoner euro. Självfinansieringsandelen för investeringar är skillnaden på 1 396,2 miljoner euro.

Förslagen för anslagen för finansieringsandelarna för investeringsutgifter var sammanlagt 272,4 miljoner euro under budgetåret. Andelen anslag för byggande i investeringsprogrammen är sammanlagt 238,5 milj. euro, av vilket infrainvesteringsandelens andel uppgår till 158,4 milj. euro och lokalinvesteringarna uppgår till 80,2 milj. euro. Den buffertfond som reserverats för ökade kostnader inom byggherreverksamheten för lokal- och infrastrukturinvesteringar i budgeten för 2023 kommer inte att föreslås för budgeten år 2024.

Den resterande andelen anslag för investeringar fördelas på aktier och andelar 15,0 miljoner euro, andel för utveckling av informationssystem och verksamhet 7,0 milj. euro, maskiner och materiel samt andra materiella tillgångar 8,3 milj. euro och anskaffning av mark- och vattenområden 3,5 milj. euro.

Anslagen för investeringar på 272,4 miljoner euro omfattade stadsstyrelsen 263,3 miljoner euro, som delas upp i andelen för stadens egendomsförvaltning på 257,1 milj. euro och koncernförvaltningens andel på 6,2 milj. euro. För Egentliga Finlands räddningsverk har föreslagits 5,9 miljoner euro i investeringsutgifter, för servicehelheten för fostran och undervisning 1,0 miljoner euro, för servicehelheten för stadsmiljön 0,5 miljoner euro, för servicehelheten för fritid 1,0 miljoner euro och för servicehelheten för välfärd 0,7 miljoner euro.

Stadens investeringsprogram och investeringsnivåer

I november godkände stadsstyrelsen prioriteringarna och utgångspunkterna för den bebyggda stadsmiljön och för fast egendom för ekonomiplanepreioden 2024–2027. Stadsmiljönämnden överlämnade till stadsstyrelsen 26.9.2023 § 310 den med ändringar kompletterade verksamhetsplanen för servicehelheten för stadsmiljön för åren 2022–2025 samt infrainvesteringsprogrammet och lokalinvesteringsprogrammet.

Tilläggs- och ändringsbehov i investeringsprogrammen som identifierats senare har beretts i kanslichefens budgetkast och förts vidare för stadsstyrelsens behandling i borgmästarförslaget. De mål och åtgärder som ingår i verksamhetsplanen binder organen i förhållande till stadsstyrelsen. Stadsstyrelsen utfärdar särskilda bestämmelser om hur de mål och åtgärder som skrivits in i verksamhetsplanen är bindande för stadens myndigheter i förhållande till stadsstyrelsen.

För stadsstyrelsens resultatenheter för egendomshanteringen har reserverats budgetanslag (1602 SSN/markegendom, 1603 SSN/infrastrukturegendom, 1604 SSN/fastighetsegendom) för investeringar och driftsekonomi för genomförandet av investeringsprogrammet och mål för försäljning av fast egendom. Servicehelheten för stadsmiljö ansvarar för genomförande och rapportering gällande helheten. I stadsmiljöns verksamhetsplan finns ett tillägg gällande genomförandet av stadsstyrelsens servicebeställning. Ssn gemensamma, i budgetanslagen för hantering av egendom ingår dessutom investeringsanslag och inkomstposter för investeringar i anknäpning till anskaffning av aktier och andelar, för genomförandet och rapporteringen gällande dessa svarar koncernförvaltningen.

Lokalitetstjänsterna ansvarar för uppgörandet av lokalinvesteringsprogrammet. I budgeten för 2024 har i lokalinvesteringsprogrammet inkluderats de investeringsprojekt för vilka ett beslut fattats. I investeringsprogrammet finns också projekt för vilka en behovsutredning gjorts enligt de gamla anvisningarna om behovsutredning och projektplanering och det finns ett beslut om detta. Stadsfullmäktige godkände anvisningarna för planering av lokalprojekt 13.2.2023 § 31.

Servicehelheten för stadsmiljö svarar för utarbetandet av ett investeringsprogram för infrastrukturen. Stadsfullmäktige godkände förfaringsanvisningen för behovsutredningar och projektplanering 13.2.2023 § 32. Ändringarna i tidpunkterna för fastighetsutvecklingsprojektens och spetsprojektens planer och effekterna av dessa ändringar på infrainvesteringsprogrammet har pusslats ihop i budgeten 2024. Planeringen av tidsplanen för investeringar

görs utifrån en helhetsbedömning där effektivitet, lönsamhet, nödvändighet, driftsekonomi och tillväxtpotentialer beaktas.

Investeringsutgifterna för infrastrukturbyggandet inom servicehelheten för stadsmiljön och stadens eget byggande av lokaler uppgår till sammanlagt 238,5 miljoner euro under budgetåret 2024. Under ekonomiplanepérioden 2024–2027 är förslaget för stadens investeringsutgifter för eget byggande av infrastruktur- och lokalinvesteringsobjekt sammanlagt 1 200,2 miljoner euro.

Infrainvesteringarnas totala summa år 2024 är 158,4 miljoner euro. Indelningen av anslag i huvudkategorier presenterades i tabellen Infrainvesteringsprogrammet. Av investeringsanslagen riktas 90,1 miljoner euro till strategiska spetsprojekt, 43,3 miljoner euro till fastighetsutvecklingsprojekt, 13,8 miljoner euro till projekt som minskar reparationsskulden och den resterande andelen på 11,2 miljoner euro till projekt som förbättrar boendetrivselen, projekt som förbättrar smidigheten och säkerheten i trafiken samt stöder funktionerna och därtill till tidigare lagd genomförandeplanering.

Ekonomiskt och strategiskt betydande infrainvesteringsobjekt är Utvecklingen av centrum och spetsprojekten för Kuppis spets samt infrainvesteringar i fastighetsutvecklingsobjekt på allmänna områden. Under budgetåret 2024 är sådana objekt t.ex. Åbo bangård och projektet för Kuppis dubbelspår, partnerskapsprojektet för Kuppis spets samt infrainvesteringar i fastighetsutvecklingsobjekt på allmänna områden såsom planområdena på Slotsstaden, Skansen, Rönnudden och Fabriikki.

Kostnadsförslag och förslag för penninganvändning i lokalinvesteringsprogrammet har presenterats i tabellen Lokalinvesteringsprogrammet. Det totala värdet för lokalinvesteringsprogrammet uppgår år 2024 till 80,2 miljoner euro, av vilka det totala värdet av mindre investeringar, det vill säga projekt vars kostnadsberäkning underskrider 3 miljoner euro, är 11,2 miljoner euro och energieffektivtetsinvesteringar 1 miljon euro.

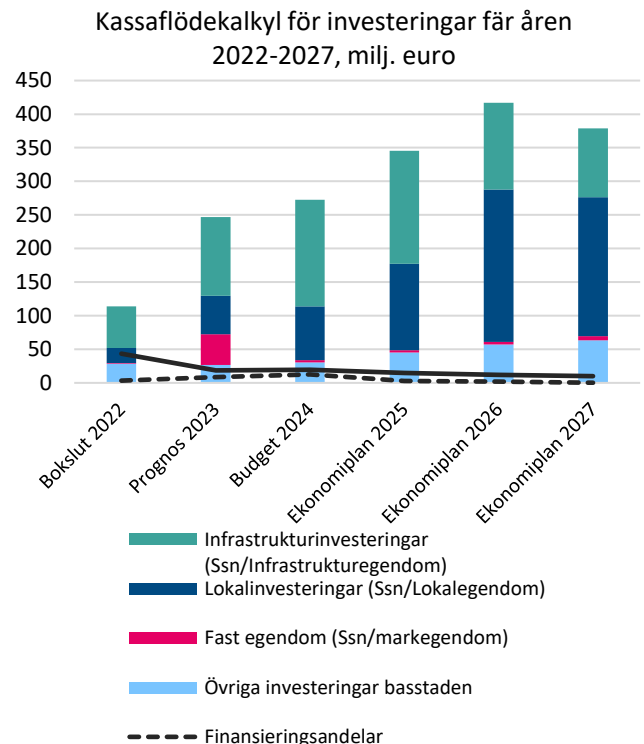
Ekonomiskt betydande nybyggnadsobjekt under budgetåret 2024 är Åbo musikhus Fuuga, skolan Suikkilan koulu och daghemmet Talikorventien päiväkoti samt skolan Wäinö Aaltosen koulu. Av saneringsobjekten är de mest betydande den tekniska saneringen av skolhuset för Nummen koulu, saneringen och pålningen av en del av byggnaderna på stadshusets gårdsområde samt den tekniska saneringen av Wäinö Aaltonens museum.

De infra- och lokalinvesteringsprogram som är bifogade till verksamhetsplanerna innehåller projektens kostnadsberäkningar, fördelningen av anslag under perioden för genomförande och målet för färdigställningsår.

Investeringsinkomster och finansieringsandelar

Andelen försäljningsinkomster bland bestående aktiva i investeringsdelen är 19,7 miljoner euro för år 2024, varav målet för försäljningsvinst är 18,0 miljoner euro. Under planperioden 2024–2027 budgeterades överlåtelseinkomster sammanlagt 56,7 milj. euro och försäljningsvinster 51,0 milj. euro. I stället för tomtförsäljning strävar staden efter att i allt större utsträckning övergå till tomtarrendering (Sfm 13.2.2023 § 29). Detta har påverkat bedömningen av försäljningsinkomster och andelen försäljningsvinst som dessa medför under ekonomiplanepérioden. Också tillväxtförväntningarna gällande arrendeinkomster har påverkats på lång sikt.

Summan för statsandelar och övriga finansieringsandelar för budgetåret 2024 föreslås vara sammanlagt 12,3 miljoner euro. Under ekonomiplanepérioden 2024–2027 är finansierings- och statsandelarna sammanlagt 17,1 milj. euro. Statsandelar beviljas för byggande av bl.a. bantrafiken och leder för lätt trafik, såsom cykelvägar. Grafen visar kassaflödeskalkylen för investeringarna under åren 2022–2027. I den syns stadens egna investeringar utan genomförande i bolagsform eller hyresprojekt samt finansieringsandelarna och överlåtelseinkomster för bestående aktiva.

Åbokoncernens genomförandelösningar och genomförande av koncernens externa hyresprojekt

Man har strävat efter att lätta stadens investeringsnivåer för bl.a. lokalprojektens del genom att utnyttja Åbokoncernens lösningar för genomförande. Staden kan för den tid

som byggprojektet pågår temporärt finansiera projekten via koncernkontots limit eller gå i proprieborgen för finansieringen av projekten. Projekt utanför balansen under budget- och ekonomiplaneåren har presenterats i tabellen Investeringsprojekt som genomförs i bolagsform eller som hyresprojekt.

Investeringsanslag och intäktsposter för investeringar, 1 000 €

Budgeten för 2023 innehåller budgetändringar som stadsfullmäktige gjort före slutet av september 2023.

Åbo, sammanlagt	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024	Ekonomiplan 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
Investeringsutgifter	120 994	234 389	257 191	345 500	416 953	378 782
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	3 220	10 625	12 263	2 746	1 923	215 000
Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	43 594	22 000	19 700	15 000	12 000	10 000
INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE	-74 180	-201 764	-240 427	-327 754	-403 030	-368 567
Ändring- %		172,0 %	19,2 %	36,3 %	23,0 %	-8,6 %

Stadens investeringsprogram som en del av budgeten

Infrainvesteringsprogrammet indelat i huvudklasser, 1 000 euro

Huvudklasser	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024	Ekonomiplan 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
Strategiska spetsprojekt	31 509	52 687	90 070	107 630	78 780	62 980
Fastighetsutveckling	8 829	40 997	43 267	33 005	30 870	18 000
Projekt som stödjer funktionerna	2 481	2 252	2 750	4 550	1 350	1 350
Projekt som sänker reparationsskulden	14 421	13 520	13 765	12 215	13 115	13 215
Projekt som förbättrar trafikens funktion och säkerhet	2 374	1 530	3 700	4 650	1 150	1 150
Åtgärder som förbättrar invånartrivseln	2 390	5 915	4 560	5 760	3 560	5 360
Tidigarelagd plan för genomförande	49	250	250	250	250	250
Infrainvesteringsprogram sammanlagt	62 081	117 151	158 362	168 060	129 075	102 305

Lokalinvesteringsprogrammet indelat i huvudklasser, 1 000 euro

Huvudklasser	Bokslut 2022	Bokslut 2023 med ändringar	Budget 2024	Ekonomiplan 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
Utvalda lokalinvesteringsprojekt > 3 miljoner euro	24 800	60 308	67 974	116 494	214 868	194 300
Lokalinvesteringsprojekt < 3 miljoner euro	4 430	9 000	11 200	11 200	11 200	11 200
Energieffektivitetsprojekt	1	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Lokalinvesteringsprogrammet sammanlagt	29 230	70 308	80 174	128 694	227 068	206 500

Investeringsobjekt som byggs i bolagsform eller som hyresprojekt

Byggnader för stadens servicefunktioner som byggs i bolagsform eller som hyresprojekt

Projektets namn	Behovsutredning	Projektplan	Kostnadsberäkning 2023 inkl. indexju- sterad summa, euro	Mål för färdigställ- ningsår
Allaktivitetshuset i Runosbacken (bolagsform)	Ssn 24.4.2017 § 169	Sfm 14.10.2019	13 713 405	2024
Oxvägens daghem (ersättande lokal för Kurators- stigens hyreslokal) (bolagsform)	SsnUtv 22.10.2018	Sfm 14.12.2020	5 125 000	2025
Internationella skolan	Ssn 15.8.2022 § 335	Sfm 18.9.2023	hyresprojekt	2025
Pansio allaktivitetshus (bolagsform)	SsnUtv 25.5.2020	2023	18 586 000	2026
Museets samlingscenter	SsnUtv 30.11.2020	Ssn 20.12.2021	hyresprojekt	2027
Slutarkiv, sammanslagning med museets sam- lingscenter		Ssn 7.12.2020 Ssn 20.12.2021	hyresprojekt	2027
Yrkesinstitutet, Taitokampuset (bolagsform)	27.5.2019	2023	73 168 800	2027
Allaktivitetshuset i Slottsstaden (bolagsform)	SsnUtv 8.2.2021	2023	45 000 000	2027

2.5 Budgetens bindningsnivåer

	Bindande verkan	Budget 2024, 1 000 €
DRIFTSEKONOMIDELEN		
Stadsfullmäktige	Verksamhetsbidraget	-1 072
Centralvalnämnden	Verksamhetsbidraget	-874
Revisionsnämnden	Verksamhetsbidraget	-547
Nämnden för främjande av hälsa och välfärd	Verksamhetsbidraget	-1 329
Stadsstyrelsen	Verksamhetsbidraget	-51 353
Kultur- och ungdomsnämnden	Verksamhetsbidraget	-46 249
Idrottsnämnden	Verksamhetsbidraget	-23 196
Nämnden för fostran och undervisning	Verksamhetsbidraget	-375 276
Stadsmiljönämnden	Verksamhetsbidraget	-20 426
Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion	Verksamhetsbidraget	-27 296
Byggnads- och tillståndsnämnden	Verksamhetsbidraget	-109
Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland	Verksamhetsbidraget	0
RESULTATRÄKNINGSDELEN		
Skatteinkomster		493 122
Statsandelar		67 231
Finansiella intäkter och kostnader	Netto	19 142
Extraordinära poster	Netto	
INVESTERINGSDELEN		
Stadsstyrelsen	Investeringskostnader	-263 300
	Finansieringsandelar	11 785
	Överlåtelseinkomster	19 700
Kultur- och ungdomsnämnden	Investeringskostnader	-982
	Finansieringsandelar	
	Överlåtelseinkomster	
Idrottsnämnden	Investeringskostnader	-500
	Finansieringsandelar	
	Överlåtelseinkomster	
Nämnden för fostran och undervisning	Investeringskostnader	-5 880
	Finansieringsandelar	
	Överlåtelseinkomster	
Stadsmiljönämnden	Investeringskostnader	-1 028
	Finansieringsandelar	228
	Överlåtelseinkomster	
Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion	Investeringskostnader	-700
	Finansieringsandelar	250
	Överlåtelseinkomster	
FINANSIERINGSDELEN		
Förändringar i lånebeståndet	Netto	196 000

Avvikelser gällande anslagen och inkomstposterna i budgeten och ändringarna i dem rapporteras till stadsfullmäktige i delårsöversikter och bokslut.

NÄMNDERNAS MÅL FÖR VERKSAMHETEN OCH EKONOMIN

Stadsfullmäktige

Kort beskrivning av verksamheten

Den högsta beslutanderätten inom staden utövas av stadsfullmäktige som valts av stadens invånare. Fullmäktige väljs för en mandatperiod på fyra år genom val som förrättas vart fjärde år.

Åbo stadsfullmäktige har 67 ledamöter under mandatperioden 2021–2025. Antalet ledamöter är bundet till stadens invånarantal enligt kommunallagen.

Kommunen har ett fullmäktige som ansvarar för kommunens verksamhet och ekonomi samt utövar kommunens beslutanderätt. Om stadsfullmäktiges uppgifter föreskrivs i kommunallagen. Enligt kommunallagen fattar fullmäktige beslut om

1. kommunstrategin,
2. förvaltningsstadgan,
3. budgeten och ekonomiplanen,
4. principerna för ägarstyrningen samt koncerndirektiv,
5. de mål för verksamheten och ekonomin som sätts upp för affärsverk,
6. grunderna för skötseln av tillgångarna och placeringsverksamheten,
7. grunderna för den interna kontrollen och riskhanteringen,
8. de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för tjänster och andra prestationer,
9. ingående av borgensförbindelse eller ställande av annan säkerhet för annans skuld,
10. valet av ledamöter i organ, om inte något annat föreskrivs nedan,
11. grunderna för de förtroendevaldas ekonomiska förmåner,
12. valet av revisorer,
13. godkännande av bokslutet och ansvarsfrihet,
14. annat som fullmäktige enligt gällande bestämmelser eller föreskrifter ska besluta om.

Den partivisa fördelningen av fullmäktigeplatserna 2021–2025:

Samlingspartiet	16
Finlands Socialdemokratiska Parti	13
Vänsterförbundet	11
Gröna förbundet	10
Sannfinländarna	9
Svenska folkpartiet	3
Centern i Finland	3
Kristdemokraterna i Finland	1
Rörelse Nu	1

Fullmäktigeledamöternas sammanträdesarvoden och hyror som uppstår av användningen av lokaler betalas ur stadsfullmäktiges anslag.

Mål för ekonomin

Driftsekonomin och investeringarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter			
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader	922	1 050	1 072
VERKSAMHETS BIDRAG	-922	-1 050	-1 072
Ändring-%		13,9 %	2,1 %

Revisionsnämnden

Redovisningsskyldig tjänsteinnehavare: stadsrevisor Kari Koivuluhta

Kort beskrivning av verksamheten

Revisionsnämnden har till uppgift att

- ordna granskning och bedömning av förvaltning och ekonomi
- se till att granskningen av staden och dess dottersammanslutningar samordnas
- ta fram pålitliga och väsentliga utvärderingsuppgifter som stöd för utvecklandet av staden och dess strategiska ledarskap och verksamhet
  - för fullmäktige och andra beslutsfattare
  - för kommuninvånarna och det omgivande samhället
  - för stadens personal
- bedöma huruvida de strategiska målen och budgetmålen som fullmäktige satt upp har nåtts i hela kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt
- övervaka att skyldigheten enligt 84 § i kommunallagen att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige
- andra uppgifter som enligt kommunallagen överförs på nämnden.

Syftet med utvärderings- och revisionsverksamheten är att säkerställa att stadskoncernens verksamhet är ändamålsenlig och resultatriktad samt att tillgodose kommuninvånarnas intressen.

Förändringar i omvärlden

Revisionsnämndens uppgiftsfält påverkas av kraven att balansera ekonomin samt behovet av att bedöma innehållet i planerna för balanseringen och genomförandet av och tillräckligheten hos åtgärderna.

Verksamheten påverkas också av organiseringen, anordningssättet och ledningen av kommunkoncernens verksamhet och serviceproduktion samt ändringar i dessa.

Dessutom ska nämndens verksamhet beakta strukturen och innehållet i gällande styrdokument samt de ändringsfaktorer som påverkar stadskoncernens och dess olika delars verksamhet och resultat. Omvärlden ändras konstant bland annat på grund av lagstiftningen och det allt mer ökande samarbetet över kommungränserna.

Utveckling av verksamheten

Revisionsnämnden har som mål att stödja uppnåendet av de strategiska mål som stadsfullmäktige fattat beslut om enligt sin verksamhetsidé. Uppnåendet av målen stöds med utvärderingsverksamhet där genomförandet, uppnåendet och effekterna av målen betraktas på organisationens olika nivåer och i funktioner. Utvärderingen strävar efter att omfatta de ärendehelheter eller funktioner som anses vara de mest väsentliga under fullmäktigeperioden. Utvärderingsresultaten rapporteras på det sätt som vid ifrågavarande tidpunkt är ändamålsenligt.

Innehållet av revisionsnämndens verksamhet påverkas av ändringar och mål i bland annat omvärlden och stadens egen verksamhet. Revisionsnämndens verksamhetssätt och verksamhetsinnehåll utvecklas kontinuerligt för att svara mot utmaningar som den står inför.

Mål för verksamheten

Ändringar i utgifterna och inkomsterna i borgmästarens budgetberedning

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Revisionsnämnden	Minskning av arbetsgivaravgifterna, sjukförsäkringsavgiften och arbetslöshetsförsäkringspremien (utgiftsminskning)	-3 000

Mål för ekonomin

Driftsekonomin och investeringarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter			
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader	503	563	547
VERKSAMHETS BIDRAG	-503	-563	-547
Ändring-%		11,9 %	-2,8 %

Centralvalnämnden

Redovisningsskyldiga tjänsteinnehavare: Sekreteraren för centralvalnämnden, jurist Henna Saana-korpi

Kort beskrivning av verksamheten

Enligt vallagen ska fullmäktige tillsätta en centralvalnämnd för sin mandatperiod. Centralvalnämnden är ett lagstadgat organ som grundar sig på vallagen. Nämndens viktigaste uppgift är att förrätta val. Centralvalnämnden är verksam både vid kommunalval och vid statliga val. Centralvalnämndens uppgift är att upprätthålla beredskap för att ordna val och folkomröstningar, svara för ordnandet av val och folkomröstningar och sköta uträkningen av resultatet vid kommunalval inom nationella riktgivande tider.

Centralvalnämnden består av en ordförande, en vice ordförande och tre andra medlemmar samt ett behövligt antal ersättare, dock minst fem. Centralvalnämnden har anställt som sekreterare en jurist från stadens enhet för juridiska ärenden vid koncernförvaltningen. Centralvalnämnden beslutar om valet av en andra sekreterare senare under hösten 2023.

Centralvalnämnden beslutar om sina sammanträdestidtabeller. Centralvalnämnden sammanträder vid de tidpunkter som stadgas i vallagen och vid behov vid övriga tidpunkter på kallelse av nämndens ordförande.

Förändringar i omvärlden

Presidentvalet förrättas 28.1.2024 (en eventuell andra omgång förrättas 11.2.2024) samt Europaparlamentsvalet 9.6.2024. Valförvaldsområdes- och kommunalvalet förrättas samtidigt 13.4.2025. År 2026 förrättas inga ordinarie val. Riksdagsvalet förrättas 18.4.2027.

Enligt 188 § i vallagen svarar varje kommun för kostnaderna för den kommunala centralvalnämnden, valnämnderna, valbestyrelserna, valförrättarna på de allmänna förhandsröstningsställena och vid hemmaröstning samt för andra än i 1 mom. avsedda kostnader som föranleds av att val förrättas. Vid riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval betalar justitieministeriet som engångsersättning till kommunen ett belopp som ministeriet fastställer för varje kommuninvånare som har rösträtt i valet. Vid välfärdsområdesval ersätter välfärdsområdet kommunen de kostnader som enbart föranleds av välfärdsområdesvalet. Enligt regeringens proposition (RP 241/2020 rd) ska kommunersättning inte betalas i ordinarie välfärdsområdesval, eftersom de alltid ska förrättas samtidigt med kommunalval och ordnandet av välfärdsområdesval då inte kan anses medföra betydande merkostnader för kommunerna.

Dessutom ska centralvalnämnden i sin verksamhet beakta olika anskaffningar av varor och tjänster samt kostnader som hänför sig till personalens löner med beaktande av de rådande undantagsförhållandena.

Utveckling av verksamheten

Centralvalnämnden använder samma ärendehanterings- och informationsförmedlingssystem som de andra organen och tillämpar samma sammanträdespraxis och annan praxis bortsett från vissa undantag som bestäms i vallagen.

Mål för verksamheten

Ändringar i utgifterna och inkomsterna i borgmästarens budgetberedning

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Centralvalnämnden	Granskning av driftsutgifterna (utgiftsökning)	349 000
Centralvalnämnden	Minskning av arbetsgivaravgifterna, sjukförsäkringsavgiften och arbetslöshetsförsäkringspremien (utgiftsminskning)	-15 000

Mål för ekonomin

Driftsekonomin och investeringarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter	450	358	1 097
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader	554	550	1 971
VERKSAMHETS BIDRAG	-104	-191	-874
Ändring-%		83,9%	356,7 %

Tilläggsinformation:

2022 Valfördområdesval

2023 Riksdagsval

2024 Presidentval (eventuell andra omgång) och Europaparlamentsval

2025 Valfördområdes- och kommunalval

2026 Inga ordinarie val

2027 Riksdagsval

Verksamhetsplan för nämnden för främjande av hälsa och välfärd 2024

Beskrivning av verksamheten

I lagstiftningen om social- och hälsovårdsreformen har det konstaterats att det är både välfärdsområdenas och kommunernas uppgift att främja hälsa och välfärd. De har ett gemensamt ansvar för invånarnas välfärd i området.

I Åbo främjar man hälsa och välfärd inom alla servicehelheter och serviceområden: inom servicehelheterna för idrott-, kultur-, stadsmiljö-, fostran och undervisning samt inom den samverkande servicehelheten för barn och unga samt inom de serviceområden som lyder under dem. Dessutom ingår ansvarsområdet för främjande av hälsa och välfärd i integrationsfunktionen inom koncernförvaltningen.

Staden har redan i flera år haft en styrgrupp för välfärd på stadsnivå. I och med verksamhetsmodellen för Nya Åbo har dess sammansättning förnyats våren 2023 så att den bildar en förvaltningsövergripande ledningsgrupp för välfärd.

Sedan början av 2023 har nämnden för främjande av hälsa och välfärd verkat i Åbo. Dess roll är förvaltningsövergripande och är därför unik jämfört med andra nämnder. Den genomför för sin del den samverkande verksamhetsmodellen för Nya Åbo som pilotförsök. Nämnden har ingen underlydande organisation, men den följer upp och kan för sin del behandla den verksamhet som utförs för att främja hälsa och välfärd inom andra servicehelheter.

Enligt förvaltningsstadgan (Sfm 17.4.2023) ska nämnden för främjande av hälsa och välfärd sköta de uppgifter som enligt lagstiftningen bestämts om främjande av välfärd samt andra uppgifter som bestämts separat och är ett kollegialt kommunalt organ som svarar för förebyggande missbrukararbete. Nämnden för främjande av hälsa och välfärd svarar för styrningen av främjandet av hälsa och välfärd och samarbetet på kommunnivå, styrningen av förhandsbedömning av beslutens konsekvenser och anvisningar för främjande av hälsa och välfärd samt styrningen av kommuninvånarinflytande.

Enligt 49 § i förvaltningsstadgan fastställs dessutom nämndens befogenheter närmare:

Nämnden för främjande av hälsa och välfärd är ett kollegialt organ i enlighet med 6 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021). Nämnden beslutar för sin del om beviljande av understöd till organisationer och andra sammanslutningar i enlighet med de principer som stadsstyrelsen fastställt, ger utlåtanden och redogörelser som gäller främjande av hälsa och välfärd, utarbetar en årlig rapport om invånarnas hälsa och välfärd som läggs

fram för stadsfullmäktige, godkänner jämställdhets- och likabehandlingsplanen och invånarbudgeten i enlighet med de principer som stadsstyrelsen fastställt. Nämnden beslutar om användning av avkastningen från Åbo stads sparfond för dödsbon och socialfond, ansvarar för behandlingen av kommuninvånarinitiativ inom sitt uppgiftsområde, behandlingen av respons som lämnats av kommuninvånare och skapandet av en helhetsbild ur välfärds- och hälsosynvinkel. Dessutom främjar nämnden verksamhetsförutsättningarna och påverkansmöjligheterna för de organisationer och sammanslutningar som arbetar med att främja hälsa och välfärd.

Förändringar i omvärlden

I välfärdsberättelsen som föreläggs nämnden för främjande av hälsa och välfärd för godkännande 20.9.2023 beskrivs de centrala lägesbilderna för Åbobornas välfärd och hälsa samt de viktigaste åtgärderna för att svara på de utmaningar som identifierats.

Åbobornas egen uppfattning om sin välfärd har utvecklats i en negativ riktning mätt med flera indikatorer. Det har också skett en positiv utveckling på vissa områden. Vid analys av välfärdsdata är det viktigt att komma ihåg att största delen av Åboborna mår bra och är aktiva och energiska i sitt arbete och på sin fritid och att de har bra studie-, arbets- och funktionsförmåga.

Åbos livskraft möjliggörs av att befolkningen växer kontinuerligt. Ju bättre Åbobornas välbefinnande och hälsa är, desto bättre är möjligheten att öka livskraften. När man granskar den s.k. hårda mätaren för hälsa och välfärd, dödligheten, kan man konstatera att antalet förlorade levnadsår på grund av dödsfall i förtid (PYLL) har minskat i Åbo redan länge under en granskningsperiod på över 20 år.

I och med den fortsatt positiva ökningen av befolkningsutvecklingen har andelen personer med främmande språk som modersmål fortsatt att öka. Andelen ensamboende ökar fortfarande och utgör hela 56 procent av bostadshushållen. I Åbo finns det också klart fler enföräldersfamiljer än i riksgenomsnittet.

Åbo har en hög låginkomstgrad jämfört med hela landet, vilket syns också bland barnfamiljer och unga vuxna. Även inkomstskillnaderna har fortsatt att öka och är större än i Finland som helhet. Antalet personer som fått grundläggande utkomststöd har minskat, även i fråga om långtidsstöd. Anteckningarna om betalningsanmärkningar har minskat något, men det råder en stor variation mellan olika områden i Åbo.

Arbetslösheten har fortsatt att minska, även bland ungdomar. Oroväckande nog har andelen långtidsarbetslösa ökat till 41 procent. Antalet sysselsatta i befolkningen håller dock på att förbättras till nivån före coronapandemin.

Cirka 40 procent av eleverna i årskurs 1–9 har en sådan funktionsförmåga att de kan ha svårt att klara av vardagen. Enligt rekommendationen om hälsofrämjande fysisk aktivitet är det något fler vuxna som motionerar. Å andra sidan fortsätter utvecklingen av övervikt och fetma bland människor i alla åldrar att öka.

Bedömt med många indikatorer har uppskattningarna av både fysisk och psykisk hälsa minskat. I fråga om psykiskt välbefinnande kan man konstatera särskilt många utmaningar. Detta syns särskilt tydligt i ökad brottslighet och ensamhet, liksom i ökningen av utmattning och ångest bland skolbarn. På det hela taget är dock den upplevda hälsan hos majoriteten av Åboborna god. Beroende på åldersgrupp upplevs hälsan som bättre än genomsnittet, från 89 procent av de yngsta grundskoleeleverna till 52 procent av dem över 65 år.

Pensioneringen sker lite senare än tidigare. Av de Åbobor som fyllt 75 år bor 92 procent hemma. Höftfrakturerna har minskat och behandlingsperioderna för fallskador har minskat tydligt.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Analysen av omvärlden som beskrivits ovan och välfärdsberättelsen lyfter man fram de områden som man ska ta itu med, utveckla och förbättra med tanke på stadsbornas hälsa och välfärd. Sådana är till exempel barns och ungas fysiska och psykiska välbefinnande och hälsa, trivsel och säkerhet i miljön, rusmedelsanvändning som ger upphov till oro samt upplevd välfärd.

I Åbo främjas välfärden i stor utsträckning inom alla servicehelheter och serviceområden och i samarbete mellan dem samt i samarbete med olika aktörer, såsom organisationer, forskningsinstitut, läroanstalter osv. Dessa åtgärder har beskrivits både som en del av välfärdsberättelsen och i servicehelheternas och serviceområdenas verksamhets- och serviceplaner.

Ansvarsområdet för främjande av hälsa och välfärd inom koncernförvaltningens integrationsfunktion har till uppgift att samordna främjandet av hälsa och välfärd på stadsnivå.

Ansvarsområdet för främjande av hälsa och välfärd utövar sin verksamhet i brett samarbete med serviceområden och intressentgrupper. Till de grundläggande uppgifterna hör bland annat

- främjande av delaktighet,

- områdesarbete,
- förebyggande missbrukar- och mentalvårdsarbete,
- främjande av välfärd hos barn och unga,
- likabehandlings- och jämställdhetsarbete,
- samordning av och stöd till påverkansgrupper,
- samordning av mathjälp,
- samordning av invånarbudgeten,
- organisationssamarbete,
- tillgänglighet,
- vissa bidrag.

Inom ansvarsområdet utvecklas systematiskt ovan nämnda basverksamhet. Utvecklingsprojekt pågår i samarbete med servicehelheten för barn och unga och spetsprojektet för gemenskap. Syftet med projekten är bland annat att minska marginalisering och ensamhet samt att stödja den psykiska hälsan. Extern finansiering har beviljats för flera projekt under 2025–2025, bland annat för följande projekt: Ingripande i ungdomars störande beteende och förebyggande av brottslighet (Undervisnings- och kulturministeriet), Ett tryggare Åbo genom ungdomsarbete (Undervisnings- och kulturministeriet) och Förebyggande av gängbildning och brottslighet bland unga samt stärkande av välfärds- och säkerhetskompetensen i läroanstalter på andra stadiet (Utbildningsstyrelsen).

Nämnden för främjande av hälsa och välfärd följer för sin del upp hur ansvarsområdet för främjande av hälsa och välfärd samt ovan nämnda projekt och funktioner framskrider. Nämnden för främjande av hälsa och välfärd följer för sin del upp betydande åtgärder på stadsnivå, såsom stöd- och utvecklingsarbete för bostadslöshet, mathjälp och ungas hobbyverksamhet. Nämnden underlättas också regelbundet om hur verksamheten inom servicehelheten för barn och unga framskrider.

Nämnden behandlar välfärdsplanen för barn och unga på stadsnivå och likabehandlings- och jämställdhetsprogrammet som uppdateras 2024, och den sektorsövergripande och samverkande beredningen av dem samordnas inom ansvarsområdet för främjande av hälsa och välfärd inom koncernförvaltningen i nära samarbete med servicehelheterna.

I enlighet med lagen om ordnande av social- och hälsovård bjuder välfärdsområdet (Varha) årligen in kommunerna i området för att förhandla om målen för främjande av välfärd och hälsa. Kommunen har en skyldighet att delta i förhandlingarna. Samarbetet med Varha sker i flera olika arbetsgrupper, i beredningen av understöd till organisationer samt i arbetsforum och projekt. År 2024 är målet att Åbos specialfrågor, såsom invandrarfrågor, ska synas tillräckligt i planeringen och uppföljningen av välfärden i Varha.

Mål för verksamheten

Nämnden främjar och följer upp åtgärder för att lösa de utmaningar som lyfts fram i välfärdsberättelsen. Nämnden vill för sin del stärka informationsledningen, skapa en tillräcklig regional bild samt områdesbild och bättre utnyttja forskningsbaserad information. Nämnden följer upp situationen inom elevvården med tanke på hälsa och välfärd.

Under 2024 kommer nämnden att stödja, främja och följa upp särskilt följande frågor:

1. Minskande av segregation och dess effekter. Som en del av segregationsarbetet på stadsnivå följer nämnden särskilt utvecklingen av bostadslösheten och situationen för berusningsmedel och andra beroenden (förebyggande missbrukarbete).
2. Utvecklande av responshelheten som hör till nämndens uppgifter enligt förvaltningsstadgan. För att kunna inleda utvecklingen 2024 behövs en lägesbild av till exempel användningen av responssystemet.
3. Stärkande av delaktigheten som helhet där nämnden vill lyfta fram och stärka betydelsen av gemenskap och samråd med påverkansgrupper.
4. Samarbete med organisationer där fokus ligger på att utveckla kriterierna för nämndens biståndsverksamhet och biståndssamarbete med Varha.

5. Framskridande av servicehelheten för barn och unga, bland annat i fråga om hobbyverksamhet.
6. Mathjälpshelheten som ingår som mål i budgetklausulerna för 2023. Samordning av helheten stärks 2024.

De genomgående temana i nämndens mål är kommunikation, informationsledning, stärkande av det regionala samarbetet samt bekämpning av ensamhet och utslagning.

Nämndens fokus ligger på målinriktning i samarbetet med Varha. Samarbetet och kontaktytorna med Varha främjas och stöds inte bara av de lagstadgade årliga förhandlingarna utan också av andra former av samarbete som ökar i antal.

Temana och riktlinjerna i borgmästarprogrammet samt de åtgärder som ska genomföras har tilldelats olika servicehelheter, serviceområden och ansvarspersoner. Temat för borgmästarprogrammet, Ett välmående Åbo, fokuserar direkt på nämndens verksamhetsområde, men även andra teman stöder faktorer som stöder hälsa och välfärd. Nämnden har till uppgift att följa upp genomförandet av borgmästarprogrammet.

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

Nämnden följer upp de mål och åtgärder som anknyter till hälsa och välfärd i borgmästarprogrammet i samband med delårsöversikter.

Mål för ekonomin

Driftsekonomin och investeringarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Nämnden för främjande av hälsa och välfärd

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter			
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader		1 329	1 329
VERKSAMHETS BIDRAG		- 1 329	-1 329
Ändring-%			0,0 %

Verksamhetsplan för koncernförvaltningen 2024

Stadsstyrelsen

Stadens gemensamma funktioner

Beskrivning av verksamheten

Stadsstyrelsen svarar för stadens förvaltning och ekonomi samt bereder och verkställer stadsfullmäktiges beslut och svarar för tillsynen över beslutens laglighet. Stadsstyrelsen har också en koncernsektion.

Gällande de strategiska sammanslutningarna har stadsstyrelsen delegerat sina befogenheter till koncernsektionen som sköter verkställandet av stadskoncernens koncernstyrning och koncernövervakning och deras funktion. Koncernsektionen framställer förslag till riktlinjer för ägarpolitiken och principer för koncernstyrningen, mål för verksamheten och ekonomin i dottersammanslutningar och dotterstiftelser samt andra ärenden i anslutning till sammanslutningarnas och stiftelsernas verksamhet och ekonomi. Dessutom styr, följer och övervakar koncernsektionen verksamheten hos stadens dottersammanslutningar och dotterstiftelser samt hur väl de mål som uppställts för dessa uppnås.

Borgmästaren, som väljs av stadsfullmäktige, leder den politiska process som förutsätts för att de strategiska mål som stadsfullmäktige och stadsstyrelsen uppställt ska uppnås, är ordförande för stadsstyrelsen och stadsstyrelsens koncernsektion samt svarar för förverkligandet av kommuninvånarnas delaktighet och växelverkan. Borgmästaren representerar staden vid tillställningar med intressentgrupper i hemlandet och utomlands. Borgmästaren styr beredningen av strategin och budgeten samt övriga ärenden som han eller hon tagit för föredragning.

Utöver borgmästaren har staden tre biträdande borgmästare av vilka en är ordförande för nämnden för främjande av hälsa och välfärd, en andra är ordförande för nämnden för fostran och undervisning samt en tredje är ordförande för stadsmiljönämnden. Därtill är alla biträdande borgmästare stadsstyrelsens vice ordförande enligt den av stadsstyrelsen bestämda inträdesordningen.

Kanslichefen underställd borgmästaren leder stadskoncernens verksamhet och svarar för dess utvecklande.

Från och med början av 1.6.2023 lyder koncernförvaltningen, servicehelheten för livskraft, servicehelheten för samverkande helhetssyn inom tjänsterna för barn och unga samt koncernbolag och koncernsammanslutningar under stadsstyrelsen.

Koncernförvaltningen

Koncernförvaltningen svarar för beredningen av beslutsfattande och verkställigheten av beslut i stadens organ. Dessutom bistår koncernförvaltningen borgmästaren och

kanslichefen vid ledningen av stadens förvaltning och skötseln av ekonomin samt vid ledningen av verksamheten och ekonomin. Till koncernförvaltningen hör integrationsfunktionen, stöd för ledningen och gemensamma tjänster.

Kanslichefen är chef för integrationsdirektören, förvaltningsdirektören för gemensamma tjänster, servicedirektörerna, ägarstyrningsdirektören, livskraftsdirektören, ledande stadssekreteraren, ekonomidirektören, personaldirektören, kommunikationsdirektören, strategidirektören och revisionsdirektören.

Integrationsfunktion

Integrationsfunktionen har till uppgift att stöda och styra processerna och riktlinjerna för service- och servicenäts hanteringen, kundstyrningen, hanteringen av kundrelationer och ärenden och verksamhetsstyrningen som är gemensamma på stadsnivån. Integrationsfunktionen samordnar främjandet av hälsa och välbefinnande samt integrationsverksamheten på stadsnivån.

År 2024 förstärks aspekten av ovannämnda kärnprocesser i integrationen när det gäller den människonära och behovsbaserade ledningen av samverkande välfärd, livskraft och stadsmiljö.

Stöd för ledningen

Stöd för ledningen består av de enheter som direkt styrs av borgmästaren och som har till uppgift att stöda ledningen för att förstärka den strategiska ledningen och samordna funktionerna.

Gemensamma tjänster

Gemensamma tjänster svarar för stadens gemensamma tjänster som anknyter till ekonomi, personalärenden, upphandlingar, lokalärenden, kommunikation och marknadsföring, utvecklande, juridiska ärenden, kundtjänst, IT-funktioner, informationstjänster, företagshälsovården, datasäkerhet och dataskydd samt allmän förvaltning.

Verksamhets- och styrmodellen för Nya Åbo

En central princip för verksamhets- och styrmodellen för Nya Åbo som uppkom i samband med vårdreformen 2023 är att förstärka en människocentrerad, samverkande och sektorsövergripande verksamhet. Verksamheten hos de fyra ledningsgrupperna (välfärd, stadsmiljö, livskraft, integration) som tillsattes 2023 i enlighet med verksamhetsmodellen fortsätter och utvärderas regelbundet.

Verksamhets- och ledningsmodeller för de samverkande servicehelheterna för livskraft och barn och unga piloteras under 2024.

Följande pilotförsök genomförs inom verksamhets- och ledningshelheterna för Nya Åbo:

1. Servicehelheten för barn och unga
2. Minskande av segregation och dess effekter
3. Sysselsättningsreformen som en del av servicehelheten för livskraft
4. Miljöer för lek och motion, inkl. utvecklande av skolgårdar

Servicehelheten för barn och unga

Servicehelheten för barn och unga koncentrerar stadens resurser på barn och unga och främjar samarbete och synergier. Ändringsprojektet syftar till att öka stadens beredskap att stöda de ungas välfärd på ett innovativt sätt. Målet är att skapa en verksamhetsmodell där de olika servicebranscherna samarbetar för att planera, arbeta och styra tjänster med fokus på hela målgruppen och ekosystemet. Ungdomstjänsterna är en del av denna helhet.

Minskande av segregation och dess effekter

Avsikten är att allt mer systematiskt ingripa i den skadliga differentieringsutvecklingen i bostadsområden, dvs. segregationen. Ägarskapet av minskningen av segregation och dess nya samordning på stadsnivå fastställs enligt verksamhetsmodellen för Nya Åbo i integrationsfunktionen. De effektivaste åtgärderna för att ingripa i grundorsakerna till segregation och lindra dess effekter fastställs i samarbete med integrationsfunktionen, spetsprojekten och serviceområdena.

Sysselsättningsreformen som en del av servicehelheten för livskraft

Servicehelheten för livskraft förstärker staden som en konkurrenskraftig och lockande omvärld för företag samt leder företagstjänsterna inom stadskoncernen. Servicehelheten leder samarbetet mellan och utvecklingen av utbildnings-, kompetens- och innovationsfunktioner omfattande hela utbildningsstigen. Dessutom främjar den tillgången på kompetent arbetskraft och leder stadens sysselsättningsfrämjande funktioner.

Överföringen av de lagstadgade offentliga sysselsättningstjänsterna till kommunerna samtidigt med totalreformen av integrationslagen möjliggör en samordning av sysselsättnings-, företags- och utbildningstjänsterna till en ny effektiv helhet av livskraftstjänster.

Miljöer för lek och motion

Samarbetet för att sammanslå lek och motion samt utveckling av parkområden som inleddes våren 2023 beaktar bl.a. skolornas och daghemmens gårdsområden som en del av utvecklingen av näridrottsplatsnätet. I samarbete med idrottstjänsterna och underhållet utvecklas lekplatserna så att de blir mötesplatser för invånare i alla åldrar. Ett koncept för att sammanslå lek och motion i enlighet med Skills garden-konceptet planeras för tre olika områden. Trivseln och aktiveringen av skolgårdar utreds också genom samordning av ändringsprojektet för barn och unga. Dessutom utvecklas gårdsområden till skolor och daghem som ska renoveras eller som är nya inom ramen för utvecklandet av näridrottsplatsnätet så att de blir helheter som aktiverar alla invånare.

Förändringar i omvärlden

En stor del av stadens verksamhet, servicehelheten för välfärd och det regionala räddningsverket inklusive stöd-tjänster överfördes till välfärdsområdena som inledde sin verksamhet 1.1.2023. Staden ansvarar nu för flera uppgifter som tidigare utförts inom servicehelheten för välfärd, såsom förebyggande missbrukar- och mentalvårdsarbete och ansvar för integrering av dem som befinner sig utanför arbetskraften. Förändringen har fortfarande en stor inverkan också på koncernförvaltningens verksamhet.

I samband med välfärdsområdesreformen övergick ansvaret för invandrantjänsterna till Varha men staden svarar fortfarande för integrationen av de invandrare som inte hör till arbetskraften och för mottagningen av kvotflyktingar. Målet är att öka antalet integrationsåtgärder och att förbättra deras kvalitet samt att möta de nya kraven i integrationslagen.

I lagstiftningen om social- och hälsovårdsreformen har det fastställts att det är både välfärdsområdenas och kommunernas uppgift att främja hälsa och välfärd. De har ett gemensamt ansvar för invånarnas välfärd i området. Samarbetet och kontaktytorna med välfärdsområdet (Varha) intensifieras och förstärks. Viktiga synvinklar är beaktandet av Åbos särdrag och kundstyrningen i Varhas verksamhet.

I Åbo främjar man hälsa och välfärd inom alla servicehelheter och serviceområden. Ansvarsområdet för främjande av hälsa och välfärd ingår i integrationsfunktionen inom koncernförvaltningen. Nämnden för främjande av hälsa och välfärd fortsätter sin verksamhet.

I den årliga välfärdsberättelsen beskrivs lägesbilden för stadsbornas välfärd och åtgärderna som behövs. Sådana är till exempel barns och ungas fysiska och psykiska välbefinnande och hälsa, trivsel och säkerhet i miljön,

rusmedelsanvändning som ger upphov till oro samt upplevd välfärd.

Målet med reformen för sysselsättnings- och företags-tjänster är att förena sysselsättnings-, företags- och utbildningstjänsterna så att tillgången till kompetent arbetskraft och mötena mellan arbetstagare och arbetsplatser förbättras. Reformen strävar också efter att kontrollerat överföra de lagstadgade arbetskraftstjänsterna till kommunerna före 2025 och samtidigt förbättra dessa tjänsters kostnadseffektivitet och effektivitet.

Det ostabila geopolitiska läget, inflationen och de därav föranledda kostnadsökningarna, den åldrande befolkningen, problemet med att kompetent arbetskraft och arbete inte möts, anhopningen av välfärdspådrag och rätt inriktning av resurser är exempel på omvärldsrelaterade utmaningar som kräver en heltäckande ändring av verksamhetssätten för att kunna lösas. Stadens servicestruktur måste riktas till möjliggörande och förebyggande arbete.

Befolkningsutveckling

I Åbo bodde 197 900 invånare i slutet av 2022 enligt Statistikcentralens uppgifter och stadens befolkning har ökat med 2 763 invånare sedan 2021. Efter den långsamma befolkningsutvecklingen under coronaåren (2020–2021) var befolkningsökningen rekordstor år 2022 och utifrån förhandsuppgifterna kan ökningen uppskattas fortsätta markant också under 2023. Enligt Statistikcentralens förhandsuppgifter bor det sammanlagt 199 954 personer i Åbo i slutet av 2023 och jämfört med slutet av föregående år har antalet ökat redan med 2 054 personer, emedan ökningen under motsvarande tidsperiod året innan var ungefär en tredjedel mindre. Enligt en uppgift som tagits direkt ur Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas register överskreds Åbos invånarantal gränsen på 200 000 invånare i början av augusti och enligt Statistikcentralens offentliga förhandsuppgifter kommer denna gräns att överskridas i september.

Åbo fick ett flyttningsöverskott på 1 425 personer från andra kommuner i Finland under 2022. Flyttningsrörelsen mellan kommunerna håller på att återställas till den utveckling som rådde före coronaåren. År 2021 blev den inhemska flyttningsrörelsen mellan kommunerna negativ för Åbo. Invandringen var rekordhögt under 2022. Totalt 2 568 invånare flyttade från utlandet till Åbo och nettoinvandringen uppgick till 1 865, vilket var 705 mer än året innan. Enligt förhandsuppgifter från augusti 2023 var nettoinvandringen redan i mitten av året nästan lika hög som ifjol (+1 782).

Under de senaste fem åren, dvs. från år 2018 till 2022 har befolkningen i Åbo ökat med sammanlagt 6 569 personer. Sammanlagt 82 procent av ökningen beror på ökningen av invånare med annat modersmål än finska eller

svenska. Ökningen bland invånare med annat modersmål har ökat med 25 procent under de senaste fem åren, emedan den finsk- och svenskspråkiga befolkningen endast ökat med under en procent under samma tidsperiod. Ökningen av under 18-åringar beror helt och hållet på ökningen av befolkningen som har ett annat modersmål (+22 %), gällande finsk- och svenskspråkiga minskade befolkningen med tre procent åren 2018–2022.

I Åbo bodde 16 846 barnfamiljer, dvs. familjer med åtminstone ett under 18-årigt barn, i slutet av 2022. Av alla familjer var 36 procent barnfamiljer och av alla barnfamiljer var 29 procent familjer med en vårdnadshavare. Cirka var femte (21 %) barn som bor i Åbo talade ett annat modersmål än finska eller svenska.

Välbefinnande

Välfärdsriskerna hos barn, unga och familjer har ökat. Enligt resultaten från skolhälsoenkäten 2023 är största delen av barnen och de unga i Åbo nöjda med sitt liv, men denna trend håller på att sjunka i alla åldersgrupper jämfört med den föregående enkäten från 2019. Bland elever i årskurs 8 och 9 har upplevd ångest ökat från 10 till 24 procent och upplevd ensamhet från 11 till 14 procent och upplevd nöjdhet har sjunkit från 89 procent till 82 procent.

Utmaningarna med mentala problem har ökat bland de unga, vilket innebär att satsningar på förebyggande åtgärder måste göras i samarbete med välfärdsområdet och den tredje sektorn. Under coronapandemin syntes polarisering också bland befolkningen i arbetsför ålder och bland de äldre. Hos befolkningen i arbetsför ålder ökade den psykiska belastningen och hos vissa även de ekonomiska utmaningarna, emedan en del upplevde att nöjdheten ökat eftersom de har mer fritid tack vare distansarbete. Känslan av ensamhet har ökat särskilt hos ensamboende och äldre.

Klimat

Åbo fullföljer Parisavtalets mål att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader och därigenom möjliggöra ett hållbart liv och påskynda den gröna övergången tillsammans med högskolor, medborgare, företag och sammanslutningar. Åbo stadsfullmäktige godkände enhälligt Klimatplan 2029 16.5.2023 § 103. Målet är ett klimatneutralt område före 2029 och ett klimatpositivt område 2029 och framåt samt en omfattande beredskap för riskerna och effekterna av klimatförändringen. Vid sidan av utsläppsminskningen krävs ökning av kolsänkor och överproduktion av förnybar energi i förhållande till områdets egen konsumtion samt stärkande av den cirkulära ekonomin och koldioxidnsnål innovationsverksamhet.

Arbetslösheten

Arbetslösheten är konjunkturkänslig och växlar från omfattande arbetslöshet till brist på arbetskraft. Båda fenomenen förekommer samtidigt; bl.a. på grund av att befolkningen blir äldre finns det brist på kompetent arbetskraft både inom nya och utvecklande branscher, t.ex. inom den tekniska branschen och organisationer som tillhandahåller hälsovård. Under coronatiden har anställda flyttats över till sysselsättande branscher, t.ex. från turism och restaurangbranschen till andra uppgifter. Av detta följer rekryteringsproblem till arbetsuppgifter inom branschen. För att minska den bristande överensstämmelsen mellan utbud och efterfrågan behövs skräddarsydda tjänster och mångsidiga metoder, såsom utbildning, arbetssökningstjänster, personlig handledning och framför allt fungerande samarbete mellan företag.

Ekonomi

Den kommunalekonomiska situationen har varit utmanande redan i en längre tid. Den snabbt stigande inflationen och den ökade kostnadsnivån ökar trycket på den kommunala ekonomin. Efter att man återhämtat sig från störningssituationen ökade Rysslands anfallskrig faktorer som ökat inflationen. Utöver de ovannämnda påverkade ökningen av energipriser och de avtalade löneuppgörelserna produktionskostnaderna inom alla sektorer, och dessa har för sin del ökat trycket på kostnadshöjningar.

Centralbankerna har strävat efter att dämpa inflationen genom att höja styrräntorna. Den höga inflationen och ökningen av räntenivån som strävar efter att stävja inflationen har minskat viljan att investera och därmed i hög grad tårt på köpkraften.

I år har flera länder uppskattats gå in i lågkonjunktur. Åsikterna om den ekonomiska nedgångens djup och längd varierar mellan experterna. Om recessionen hålls på en lindrig nivå dämpar den utvecklingen av prisnivån och bidrar till att effekterna på skatteinkomsterna är måttliga. En kraftigare depression skulle ha negativa verkningar på skatteinkomsterna.

Staden är mer känslig för konjunkturer än tidigare och verkningarna på internt tillförda medel allokteras oundvikligen snabbare. Konjunkturändringarna återspeglas särskilt i samfundsskatteinkomsterna och inkomstposterna som förknippas med byggverksamhet. Förutom den allmänna ekonomiska situationen utgör underskottet i den offentliga sektorn och vårdreformens verkningar på kommunekonomin ett orosmoment.

Det ökade servicebehovet har höjt kostnaderna och samtidigt har staten fattat beslut som försvagat internt tillförda

medel. I praktiken har detta inneburit att skattefinansieringen har utvecklats långsammare än nettoutgifterna för serviceproduktionen.

Staden strävar efter att förstärka sin skattebas genom sysselsättnings- och tillväxtåtgärder. Den ökande skatteförmånen används för att balansera Åbos ekonomi och trygga tjänsterna.

Under våren har de ekonomiska behoven kartlagts för varje serviceområde. I beredningen uppdagades många ökningarna i verksamhetsutgifterna och minskningar i verksamhetsinkomsterna som i sin tur försämrar verksamhetsbidraget. Faktorer som minskar utgifter eller ökar intäkter identifierades måttligt.

Behoven som riktas till 2024 bildas i huvudsak av faktorer för vilka beslut fattats och riktlinjer stakats ut. De viktigaste faktorerna utgörs av löneuppgörelsernas effekter på såväl den egna produktionen som indirekt via köp av tjänster och de minskade intäkterna från byggverksamhet.

De identifierade behoven överskrider stadens ekonomiska bärkraft. I beredningen av planeringssiffror har man strävat efter att beakta identifierade behov, men samtidigt betonas behovet av åtgärder för att stävja ökningen av verksamhetsbidraget. Verksamhetsbidraget förknippas med de direkta intäkterna och utgifterna inom stadens serviceproduktion. Eftersom de direkta utgifterna inte räcker till för att täcka alla utgifter inom serviceproduktionen, balanseras differensen med hjälp av skatteintäkter och statsandelar. Utvecklingen av stadens verksamhetskostnader i förhållande till skattefinansieringen har utgjort en stor utmaning under de senaste åren.

Processen kring arbetet med anpassningsprogrammet som inleddes i januari 2023 har framskridit enligt planen. Anpassningsprogrammet gäller hela stadskoncernen. Målet är att identifiera viktiga teman och uppsättningar av verktyg som kan antecknas som verksamhetsmål för nästa ekonomiplanepериод. Anpassningsprogrammets mål är att stävja ökningen av verksamhetsbidraget med 30 miljoner euro före slutet av 2026.

Enligt tillgängliga kalkyler uppskattas stadens ekonomi att igen uppvisa underskott 2024, varefter underskottet fortsätter att bli djupare. Utgångspunkterna för nuläget har bildats av en mycket kraftig ökning av verksamhetskostnader. Kraftiga nedskärningar görs i stadens internt tillförda medel till följd av vårdreformen och stadens finansieringsansvar har ökat.

Ökningen är en av de enklaste botemedlen mot den ekonomiska obalansen. Därför ska åtgärder som stöder tillväxt särskilt prioriteras i verksamhetsplanen.

Personalen

Verksamhets- och ledningsmodellen för Nya Åbo, bildandet av en organisation som stöder den samt överföringen av sysselsättningstjänster till kommunerna i början av 2025 är ändringar som väsentligt påverkar hela organisationen. Under de närmaste åren bidrar reformerna till att särskilt bildandet och samordningen av en ny organisationskultur och stödet till de närmaste cheferna under omställningar betonas. För att förändringen ska ske på ett kontrollerat sätt bör ledarskap och kompetens uppdateras så att de motsvarar de behov som miljön, organisationen, mångfalden och personalen förutsätter.

I organisationen kommer identifieringen och utvecklingen av behövlig kompetens och förmågor med beaktande av den utmanande ekonomiska situationen att vara utmanande i den närmaste framtiden. Dessutom spelar övertagandet av omsättningen en central roll i och med att möjligheterna som det medför utnyttjas i organisationsreformen, emellertid så att det inte belastar personalen på ett orimligt sätt och inte heller orsakar risker i och med att information okontrollerat tas bort.

Åbo som den stora arbetsgivaren bär även i fortsättningen ansvar för att dess verksamhet är ansvarsfull och att den stöder målen för hållbar utveckling. Fokus läggs bland annat på att möjliggöra arbetsmodeller som beaktar individuella behov och att flexibelt utnyttja möjligheterna som teknologin medför för att förbättra arbetsförhållandena.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Utgångspunkten för utvecklingen av koncernförvaltningen är stadsstrategin som godkändes våren 2022 och borgmästarprogrammet som godkändes hösten 2021.

Strategins prioriterade områden är:

Hållbar framtid

All vår verksamhet följer principerna för en hållbar utveckling. Åbo växer och förnyas så att vi skapar välfärd för våra nuvarande och kommande invånare med respekt för naturen.

Smidig vardag

En invånare eller en turist hittar de tjänster som intresserar honom eller henne lätt och i rätt tid. Åboborna upplever att de är viktiga. Olika tjänster styr stadsborna mot deras mål – det kan till exempel handla om att hitta en studie- eller arbetsplats. Ingen lämnas ensam, vardagen är smidig och enkel.

Välmående invånare

Vi hör på och möter nuvarande och kommande stadsbor samt erbjuder genuina sätt att delta i och påverka stadens tjänster och beslutsfattande. Olika sätt att delta utvecklas hela tiden och till dessa hör bland annat invånarbudget, medborgarråd eller bedömning av verkningarna på barn. Välfärdsområdet och den tredje sektorn är viktiga samarbetspartner för oss.

En livskraftig och växande stad

Åbos framgång bygger på samarbete. Genom utbildning, forskning och företagsverksamhet skapar vi en framgångsrik näringsverksamhet, sysselsättning och välfärd. Vår arbetslöshetsgrad är lägre än genomsnittet för de största städerna och vi sköter vår ekonomi med eftertanke och noggrannhet. Vårt mål är att Åbo och Åboregionen växer åtminstone i samma takt som de övriga stora stadsregionerna.

Naturstaden Åbo

År 2030 är Åbo en av de ledande klimat- och naturstäderna i världen. Vi befinner oss snabbt i en situation där vi lever i balans med jordens bärkraft och där varken avfall eller svinn uppstår.

Högklassig utbildning

Vi erbjuder en högklassig och lockande fostrings- och utbildningsväg från småbarnspedagogiken till högskolorna. Vi vill att Åbo har världens lyckligaste skolelever. Trygg småbarnspedagogik, högklassig grundläggande utbildning, stark allmänbildande gymnasieutbildning, yrkesutbildning som möter arbetslivets behov samt mångsidig högskoleutbildning i toppklass lockar barnfamiljer och unga till Åbo och möjliggör utvecklingen av uppväxt, lärande och kompetens hos alla Åbobor och dem som flyttar till Åbo.

En aktiv kulturstad

Jämte de nordiska huvudstäderna är vi kända som kultur-, idrotts-, evenemangs- och turiststad. Kulturlöftet som utarbetats tillsammans med stadsborna stakar ut vägen mot framtiden.

Det internationella Åbo

Vi driver igenom våra mål direkt genom ett internationellt arbete. Till dessa mål hör bland annat att göra Åbo mer känt och förstärka Åbos image, utföra ett aktivt klimatarbete, ordna viktiga evenemang samt intressebevakning i ärenden som är viktiga för oss såsom den hållbara stadsutvecklingen, trafiken, kulturen och utbildningen.

Efter att social- och hälsovårdstjänsterna överförts till välfärdsområdet i början av 2023 har staden inlett ett projekt för att utveckla sin egen verksamhet. Utvecklingsprojektet Nya Åbo fortsätter under nästa år. Före slutet av

denna fullmäktigeperiod skapas en grund bl.a. för ledningen av åldersperioder och andra tvärsektoriella teman och fenomen. Verksamhetsutvecklingen utgår från tre huvudteman: välfärd, livskraft och byggd miljö.

Stadens spetsprojekt

Sammanlagt fem spetsprojekt togs upp i borgmästarprogrammet: Spetsprojektet för Vetenskapsparken, Spetsprojektet Utvecklandet av centrumområdet, Spetsprojektet för kompetens, Spetsprojektet för kultur och Spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden.

Verksamhetsplanerna och verksamhetsmodellerna för spetsprojekten har skapats parallellt och tillsammans för att verksamheten ska stöda målen i borgmästarprogrammet så bra och effektivt som möjligt. Ur spetsprojektens synvinkel kommer 2024 att vara ett brådskande år. År

2024 strävar vi efter att få så mycket extern finansiering som möjligt för att stöda stadens spetsprojekt och målen i borgmästarprogrammet.

Personalen

Personalstrategin är ett av stadens strategiska styrdokument som styr genomförandet av hela stadens strategi och vision. Stadsfullmäktige godkände 11.4.2022 personalstrategin för 2022–2025. Visionen för personalstrategin är: Åbo är en attraktiv arbetsgivare. Enligt personalstrategin genomförs visionen via tre insatsområden (arbetet ökar välbefinnandet, kompetens och förnyelse samt bättre ledarskap). Då omvärlden ändras läggs fokus i den närmaste framtiden särskilt på att varje basuppgift är tydlig och meningsfull, målinriktningen bevaras i förändringen och ledningen upplevs rättvis.

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

Tema: Intressebevakning

Nr	Mål	Budget 2024
1	Att få Centret för läkemedelsutveckling till Åbo för att därigenom kunna förstärka utvecklingen av läkemedels- och diagnostikbranscherna till en hörnsten för Finlands ekonomi	Målet har uppnåtts.
2	Att genomföra skyddet av Skärgårdshavet och få tillräcklig finansiering för detta så att vi kan förbättra tillståndet för världens känsligaste, vackraste och mest förorenade skärgård, bevara området så att även kommande generationer har glädje av det samt stärka den biologiska mångfalden i vår region.	Påverkandet av ram- och budgetprocessen för att uppnå en tillräcklig finansieringsnivå för Östersjöprogrammet fortsätter 2024. Vi stöder NTM-centralen och Egentliga Finlands förbund i övergången till de praktiska åtgärderna kring vattenvård.
3	Genomförande av Entimmeståget och ett investeringsbeslut om en ny banförbindelse så att järnvägsförbindelsen kan tas i bruk 2030.	Genomförandet av investeringen av Entimmeståget säkerställs genom att samarbeta med de andra kommunerna som påverkas av förbindelsen genom att se till en tillräcklig finansiering och inleda nödvändiga åtgärder.

Tema: Ett klimatneutralt och resurssmart Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
4	Vi beaktar stadens klimatmål särskilt vid fattandet av beslut gällande markanvändning, energi, byggande och trafik.	Klimatplanen (uppdaterad sfm 16.5.2022 § 103) genomförs i hela stadskoncernen och dess mål beaktas vidare i planer och åtgärder kring markanvändning, energi, byggverksamheten och trafiken som bereds effektivt. I beredningen av investeringar tillämpas EU:s taxonomi för grön finansiering på ett övergripande sätt, särskilt kriterierna för att dämpning av och anpassning till klimatförändringen.
5	Vi främjar övergången till cirkulär ekonomi och utarbetar ett åtgärdsprogram för att stöda övergången.	Vägkartan för den cirkulära ekonomin (ssn 22.11.2021 § 518) genomförs i hela koncernen och resurskloshet främjas genom brett samarbete regionalt, nationellt och internationellt. Med lösningarna för den cirkulära ekonomin eftersträvas genomslagskraft i stävandet av klimatförändringen, naturens mångfald och områdets dragnings- och konkurrenskraft. Åbos roll i det internationella samarbetet kring den cirkulära ekonomin förstärks särskilt genom att starkt delta i ICLEI-nätverkets arbete och styrning.
6	Vi utreder budgeteringen av utsläpp med målet att inkludera detta i budgetprocessen.	Klimatgrunderna införs fortfarande effektiviserat i markanvändnings-, energi-, bygg- och rörlighetsplanerna som bereds, investeringarna och förslagen/besluten, genom att utnyttja klimatbudgeteringen och tillämpa EU:s taxonomi för

Nr	Mål	Budget 2024
		grön finansiering. Förutsättningarna för en fortlöpande utveckling av klimatbudgeteringen tryggas.
7	Vi genomför beslut som fattats om Åbo stads program om klimatneutralitet 2029. Vi uppdaterar åtgärdsprogrammet med beaktande av att det förhållandevis största målet för att minska utsläppen riktar sig till trafiken under den kommande perioden.	Klimatplanen genomförs av hela koncernen, stadsstyrelsen och fullmäktige följer upp detta. Medborgarnas, företagens, sammanslutningarnas och utvecklingspartners deltagande förstärks. Klimatbudgeten är en välfungerande fast del av ekonomi- och verksamhetsstyrningen och EU:s taxonomi för grön finansiering tillämpas heltäckande i bedömningen och förstärkandet av verkningarna på klimatet, naturen och den cirkulära ekonomin i koncernens klimatfinansieringar.
8	Vi genomför beslut som fattats för att förstärka naturens mångfald (LUMO-programmet). Vi uppställer ett naturmål på basis av beredningen.	Åtgärder för att förstärka naturens mångfald genomförs inom hela koncernen och i allt intensivare samarbete och dialog med medborgare, företag och sammanslutningar så att naturens mångfald och ekonomiska nätverk förstärks i Åboregionen. Framstegen följs upp, nya åtgärder tas fram hela tiden och kommunikationen om genomförandet är aktivt och engagerande.

Tema: Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
10	Skol- och daghemsfastigheterna måste vara trygga och i gott skick. Vi uppdaterar skol- och daghemsnätverket så att det motsvarar bostadsområdenas behov och utarbetar en tydlig reparations- och nybyggnadsplan inklusive behov av ersättande lokaler. Vi förstärker användningen av lokaler utanför skolan för fritidsbruk.	Processen kring servicenätsplaneringen och dess stödverktyg utvecklas inom integrationsfunktionen. I servicenätsplaneringen prioriteras granskningen av skol- och daghemsnätet och konkreta ändrings- och uppdateringsbehov föreläggs för beslut enligt behov. Lokalstrategin omsätts stegvis i praktiken.
11	Vi ökar stadsinvånarnas valfrihet.	Servicestrategins roll som en del av strategihierarkin preciseras och strategin konkretiseras.
12	Vi utarbetar en servicestrategi där vi fastställer kvalitetsnivån för tjänsterna och vilka produktionssätt som är möjliga.	Servicestrategins roll som en del av strategihierarkin preciseras och strategin konkretiseras.
13	Vi utreder möjligheterna att sammanställa svenskspråkiga tjänster till en helhet.	Målet har uppnåtts. Förknippades med social- och hälsovårdstjänsterna och genomfördes som en del av inledandet av Varha.
14	I samarbete med den tredje sektorn utarbetar vi en övergripande välfärdsfrämjande verksamhetsmodell före början av 2023.	Utvecklingen av verksamhetsmodellen fortsätter i samarbete mellan organisationer och Varha.

Tema: Åbo – en stad i ständig förbättring

Nr	Mål	Budget 2024
38	Vi främjar en god informationsledningskultur. I samarbete med områdets universitet tillsätter vi en utvärderingspanel vars uppgift är att utvärdera spetsprogrammets åtgärdsprogram, genomförande och effektivitet.	Strukturerna för informationsledning etableras. Samtidigt utvecklas mätare för uppföljning av en effektiv verksamhet. Ledningsgrupperna arbetar kontinuerligt med bättre tillgång till information.
39	Vi inför ett ärendehanteringskonto via vilket Åboborna lätt och smidigt kan sköta sina egna ärenden oberoende av tid och plats. Vi utnyttjar de digitala möjligheterna och data även i samband med planläggning, tillståndprocesser, gatu- och gatunätsunderhåll och skyltningar.	Vi organiserar oss i projektet och utför det i etapper: vi utarbetar en förhandsutredning och säkerställer hela organisationens engagemang och ett beslut om ärendehanteringskontot på stadsnivå. Vi gör anskaffningarna. Vi planerar genomförandet med hänsyn till dataskydd och datasäkerhet och utarbetar en första version med bl.a. följande kompetenser; registrering på olika sätt; anonym, enkel och stark autentisering. Sökning av basuppgifter om personer/företag, principerna för omadata: förstärkt basinformation. Vi väljer de första tjänsterna för ärendehanteringskontot.
40	Inom byggherreverksamheten övergår vi till en modell där byggherreverksamheten och ägandet av stadens nya lokaler överförs till ett bolag som antingen ska grundas eller som redan existerar. Bolaget kommer även ta över ansvaret för fastighetsunderhållet.	Ägandet av nya lokaler kan koncentreras i Koy Turun Monitoimitilä som grundats för ändamålet. För byggandet grundas en separat aktiebolag som verkar som anknuten enhet efter att lokaltjänsterna utarbetat en utredning av alternativ.
41	Vi allokera resurser till verksamhetsmodeller med anknytning till invånarnas delaktighet, såsom medborgarpaneler, och etablerar dem. Invånarbudgeteringens andel ökas. Vi tar särskilt hand om de ungas delaktighet.	Pilotförsök med medborgarpanel. Invånarbudgeten förses med en fas där förslag kan läggas fram och med beslut om objekten.
42	Säkerställs att ett servicetänkande som följer livscykelmodellen blir en del av verksamheten.	I och med pilotförsöket med servicehelheten för barn och unga (2024) bereds verksamhetsmodeller för främjande av andra åldersgrupper och fenomen.

Nr	Mål	Budget 2024
43	Vi följer regelbundet upp verkningarna av och framgången hos reformen av ledningssystemet under fullmäktigeperioden och ställer upp noggrannare delmål för ändringen.	Vi följer upp hur helheten med verksamhets- och ledningsmodellen för Nya Åbo och pilotförsöket med barn och unga framskrider halvårsvis. Vi gör nödvändiga ändringar.
44	Målet är att Åbo är en attraktiv arbetsgivare. Vi uppskattar personalens kompetens och sporrar och stöder personalen när det gäller utveckla den egna kompetensen. Satsningar riktas till personalens arbetshälsa.	Utifrån resultaten från Kommun 10-undersökningen och egna enkäter stöds arbetshälsotåtgärder på stadsnivå och inom serviceområden så att målet "arbete ökar välbefinnandet" är en levande anteckning. Gällande kompetensutvecklingen utgörs de primära redskapen av den uppdaterade utbildningsplanen och mål- och utvecklingssamtalen där målen för arbetet och kompetensutvecklingen binds till stadens strategiska mål.
45	Den bärande principen för verksamheten är inriktning på kunden och kommuninvånaren, och till följd av det ska invånarna och verksamhetsutövarna i Åbo få allt bättre service allt snabbare.	Det människocentrerade verksamhetssättet utvecklas vidare. Inom integrationsfunktionens utvecklingsprojekt förstärks processerna och riktlinjerna för service- och service-nätshandlingen, kundstyrningen, hanteringen av kundrelationer och ärenden och verksamhetsstyrningen som är gemensamma på stadsnivån.
46	Vi genomför ägarpolitikens riktlinjer på ett målmedvetet och logiskt sätt så att bolagen effektivt kan handla på det sätt som de valt med beaktande av utmaningarna i omvärlden.	Bolagen utövar sin verksamhet enligt principerna i ägarpolitiken och rapporterar åtgärderna i första hand i samband med rapporteringen av verksamheten och ekonomin. Riktlinjerna som kräver behandling av ägaren bereds separat för beslut hos stadens behöriga organ och samtidigt beaktas ändringarna i omvärlden.

Tema: Internationell verksamhet och nätverk – Åbo, en liten stad med stort avtryck i världen

Nr	Mål	Budget 2024
48	Vi ser till att den internationella skolan fortsätter sin verksamhet och flyttas närmare centrum (till exempel Österås).	Genomförandeplaneringen av den internationella skolan inleds utifrån den godkända projektplanen.
49	Vi medverkar aktivt i sådana internationella nätverk som stöder uppnåendet av Åbos egna mål.	Aktiv medverkan i internationella nätverk såsom ICLEI, Eurocities, UBC, Scandria alliance, IASP. Vi genomför utvecklingsprogrammet UNESCO Creative cities of Gastronomy. Vi genomför åtgärdsprogrammet inom nätverket Cities changing diabetes.
50	Åbo är en internationell stad och vi önskar alla nya invånare välkomna. Vi ser till att nya Åbobor med invandrarbakgrund integreras enligt integrationsprogrammet.	Det uppdaterade integrationsprogrammet godkändes i juni. Verkställandet av integrationsprogrammet har inletts vad gäller flera mål. Genomförandet av dessa styrs av ledningsgruppen för invandring.

Tema: Den hållbara tillväxtens Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
55	Vi utarbetar en vision för utvecklingen av det Maritima Åbo med särskild fokus på västra Åbo. I generalplaneringen beaktar vi de nya målen för att förbättra boendetrivseln och öka boendet i de västra områdena samt områdenas havsnära karaktär.	Efter att visionen godkänts utarbetas ett genomförandeprogram.
56	Vi säkerställer att mångsidigt boende genomförs i alla områden. Vi avvecklar aktivt segregation genom bostads- och markpolitiken.	Inom serviceområdet för livskraft förstärks resurserna för bostadspolitik. Främjandet av åtgärder i enlighet med AMO-principerna fortsätter via olika serviceområden och spetsprojekt.

Tema: Högskolesamarbete, företag och sysselsättning – Ett framgångsrikt Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
58	I samband med uppdateringen av upphandlingsprinciperna säkerställer vi att små och medelstora företag har möjlighet att delta i anbuds-förfaranden.	Med hjälp av utbildningen för ansvarsfull upphandling säkerställs att Åbo stad beaktar målen i upphandlingsstrategin och åtgärderna för att bl.a. främja sund konkurrens. Antalet utbildningsdeltagare följs upp.
59	Vi allokerar resurser till sysselsättningsförsök och ställer upp tydliga sysselsättningsmål för dem som har svårt att sysselsätta sig.	Gällande svår-sysselsatta har staden tagit i bruk köpta tjänster vid sidan av den egna verksamheten och inlett samarbete med privata aktörer. Resultaten jämförs i delårsöversikt 3/4.
60	I samband med beslutsfattandet gör vi bedömningar av företagsverkningarna då ärendet gäller näringslivet. Kundorienteringen beaktas i all beredning och allt beslutsfattande. Vi förtydligar stadsorganisationens ansvar i enlighet med principen att få alla tjänster över en disk.	Utvidgandet av principen med att få alla tjänster över en disk genomförs inom utbildningstjänsterna, markanvändningen och tillståndstjänsterna. Användningen av CRM etableras och dess användning förutsätts i kundarbetet. Kundrespons

Nr	Mål	Budget 2024
		mäts och följs upp varje månad. I TE-servicemodellen integreras företagstjänsterna med sysselsättningstjänsterna.
61	Samarbete är viktigt för Åbo och vi fastställer områdets gemensamma stora näringspolitiska mål tillsammans med olika aktörer.	Fortsättningen av donationsprofessurer säkerställs. Vi genomför en internationell accelerator med temat Hållbar utveckling, som fokuserar på havsklustret. Vi granskar tyngdpunkterna för näringspolitiken så att de motsvarar de framtida behoven i samarbete med högskolorna, näringslivet och Turku Science Park. Vi prioriterar behovet av experter hos företagen inom spetsbranscherna genom att stöda sysselsättningen av internationella experter och förbättra arbetslivsfärdigheterna i verksamheten.
62	Vi påverkar aktivt främjandet av kompetent arbets- och utbildningsrelaterad invandring.	Vi samarbetar med staten för att genomföra åtgärder i enlighet med Alliansmodellen. Tyngdpunkterna väljs tillsammans med företag och högskolor med samt staten. Vi etablerar servicemodellen International House Turku och ser till att resurserna för den ligger på en tillräckligt hög nivå. Servicemodellerna för integration integreras i reformen av arbets- och näringstjänster. Företagens vilja och färdighet att rekrytera internationella experter förbättras.
63	Vi bereder ett nytt sysselsättningsprojekt för att säkerställa att Åbo utnyttjar sysselsättningsförsöket framgångsrikt och förbereder sig för att ta över ansvaret för att ordna sysselsättningstjänsterna år 2024.	Reformen av sysselsättnings- och företagstjänster verkställs i Åbo sysselsättningsområde och stadens organisation. Genomförande av reformen samtidigt som vi säkerställer en kontrollerad överföring av sysselsättningstjänsterna och förnyar tjänsterna så att tillgången till och matchning av kompetent arbetskraft förbättras.
64	Vi verkar aktivt för att främja inflyttning av kunniga människor för arbete och utbildning samt för att säkerställa att de lokala företagens kompetensbehov tillgodoses.	Vi verkställer servicehelheten för internationell kompetens och strävar efter att få extern finansiering för dess genomförande. Vi fokuserar på utvecklandet av företagstjänster, förbättrandet av högskolestuderandes kontakter med arbetslivet, etablering av programmet för makar och coachningprogrammet och konsolideringen av resurserna för International House Turku bosättningstjänster. Vi förstärker samarbetet kring helheten av reformen av sysselsättnings- och företagstjänster när det gäller utvecklingen av servicemodellerna för internationell arbetsförmedling och rekrytering. Vi etablerar servicemodellen International House Turku och ser till att resurserna för den ligger på en tillräckligt hög nivå. Servicemodellerna för integration beskrivs och integreras i reformen av arbets- och näringstjänster.

Tema: Spetsprojekt

Nr	Mål	Budget 2024
65	Spetsprojektet Vetenskapsparken, Det befintliga spetsprojektet fortsätter, åtgärdsplanen uppdateras för fullmäktigeperioden.	Beredning och genomförande av åtgärderna i enlighet med vägkartan för den cirkulära ekonomin i Vetenskapsparken. Alliansstödet och resurserna till partnerskapsprojektet Kuppis spets i enlighet med avtalet mellan staden och aktiebolaget Turun Teknologia ja Tiedepuisto. Inledande av verksamheten hos innehållsmässiga forum och genomförande av verksamheten.
66	Spetsprojektet Utvecklandet av centrumområdet, Det befintliga spetsprojektet fortsätter, åtgärdsplanen uppdateras för fullmäktigeperioden.	Egna verksamhetsplaner för spetsprojekten enligt vilka man framskrider. År 2024 övervägs programmering av åtgärderna i Utvecklandet av centrumområdet. Samtidigt beskrivs spetsprojektets dvs. serviceområdenas åtgärder intensivare än tidigare som en lättförståelig helhet. (Omfattar investeringar, planläggningsprojekt, partnerskap, planer och olika projekt med extern finansiering som främjar spetsprojektet.)
67	Spetsprojektet för kompetens, Vi bereder det nya spetsprojektet för kompetens, vars syfte är att långsiktigt förstärka Åboregionens regionala konkurrenskraft med fokus på kompetens och forskning samt att svara på megatrender såsom digitaliseringen, urbaniseringen och klimatförändringen.	Helheten Spetsprojektet för kompetens har delats in i tre målhelheter. Under varje helhet har planerats åtgärder och utsetts ansvariga personer. Genomförandet framskrider väl och enligt planen.
68	Spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden, Under det nya spetsprojektet genomför vi åtgärdsprogram för att minska ensamhet och stödja den mentala hälsan under fullmäktigeperioden. Vi säkerställer att program för integration och förebyggande av	Omfattande, horisontellt och aktivt samarbete med spetsprojektet och stadens permanenta funktioner skapar en grund för att funktionerna kan införlivas i organisationen. Åtgärdsprogrammets och mätarnas genomslagskraft uppföljs aktivt som en del av styrsystemet i en taktisk verksamhetsnivå som ska tas fram. I arbetsledningen betonas modellen

Nr	Mål	Budget 2024
	utslagning har rätt mätare för att resultatnriktat genomföra programmet.	med delad ledarskap och den utförs i samarbete med integrationsfunktionen, förändringsprojektet gällande barn och unga och invandrantjänsterna.
69	Spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden, vi fastställer principen för att minska segregation till vårt primära mål när det gäller utvecklingen av förörterna. Vi förstärker invånarnas gemenskap och deltagande i stadsutvecklingen.	Integrationsfunktionen svarar för ägarskap och styrning av segregationsfenomenet. Spetsprojektet stöder arbetet kring gemensam planering och uppgifterna som den tilldelats. Den centrala uppgiften för områdesarbetet som ingår i spetsprojektet bildas av helheten av segregationsarbete och stödet till stadens olika aktörer i detta arbete. Spetsprojektet deltar i involveringen av alla invånare genom organisations-samarbete, utveckling av konceptet borgmästarna på besök och utvecklande av åtgärder som ökar invånardelaktigheten.
70	Spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden, Målen i åtgärdsprogrammet för motion uppställs tillsammans med föreningar och organisationer. Vi kompletterar programmet med målet gällande hobbymöjligheten för alla barn och reformen av föreningsbidrag för att trygga jämställdheten mellan grenar, könen och områden.	Vi stöder åtgärdsprogrammet för motion genom samarbete och sammanföring av åtgärder som en del av helheten av förändringsprojektet gällande barn och unga. Det regionala samarbetet med föreningar förstärks genom strukturen som uppkommit till följd av föreningsmöten och forum samt via tematiska tyngdpunkter. Det centrala målet med totalreformen av idrottstjänsternas bidragssystem (1.1.2025-) är bättre likabehandling och jämlikhet i helheten av barns och ungas hobbyverksamhet.
71	Spetsprojektet för kultur; Vi bereder ett nytt spetsprojekt i anslutning till kulturen och mer omfattande till främjandet av välfärden, och utarbetar ett åtgärdsprogram till stöd för dess genomförande under fullmäktigeperioden.	Utifrån en utredning av servicebehovet inom kulturell välfärd utarbetas en ålders- och målgruppsspecifik plan för utvecklande av tjänster och inleds därmed förknippade åtgärder. Helheten av kultureller relaterade armband och kort görs tydligare. Verksamhetsmodellen Åbo kulturinbjudan (kulturremiss 2.0) piloteras och utvärderas och en plan för dess fortsättning utarbetas. Tillgången till och tillgängligheten i kulturen samt invånarnas delaktighet främjas (t.ex. projektet med rivningskonst). Kultur och konst tillförs i stadsrummet, också i förörterna. Hållbar kultur förstärks. Utvecklingskonceptet och konstprogrammet för Slottsudden, Åbos första konststadsdel, främjas. Vi genomför konceptualisering av kulturstranden och förelägger den för beslut. Genomförandeplaneringen av konstelementen vid Östra Strandgatan inleds.

Tema: Turism och tillgänglighet – Evenemangstaden Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
72	Inom turismen eftersträvar vi ett mer omfattande regionalt samarbete och kopplar våra mål och vår struktur allt bättre till den riksomfattande Visit Finland-helheten.	Enligt Visit Turku Archipelago Oy:s strategi genomförs marknadsföring såväl nationellt som internationellt, utövas incoming-verksamhet enligt partnerskapsmodellen och utarbetas en digital plattform för aktörer inom turismen.
73	Vårt mål är att intressanta, starka evenemang inom kultur, sport och vetenskap ska erbjudas året runt.	Vi tar i bruk en årsklocka för främjandet av året-runt-evenemang och teman kring attraktionskraften. Evenemangsverksamheten året runt förstärks särskilt på hösten och vintern. Dessutom ska vi se till att flera årligen återkommande evenemang ordnas. Målet är att utnyttja staden som evenemangsrum i stor utsträckning. Vi stöder genomförandet av Bangårdshelheten. En ny evenemangs- och hobbykalender tas i bruk. Enligt de strategiska temana för attraktionskraft främjas ordnandet av storevenemang med betydliga verkningar på turism, image och regionalekonomi.
74	Åbo satsar kraftigt på att utveckla turismen och lockar aktörerna i branschen till samarbete för att lyckas med detta. Flygplatsens och hamnfunktionernas konkurrenskraft ska främjas. Ett av de centrala målen för näringslivspolitikerna är att öka den internationella turismen.	Vi tar i bruk en årsklocka för främjandet av året-runt-evenemang och teman kring attraktionskraften. Evenemangsverksamheten året runt förstärks särskilt på hösten och vintern. Dessutom ska vi se till att flera årligen återkommande evenemang ordnas. Målet är att utnyttja staden som evenemangsrum i stor utsträckning. Vi stöder genomförandet av Bangårdshelheten. En ny evenemangs- och hobbykalender tas i bruk. Vi främjar storevenemang enligt strategiska attraktionsteman som har betydande effekter på turismen, image och den regionala ekonomin.

Tema: Åbo stads ekonomiska ramvillkor 2021–2025 – Stark mot 2030-talet

Nr	Mål	Budget 2024
79	En effektiv tidsmässig och ekonomisk hantering av investeringarna och kunnig och omsorgsfull byggherreverksamhet är centrala för att kunna genomföra investeringar på ett hållbart sätt.	Vi utarbetar lönsamhetskalkyler av investeringshelheten enligt principerna i borgmästarprogrammet och fattar behövliga beslut om investeringarnas tidtabeller.
83	Stadens ekonomi och förvaltning anpassas vad gäller uppgifter som överförs i enlighet med reformen (social- och hälsovårdsreformen)	Uppgiftsarrangemangen slutförs under 2024.
84	Ett hållbart basscenario för ekonomin	Under 2023 har staden utarbetat anpassningsåtgärder med hjälp av vilka stadens ekonomiska situation ska balanseras. Verkställigheten av åtgärderna inleds omedelbart efter att de godkänts. En lägesbedömning görs som en del av planeringen och uppföljningen av ekonomin under 2024.
85	Förberedelser inför effekterna av social- och hälsovårdsreformen på stadens ekonomi	Till följd av vårdreformen minskades stadens interna finansiering markant. De slutliga överföringskalkylema och ekonomiska verkningarna klarnar först i november 2023. Skalning av stadens stödtjänster så att de motsvarar Nya Åbo har inte lyckats fullt ut under 2023 och arbetet ska fortsätta 2024.
86	Åbo strävar efter att sänka arbetslöshetsgraden till 11,2 procent.	Kundstyrningen från tjänster till arbete effektiviseras, möjligheterna till lönesubvention utnyttjas inom ramen för den nya lönesubventionslagen, samarbetet med Varha och den tredje sektorn effektiviseras, arbetsgivarsamarbete effektiviseras och kommunikation och marknadsföring genomförs aktivt.
87	Förfaringssätt vid ett oväntat och negativt undantagstillstånd	En ekonomiprognos utarbetas i samband med delårsöversikterna och ekonomirelaterade risker bedöms som en del av den kontinuerliga verksamheten.
88	Skuldtak	En ekonomiprognos utarbetas i samband med delårsöversikterna och ekonomirelaterade risker bedöms som en del av den kontinuerliga verksamheten.
89	Riktlinjer för beskattning	Balansen i stadens ekonomi behandlas regelbundet som en del av ekonomiplaneringen. Samtidigt utvärderas åtgärderna som behövs för skattefinansieringen.

Budgetklausuler

Organ	Budgetklausul
Stadsstyrelsen	Vi stöder personalens ork i arbetet. Vårt mål är att ytterligare minska sjukfrånvaron och annan arbetsrelaterad frånvaro, såsom invalidpensioner.
Stadsstyrelsen	Vi främjar en god informationsledningskultur. I samarbete med professuren i kommunalekonomi vid Åbo universitet tillsätts en utvärderingspanel för att bedöma den kommunala ekonomins tillstånd, anpassningsåtgärderna och stärkandet av stadens finansieringsgrund.
Stadsstyrelsen	Strukturerna för informationsledningen etableras och förnyas genom att ta i bruk bl.a. en resultatbaserad arbetsmätning, uppföljning av användningsgrader och resultatbaserade mätare för tjänsterna (pris/kund).
Stadsstyrelsen	Vi utvecklar rapporteringen för fattandet av beslut med hjälp av mätare och fastställer separat mätare för kvalitets- och servicenivån inom fostran och undervisning.
Stadsstyrelsen	Tillsammans med de andra större städerna utvecklar vi mätare för att mäta hur vi lyckats med integrationsåtgärderna.
Stadsstyrelsen	Vi ser till att integrationsarbetet och invandrartjänsterna fungerar smidigt som en del av stadens övriga verksamhet så att de inte hålls åtskilda från den övriga tjänstproduktionen.
Stadsstyrelsen	Vi fattar beslut om servicestrategin före utgången av 2024.
Stadsstyrelsen	Vi ser till att daghemmens och skolornas investeringsprojekt framskrider enligt tidtabellen.
Stadsstyrelsen	Vi fattar beslut om modellen för byggherreverksamhet under våren 2024.
Stadsstyrelsen	De lagstadgade veterinärtjänsterna för smådjur som ordnas under tjänste- och jourtid utvecklas så att vi med hjälp av en omorganisering kan säkerställa en tillräcklig tillgång till tjänsterna. Vi utvecklar veterinärtjänsterna tillsammans med aktörer inom den offentliga, privata och tredje sektorn. Vi ser till att grundläggande ingrepp (såsom kejsarsnitt, vaccinationer, chipmärkning, hälsobedömning, mindre kliniska ingrepp och särskilt avlivning) är tillgängliga för hushållen inom en rimlig svarstid och till en rimlig kostnad. På så sätt säkerställer vi att djurskyddets tillstånd inte försämras.
Stadsstyrelsen	Under 2024 beslutar vi om att överföra ansvaret för byggandet och verksamheten av Museet för historia och framtid till stiftelsen år 2029 och gör stiftelsen permanent.

Organ	Budgetklausul
Stadsstyrelsen	Vi går noggrant igenom alla bidrag som staden beviljar och preciserar bidragsprinciperna. Vi strävar efter att biståndsanslagen ska bli mer effektiva och bättre allokerade. Samtidigt utreder vi möjligheten att förnya och utvidga konceptet för Medeltidsmarknaden.
Stadsstyrelsen	Under våren 2024 inleder vi beredningen av reformerna under nästa fullmäktigeperiod och eventuella preciseringar av borgmästarmodellen samt utreder hur vi ska minska antalet nämnder och andra valda organ och kostnaderna för deras verksamhet från och med början av nästa valperiod. Arbetet ska utgå från halvtidsöversynen av borgmästarmodellen som blir klar under vintern.
Stadsstyrelsen	Vi stärker bosättningen av internationella studerande i området tillsammans med företag och näringslivsorganisationer. Som en del av detta strävar vi efter att minst 30 procent av stadens högskolepraktikanter ska vara internationella studeranden.
Stadsstyrelsen	Vi sätter upp ett mål för att höja HYTE-koefficienten. Vi strävar efter att förbättra resultatindikatorerna så att vi kan höja HYTE-koefficienten, dvs. tilläggsdelen till statsandelen för främjande av hälsa och välfärd. I samarbete med den tredje sektorn utarbetar vi en övergripande välfärd-främjande verksamhetsmodell under 2024.
Stadsstyrelsen	Vi fortsätter att kartlägga stadens badstränder och badmöjligheter.
Stadsstyrelsen	För Åbo Energis del bereder vi en långsiktig plan för ägarstrategin under 2024.
Stadsstyrelsen	Det regionala samarbetet intensifieras i synnerhet när det gäller byggandet av idrottsanläggningar som betjänar invånarna i hela stadsregionen och planeringen av servicenätet för undervisning.
Stadsstyrelsen	Vi föreslår för regionstyrelsen att planeringen av ett regionalt nätverk av idrottsanläggningar inleds.
Stadsstyrelsen	Vi fortsätter att utveckla verksamhetsmodellen för mathjälp tillsammans med Varha och den tredje sektorn.

Preciseringar i de oriktade anpassningsmålen i kanslichefens budgetförslag

Organ	Budgetklausul
Hela staden	Mål för minskningen av årsverken till 2023 års målnivå (-140 årsverken) 7.000.000
Hela staden	Minskning av inhyrd personal, förnyelse av verksamhetsmodellen enligt anpassningsprogrammet - 2.000.000
Hela staden	Nedläggning av Monitori i Skansen, i samband med projektplaneringen av skolan Karhunaukion koulu fattas beslut om biblioteksklokal i anslutning till skolan. Vi tryggar tillfälliga bibliotekstjänster i Skansen t.ex. med hjälp av en låneautomat och utreder möjligheterna till Fölibiljettförsäljning i Skansen.
Hela staden	Genomgång och minskning av utvecklingsprojekt och projekt (enligt anpassningsprogrammet)
Hela staden	Genomgång av medlemsavgifter och samkommuners medlemsavgifter -150.000
Hela staden	Minskning av representations- och resekostnader

Ändringar i utgifterna och inkomsterna i borgmästarens budgetberedning

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Stadsstyrelsen, stadens gemensamma	Justering av kommunandelen av arbetsmarknadsstödet efter beredningen under våren (utgiftsminskning)	-1 000 000
Stadsstyrelsen, stadens gemensamma, hantering av egendom	Granskning av kostnadsberäkningarna för investeringsanslag och anslagsperiodisering gällande Lokalinvesteringsprojekt, budgetprojekt (investeringsutgifter)	3 046 207
Stadsstyrelsen, stadens gemensamma, hantering av egendom	Finansiering av investeringarna i Kiinteistö Oy Nunnankatu (investeringsutgifter)	3 920 000
Stadsstyrelsen, stadens gemensamma, hantering av egendom	Justering av markanvändningsersättningar (inkomstökning)	10 000 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Koy Nunnankatu, ändring i sättet att behandla bidraget (utgiftsminskning)	-1 000 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Utjämnning av den oriktade delen i ramen i juni (14110) (utgiftsminskning)	-1 700 000

Åtgärder i anpassningsprogrammet

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Stadsstyrelsen, stadens gemensamma	Påskyndad avyttring av exploateringsfastigheter (inkomsterna från bestående aktiva)	2 200 000
Stadsstyrelsen, stadens gemensamma	Påskyndad avyttring av exploateringsfastigheter, försäljningsvinst (inkomstökning)	2 000 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Utveckling och digitalisering; Minskning av budgeten för ICT-investeringar (informationsförvaltning) (investeringsutgifter)	-2 000 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Fastighetsskatten på mark ändras till rätt nivå (utgiftsökning)	25 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Personalen; Anpassning från köpta tjänster (utgiftsminskning)	-350 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Pensioneringsplan för personalen (utgiftsminskning)	-330 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Utveckling och digitalisering; Produktivitetsoökning i digitaliseringsprojekt (utgiftsminskning)	-250 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Utveckling och digitalisering; Minskning av licens- och underhållsavgifter inom serviceområdena (utgiftsminskning)	-500 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Utveckling och digitalisering; Minskning av interna utvecklingsprojekt (utgiftsminskning)	-1 000 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Utveckling och digitalisering; Reform av arbetstidsuppföljningen på stadsnivå (utgiftsminskning)	-200 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Personalen; Höjning av utbildningsbidrag (inkomstökning)	130 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Personalen; Utnyttjande av arbetsmarknadsstödet (inkomstökning)	150 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Personalen; Ökning av den externa finansieringen, bl.a. effektivare utnyttjande av projektfinsiering, arbetsmarknadsstöd och utbildningsbidrag (inkomstökning)	250 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Utveckling och digitalisering; Återföring av stats- och projektfinsieringsandelar på stadsnivå (inkomstökning)	1 000 000
Hela staden	Utveckling och digitalisering; Minskning av budgeten för ICT-investeringar (informationsförvaltning) (minskning av avskrivningar)	-400 000

Andra förändringar i ekonomin

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Stadsstyrelsen, stadens gemensamma	Minskning av köp av ekonomitjänster (utgiftsminskning)	-350 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Justering av projektplaneringsanvisningen så att objektledningsenheten utför arbeten vars värde underskrider 100.000 euro (investeringsutgifter)	2 200 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Justering av projektplaneringsanvisningen så att objektledningsenheten utför arbeten vars värde underskrider 100.000 euro (utgiftsminskning)	-2 200 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Granskning av upphandlingskraven och behovsprövning (utgiftsminskning)	-1 000 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Minskning av köp av personaltjänster (utgiftsminskning)	-300 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Justering av kostnadsnivån (utgiftsminskning)	-2 700 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Nedläggning av turistinformationen (utgiftsminskning)	-100 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Nedläggning av Monitori i Skansen (utgiftsminskning)	-200 000
Stadsstyrelsen, stadens gemensamma	Vi utreder TVT:s förutsättningar att inkomstföra utdelningar till staden så att detta inte påverkar hyresnivån (ökning av finansiella intäkter)	600 000
Stadsstyrelsen, hantering av egendom	Försäljning av tomter till TVT (inkomstökning, driftsekonomi)	500 000

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Stadsstyrelsen, hantering av egendom	Försäljning av tomter till TVT (ökning av överlåtelseinkomsterna av bestående aktiva, investeringsdelen)	500 000
Stadsstyrelsen, stadens gemensamma	Vi ber skattemyndigheten om en förhandsuppfattning om den övre gränsen för räntemarginalen på utlåningen (ökning av finansiella intäkter)	2 000 000
Stadsstyrelsen, servicehelheten för livskraft	Serviceområdet för sysselsättning: effektivisering av sysselsättningsprocessen för en enskild individ (utgiftsminskning)	-1 000 000
Stadsstyrelsen, koncernförvaltningen	Minskning av arbetsgivaravgifterna, sjukförsäkringsavgiften och arbetslöshetsförsäkringspremien (utgiftsminskning)	-655 000

Mål för ekonomin

Driftsekonomin och investeringarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Stadsstyrelsen sammanlagt

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter	233 601	180 891	197 017
Tillverkning för eget bruk	138		
Verksamhetskostnader	291 869	252 046	248 370
VERKSAMHETS BIDRAG	-58 130	-71 155	-51 353
Ändring-%		22,4 %	-27,8 %

Investeringsdelen bindande nivå brutto	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Investeringskostnader	115 903	227 154	263 300
Finansieringsandelar	3 148	10 448	11 785
Överlåtelseinkomster	43 500	22 000	19 700
NETTO	-69 255	-194 706	-232 815
Ändring-%		181,1 %	19,1 %

Ssn, Koncernförvaltningen

Driftsekonomidelen	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter	184 110	143 193	150 651
Tillverkning för eget bruk	90		
Verksamhetskostnader	206 648	154 614	161 073
VERKSAMHETS BIDRAG	-22 448	-11 421	-10 422
Ändring-%		-49,1%	-8,7 %

Investeringsdelen	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Investeringskostnader	4 479	8 150	6 242
Finansieringsandelar			
Överlåtelseinkomster	0	0	0
NETTO	-4 479	-8 150	-6 242
Ändring-%		81,9 %	-23,4 %

Ssn, Servicehelheten för livskraft

Driftsekonomidelen	Bokslut 2022*	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter	5 147	5 896	4 900
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader	38 483	38 586	40 050
VERKSAMHETS BIDRAG	-33 336	-32 690	-35 150
Ändring-%		-1,9 %	7,5 %

*Siffrorna i kolumnen Bokslut 2022 utgörs av bokslutssiffrorna för servicehelheten för sysselsättning.

Ssn, Stadens gemensamma funktioner

(inbegriper stadens gemensamma utgifter samt utgifter och inkomster i anslutning till mark-, lokal- och infrastrukturegendom)

Driftsekonomidelen	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter	44 343	31 802	41 965
Tillverkning för eget bruk	48		
Verksamhetskostnader	46 739	58 847	47 247
VERKSAMHETS BIDRAG	-2 347	-27 045	-5 281
Ändring-%		1 052,3 %	-78,6 %

Investeringsdelen	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Investeringskostnader	111 434	219 004	257 058
Finansieringsandelar	3 148	10 448	11 785
Överlåtelseinkomster	43 500	22 000	19 700
NETTO	-64 775	-186 556	-225 573
Ändring-%		188,0 %	20,9 %

I budgetförslaget för stadens gemensamma funktioner, hantering av egendom ingår driftsekonomi- och investeringsanslagen för anskaffning av infrastruktur, lokaler och fast egendom med anknytning till byggandet av stadsmiljön samt överlåtelseinkomster av egendom för 2024. I verksamhetsplanen för servicehelheten för stadsmiljön har lagts till stadsstyrelsens servicebeställning för servicehelheten, vilket innehåller en riktning av budgetanslagen från stadsstyrelsens resultatenhet för egendomshantering (1602 SSN/markegendom, 1603 SSN/fastighetsegendom, 1604 SSN/infrastrukturegendom) till servicehelheten för stadsmiljösektorn. Servicehelheten för stadsmiljö ansvarar för genomförande och rapportering gällande ovannämnda helheter. I investeringsanslagen för stadens gemensamma, hantering av egendom ingår dessutom investeringsanslag för investeringar i anknytning till anskaffning av aktier och andelar, för genomförandet och rapporteringen gällande dessa svarar koncernförvaltningen.

Verksamhetsplan för servicehelheten för livskraft 2024

Beskrivning av verksamheten

Servicehelheten för livskraft förstärker staden som en konkurrenskraftig och lockande verksamhetsmiljö för företag och invånare samt leder företagstjänsterna inom stadskoncernen. Servicehelheten för livskraft leder samarbetet mellan och utvecklingen av utbildnings-, kompetens- och innovationsfunktioner omfattande hela utbildningsstigen. Därtill främjar den tillgången till kompetent arbetskraft och leder stadens sysselsättningsfrämjande funktioner.

Servicehelheten leder stadsregionens externa marknadsföring och strategiska kommunikation samt tjänster som riktar sig till turister. Därtill främjar den stadens attraktionskraft och leder storevenemangsverksamheten.

Serviceområden inom servicehelheten för livskraft:

1. Företagstjänster

- Förstärker staden som konkurrenskraftig och lockande verksamhetsmiljö för företag och invånare och leder företagstjänsterna inom stadskoncernen.
- Leder och främjar samarbetet mellan och utvecklingen av utbildnings-, kompetens- och innovationsfunktioner omfattande hela utbildningsstigen.
- Leder företagets placeringstjänster genom tomtförsäljning och lokalitetslösningar.
- Leder lovprocessen om överlåtande av gator, parker, torg och övriga allmänna områden för tillfälligt bruk för ordnande av ett publikevenemang och friluftsevenemang.
- Koordinerar stadsregionens externa marknadsföring och strategiska kommunikation samt tjänster som riktar sig till turister.
- Främjar tillgången på kompetent arbetskraft och leder stadens sysselsättningsfrämjande funktioner.
- Styr reformen av arbets- och näringstjänsterna.
- Främjar stadens attraktionskraft och storevenemangsverksamheten.

2. Spetsprojekt

Serviceområdet för spetsprojekt har som uppgift att koordinera och övervaka hur spetsprojekt i anknytning till stadens livskraft framskrider och etableras. Ansvarsområdet stöder stadens ledning i den strategiska planeringen av projekten och uppställandet av

mål och leder separat bestämda spetsprojekt. Spetsprojekten har en separat verksamhetsplan.

En mer specifik beskrivning av spetsprojektens verksamhet finns i den egna verksamhetsplanen.

3. Strategisk markanvändning, mobilitet och bostadspolitik

Serviceområdet för strategisk markanvändning, mobilitet och bostadspolitik har som uppgift att stöda stadens ledning i ledningen av strategisk markanvändning och fastighetsutveckling, sköta om stadens logistiska funktioner och utvecklandet och koordineringen av en logistisk station samt sköta om beredningen, koordinationen och styrningen av stadens bostadspolitik.

Uppgiften är att stöda strategiskt ledarskap, intressebevakning och stadsplanering genom att skapa en situationsbild utifrån forskningsdata och på det viset skapa förutsättningar för att stärka den inverkan som den forskningsdata som framtagits har. Serviceområdet har en central roll i att utveckla nya lösningar, stöda Åbos strategiska kommunikation och främja livskraft och konkurrenskraft i hela den ekonomiska regionen.

4. Grön övergång

Uppgiften för serviceområdet för grön övergång är att under borgmästarens ledning främja klimat-, energi- och miljöpolitikens styrning i stadskoncernen samt främja resurskloshet och cirkulär ekonomi i samarbete med samarbetsparter och intressentgrupper.

5. Evenemangstjänster

Serviceområdet för evenemangstjänsterna koordinerar, styr och främjar stadens evenemangsverksamhet och upplevelserik attraktionskraft enligt de strategiska temana för attraktionskraft (havet, kultur, sport och mat).

Attraktionskraften stärks genom att främja evenemang, upplevelser, tjänster och en stadskultur som aktiverar stadsbor och lockar turister samt främja kännedom, tillgänglighet, hållbarhet, internationalitet och samarbete mellan aktörer gällande dessa evenemang. Verksamhetens mål är att liva upp staden, stärka positiva bilder samt öka verksamhetens regionekonomiska effekter och turismeffekter.

6. Sysselsättningstjänsterna

Serviceområdet för sysselsättningstjänster främjar sysselsättning, hänvisning till utbildningar, tillgång till kompetent arbetskraft samt arbetsförmåga i Åbo

stad. Ansvarsområdena för sysselsättningstjänster är ett ansvarsområde för kommunförsök och främjande av arbetsförmåga. Serviceområdet styr och koordinerar samarbetet med olika intressentgrupper som anknyter till dess ansvarsområden.

En mer noggrann beskrivning av sysselsättnings-tjänsternas verksamhet finns i verksamhetsplanen.

Förändringar i omvärlden

Företagstjänster

Den ekonomiska krisen skapar utmaningar också för tillväxtprojekten. Samtidigt ser den globala tävlingen om experter till att resurser måste användas för tillväxt. Högskolorna i Åbo fortsätter växa och förser hela tiden staden och företagen med nya kompetenta arbetstagare. Internationella experter har därtill ändrat vårt områdes betydelse som en port till väst. Det ökar betydelsen av olika projekt som anknyter till tillgänglighet. Man tar hand om både stadens ekonomiska situation och företagets situation. Man strävar efter att styra särskilt byggindustrin genom krisen med hjälp av en hög investeringsgrad.

Klimatkrisen, förlusten av diversitet och överkonsumtionen av naturresurser har trots internationella avtal fortsättningsvis utvecklats i en negativ riktning. Detta trots att rena, hållbara lösningar, innovationsverksamhet och grön finansiering stärkts. Verkningarna påverkar starkt förutsättningarna för utveckling i både Åbo och hela Finland. Rysslands fortsatta krig har ändrat utvecklingsutsikterna för hela Europa och gett upphov till betydande säkerhetshot och energiutmaningar. De klimat- och energiåtgärder som redan genomförts i Åbo har ökat områdets bärkraft, vilket för sin del hjälpt att klara av krissituationen. Genomförandet av energireformen fortsatte starkt. Åbo har redan minskat utsläppen i sitt område från 1990 års nivå med 56 % och nivån är den lägsta utsläppsnivån per invånare i hela Finland. Politiska åtgärder och finansiering som riktar sig till den gröna övergången stärktes i både Europa och Finland och nya innovationer skapar fortsättningsvis möjligheter till nya hållbara lösningar.

Evenemangstjänster

För evenemangstjänsternas och upplevelsetjänsternas del är verkningarna av coronapandemin och kriget i Ukraina fortfarande synliga i verksamhetsmiljön, bl.a. i kundbeteende och företagets lönsamhet. Evenemangstjänsternas totala volym har dock återgått till den nivå som rådde innan coronakrisen.

Turismens tillväxt och ett ökat antal av särskilt internationella turister året runt samt profilering som attraktiva, lockande evenemangs- och upplevelsestäder är strategiska mål som alla städer registrerat. Tävlingen mellan städerna och områdena blir allt hårdare. Därtill har konkurrensen om konsumenternas intresse och fritid blivit

allt hårdare. På den hårda konkurrensen ska vi svara med investeringar som är riktade till rätt objekt, genom ett bättre samarbete och genom nya serviceinnovationer.

Sysselsättningstjänsterna

Arbetslösheten är konjunkturkänslig och växlar från omfattande arbetslöshet till brist på arbetskraft. Båda fenomenen förekommer samtidigt; bl.a. på grund av att befolkningen blir äldre finns det brist på kompetent arbetskraft både inom nya branscher och branscher som ständigt utvecklas, t.ex. inom den tekniska branschen och organisationer som tillhandahåller hälsovård. För att minska den bristande överensstämmelsen mellan utbud och efterfrågan behövs skraddarsydda tjänster och mångsidiga metoder, såsom utbildning, arbetssökningstjänster, personlig handledning och framför allt fungerande samarbete med arbetsgivare.

Reformen av arbets- och näringstjänsterna

Tillgången till kompetent arbetskraft är en kritisk förutsättning för företagets verksamhet och tillväxtpotentialer. Den har en direkt inverkan på företagets villighet att göra investeringar samt på hur attraktiv staden är för nuvarande investerare och nya investerare. Säkerställandet av tillgång till kompetent arbetskraft förutsätter att utbud och efterfrågan på arbetskraft möts bättre än i nuläget. Förutsättningarna för att lyckas är smidigt samarbete mellan sysselsättningstjänsterna, kompetens- och utbildningstjänster samt företagstjänster. Åbo behöver också arbetskraftsinvandring. Målet är att åboborna sysselsätts enligt sin potential på arbetsplatser med så hög produktivitet som möjligt och att stadsbornas kompetens utvecklas i och med att arbetsmarknaden och branscherna ändras. Arbetsgivarna kan lita på att experter och stöd för att hitta experter är tillgängligt både nu och i framtiden.

Förändringar och strukturella förändringar inom teknologi, arbete och förändringar i mängden arbetsför befolkning påverkar arbetsmarknadernas funktion och på det viset också sysselsättnings- och företagsservicebehoven i den närmaste framtiden. Överföringen av de lagstadgade offentliga arbetskraftstjänsterna till kommunerna samtidigt med den totala reformen av integrationslagen möjliggör en samordning av sysselsättnings-, företags- och utbildningstjänsterna till en ny effektiv helhet av livskraftstjänster. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid den ökande invandringen och vid att påskynda övergången från sektorer med överutbud till sektorer som lider av brist på arbetskraft. För att förbättra hur utbud och efterfrågan möts och påskynda sysselsättning ska företags- och arbetsgivartjänsternas roll i offentliga arbetskraftstjänster stärkas jämfört med nuläget. I fortsättningen ska också utbildningstjänsterna stöda att sysselsättningen hanteras allt effektivare.

Utvecklingsprojekt för hantering av företagskunder

Vi utvecklar Åbo stads företagstjänster så att de är allt mer kundorienterade och transparenta. Den nya verksamhetsmodellen tas i bruk stegvis fram till slutet av 2025. Målet är att skapa en serviceerfarenhet som ges på ett ställe, med vilket företag erbjuds tydligt och uppdaterat stöd för att genomföra sina initiativ. Vi vill att Åbo ska vara en attraktiv verksamhetsplats för företag också i fortsättningen. Därför ska vi känna igen våra nuvarande kunders behov och svara på dem med en smidig serviceupplevelse som bygger upp ett långvarigt förtroende till staden.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Stadens tillväxt grundar sig på livskraftiga och växande företag. Vi bygger världens bästa omvärld för nuvarande företag och nya företag. Vi betjänar dem utifrån samserviceprincipen som omfattar sysselsättnings- och tillväxttjänster, bygglov och markanvändning, utbildningstjänster samt evenemangstjänsterna med tillstånd. Förbättrandet av vår tillgänglighet kommer att kräva tid och resurser under de kommande åren. Färdigställandet av projektet för Entimmeståget och spetsen för Kuppis och Bangårdsprojektet som tätt anknuter till Entimmeståget genomförs. Utvecklingen av flygtrafiken med 1–2 nya rutter säkerställs och fartygstrafikens konkurrenskraft säkerställs på lång sikt utifrån visionen för Ferry terminal och västra Åbo. Dessa säkerställer också Slottsstadens utveckling.

Samarbete mellan företagen, högskolorna och staden utvecklas vidare. Med strategiska partnerskap och en gemensam strategi säkerställer vi tillväxt. Förankringen av internationella experter i området var vårt gemensamma mål, där vi utvecklar både samarbetet Studiestaden Åbo och serviceområdet International House Turku. Satsningar på forskning och utveckling i området ökas genom en central för artificiell intelligens, kampussamarbete, donationsprofessorer, ekosystemavtal och acceleratoren.

Grön övergång

Jämfört med andra städer i samma klass är Åbo en av de mest aktiva och mest kända städerna som gör klimatsamarbete. Åbos egna åtgärder och internationellt samarbete, samutveckling och projekt som stöder områdets gröna övergång stärks vidare med en eftersträvan att också utnyttja de möjligheter som skapats genom missionen för de 100 smarta och kolneutrala städerna i Europa, den globala missionen Urban Transitions och det nationella programmet Decarbonized Cities. Målet att vara en ledande naturstad, som bestäms i stadsstrategin, genomförs i hela stadskoncernen i starkt samarbete med områdets högskolor, företag och sammanslutningar

samt nätverk och samarbetsparter på både nationell och internationell nivå. Förutsättningarna för investeringar i klimat, natur och cirkulär ekonomi stärks genom att i omfattande grad verkställa användningen av EU:s taxonomi för Grön finansiering i servicehelheterna och koncernsamfunden.

Stadskoncernens naturåtgärder effektivieras och områdets företag och andra partners uppmuntras aktivt att delta i de gemensamma målen och åtgärderna. Förutsättningarna för klimatledarskap stärks genom att skapa och dela lägesöversikten med nya digitala lösningar. På global nivå stärks Åbos roll i den gemensamma utvecklingen och styrningen av ICLEI:s arbete för att främja klimat, cirkulär ekonomi och natur och enligt möjlighet också på organisationens högsta nivå.

Evenemangstjänster

I evenemangstjänsternas verksamhet betonas främjandet av verksamhet året runt, positiva verkningar på regionalekonomin och turismen, heltäckande kundupplevelser, synlighet i medier och användandet av den samt sektorövergripande ansvarsfullhet.

I evenemangsverksamheten genomförs processen för evenemangstjänster tillsammans med intressentgrupperna. Som en del av processen samlas ett koncept för bedömning och informationsledning. Praktiska åtgärder är bl.a. ibruktage av evenemangskalendern och åtgärder som stärker kundupplevelsen, bl.a. ibruktage av evenemangappen.

De centrala åtgärderna för att främja upplevelsernas attraktionskraft är att bygga upp en utvecklingsportfölj som grundar sig på attraktionsteman och intensifiera riktandet av extern finansiering på främjande av attraktionskraft. Genomförandet av program som byggts upp av teman kring hav, kultur, historia och gastronomi fortsätter och intensifieras. För motionens och idrottens del byggs upp evenemangstjänster och sportturism året runt. Därtill skapas ett nätverk av upplevelse- och tilläggstjänster som grundar sig på sport och motion. Verksamhetsprogrammet som man tillsammans sammanställt sätts igång. UNESCO:s program Creative City of Gastronomy (på vissa villkor) startas. Spetsen för storevenemang under ett livligt evenemangsår är Tall Ships Races 2024 i juli.

Reformen av arbets- och näringstjänsterna

Målet med reformen av arbets- och näringstjänsterna är att samordna sysselsättnings-, företags- och utbildningstjänsterna på ett sätt som förbättrar tillgången till kompetent arbetskraft och matchandet av efterfrågan och utbud. Därtill är reformens uppgift att kontrollerat överföra de i lagen stadgade sysselsättningstjänsterna som

1.1.2025 kommer att överföras på kommunernas organiseringsansvar. Dessa tjänsters kostnadseffektivitet och effektivitet ska ökas.

Utvecklingsprojekt för hantering av företagskunder

En verksamhetsmodell för hantering av företagskunder och ärenden tas i bruk på stadsnivå. Den första versionen och en systemlösning som stöder denna är klar 2024.

Personalen

Personalstrategin är ett av stadens strategiska styrdokument som styr genomförandet av hela stadens strategi och vision. Stadsfullmäktige godkände 11.4.2022 personalstrategin för 2022–2025. Visionen för personalstrategin är: Åbo är en attraktiv arbetsgivare. Enligt personalstrategin genomförs visionen via tre insatsområden (arbetet ökar välbefinnandet, kompetens och förnyelse samt bättre ledarskap). Då omvärlden ändras fokuserar man särskilt i den närmaste framtiden på att varje basuppgift är tydlig och meningsfull, målinriktningen bevaras i förändringen och ledningen upplevs rättvis.

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

Tema: Den hållbara tillväxtens Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
55	Vi utarbetar en vision för utvecklingen av det Maritima Åbo med särskild fokus på västra Åbo. I generalplaneringen beaktar vi de nya målen för att förbättra boendetrivseln och öka boendet i de västra områdena samt områdenas havsnära karaktär.	Havscentrets sektorsövergripande utvecklingsverksamhet fortsätter enligt planen och allt bättre maritima upplevelser och tjänster möjliggörs i centrum.

Tema: Turism och tillgänglighet – Evenemangstaden Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
73	Vårt mål är att intressanta, starka evenemang inom kultur, sport och vetenskap ska erbjudas året runt.	Vi skapar en evenemangsstrategi tillsammans med ett omfattande samarbetsnätverk och bestämmer hur evenemangsverksamheten ska utvärderas och hur modellen för informationsledning ska se ut. Evenemang som stärker turism året runt främjas tillsammans med nyckelaktörer. Den uppdaterade evenemangskalendern piloteras. Spetsevenemang för 2024 är Tall Ships Races som ordnas i juli.
74	Åbo satsar kraftigt på att utveckla turismen och lockar aktörerna i branschen till samarbete för att lyckas med detta. Flygplatsens och hamnfunktionernas konkurrenskraft ska främjas. Ett av de centrala målen för näringspolitiken är att öka den internationella turismen.	Enligt Visit Turku Archipelago Oy:s strategi genomförs marknadsföring såväl nationellt som internationellt, utövas incoming-verksamhet enligt partnerskapsmodellen och utarbetas en digital plattform för aktörer inom turismen.

Mål för ekonomin

Driftsekonomin och investeringarnas anslag och inkomstposter, €, 1 000 €

Ssn, Servicehelheten för livskraft totalt

Driftsekonomidelen	Bokslut 2022*	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetens intäkter	5 147	5 896	4 900
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader	38 438	38 586	40 050
VERKSAMHETS BIDRAG	-33 336	-32 690	-35 150
Ändring-%		-1,9%	7,5 %

*Siffrorna i kolumnen Bokslut 2022 utgörs av bokslutssiffrorna för servicehelheten för sysselsättning.

Ssn, livskraft

Driftsekonomidelen	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetens intäkter		121	700
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader		17 691	22 237
VERKSAMHETS BIDRAG		-17 570	-21 537
Ändring-%			22,6 %

Sysselsättningstjänsterna

Driftsekonomidelen	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetens intäkter	5 147	5 775	4 200
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader	38 483	20 895	17 813
VERKSAMHETS BIDRAG	-33 336	-15 120	- 13 613
Ändring-%		-54,6 %	-10,0 %

Verksamhetsplan för sysselsättningstjänsterna 2024

Beskrivning av verksamheten

Verksamheten inom servicehelheten för sysselsättning byggs upp kring arbete; dess uppgift är att främja stadens livskraft samt välfärd och aktivitet med hjälp av tjänster och åtgärder som stöder sysselsättning. Målet är också att stävja kostnaderna som arbetslöshet förorsakar samhället. Inom servicehelheten verkar serviceområdena för främjande av sysselsättning och främjande av arbetsförmågan. Työpistes verksamhetsställen finns på följande adresser: Universitetsgatan 27, Pansiovägen 56, Storheikkiläsvägen 6 och Kanslersvägen 19. Dessutom har verksamheten integrerats till arbetsplatserna, och kunderna har tillgång till elektroniska tjänster.

Inom området för främjande av sysselsättning tillhandahåller vi handledning och betjäning i anslutning till karriärplanering, arbetsökning, sysselsättning, arbetsförmedling och placering i utbildning. Ohjaamo betjänar unga som behöver råd och stöd. Kommunförsöket med sysselsättning och senare TE-2025-reformen har medfört staden lagstadgade uppgifter i anslutning till den offentliga arbetskrafttjänsten.

Tjänsterna som ingår i serviceområdet för främjande av arbetsförmågan stöder dem som befinner sig i ett utmanande arbetsmarknadsläge och erbjuder arbetsplatser med låg tröskel och coachingstigar till arbetsmarknaden. Arbetet med kontaktytor till Egentliga Finlands välfärdsområde har påbörjats så att kundens rehabiliteringsstig bildar en enhetlig process mellan tjänstetillhandahållande organisationer. Den sektorsövergripande sysselsättningsfrämjande tjänsten, TYP, samarbetsmodellen, betjänar såsom föreskrivs i lagen personer som möter flera hinder för sysselsättning och som är kunder hos olika myndigheter.

Som underleverantör tillhandahåller Työpieste inom området för främjande av arbetsförmågan tjänster för företag och Åbo stad. Våra tjänster för staden omfattar bland annat programutveckling och digitalisering av arkiv, inredningsplanering, återvinning av möbler i enlighet med Åbo stads anvisningar för hantering och registrering av möbler samt kort- och långtidsförvaring av möbler. Med hjälp av det förnyade återvinningssystemet Tavarat kiertoont genomför vi ett bokningssystem för cyklar och bussar som kan utnyttjas av daghem och skolor. I enlighet med den reviderade avfallslagstiftningen effektiviserar textiltåtervinningssamarbetet med Sydvästra Finlands Avfallsservice återvinningen av textilavfall i enlighet med skyldigheten att samla in avfall separat.

Työpistes verksamhet har ett brett nätverk inuti staden och samarbetet med olika myndigheter är tätt. Till exempel FPA, AN-byrån, NTM-centralen, regionala myndigheter, företag, organisationer, utbildningsorganisationer och flera projekt och aktörer är Työpistes partner.

Förändringar i omvärlden

Sysselsättningstjänsterna är en del av servicehelheten för livskraft från och med 1.7.2023.

Arbetslösheten är konjunkturkänslig och växlar från omfattande arbetslöshet till brist på arbetskraft. Båda fenomenen förekommer samtidigt; bl.a. på grund av att befolkningen blir äldre finns det brist på kompetent arbetskraft både inom nya och utvecklande branscher, t.ex. inom den tekniska branschen och organisationer som tillhandahåller hälsovård. Under coronatiden har anställda flyttats över till sysselsättande branscher, t.ex. från turism och restaurangbranschen till andra uppgifter. Av detta följer rekryteringsproblem till arbetsuppgifter inom branschen. För att minska den bristande överensstämmelsen mellan utbud och efterfrågan behövs skraddarsyddas tjänster och mångsidiga metoder, såsom utbildning, arbetssökningstjänster, personlig handledning och framför allt fungerande samarbete med arbetsgivare.

Målet med TE-2025-reformen är en servicestruktur som stöder de anställdas snabba sysselsättning och ökar arbets- och näringstjänsternas produktivitet, tillgänglighet, genomslagskraft och mångsidighet. Då en och samma anordnare svarar för sysselsättningstjänsterna, kommunens utbildningstjänster och näringstjänsterna stöder tjänsterna snabbare sysselsättningsmålet och behoven hos områdets näringsliv. Överföringen av TE-tjänsterna till kommunerna för tjänsterna närmare kunderna, såväl arbetssökande som arbetsgivare. Kommunerna och områdena har goda utgångspunkter för att erbjuda kunderna riktade tjänster som lämpar sig för de lokala arbetsmarknadernas behov, vilket leder till att man har möjlighet att beakta lokala situationer såväl när det gäller sysselsättningstjänsterna som lösningar gällande arbetskraftsbrist.

Strategiska tyngdpunkter

Målet är en nöjd kund

Sysselsättningstjänsternas kunder är privatkunder samt företag och arbetsgivare i regionen. Förutom möjliggörandet av personlig växelverkan utvecklar vi våra e-tjänster. Kunden får de tjänster som hen behöver i rätt tid och utan dröjsmål. Vi betjänar våra kunder på ett vänligt och professionellt sätt. Vår coaching är målinriktad och utgår

från kundens situation och behov. Det är viktigt att sysselsättningen sker snabbt, men vi anser det också viktigt att unga i behov av stöd, invånare med annat modersmål och långtidsarbetslösa kan ta sig in i arbetslivet. Kontinuerligt lärande av kunskaper och färdigheter förknippade med arbetslivets behov samt hänvisning till utbildning och rehabiliterande tjänster är en central del av handledningstjänsterna. Vi bygger aktivt upp företags-samarbetet. Vid ändringen av servicestrukturen ökar och effektiviserar vi kommunikationen och marknadsföringen av stadens tjänster. Samarbetet med stadens aktörer och enheter är viktigt, t.ex. projektet för sysselsättning med hjälp av upphandlingar ökar företagssamarbetet och arbetslösa personers sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden.

För att hjälpa personer som befinner sig i ett svårt arbetsmarknadsläge, dvs. unga, invandrare och långtidsarbetslösa, behöver vi förutom företagssamarbete även samarbete med välfärdsområdet, FPA, AN-byrån, NTM-centralen o.d. myndigheter samt aktörer inom tredje sektorn. Samarbetet med organisationer fungerar; föreningar sysselsätter och delaktiggör arbetslösa. Sysselsättning i arbetsuppgifter med låg tröskel är en möjlighet för många arbetslösa att få en första arbetsplats och arbetserfarenhet som med tanke på fortsatt sysselsättning är viktigt, eller en möjlighet för personer som under en längre tid befunnit sig utanför arbetsmarknaden att återvända till arbetslivet.

Förändringar i arbetslivet

Vi beaktar också ändringarna i arbetslivet i de stödda sysselsättningstjänsterna och strävar efter att underlätta tillgången till arbetskraft t.ex. inom IT-branschen och servicebranscherna. Arbetsverksamhetens produktion kan också betjäna hela staden genom att producera lämpliga tjänster som staden behöver. Kompetensutvecklingen är ett centralt sätt att främja sysselsättningen. Samarbete med utbildningsorganisationer behövs. Kunskaperna kan förbättras på arbetsplatser och man kan till exempel utnyttja möjligheterna med läroavtal. Kartläggning och identifiering av kompetens under subventionerade arbetsperioder bidrar till anpassningen av arbetsuppgifter och bedömningen av utbildningsbehov.

Arbetslöshet förorsakar kostnader för samhället och staden. En minskning av arbetslösheten och utgifterna för arbetsmarknadsstödet har en positiv inverkan på stadens ekonomi. Sysselsättningstjänsterna bistår stadens enheter i rekryteringar för vilka det är möjligt att få statlig lönesubvention.

Mål för ekonomin

Driftsekonomin och investeringarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Sysselsättningstjänsterna

Driftsekonomidelen	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter	5 147	5 775	4 200
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader	38 483	20 895	17 813
VERKSAMHETS BIDRAG	-33 336	-15 120	-13 613
Ändring-%		-54,6 %	-10,0 %

Verksamhetsplan för servicehelheten för fostran och undervisning 2024

Nämnden för fostran och undervisning

Beskrivning av verksamheten

Servicehelheten för fostran och undervisning har som mål att genomföra fostrings- och undervisningstjänster av hög nivå och god kvalitet i enlighet med strategin och borgmästarprogrammet som godkänts av stadsfullmäktige. Till grund för högklassig fostran ligger personalen vars kompetens förstärks och det riktas resurser till utvecklingen av personalens kompetens.

Småbarnspedagogik ordnas i stadens egna daghem, i familjedagvård och som öppen småbarnspedagogisk verksamhet. Privat småbarnspedagogik som styrs och övervakas av staden skaffas i huvudsak med serviceedel. De privata serviceproducenterna producerar daghemsvård, gruppfamiljedagvård, familjedagvård samt lekverksamhet. Förskoleundervisning ordnas i daghem och skolor. Förskoleundervisning ordnas också genom köpta tjänster från privata serviceproducenter.

Grundläggande utbildning ordnas för läropliktiga i enlighet med lagen om grundläggande utbildning och läroplanen. I Åbo stad ordnas specialklassverksamhet bland annat i språk, matematik, idrott, musik och bildkonst.

Vid ordnandet av den grundläggande utbildningen har det varit viktigt att följa principen om närskola som kommer till uttryck bland annat i placeringen av nya skolbyggnader i bostadsområden. Detta minskar avsevärt antalet skolskjutsar och påverkar för sin del välbefinnandet hos barn och unga.

Gymnasieutbildning ordnas i enlighet med gymnasielagen och läroplanen. Åbo stad erbjuder gymnasieutbildning på finska i fem dagsgymnasier samt i Åbo kvällsgymnasium, gymnasieutbildning på svenska ges i Katedralskolan i Åbo och engelskspråkig utbildning i Internationella skolan i Åbo. De Åbogymnasier som har en särskild utbildningsuppgift är Kerttulin lukio (idrottslinjen och ICT-linjen), Puolalanmäen lukio (musiklinjen), Turun klassillinen lukio (linjen för framställningskonst) och Turun Suomalainen Yhteiskoulu (linjen för sjöfartsstudier och linjen för naturvetenskaper) samt Turun Normaalkoulu (IB-linjen).

Yrkesutbildningen (Åbo yrkesinstitut) erbjuder utbildning som leder till yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen och specialyrkesexamen samt delar av dem och övrig utbildning på finska. På svenska erbjuds två grundexamensutbildningar. Åbo yrkesinstitut har beviljats tillstånd att ordna också en engelskspråkig grundexamen inom restaurang- och cateringbranschen samt en examen inom rengöringsbranschen. Dessutom erbjuder yrkesutbildningen utbildning som handleder för

examensutbildning, grundläggande utbildning för vuxna och fängelseundervisning. I samarbete med Axxell genomförs närvårdutbildning på svenska och tillsammans med idrottsinstitutet Vierumäki Oy motionsrådgivarutbildning. Serviceområdet ingår också flest läroavtal i regionen.

I enlighet med lagen om fritt bildningsarbete ges undervisning på finska och andra språk vid Åbo finska arbetarinstitut och undervisning på svenska ges vid Åbo svenska arbetarinstitut.

I Åbo finns även andra utbildningsanordnare som erbjuder grundläggande utbildning eller undervisning på andra stadiet och för sin del stöder stadens utbildningsuppgift. Samarbetet med Åbohögskolorna är tätt.

Förändringar i omvärlden

Verksamheten finansieras med stadens egna medel och statsandelar. Förutom tillräckligheten och allokeringen av resurser innebär också segregationen av stadsdelarna och förändringarna i befolkningsstrukturen utmaningar när det gäller att ordna fostrings- och undervisningstjänster. Dessutom ökar antalet invånare med ca 1 500 årligen. Detta ökar efterfrågan på fostrings- och undervisningstjänster i och med att antalet elever och studerande ökar såväl inom den grundläggande utbildningen som på andra stadiet. Efterfrågan på yrkesutbildningen påverkas av sysselsättningsläget och Åbo stads deltagande i kommunförsöket med sysselsättning.

I Åbo har man utarbetat en Kompetensvision där man riktar blicken mot 2040: Vilken kompetens behövs i framtiden? Åbo är den första staden i Finland som överväger utvecklingen av kompetensen i denna omfattning. Utifrån visionen har utarbetats ett av stadens spetsprojekt - Spetsprojektet för kompetens - och genomförandet av spetsprojektet ingår i borgmästarprogrammet. Åbo inledde Spetsprojektet för kompetens, eftersom staden vill stärka kompetensen i regionen, utnyttja den befintliga kompetenspotentialen fullt ut samt samtidigt förbättra stadens förmåga att reagera på arbetsmarknadens och näringslivets behov. Som en del av spetsprojektet inleddes 2023 beredningen och arbetet med landets bästa studiestig i enlighet med borgmästarprogrammet. Detta arbete utförs både på servicehelhetsnivå och inom serviceområdena, och i regel kommer all utveckling av utbildningen och undervisningen under 2023–2025 att kopplas till det. Som en del av spetsprojektet för Kompetens och Landets bästa studiestig skapas en engelskspråkig studiestig i Åbo, både stödstrategin och den mångkulturella undervisningen kopplas ihop med hela

studiestigen, arbetet med läskunnighetsstrategin inleds och studerandenas grundläggande färdigheter stärks.

Hur samarbetet med Varha ska organiseras pågår fortfarande och till exempel rutinerna för dataöverföring behöver utvecklas ytterligare. Förhoppningen är att verksamheten för familjecentraler ska kunna inledas fullt ut och att stödprocesserna för barn, unga och barnfamiljer samt aktörernas ansvar förtydligas.

Läroanstalter och daghem renoveras i stor utsträckning. Renoveringar med eventuella lösningar för ersättande lokaler har en kostnadshöjande effekt på servicehelheten. Under läsåren 2023–2024 och 2024–2025 är det många skolor och daghem som är tvungna att verka i ersättande lokaler. En del av de skol- och daghemsprojekt som är i byggskedet kommer att slutföras under 2024. Bristen på fungerande lokaler och det ständiga reparationsbehovet påverkar smidigheten i vardagen inom hela sektorn från småbarnspedagogiken till andra stadiet. Projektplaneringen av det nya Taito-campuset framskrider som en del av utvecklingsprojektet för Kuppis spets. Planeringen av campusets verksamhetsmiljö görs i samarbete med utbildningsenheterna och de gemensamma tjänsterna.

Servicehelheten för fostran och undervisning samt särskilt yrkesutbildningen samarbetar tätt kring utbildnings- och lärmiljöer med regionens företag och högskolor. För att kunna genomföra utbildningen som behövs till fullo ska de anslag som anvisats för utbildningen i fråga riktas till servicehelheten för fostran och undervisning.

Inom småbarnspedagogiken råder en stor brist på lärare som gör det svårt att fullgöra den grundläggande uppgiften. Detta är ett riksomfattande problem.

Internationalism beaktas inom hela servicehelheten: språkrikedomen inom småbarnspedagogiken ökas, utvidgningen av den internationella skolan inleds, Åbo har utarbetat ett nytt utvidgat språkprogram för den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen. Undervisningen i A1-språk (engelska, tyska, franska, ryska, svenska) inleds redan i årskurs 1 i den grundläggande utbildningen. Åbo yrkesinstitut har beviljats tillstånd att ordna två yrkesexamina på engelska, vilket gör det möjligt att bättre tillgodose utbildningsbehovet för befolkningen med annat modersmål. Nya engelskspråkiga tillstånd för anordnande av examina söks och möjligheten till en nationell studentexamen på engelska främjas tillsammans med andra stora städer. Även antalet elever och studerande med något annat språk än finska eller svenska som modersmål ökar fortfarande.

Utvidgningen av den digitala undervisningen kräver fortfarande nya investeringar i nya typer av lokaler, utrustningar och utbildning för lärare. Likaså utvecklar man datasystemen för fostran och undervisning intensivt tillsammans med andra stora städer och Åbo deltar i DigiOne-

och eVaka-projekten. År 2024 ingår Evaka-projektet i den normala verksamheten, inom DigiOne-projektet pågår beredningen av ett pilotförsök med och ibruktagande av utbildningen i den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen. Målet är att båda ska tas i bruk 2024.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Övergången av stadens ledningssystem till modellen ”Borgmästarnas Åbo” år 2021 har påverkat utvecklingsplanen och tyngdpunkterna inom servicehelheten för fostran och undervisning. De strategiska målen har nu anknytits till riktlinjerna i Borgmästarprogrammet. På samma sätt innehåller stadsstrategin som godkändes i början av 2022 mål för fostran och undervisning. Målet är att staden allt kraftigare övergår till en allt mer människo- och fenomencentrerad utveckling och produktion av tjänster. År 2022 inleddes utvecklandet av helheten av ungdomstjänster och år 2023 inleddes en horisontell servicehelhet för barn och unga. Åtgärderna och målen för servicehelheten för fostran och undervisning är kopplade till denna förvaltningsövergripande helhet Serviceområdena beaktar också förvaltningsövergripande och samverkande utveckling i sina egna serviceplaner och i planeringen av verksamheten.

Tyngdpunkten i utvecklingen av servicehelheten för fostran och undervisning ligger fortfarande på välfärden och dess främjande hos såväl barn och unga som hos undervisnings- och handledningspersonalen inom alla serviceområden.

De tre huvudmålen i spetsprojektet för kompetens är förstärkande av nya innovations- och kompetenshelheter, förstärkande av Åbos livskraft och bemötande av kompetensbehoven i arbetslivet samt förstärkande och utvecklande av kontinuerligt lärande. Målet är att utveckla Åbo som studie- och högskolestad med nationell och internationell dragningskraft och kvarhållningskraft. En del av spetsprojektets mål är förebyggande av segregationen i enlighet med borgmästarprogrammet. Detta försöker man uppnå genom att i stadens beslutsfattande etablera färdplanen för att minska segregationen och det åtgärdsprogram som färdigställdes 2023 inom projektet Minskande av skolsegregationen i Åbo. I anslutning till minskandet av segregation utvärderas dessutom effekterna av den nuvarande finansieringen för positiv diskrimination tillsammans med andra större städer.

Den egna personalens välfärd, pedagogiska kunnande, beredskap för användning av informations- och kommunikationsteknik samt kontakter till arbetslivet stärks inom alla serviceområden. Därtill ges personalen stöd för att på eget initiativ utöka sitt kunnande. Samtidigt utvecklar man lärmiljöerna genom att ta i beaktande de förnyelser

som digitaliseringen för med sig i undervisningen och småbarnspedagogiken samt de ändringar och utvecklingsbehov i verksamhetskulturen som lyfts fram i läroplanen. Dessutom bedriver man tätt utvecklingssamarbete med olika intressentgrupper på lokal, riksomfattande och internationell nivå.

Inom alla serviceområden är målet att erbjuda studerande med främmande språk tillräckligt med rätta möjligheter att studera finska och svenska, något som i sin tur stöder integrationen av invandrare i det finländska samhället. Som stöd för undervisningen utvecklas olika handlednings- och stödtjänster för att möjliggöra inläring och integration.

Servicehelheten för fostran och undervisning stärker internationalismen och den kulturella mångfalden både bland barnen, de unga och den egna personalen genom att tillhandahålla ett så brett språkval som möjligt i sina läroanstalter, öka utbudet av språkbad och språkberikad undervisning och fostran och stöda skolornas globala fostran.

Alla serviceområden fokuserar på att minska ensamhet, förebygga mobbning och öka barnens och de ungas delaktighet. Eftersom småbarnspedagogiken och skolan inte ensamma klarar av att möta stödbehoven hos alla barn, ungdomar och deras familjer, görs samarbetet med välfärdsområdet och den tredje sektorn ännu tätare än tidigare. Samtidigt utnyttjas information från olika datalager. Målet är att utveckla tjänsterna områdesvis så att det stöd som behövs finns lätt tillgängligt.

Samarbetet med hemmen är en del av basarbetet såväl inom småbarnspedagogiken som på alla skolnivåer och det främjas på alla möjliga sätt.

Det finns ett särskilt behov av teknikexperter i regionen, och en av de strategiska tyngdpunkterna är STEAM-Turku-verksamheten på alla utbildningsnivåer för att öka barns och ungas intresse för naturvetenskap och matematik. STEAMTurku-åtgärderna kommer att förankras och vidareutvecklas i samarbete med universitet och företag i regionen under 2024. Från och med början av 2025 ska verksamheten vara en del av den grundläggande verksamheten.

Åbo är en global föregångare inom klimatpolitiken. Verksamhetsplanen för hållbar energi och klimat (sfm 11.6.2018 § 142) styr stadskoncernens åtgärder för stävande av och förberedelse inför klimatförändringen. Servicehelheten för fostran och undervisning genomför klimatplanens mål i sin verksamhet och ger färdigheter till en hållbar livsstil och koldioxidnsål ekonomi. För att stärka klimat- och hållbarhetsfostran i vardagen utvecklas skolornas verksamhetskultur och lärmiljöer och eleverna involveras i detta. Detta stöds av den grundläggande utbildningens, gymnasieutbildningens och Åbo yrkesinstituts färdplaner och handlingsplaner för klimat- och hållbarhetsfostran som gjorts upp i pågående utvecklingsprojekt 2023–2024. Dessa mål kommer att i allt större utsträckning beaktas i undervisningen och användningen av olika lärmiljöer samt i planeringen av nya byggnader och reparationer av gamla byggnader.

Dessutom har servicehelheten för fostran och undervisning förbundit sig att genomföra Agenda 2030 och det samhälleliga åtagandet 2050.

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

Tema: Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
23	Specialklassverksamheten inom den grundläggande utbildningen utvidgas. Utbudet av språkinriktad småbarnspedagogik utökas.	Uppföljning av genomförande och effektivitet och effektivitet.
24	Möjligheterna till kompletterande utbildning hos personalen inom småbarnspedagogiken utreds.	Personalen inom småbarnspedagogiken uppmuntras att delta i fortbildning.
25	Åbo är Finlands bästa utbildare på andra stadiet. Varje ung person avlägger examen åtminstone på andra stadiet. Det utreds möjligheten att utvidga gymnasieutbildningen för att så många Åboudommar som möjligt ska ha möjlighet till gymnasiestudier.	Planeringen av Taitocampuset pågår. Regelbunden standardenkät två gånger om året till skolor angående elever som orsakar oro. Utökande av antalet nybörjarplatser i gymnasieutbildningen med 100 platser, gränsen för eftersträvat medeltal 7,6. Uppföljning av genomströmningen på andra stadiet.
26	Vi arbetar utan kompromisser för en trygg skolgång genom att bland annat förebygga mobbning och våld i skolan.	Uppföljning av skolvisa planer. Vi planerar och inleder nya och nödvändiga verksamhetsmodeller.
27	Vi förstärker stödet för elevernas inläring och elevvården. Vi sköter finansieringen av s.k. positiv diskriminering i syfte att eftersträva språkfärdigheter som ger alla elever möjlighet	Stödet för inläring och studerandevården förstärks genom mångprofessionellt samarbete och utbildning. Vi fortsätter med att genomföra de åtgärder som finansieras med anslag för positiv särbehandling.

Nr	Mål	Budget 2024
	till fortsatta studier. Vi förstärker också föräldrarnas och elevernas delaktighet i utbildningsstigen.	

Budgetklausuler

Organ	Budgetklausul
Nämnden för fostran och undervisning	Åboborna som befinner sig i början av sitt liv är centrala för det nya Åbo. Att förstå och beakta behoven hos barn och unga är allt viktigare för oss och därför förnyar vi våra tjänster. Arbetet med att förnya verksamhetsmodellerna och ledningen av tjänsterna för barn och unga slutförs under 2024. På så sätt blir de vardagliga behoven i staden allt bättre hörda. Under 2024 utvärderar vi hur modellen för samverkande ledning gällande barn och unga fungerar och drar upp riktlinjer för att förnya verksamhetsmodellen, strukturerna och ledningssystemet för tjänsterna för barn och unga.
Nämnden för fostran och undervisning	Vi utvecklar förvaltningen av lokalerna inom fostran och undervisning för att säkerställa en effektiv användning av lokalerna.
Nämnden för fostran och undervisning	När vi planerar enheter med både svensk- och finskspråkiga grupper ser vi till att båda språkgrupperna är jämt representerade i planeringen.
Nämnden för fostran och undervisning	Effekterna av segregationen minskas genom att flerspråkiga barns kunskaper i finska stärks inom småbarnspedagogiken. Vi stärker språkkunskaperna i finska hos flerspråkiga barn inom småbarnspedagogiken genom att öka språkmedvetenheten hos personalen inom småbarnspedagogiken och personalens kunskaper i finska genom utbildning och handledning.

Ändringar i utgifterna och inkomsterna i borgmästarens budgetberedning

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Nämnden för fostran och undervisning	Ökade personalkostnader på grund av ökat elevantal (utgiftsökning)	1 000 000
Nämnden för fostran och undervisning	Ökning av utgifterna för servicesedlar på grund av högre priser och ökad användning, situationen bedöms på nytt efter stadens egen granskning av användningsgraden under 2024 (utgiftsökning)	2 000 000
Nämnden för fostran och undervisning	Höjning av understödet till producenterna av morgon- och eftermiddagsverksamhet inom den grundläggande utbildningen (utgiftsökning)	140 000
Nämnden för fostran och undervisning	Kostnadseffekten av justeringspotterna för 2023 på lönerna 2024 (utgiftsökning)	4 080 000
Nämnden för fostran och undervisning	Fördelningen av intäkterna från Taitaja-tävlingen på basis av kostnaderna (inkomstminskning)	-2 000 000
Nämnden för fostran och undervisning	Förändring av nivån på interna poster (utgiftsökning)	6 400 000

Åtgärder i anpassningsprogrammet

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Nämnden för fostran och undervisning	Personalen; Ökning av antalet arbetsdagar (utgiftsminskning)	-200 000
Nämnden för fostran och undervisning	Fastställande av mål för enhetskostnaderna för fostran och undervisning till den jämförelsevis lägsta kostnaden (utgiftsminskning)	-1 000 000

Andra förändringar i ekonomin

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Nämnden för fostran och undervisning	Granskning av upphandlingskraven och behovsprövning (utgiftsminskning)	-1 000 000
Nämnden för fostran och undervisning	Justering av kostnadsnivån (utgiftsminskning)	-1 000 000
Nämnden för fostran och undervisning	Minskning av arbetsgivaravgifterna, sjukförsäkringsavgiften och arbetslöshetsförsäkringspremien (utgiftsminskning)	-2 420 000

Mål för ekonomin

Driftsekonomin och investeringarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Nämnden för fostran och undervisning

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter	24 878	23 290	22 339
Tillverkning för eget bruk	23		
Verksamhetskostnader	365 362	369 534	397 615
VERKSAMHETS BIDRAG	-340 461	-346 244	-375 276
Ändring-%		1,7 %	8,4 %

Investeringsdelen bindande nivå brutto	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Investeringskostnader	2 120	5 080	5 880
Finansieringsandelar			
Överlåtelseinkomster			
NETTO	-2 120	-5 080	-5 880
Ändring-%		139,6%	15,7%

Verksamhetsplan för servicehelheten för kultur 2024

Kultur- och ungdomsnämnden

Beskrivning av verksamheten

Servicehelheten för kultur främjar Åbo stads livskraft, attraktionskraft och välfärd i enlighet med stadens strategi, borgmästarprogrammet samt lagar och förordningar. I servicehelheten för kultur ingår bibliotekstjänster, museitjänster och Åbo filharmoniska orkester (TFO). Helheten planeras i samarbete med Åbo stadsteater och Konstens hus. Till uppgifterna hör också att bevilja bidrag till aktörer inom det fria konst- och kulturfältet och att främja verksamhetsförutsättningarna för professionella konstnärer.

Uppgiftsområdet för det organ som ansvarar för kultur har fastställts i lagen om kommunernas kulturverksamhet (166/2019), lagen om allmänna bibliotek (1490/2016), museilagen (314/2020), lagen om främjande av scenkonst (1082/2020) och lagen om grundläggande konstundervisning (633/98).

Lagen om kommunernas kulturverksamhet trädde i kraft 2019. Enligt lagen ska kommunen främja bland annat likvärdig tillgång till och mångsidigt bruk av kultur och konst; skapa förutsättningar för professionellt konstnärligt arbete och professionell konstnärlig verksamhet; främja utövande av kultur och konst samt erbjuda möjligheter till målinriktad konst- och kulturfostran; främja bevarande av kulturarvet; främja kultur och konst som en del av invånarnas välfärd och hälsa samt främja kulturell samverkan och internationell verksamhet.

Lagen om allmänna bibliotek (1492/2016) trädde i kraft 2017. I lagen fastställs det allmänna bibliotekets uppgifter enligt följande: erbjuda tillgång till material, information och kulturellt innehåll; tillhandahålla en mångsidig och tidsenlig samling; främja läsning och litteratur; tillhandahålla informationstjänster, handledning och stöd vid inhämtning och användning av information och för att främja en mångsidig läskunnighet; erbjuda lokaler för lärande, fritidsintressen, arbete och medborgarverksamhet; främja en samhällelig och kulturell dialog. De allmänna biblioteken tillhandahåller avgiftsfria bas- och närtjänster.

Åbo stads bibliotekstjänster koordinerar samarbetet mellan Vaski-biblioteken. Dessutom fungerar det som ett regionalt utvecklingsbibliotek i Sydvästra Finland med separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet.

I museilagen (314/2019) har museiverksamhetens mål beskrivits som upprätthållande och stärkande av befolkningens förståelse för sin kultur, historia och miljö. Museerna ska ta till vara och bevara kultur- och naturarvet

samt konsten genom att ta till vara och bevara materiellt och visuellt kulturarv för de kommande generationerna, idka undersökning, undervisning och informationsförmedling i samband med det samt ordna utställnings- och publikationsverksamhet.

Museitjänsterna genomför den i lagen bestämda uppgiften genom samlingsarbete, forskning, museipedagogik och samt genom utställnings- och publikationsverksamhet. Museitjänsterna fungerar också som ett regionalt ansvarsmuseum.

I lagen om främjande av scenkonst (1082/2020) avses med scenkonst teaterkonst, cirkuskonst, danskonst, musik och andra konstnärliga liveframträdanden vid en viss tidpunkt inför publik. Syftet med lagen är att främja högklassig och professionell scenkonst; befolkningens jämlika möjligheter till bildning och välbefinnande, samhörighet och delaktighet.

Åbo filharmoniska orkesters huvuduppgift är att värna om och främja musikkulturen och ordna offentliga konserter.

Åbo Stadsteater Abs uppgift är att producera, utveckla och främja scenkonst samt producera teaterföreställningar. Kultur- och ungdomsnämnden har ingått ett tills vidare gällande avtal med Åbo Stadsteater Ab. I avtalet bestäms målen för bolagets teatertjänster och storleken på det bidrag som staden anvisat och som fastställs årligen.

Konstens hus i Åbo Ab är en attraktiv mötesplats där olika konstgrenar möts och där man kan producera och upprätthålla ett mångsidigt kulturutbud som beaktar en bred målgrupp. Bolaget samarbetar med kulturaktörer, företag inom den kreativa ekonomin, kommersiella företag och högskolor och ser till aktivt att kulturverksamheten upprätthålls och utvecklas i Åbo. Konstens hus i Åbo Ab har ingått ett bidragsavtal med stadsstyrelsen.

Servicehelheten för kultur koordinerar också upprätthållandet av verksamhetsförutsättningarna på det fria fältet, godkännandeprocessen för läroplanerna för den grundläggande konstundervisningen, biståndsverksamheten på det fria fältet, spetsprojektet för kultur, åtgärder för kulturell välfärd och deltar i verksamheten inom Åbomodellen för hobbyverksamheten.

Förändringar i omvärlden

Under 2023 har Åbo skapat sin nationella och internationella kommunikation där ett av de strategiska spetsmålen är kulturen. Borgmästarprogrammet för 2021 och beslutet om spetsprojektet för kultur indikerar redan nu att

staden i framtiden vill skilja sig genom kulturen. Utvecklingen har påskyndats av stora investeringsbeslut, såsom verksamheten för Konstens hus som inleddes 2021, beslutet att bygga Musikhuset Fuga i augusti 2023, beslutet om arkitektävlingen för Museet för historia och framtid i juni 2023 samt utvecklingen av konststadsdelen Kulturstranden och Slottsudden. Även Åbo stads 800-årsjubileum 2029 kommer att påverka kulturverksamheten redan under det kommande året.

Stadens strategiska beslut kommer också att ha en betydande inverkan på ledningen och organiseringen av servicehelheten för kultur inom den närmaste framtiden.

I övrigt påverkas tjänsterna av förändringar i den offentliga ekonomin, stigande kostnader och välfärdsområdets ekonomiska konsekvenser för den kommunala ekonomin och därmed för kulturtjänsternas ekonomiska verksamhetsförutsättningar redan år 2024. Efter välfärdsområdesreformen har kontaktytorna och de nya verksamhets-sätten ännu inte blivit strukturerade fullt ut.

Coronapandemin satte sin prägel på både konstnärernas utkomst och kundbeteendet. År 2023 kan man se en betydande återhämtning i antalet deltagare, men särskilt när det gäller den äldre befolkningen har förändringen i användningen av tjänster delvis blivit bestående. Situationen har i viss mån kompenseras med digitala tjänster.

I det nya regeringsprogrammet har man identifierat sysselsättnings- och tillväxtpotentialen inom de kreativa branscherna, vilket innebär att regeringen kommer att utarbeta en kulturpolitisk redogörelse och en tvärspektoriell tillväxtstrategi för de kreativa branscherna. Målet är att skapa en permanent praxis mellan undervisnings- och kulturministeriet och arbets- och näringsministeriet. När det gäller kulturell välfärd är målet att stärka samarbetet mellan undervisnings- och kulturministeriet och social- och hälsovårdsministeriet.

Den tidigare momssänkningen på 10 procent på evenemangsbranschen, biljettpriiser och böcker kommer att höjas till 14 procent, vilket sannolikt kommer att påverka konsumenternas beteende. I det här skedet vet man ännu inte vart nedskärningarna på 125 miljoner euro för 2024–2027 ska riktas.

Åtgärder som riktats till barns och ungas fritidsmöjligheter gäller också servicehelheten för kultur. Lagstiftningen om grundläggande konstundervisning kommer att reformeras, läskunnigheten bland barn och unga ska stärkas samt möjligheterna och tillgången till hobbyverksamhet ska utökas.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Åbo stads vilja att skilja sig genom kultur samt framtida investeringar styr utvecklingsmålen och de strategiska

fokusområdena inom servicehelheten för kultur. Utvecklingsåtgärderna för servicehelheten är följande:

1. Stadens investeringar i kulturen genomförs på ett framgångsrikt sätt

Etableringen av verksamheten för Konstens hus, byggandet av Musikhuset Fuga, renoveringen och utbyggnaden av Wäinö Aaltonens museum, utvecklingen av konceptet Kulturstranden, planeringen av museet för historia och framtid, skapandet av konststadsdelen Slottsudden och Åbo stads 800-årsjubileum är stora projekt som bereds i ett omfattande och sektorsövergripande samarbete inom stadsorganisationen och med intressentgrupper.

2. Konst och kultur som strategisk partner inom kommunikation, marknadsföring och turism

Ledningsgruppen för kulturen har inlett ett samarbete med kommunikation och marknadsföring samt Visit Turku Arcipelago. Innehållet i Åbo stads berättelse, kommunikation och marknadsföring samt turism byggs upp bl.a. med kulturen i spetsen, vilket kräver att tjänsterna delar en gemensam syn, utvecklar nya verksamhets sätt och tar hänsyn till turisterna. I samarbetet deltar också stadens evenemangstjänster.

3. Etablering av verksamhetsmodeller för spetsprojektet för kultur som en del av det grundläggande arbetet

De åtgärder som skapas genom spetsprojektet för kultur förankras som en del av basverksamheten. Den nya servicehelheten för kultur stärker kopplingen till spetsprojektet.

Spetsprojektet för kultur består av tre helheter som genomförs i förvaltningsövergripande samarbete på stadsnivå; kulturell välfärd, kulturellt arbete och kulturell livskraft. Helheten för livskraft innehåller bland annat utveckling av kulturstaden och investeringar i kulturen. I helheten för kulturellt arbete söker man eventuella kopplingar till de nationella åtgärder som regeringsprogrammet medför. Helheten av åtgärder för kulturell välfärd struktureras i samarbete och arbetets synlighet säkerställs. Målet är att stärka kontakterna och kontaktytorna med välfärdsområdena.

4. Kulturell delaktighet för barn och unga

Kulturhuvudstadens hållbarhet säkerställs av att nya generationer har möjlighet att uppleva och skapa konst och kultur. Alla serviceområden genomför mycket innehåll och evenemang som riktar sig till barn och unga som en del av den årliga verksamheten. År 2024 granskas barnkulturtjänsterna på ett övergripande sätt i samarbete med servicehelheten för barn och unga.

Den grundläggande konstundervisningen är målinriktad och från nivå till nivå fortskridande undervisning inom olika områden av konsten som i första hand riktar sig till barn och unga och som ordnas av sammanslutningar inom kulturbranschen i Åbo. I Åbo godkänns läroplanerna för den allmänna lärokursen av kultur- och ungdomsnämnden. Situationen för den grundläggande konstundervisningen granskas på ett övergripande sätt med tanke på både finsk- och svenskspråkig undervisning samt konsekvenserna av den kommande lagändringen.

Syftet med Åbomodellen för hobbyverksamhet är att ge alla barn och unga som deltar i den grundläggande utbildningen i Åbo en trevlig och avgiftsfri hobby under skoldagen. Åbomodellen för hobbyverksamhet är en del av undervisnings- och kulturministeriets Finlandsmodell för hobbyverksamhet.

Hobbyerna väljs på basis av enkäter som genomförs för barn och unga och enligt skolans önskemål.

Planen för kulturfostran "Upplevelsestigen" som genomförs i skolorna har utvidgat sin målgrupp med En konststig för familjens minstingar, det vill säga en plan för kulturfostran inom förskoleundervisningen. Tillgången till kulturtjänster för 0–4-åringar stärks.

Dessutom deltar servicehelheten för kultur bland annat i beredningen av en lokal läskunnighetsstrategi, verksamhetsmodellen Inbjudna kulturgäster som utvecklats i samarbete med spetsprojektet för kultur och välfärdsområdet och som genomförs som pilotförsök på familjerådgivningen på rådgivningsbyråerna och i SkolPCAC-verksamheten, vars mål är att öka de ungas övergripande välbefinnande och känsla av kulturell tillhörighet, stödja ungas konstnärliga självuttryck och erbjuda vägar till nya kulturupplevelser.

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

Tema: Ett klimatneutralt och resurssmart Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
7	Vi verkställer beslut som fattats om Åbo stads program om klimatneutralitet 2029. Vi uppdaterar åtgärdsprogrammet med beaktande av att det förhållandevis största målet för att minska utsläppen riktar sig till trafiken under den kommande perioden.	Bibliotekstjänster: Främjande av hållbar utveckling, deltagande i projektet Hållbar utveckling i Sydvästra Finlands bibliotek.

Tema: Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
18	Målet är att varje Åbobo har möjlighet att delta samt utöva och uppleva kultur oberoende av ålder eller livssituation.	Innehåll som riktar sig till ett brett spektrum av målgrupper, t.ex. verksamheten för Upplevelsestigen utvidgas till att omfatta 5- och 6-åringar (Konststigen för familjens minstingar). Att nå nya målgrupper och målgrupper som "försvunnit" under pandemin: att utnyttja forskningsdata från icke-besökare för att nå olika målgrupper (t.ex. projekten Ett museum för alla och Mångsidigt bibliotek och att öka antalet säsongskortskunder till Åbo filharmoniska orkester). Bibliotekstjänster: Etablering av projektet för utveckling av kundservicen och genomförande av verksamhetsmodellen, användarutbildning för elever på andra stadiet (inklusive S2-elever). Museitjänster: utveckling av samlingscentret.
19	Konceptet Konstens hus genomförs i Åbo.	Konceptet Konstens hus har fastställts och renoveringar har påbörjats. Verksamheten stabiliseras och lokalernas nyttjandegrad ökar. Wäinö Aaltonens museum har öppnat ett galleri för Konstens hus för den tid renoveringen av museet pågår.
21	Kulturen är en del av en god livskvalitet och kontinuerligt lärande, och den spelar en särskild roll vid främjandet av välfärd och bekämpandet av ensamhet	Bibliotekstjänster: lokalt genomförande av den nationella strategin för läskunnighet, att nå ut till flerspråkiga invånare. Museitjänster: Museitjänster: Resultaten av projektet Ett

Nr	Mål	Budget 2024
		museum för alla färdigställs och fastställande av fortsatta åtgärder.
22	Åbobaserade konstnärer är kulturstadens styrka och de kreativa branscherna får ständigt allt större betydelse, även ekonomiskt.	Konstnärernas verksamhets- och sysselsättningsförutsättningar stärks och fältets synlighet och roll vid skapandet av kulturstaden ökas. Experiment för att utvidga konstnärens arbetsbeskrivning kommer att genomföras. Möjligheten att öppna kulturinstitutionernas lokaler för aktörer inom branschen främjas; verksamhetsmodellen Kulturens mellanrum utvecklas, en andra pilotomgång genomförs och modellens förankring i det grundläggande arbetet främjas. Vi gör det möjligt att lyfta fram kulturen på olika plattformar (t.ex. projektet pop-up-Turku, bokbussrundan). Vi genomför olika gemensamma forum och kompetenshöjande åtgärder för aktörerna inom konst, kultur och kreativa branscher. Vi följer upp arbetet med den nationella tillväxtstrategin för de kreativa branscherna.
36	Konst, kultur och de kreativa branscherna förstärker välfärden och områdets livskraft.	Museitjänster: Val av vinnare i arkitekturtävlingen för Museet för historia och framtid och fastställande av en förvaltningsmodell, förnyelse av Biologiska museet, renovering och utbyggnad av Wäinö Aaltonens museum. Åbo filharmoniska orkester: Förberedelser för övergången till Musikhuset Fuga samt utveckling av verksamhetskonceptet, produktionen och upprätthållandet av konsertverksamhet på internationell nivå som riktar sig till ett brett spektrum av målgrupper.

Tema: Åbo – en stad i ständig förbättring

Nr	Mål	Budget 2024
47	Under coronatiden har vi visat att vi är en snabb och smidig aktör	Bibliotekstjänster: kommunernas gemensamma e-biblioteksprojekt, ibruktagande av ett förvaltningsverktyg för den flytande samlingen. Museitjänster: införande av en webbutik, införande av ett system för bokning av guider. Åbo filharmoniska orkester: med digitala tjänster tryggar man kulturtjänsterna i regionen samt invånarnas delaktighet och deltagande, genomförande av webbkonserter.

Tema: Spetsprojekt

Nr	Mål	Budget 2024
71	Spetsprojektet för kultur; Vi bereder ett nytt spetsprojekt i anslutning till kulturen och mer omfattande till främjandet av välfärden, och utarbetar ett åtgärdsprogram till stöd för dess genomförande under fullmäktigeperioden.	Utifrån bedömningen av behovet av tjänster för kulturvälbefinnande utarbetas en ålders- och målgruppspecifik plan för utveckling av tjänsterna och åtgärder i anslutning till den inleds. Helheten av kulturrelaterade armband och kort förtydligas. Verksamhetsmodellen Inbjudna kulturgäster (Kulturremiss 2.0) pilottestas, utvärderas och en plan för fortsättningen utarbetas. Tillgången och tillgängligheten till kulturen samt invånarnas delaktighet främjas (t.ex. rivningskonstprojekt). Kultur och konst förs in i stadsrummet, inklusive förorterna. Vi stärker den hållbara kulturen. Vi främjar utvecklingskonceptet och konstprogrammet för Slottsudden, Åbos första konststadsdel. Konceptualiseringsarbetet för Kulturstranden genomförs och föreläggs för beslut. Genomförandeplaneringen av Östra Strandgatans konstelement inleds.

Tema: Turism och tillgänglighet – Evenemangstaden Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
75	Stadens 800-års jubileumsår 2029 utgör grunden för ett evenemang som pågår året runt för vilket vi ställer upp tydliga mål.	Vi kommer att ta fram ett evenemangskoncept för jubileumsåret. Övergången till en alliansmodell genomförs utifrån en arkitektävling. Vi ökar den internationella synligheten för att locka investeringar till kulturobjekt.

Nr	Mål	Budget 2024
76	Kultur är en betydande del av en intressant och attraktiv stad.	<p>Museitjänster: Val av vinnare i arkitekturtävlingen för Museet för historia och framtid och fastställande av en förvaltningsmodell, förnyelse av Biologiska museet, renovering och utbyggnad av Wäinö Aaltonens museum.</p> <p>Åbo filharmoniska orkester: Förberedelser för övergången till Musikhuset Fuga samt utveckling av verksamhetskonceptet, produktionen och upprätthållandet av konsertverksamhet på internationell nivå som riktar sig till ett brett spektrum av målgrupper.</p>

Ändringar i utgifterna och inkomsterna i borgmästarens budgetberedning

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Kultur- och ungdomsnämnden	Pensioneringsplan för personalen (utgiftsminskning)	-120 000
Kultur- ja ungdomsnämnden, kulturtjänsterna	Allmän löneökning 2024 (exkl. lokal justeringspott) med löne-bikostnader (utgiftsökning)	224 000
Kultur- ja ungdomsnämnden, museitjänsterna	Utvecklingsprojekt för Biologiska museet (utgiftsökning)	75 000
Kultur- ja ungdomsnämnden, museitjänsterna	Kostnaderna för samlingscentralen (bestående kostnad) (utgiftsökning)	50 000
Kultur- ja ungdomsnämnden, museitjänsterna	Utveckling av IT-systemen och det regionala museiarbetet gällande kulturarvet (bestående kostnad under hela planperioden) (utgiftsökning)	60 000
Kultur- ja ungdomsnämnden, museitjänsterna	Hyran för Konstens hus (inverkan avtar 2027) (utgiftsökning)	60 000
Kultur- ja ungdomsnämnden, museitjänsterna	Ersättande lokaler för WAM:s kontor och lager (inverkan avtar 2027) (utgiftsökning)	100 000
Kultur- ja ungdomsnämnden, museitjänsterna	Andra besparingar till följd av nedläggningen av Biologiska museet och WAM (inverkan avtar 2027) (utgiftsminskning)	-80 000
Kultur- ja ungdomsnämnden, museitjänsterna	Inkomstbortfall från biljettintäkter och museibutiken på Biologiska museet och WAM. Kommission från kafét i WAM (inverkan avtar i början av 2027) (inkomstminskning)	-275 000
Kultur- och ungdomsnämnden, orkestern	Höjning av kostnadsnivån för rese- och inkvarteringstjänster samt besöksavgifter (utgiftsökning)	50 000

Åtgärder i anpassningsprogrammet

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Kultur- och ungdomsnämnden	Pensioneringsplan för personalen (utgiftsminskning)	-120 000

Andra förändringar i ekonomin

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Kultur- och ungdomsnämnden	Granskning av upphandlingskraven och behovsprövning (utgiftsminskning)	-300 000
Kultur- och ungdomsnämnden	Granskning av bidraget till Stadsteatern (utgiftsminskning)	-200 000
Kultur- och ungdomsnämnden	Anpassning av kostnadsnivån (utgiftsminskning)	-200 000
Kultur- och ungdomsnämnden	Minskning av arbetsgivaravgifterna, sjukförsäkringsavgiften och arbetslöshetsförsäkringspremien (utgiftsminskning)	-257 000

Mål för ekonomin

Driftsekonomin och investeringarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Kultur- och ungdomsnämnden

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter	6 327	5 529	5 727
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader	53 742	51 650	51 976
VERKSAMHETS BIDRAG	-47 415	-46 121	-46 249
Ändring-%		-2,7 %	0,3 %

Investeringsdelen bindande nivå brutto	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Investeringskostnader	432	705	982
Finansieringsandelar			
Överlåtelseinkomster			
NETTO	-432	-705	-982
Ändring-%		63,3%	39,3 %

Kulturtjänster

Driftsekonomidelen	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter	5 248	4 802	5 056
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader	42 573	42 486	42 606
VERKSAMHETS BIDRAG	-37 325	-37 684	-37 550
Ändring-%		1,0 %	-0,4 %

Investeringsdelen	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Investeringskostnader	432	705	982
Finansieringsandelar			
Överlåtelseinkomster			
NETTO	-432	-705	-982
Ändring-%		63,3%	39,3 %

Ungdomstjänster

Driftsekonomidelen	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter	655	727	671
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader	8 768	9 164	9 371
VERKSAMHETS BIDRAG	-8 113	-8 437	-8 700
Ändring-%		4,0 %	3,1%

Verksamhetsplan för servicehelheten för samverkande helhetssyn inom tjänsterna för barn och unga 2024

Kultur- och ungdomsnämnden

Beskrivning av verksamheten

Verksamhets- och ledningsmodellen för Nya Åbo trädde i kraft i februari 2022. I bakgrunden till ändringsprocessen för Nya Åbo ligger borgmästarmodellen som togs i bruk i Åbo stad 2021 och vårdreformen som trädde i kraft i början av 2023. I och med dessa ändringar vill staden också förnyas som organisation. Det Nya Åbo är en viktig ändringsprocess vars mål är att införa ett människocentrerat och samverkande ledarskap och verksamhets sätt. Ett pilotförsök med den tvärssektoriella och samverkande verksamhets- och ledningsmodellen genomförs i samband med ändringsprojektet för servicehelheten för barn och unga under 2024.

Servicehelheten för barn och unga sammanför och synliggör resurserna som riktas till barn och unga och som i fortsättningen kommer att styras och ledas på stadsnivå. Detta förutsätter att alla servicehelheter tillsammans planerar verksamheten och ekonomin. Målet är en samverkande verksamhet. Integrationsfunktionen stöder ändringsprocessen med sina resurser och de pågående spetsprojekten – särskilt Spetsprojektet för kompetens, Spetsprojektet för gemenskap och Spetsprojektet för kultur – är nära knutna till genomförandet av och resursfördelningen till ändringen.

Målet är att ändringsprojektet för den nya servicehelheten ökar stadens förmåga att smidigare stöda barns och ungas välfärd och ta sig an utmaningar på ett nytt och innovativt sätt. Verksamhetsmodellen som tas fram i ändringsprojektet kommer att beskriva hur servicehelheterna för fostran och undervisning, stadsmiljö, idrott och kultur samt ungdomstjänsterna planerar, arbetar och rapporterar samt styr sin serviceproduktion tillsammans och på ett samverkande sätt. Projektet fokuserar på hela målgruppen och ekosystemet, inte endast på t.ex. de som använder ungdomstjänster eller deltar i idrottsföreningars verksamhet.

Till servicehelheten hör serviceområdet för ungdomstjänster. Ungdomstjänsterna skapar förutsättningar för ungdomsarbete och ungdomsverksamhet genom att ordna tjänster och lokaler för unga och stöda de ungas medborgarverksamhet.

Förändringar i omvärlden

Bakgrund

Ändringsprojektet för servicehelheten för barn och unga inleddes (tillsättningsbeslut 22.6.2023) eftersom det i nuläget inte finns en helhetsbild tillgänglig som visar hur

mycket och hurdana resurser som används för tjänsterna för barn och unga. Utöver det saknas övergripande information om vad allt som görs. I början av 2023 överfördes en del av stadens tjänster till Egentliga Finlands välfärdsområde. Efter ändringen står tjänsterna för barn och unga (inkl. fostran och undervisning) för cirka 75 procent av stadens budget. Noggrannare information finns inte tillgänglig om kostnaderna för och i synnerhet effekterna av tjänsterna. En utmaning utgörs dessutom av att ägarskapet av ärenden kring barn och unga fördelas över flera instanser, vilket hindrat bildandet av en helhetssyn. Detta förutsätter en ny typ av verksamhetsmodell och samverkande ledning.

Ändringsprojektet inleds med en noggrannare beskrivning av nuläget som berättar bl.a. vad tjänsterna för barn och unga i praktiken omfattar och vad det innebär räknat såväl i personer som i eurobelopp. I beskrivningen ska fastställas vilken åldersgrupp det handlar om och hur serviceproduktionen fördelas, eftersom behoven är mycket olika beroende på åldersgrupp. I denna analys av servicebehovet och nuläget kan den övergripande analysen av resursflöden från 2019 utnyttjas.

Ändringarna i städernas omvärld påverkar flera faktorer och därmed också stadens invånare. Sådana påverkande faktorer är t.ex. klimatförändringen, förändringarna i befolkningsstrukturen, polariseringen, segregationsutvecklingen, ändringarna i den offentliga ekonomin, ändringarna i arbetet, behovet av livslångt lärande och ökad ensamhet. Dessutom förutsätter överföringen av social- och hälsovårdstjänsterna till välfärdsområdet nya samarbetsformer och utvecklande av modeller och verksamhets sätt för att förstärka kundernas servicekedjor. På grund av familjernas allt sämre ekonomiska situation finns det en allt större efterfrågan på och behov av avgiftsfria tjänster.

I regeringsprogrammet (2023) lyfts främjandet av de ungas välfärd upp på många sätt och regeringen fördelar helhetsansvaret för ledningen av välfärdsarbetet gällande de unga till undervisnings- och kulturministeriet. Detta främjar samordningen som prövas inom servicehelheten för barn och unga och underlättar t.ex. ansökan om extern finansiering för tvärssektoriella funktioner.

Dessutom kommer regeringen att utarbeta ett omfattande åtgärdsprogram för att förebygga de ungas utslagning och för att åtgärda välfärdsunderskottet och problemen med den mentala hälsan. Avsikten är att förstärka det mångprofessionella arbetet kring främjande av de

ungas välfärd och avlägsna problem i lagstiftningen när det gäller informationsgången mellan olika myndigheter. Regeringen har också satt upp ett mål om att utarbeta mätare för utvärdering av åtgärdernas effekt.

I regeringsprogrammet betonas betydelsen av hobbyer för att förebygga utslagning bland unga och främja delaktighet i samhället: Regeringen tryggar en möjlighet för varje barn och ungdom att ha minst en trevlig hobby. Hobby- och klubbverksamhetens strukturer och helhetsbilden av finansieringen utreds och säkerställs att Finlandsmodellen för hobbyverksamhet kompletterar det befintliga hobbyfältet. Som en del av arbetet utreds möjligheten att stöda hobbyverksamhet under skolloven. Regeringen ökar användningen av hobbysedel i kommunerna för att utvidga antalet trevliga hobbymöjligheter för barn och unga.

Det riksomfattande programmet för ungdomsarbete och ungdomspolitik (RUNGPO) är ett lagstadgat, sektorsövergripande program som godkänns av statsrådet för en fyraårsperiod i sänder. Syftet med programmet är att främja de ungas uppväxt- och levnadsvillkor. I programmet fastställs statsrådets viktigaste mål och åtgärder gällande de unga för de kommande åren. Beredningen av ett nytt program som godkänns för åren 2024–2027 pågår redan.

I omvärlden framhävs tre centrala utvecklingsområden/tyngdpunkter:

Ökad ojämlikhet (boendeområden och befolkningsgrupper)

Tecken på ökad ojämlikhet och polarisation finns redan. Utmaningen antas bl.a. genom det sektorsövergripande och förnyade ändringsprojektet för servicehelheten för barn och unga som godkänts av fullmäktige.

Fysisk inaktivitet

På grund av fysisk inaktivitet uppgår de årliga samhällsliga kostnaderna ofta till flera miljarder euro och de ökar varje år i och med att landets befolkning åldras.

Psykiskt välbefinnande

Utmaningarna med barns och ungas psykiska välbefinnande och illamående syns i hemmet, i skolorna och på gatorna. Ändringsprojektet inom servicehelheten för barn och unga tar tag i utmaningen t.ex. med hjälp av projekt för att förebygga och minska gängbildning och störande beteende samt genom att utveckla den samverkande ledningen.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Övergången av stadens ledningssystem till modellen ”Borgmästarnas Åbo” år 2021 föregick bildandet av servicehelheten för barn och unga och påverkar utvecklingsplanen och tyngdpunkterna för servicehelheten. De strategiska målen har knutits till riktlinjerna i Borgmästarprogrammet.

Målet med ändringsprojektet för servicehelheten för barn och unga är att utveckla och genomföra pilotprojekt kring följande:

- Ledningsmodell på stadsnivå för servicehelheten för barn och unga där verksamheten gällande hela åldersgruppen leds övergripande med hänsyn till såväl stadens som andra aktörers tjänster. Denna samverkande och funktionsintegrerande ledning omfattar hela ekosystemet kring tjänsterna för barn och unga. Målet är att ledningsmodellen ger möjlighet att smidigt reagera på behoven i den föränderliga världen och på så sätt lever i tiden.
- Verksamhetsmodell för planering och fördelning av resurser med hjälp av vilken staden kan säkerställa att tjänsterna för barn och unga är förebyggande, verkligen stöder välfärd och genomförs i rätt tid och på rätt plats. Med hjälp av insamlingen av information kring verksamhetsmodellen och med informationsledning synliggörs effekten av resurserna som riktas till barn och unga. På så sätt kan både personresurser och budgetresurser användas effektivare och anslutas till årsledningen. Målet är att alla tvärsektoriella utvecklingsresurser som riktas till tjänsterna för barn och unga leds inom servicehelheten som bildas till följd av ändringsprojektet.
- Verksamhetsmodellen för serviceproduktionen (inkl. servicenätet) som omfattar såväl tjänsterna som tillhandahålls av stadens linjeorganisation som de sektorsövergripande och samverkande tjänsterna. Målet är att inkludera en beskrivning av välfärdsområdets och den tredje sektorns tjänster i tillämpliga delar i verksamhetsmodellen för serviceproduktionen.

Planeringen av och pilotprojektet med alla tre helheter, samt vidareutvecklingen av dessa, grundar sig på befintlig information på stadsnivå, men också på uppgifter från nationella informationskällor. Dessutom är avsikten att bygga upp enhetliga datalager och/eller modeller för informationsgången mellan staden och välfärdsområdet.

Ett centralt mål för servicehelheten för barn och unga är att främja välfärd och aktivitet bland barn och unga. Målet är att ordna tjänsterna enligt en modern mångproducentmodell på ett kundcentrerat, högklassigt och kostnadseffektivt sätt i ett gott partnerskap särskilt med den tredje

sektorn och välfärdsområdet. Dessutom är målet att genomföra pilotprojekt med verksamhetsmodeller som syftar till att minska välfärdsskillnaderna, förebygga utslagning och minska effekterna av segregation.

Servicehelhetens vision är att skapa det goda livets Åbo.

- En aktiv livsstil för så många Åbobor som möjligt: En aktiv fritid ger livet innehåll och är en väsentlig del av grunden för ett gott liv: en aktiv stadsbo mår bra. Vi skapar möjligheter och tjänster för roliga fritidsaktiviteter för alla barn och unga. En motionsinriktad livsstil.
- Mångsidiga tjänster produceras kostnadseffektivt genom att utveckla och utvidga partnerskap: Vi granskar sätten att producera tjänster i samarbete mellan staden, välfärdsområdet och den tredje sektorn och producerar tjänsterna i allt större utsträckning genom partnerskap.
- Flerkanaliga och interaktiva tjänster tillhandahålls genom digitalisering: Digitalisering utnyttjas vid nya typer av deltagande i ungdomsarbete. Digitala tjänster som under coronapandemin har konstaterats vara bra och populära förstärks och utvecklas. Användningen av de digitala tjänsterna stärks och uppföljningen och utvärderingen av effekterna bedöms i servicehelheten.
- Medborgarfärdigheter och hållbar utveckling främjas: Delaktigheten är en viktig del av välbefinnandet som ska te sig för invånarna som en möjlighet att ägna sig åt något konkret särskilt i barnens och de ungas egna bostadsområden. Vi betonar kreativitet och innovativa lösningar i stadens verksamhet och serviceproduktion.
- Vi förstärker stadens dragningskraft genom att tillhandahålla barn och ungdomar tjänster i rätt tid och på rätt plats, stöder genomförandet av landets bästa studiestig och främjar delaktigheten av barn och unga och deras synlighet i planeringen av stadens tjänster.

Förutom ovannämnda strategiska mål pågår följande centrala utvecklingsprojekt inom servicehelheten:

1. Stöd för fritidssysselsättning

En viktig punkt i regeringsprogrammet är att garantera att alla barn och unga har möjlighet till en hobby som de gillar i anslutning till skoldagen. Utvecklingsmål inom servicehelheten för barn och unga är bl.a. att förstärka samarbetet för att främja hobbyverksamheten för barn och unga i samarbete med alla serviceproducenter. Dessutom ska barn och unga erbjudas likvärdiga möjligheter att delta i kultur-, motions- och fritidsverksamheten samt i ungdomstjänsterna och planeringen av tjänster. De förebyggande tjänsterna och den stimulerande verksamheten upprätthåller barns och ungas välbefinnande och hälsa.

2. Utveckling av kundorienterad informationsledning

I utvecklingen av tjänsterna och verksamheten har informationsledningen en central roll. Det är också ett centralt mål i stadens integrationsfunktion utöver det kundcentrerade arbetet. Servicehelheten har utrett den nuvarande situationen för kundcentrerad informationsledning, och kommer att föra den vidare under 2024.

Utvecklingshelheter på stadsnivå

Servicehelheten för barn och unga har förbundit sig till utvecklingshelheter på stadsnivå och gemensamma betoningar för alla servicehelheter. Dessa är bl.a. invånarbudgeteringen, barnvänlighet (Åbo är en barnvänlig kommun enligt UNICEF:s modell), integration, främjande av delaktighet, låga koldioxidutsläpp och klimatpolitiken.

Servicehelheten deltar i genomförandet av stadens fem spetsprojekt. De viktigaste projekten är spetsprojektet Det samhälleliga Åbo, Spetsprojektet för kompetens och Spetsprojektet för kultur.

Tyngdpunkterna för ansvarsområdet för främjande av välfärd och hälsa, såsom mentalt välmående, förebyggande av ensamhet, aktivering av arbetslösa och sunda levnadsvanor syns i servicehelhetens verksamhet.

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

Tema: Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
16	Vi främjar samarbetet och dialogen mellan ungdomsarbete och den tredje sektorn så att den tredje sektorn aktivt deltar i främjandet av de ungas välfärd vid återhämtningen från coronapandemin.	Utvecklande av samverkande ledning i ändringsprojektet inom servicehelheten för barn och unga så att också aktörerna inom den tredje sektorn aktivt deltar i produktionen av tjänster och tjänsterna kan hittas i hanteringssystemet för gemensamma tjänster.
16	Vi främjar samarbetet och dialogen mellan ungdomsarbete och den tredje sektorn så att den tredje sektorn aktivt deltar	<ul style="list-style-type: none"> • Ungdomstjänsterna deltar som en del av utvecklandet av stadens organisationsarbete i organisationsforum

Servicehelheten för samverkande helhetssyn inom tjänsterna för barn och unga

Nr	Mål	Budget 2024
	i främjandet av de ungas välfärd vid återhämtningen från coronapandemin.	och olika ungdomsnätverk. Dessutom förbättras kontakten med särskilt ungdomsorganisationer. <ul style="list-style-type: none"> Ungdomstjänsterna, organisationer och andra myndigheter fortsätter att ge sig ut bland ungdomarna under högtider. (Första maj, skolårets avslutning+inledning) Vimmas nya verksamhetskoncept följs upp och efter inledningsfasen fästs uppmärksamhet bl.a. vid informationen till organisationer om möjligheterna att använda lokalerna.
18	Målet är att varje Åbobo har möjlighet att delta samt utöva och uppleva kultur oberoende av ålder eller livssituation.	Ungdomstjänsterna: Det centrala är förstärkande av de ungas hobbyaktiviteter och självständiga sysselsättning, socialt förstärkande och främjande av välbefinnande med hjälp av kultur och konst. Barnkulturcentret Äventyrsparken deltar i den förnyade verksamhetsmodellen Upplevelsestig och pilotförsöket Inbjudna kulturgäster. Vimma och band- och musikverksamheten är en del av AmisMOK-utbudet. Ungdomstjänsternas hobbygruppsverksamheter är lättillgängliga, den avgiftsfria verksamheten har utökats och bör ytterligare utökas.
21	Kulturen är en del av en god livskvalitet och kontinuerligt lärande, och den spelar en särskild roll vid främjandet av välfärd och bekämpandet av ensamhet	Ungdomstjänsterna: Kunder inom det kulturella ungdomsarbetet är ungdomar i olika åldrar samt barn och barnfamiljer. Målet är att möjliggöra upplevelser av konst, kreativitet och gemenskap. Barnkulturverksamheten och det kulturella ungdomsarbetet spelar en stark förebyggande roll och med hjälp av tjänsterna nås också barn, unga och familjer som har behov av stöd. Inom evenemangs- och föreställningsfunktioner och via konst- och musikverksamhet är det möjligt att påverka attityderna hos barn och unga, ingripa i olika fenomen och upprätthålla en positiv framtidsbild.
27	Vi förstärker stödet för elevernas inläring och elevvården. Vi sköter finansieringen av s.k. positiv diskriminering i syfte att eftersträva språkfärdigheter som ger alla elever möjlighet till fortsatta studier. Vi förstärker också föräldrarnas och elevernas delaktighet i utbildningsstigen.	Vi stöder och främjar genomförandet av Landets bästa studiestig som en del av servicehelheten för barn och unga (Spetsprojektet för kompetens). Lanu-kärngruppen inom servicehelheten för barn och unga styr och samplanerar åtgärder för att förstärka stödet för elevernas inläring genom mångprofessionellt samarbete och beslutar om tyngdpunkterna för utvecklandet. Tillsammans med aktörer inom den tredje sektorn och välfärdsområdet vidtas åtgärder som stöder hemmens och vårdnadshavarnas delaktighet genom att utnyttja t.ex. skolgårdar (Spetsprojektet för gemenskap).

Tema: Åbo – en stad i ständig förbättring

Nr	Mål	Budget 2024
42	Säkerställs att ett servicetänkande som följer livscykelmodellen blir en del av verksamheten.	Ändringsprojektet inom servicehelheten för barn och unga pågår och verksamhetsmodellerna för samverkande ledning, resursplanering och serviceutbud har utarbetats.
47	Under coronatiden har vi visat att vi är en snabb och smidig aktör	Ungdomstjänsterna: En anställd som fokuserar på digitalt ungdomsarbetet börjar snart arbeta vid ungdomstjänsterna. Syftet med detta arbete är att utveckla former av digital tillgänglighet och arbete i den regionala ungdomsarbetet. Under 2024 är målet att färdigställa övergången till digitala ungdomskort. Vi beaktar de pågående lösningsmöjligheterna i staden, såsom utvecklandet av hobbykortet.

Budgetklausuler

Organ	Budgetklausul
Kultur- ja ungdomsnämnden, ungdomstjänsterna	Åboborna som befinner sig i början av sitt liv är centrala för det nya Åbo. Att förstå och beakta behoven hos barn och unga är allt viktigare för oss och därför förnyar vi våra tjänster. Arbetet med att förnya verksamhetsmodellerna och ledningen av tjänsterna för barn och unga slutförs under 2024. På så sätt blir de vardagliga behoven i staden allt bättre hörda. Under 2024 utvärderar vi hur modellen för samverkande ledning gällande barn och unga fungerar och drar upp riktlinjer för att förnya verksamhetsmodellen, strukturerna och ledningssystemet för tjänsterna för barn och unga.
Kultur- ja ungdomsnämnden, ungdomstjänsterna	Vi grundar ett nattkafé för unga och bedömer försökets effektivitet före slutet av december 2024.

Ändringar i utgifterna och inkomsterna i borgmästarens budgetberedning

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Kultur- ja ungdomsnämnden, ungdomstjänsterna	Granskning av personalplanen (utgiftsökning)	34 500
Kultur- ja ungdomsnämnden, ungdomstjänsterna	Inflationseffekten av upphandlingen av köpta tjänster för ungdomslokaler (Hallis, Hansa) (bestående kostnad) (utgiftsökning)	61 000
Kultur- ja ungdomsnämnden, ungdomstjänsterna	Allmän löneökning 2024 (exkl. lokal justeringspott) med lönebikostnader (utgiftsökning)	60 000
Kultur- ja ungdomsnämnden, ungdomstjänsterna	Inverkan av upphandlingen av underhålls- och användartjänster på campingplatserna i Tippsund och Vienola (bestående kostnadseffekt) (utgiftsökning)	50 000

Mål för ekonomin

Driftsekonomin och investeringarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Servicehelheten för barn och unga

Driftsekonomidelen	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter			
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader			392
VERKSAMHETSBIDRAG			-392
Ändring-%			

Ungdomstjänster

Driftsekonomidelen	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter	655	727	671
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader	8 768	9 164	9 371
VERKSAMHETSBIDRAG	-8 113	-8 437	-8 700
Ändring-%		4,0 %	3,1%

Verksamhetsplan för servicehelheten för idrott 2024–2027

Idrottsnämnden

Beskrivning av verksamheten

Enligt det som bestäms i lagar och förordningar, i stadens strategi och borgmästarprogrammet och i förvaltningsstadgan, främjar servicehelheten för idrott kommuninvånarnas välbefinnande och aktivitet samt stadens dragningskraft och hållbar utveckling.

Bakgrund

I Idrottslagen (390/2015) bestäms att kommunens uppgift är att skapa allmänna förutsättningar för idrott på lokal nivå. I lagen betonas samarbete mellan olika sektorer samt utveckling av det lokala, mellankommunala och regionala samarbetet. Kommunen ska skapa förutsättningar för kommuninvånarnas utövande av motion:

1. Genom att ordna motions- och idrottstjänster samt motion som främjar hälsa och välbefinnande med beaktande av olika målgrupper.
2. Genom att stödja medborgarverksamhet inklusive föreningsverksamhet.
3. Genom att bygga och driva idrottsanläggningar.

I enlighet med kommunallagen (410/2015, 22 §) ska invånarna höras och göras delaktiga i utvecklingen av idrottstjänsterna. Enligt hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010, 12 §) ska kommunen utvärdera invånarnas idrottsaktivitet som ett led i främjandet av hälsa och välfärd.

Statsrådet godkände i oktober 2018 den *idrottspolitiska redogörelsen* som överlämnades till riksdagen. Den omfattar bl.a. riktlinjer för ökande av motion i olika livskedan, byggande av motionsplatser, medborgarverksamhet och toppidrott. Målet är att öka människornas fysiska aktivitet.

I regeringsprogrammet Ett starkt och engagerat Finland (2023) spelar motion en viktigare roll än tidigare när det gäller att stärka en aktiv livsstil för människor i alla åldrar för att öka finländarnas välbefinnande. I regeringsprogrammet betonas betydelsen av hobbyer för att förebygga utslagning bland unga och främja delaktighet i samhället. För varje barn och ung vill man trygga en genuin möjlighet till en trevlig hobby i samband med skoldagen.

Till åtgärderna i programmet Mer motion i Finland som ingår i regeringsprogrammet hör bland annat att främja motionen på ett förvaltningsövergripande sätt i kommunernas och välfärdsområdenas strategier, att stärka handledningen kring levnadsvanor och motionsrådgivningen, att allokera finansieringen för främjande av hälsa

och välfärd i kommunerna, att uppmuntra kommunerna att utveckla daghemmens och skolornas gårdar till mångsidiga idrottsanläggningar, att utveckla praxis som ökar den fysiska aktiviteten i samband med skoldagar, att uppdatera programmet för att främja gång och cykling samt att främja motionen i naturen.

Förändringar i omvärlden

De största orsakerna till förändringen just nu är orörlighet i alla åldersgrupper, minskningen av nätverket av idrottsanläggningar, de demografiska förändringarnas inverkan på ordnandet av idrottstjänster, den ökande ekonomiska ojämlikheten, polariseringen av idrottsbeteendet och den höga drop-out-procenten bland unga inom föreningsverksamheten.

Motion, möjliggörande av motion och främjande av motion hör till hela kommunens ansvar. Med hjälp av fysisk aktivitet, motion, idrott och fysisk aktivitet kan man främja invånarnas välfärd och gemenskap, förebygga utslagning och därmed minska social- och hälsovårdskostnaderna. Enligt UKK-institutets beräkningar uppgår de årliga kostnaderna för **orörlighet och stillasittande** till cirka 104 miljoner euro per år i Åbo. Om antalet orörliga personer minskade med 9 procent och antalet stillasittande personer med 16 procent skulle kostnaderna minska med ca 15 miljoner euro om året enligt räknaren.

Åbobornas motionsbeteende är **polariserat**: en del av invånarna är fysiskt aktiva vardagsmotionärer med idrottsbetonade fritidsintressen, medan en del inte alls rör på sig under sin fritid. Bland 20–54-åriga Åbobor utövar 29 % konditionsträning eller idrott flera timmar i veckan och på motsvarande sätt utövar 24,4 % ingen motion alls på sin fritid.

Deltagande i fritidsaktiviteter är en del av förebyggandet av utslagning. Att upprätthålla och öka den fysiska aktiviteten har en stor betydelse i förebyggandet av sjukdomar och utslagning. Genomförandet av vårdreformen **framhäver stadens roll i främjandet av välfärd**. Grundandet av ett välfärdsområde förutsätter nya samarbetsformer samt utvecklande av modeller och verksamhetsätt för att stärka servicekedjorna mellan servicehelheten för idrott och välfärdsområdet. I och med att befolkningsstrukturen i Åbo i allt högre grad fokuserar på personer i arbetsför ålder och äldre måste idrottstjänsterna också vara dynamiska för att kunna svara på behoven under de kommande åren.

Coronapandemin som började 2020 har också medfört betydande och oförutsägbara förändringar i omvärlden för servicehelheten för idrott. Dessa ändringar är bl.a.

ändringar i kundbeteende, och dess verkningar på antalet besökare på idrottsplatser och inom idrottstjänster och ekonomin. Antalet besökare har börjat utvecklas mot nivån före pandemin men tillväxttakten har varit ojämn. I en utredning av coronapandemins effekter på användningen av fritidstjänster (2021) som gjordes av de sex största städerna, berättar 40 % av människorna att de ändrar sitt beteende permanent och att 40 % återgår till sitt tidigare sätt att använda fritidstjänsterna.

De ekonomiska och sociala effekterna av krisen i Ukraina, som började våren 2022, utmanar idrottstjänsternas omvärld bland annat till följd av ökade underhållskostnader och ett ökat antal invandrare. Den minskning i skatteintäkter som inflationen, de stigande kostnaderna och inrättandet av välfärdsområdet ger upphov till kommer att påverka kommunens ekonomi och därmed de ekonomiska förutsättningarna för tjänsterna. **Det allmänna ekonomiska läget och dess försvagning** förväntas återspeglas i ett osäkert konsumentbeteende och minskad köpkraft. Återhämtningen av antalet besökare och verksamhetsintäkter till nivån före pandemin kräver ännu åtgärder samt nya, innovativa metoder.

Utöver motions- och hobbyvanor är **Åbos idrottsplatsnätverk** i behov av omfattande uppdatering. Utöver de åtta större kärnidrottsanläggningarna, som befinner sig i slutet av sin livscykel, kommer dynamiska förändringar i skolnätet att ha en stor inverkan på nätverket och minska antalet inomhusgymnastiksalor och utomhusplaner, vilket skapar utmaningar för organiseringen av idrotts- och motionsklubbar samt skolidrott.

Åbo stads **mål om klimatneutralitet** utmanar servicehelheten för idrott att fundera på hur man i samband skjutsning av barn och unga till fritidsaktiviteter kan begränsa bilanvändningen för att minska utsläppen.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Övergången av stadens ledningssystem till modellen Borgmästarnas Åbo år 2021 och den uppdaterade organisationsstrukturen Nya Åbo som infördes 1.6.2023 (sfm 17.4.2023 § 73) påverkar utvecklingsplanen och de strategiska tyngdpunkterna inom servicehelheten för idrott. De strategiska målen har knutits till riktlinjerna i Borgmästarprogrammet. I och med att den tidigare servicehelheten för fritid omorganiserades blev idrotten en egen servicehelhet 1.6.2023, och även de strategiska målen har uppdaterats.

Det centrala målet med servicehelheten för idrott är att främja stadsbornas välbefinnande och hälsa genom motion och rörlighet. Vi ordnar servicen på ett kundcentrat, högklassigt och kostnadseffektivt sätt i ett gott partner-

skap med den tredje sektorn och företagen. Vi uppmuntar Åboborna till en aktiv och rörlig vardag. Vi söker och testar verksamhetsmodeller som skapar mer jämlika möjligheter till motion. Vi arbetar för att minska orörlighet och förebygga utslagning.

Utvecklingsverksamhet på stadsnivå

Servicehelheten för idrott har förbundit sig till utvecklingshelheter på stadsnivå och gemensamma prioriteringar för alla servicehelheter. Dessa är bl.a. invånarbudgeteringen, barnvänlighet (Åbo är en barnvänlig kommun enligt UNICEF:s modell), integration, främjande av delaktighet och klimatpolitiken.

Stadsfullmäktiges riktlinjer för utveckling av idrottsplatsnätet (11.4.2022, § 67) som ingår i borgmästarprogrammet och dess verkställighetsbeslut för 2022–2024 (ssn 30.5.2022 § 246) är riktgivande för utvecklingen av byggandet av idrottsanläggningar.

Stadsfullmäktiges beslut om reformen av systemet för idrottsbidrag och prissättningsmodellen för kommunala idrottsanläggningar (12.12.2022, § 249) stöder utvecklingen av idrottsplatsnätverket och beaktar barn och unga med olika bakgrund samt klubbar och föreningar som erbjuder olika idrottsgrenar på ett mer jämlikt sätt än tidigare. Det övergripande målet med reformen som infördes 2025 är att minska barns och ungas orörlighet, främja välbefinnandet genom fysisk aktivitet och dämpa ökningen av kostnaderna för hobbyverksamhet.

Servicehelheten för idrott är en viktig del av spetsprojektet Det samhälleliga Åbo som stöder Åbobornas möjligheter att öka sin välfärd och satsar på en balanserad utveckling av bostadsområdena. Planeringen och åtgärderna genomförs i samarbete med organisationer, invånare och företag. Centrala teman är att minska ensamheten, stödja den psykiska hälsan, förebygga utslagning, motionera och utöva hobbyer, integrera och utveckla förorterna.

Strategiska mål för servicehelheten för idrott

De strategiska målen och prioriteringarna i servicehelheten baserar sig på stadsstrategin och anknyter till riktlinjerna i borgmästarprogrammet. I helheterna har man beaktat den samverkande ledningen och dess främjande genom samarbete med stadens övriga servicehelheter.

- **En motionsinriktad livsstil:** Rörlighet och fysisk aktivitet ger livet innehåll och är en väsentlig del av grunden för ett gott liv. En stadsbo som rör på sig och är aktiv mår bra. Vi skapar möjligheter och tjänster för roliga motionsaktiviteter för alla barn och unga.
- **Mångsidiga tjänster produceras kostnadseffektivt genom att utveckla och utvidga partnerskap:** Vi

granskar produktions- och genomförandesätten för idrottstjänster och idrottsanläggningar i samarbete mellan staden, den privata sektorn och tredje sektorn och vi producerar dem i allt högre grad genom mångsidiga partnerskap.

- **Utveckling av kundorienterad informationsledning:** I utvecklingen av tjänsterna och verksamheten har informationsledningen en central roll. Det är också ett centralt mål i den nya organiseringsfunktionen utöver det kundcentrerade arbetet. Vi utvecklar våra tjänster och verksamhetsmodeller utifrån insamlade data och följer upp effektiviteten.
- **Genomförande av deltagande planering:** Delaktigheten är också en viktig del av välbefinnandet som ska te sig för invånarna som en möjlighet att ägna sig

åt något konkret särskilt i invånarnas egna bostadsområden. Vi delaktiggör invånarna, kunderna och idrotts- och motionsföreningar i den gemensamma planeringen av idrottsmiljöer.

Idrottsnämndens strategiska prioriteringar:

1. Motion som en engagerande partner vid främjandet av livskraft och välbefinnande
2. En aktiverande omgivning och förhållanden skapar förutsättningar till en motionsinriktad livsstil
3. Utvecklande av samarbetet med motions- och idrottsföreningar och föreningar som ordnar idrott för att öka rörligheten bland Åboborna
4. Barn och unga som rör på sig - Alla barn och unga tar till sig en motionsinriktad livsstil

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

Tema: Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
15	I anslutning till lekplatser planeras funktioner som stöder de vuxnas närmotion. De äldres behov av motion beaktas i byggandet av motionsställen.	I planeringen och genomförandet beaktas de äldres behov av fysisk aktivitet. I samarbete med idrottstjänsterna och underhållet utvecklas lekplatserna så att de blir mötesplatser för invånare i alla åldrar. Ett koncept för att sammanslå lek och motion i enlighet med Skills garden-konceptet planeras för tre olika områden.
17	I skolorna genomförs försök som uppmuntrar till naturlig motion i vars planering vi lyssnar på barnen och ungdomarna.	Utvecklingen av idrottstjänster för barn och unga och Åbo-modellen för hobbyverksamheten fortsätter enligt verksamhets- och projektplanerna. Skolorna utvärderar årligen nuläget för Skolan i rörelse och genomför skolspecifika åtgärdsprogram för att öka elevernas rörlighet med stöd av idrottstjänsterna och servicehelheten för fostran och undervisning. Utvärderingarna behandlas och utifrån dem utarbetas gemensamma mål på stadsnivå och det utarbetas skolspecifika verksamhetsplaner för verksamheten Skolan i rörelse. Barn och unga engageras i genomförandet av verksamhetsplanerna.
20	Utredningen av idrottsplatsnätverket föreläggs fullmäktige för godkännande.	Stadsfullmäktige godkände riktlinjerna för "Åbo lockar alla att röra på sig" som styr utvecklingen av idrottsplatsnätverket och som baserar sig på uppdateringsplanen för idrottsplatsnätverket. Idrottsplatsnätverket utvecklas i enlighet med stadsstyrelsens verkställighetsbeslut. Införandet av reformen av systemet för idrottsbidrag och prissättningsmodellen för kommunala idrottsanläggningar som ingår i utvecklingsriktlinjerna bereds och reformen införs 2025.
37	Motion ska vara en del av barnens dag också i skolorna. Skolornas undervisningslokaler och gårdar samt skolrepsorna ska sporra till naturlig motion	Skolorna utvärderar årligen nuläget för Skolan i rörelse och genomför skolspecifika åtgärdsprogram för att öka elevernas rörlighet med stöd av idrottstjänsterna och servicehelheten för fostran och undervisning. Utvärderingarna behandlas och utifrån dem utarbetas gemensamma mål på stadsnivå och det utarbetas skolspecifika verksamhetsplaner för verksamheten Skolan i rörelse. Barn och unga engageras i genomförandet av verksamhetsplanerna. Trivselen och aktiveringen av skolgårdar utreds också genom samordning av ändringsprojektet för barn och unga. Dessutom utvecklas gårdsområden till skolor och daghem som ska renoveras eller som är nya inom ramen för utvecklandet av näridrottsplatsnätet så att de blir helheter som aktiverar alla

Nr	Mål	Budget 2024
		invånare. Barns cykling till skolan och utveckling av cykelfärdigheter stöds inom projektet Scale up.

Tema: Spetsprojekt

Nr	Mål	Budget 2024
70	Spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden, Målen i åtgärdsprogrammet för motion uppställs tillsammans med föreningar och organisationer. Vi kompletterar programmet med målet gällande hobbymöjligheten för alla barn och reformen av föreningsbidrag för att trygga jämställdheten mellan grenar, könen och områden.	Vi stöder åtgärdsprogrammet för motion genom samarbete och sammanföring av åtgärder som en del av helheten av förändringsprojektet gällande barn och unga. Det regionala samarbetet med föreningar förstärks genom strukturen som uppkommit till följd av föreningsmöten och forum samt via tematiska tyngdpunkter. Det centrala målet med totalreformen av idrottstjänsternas bidragssystem (1.1.2025-) är bättre likabehandling och jämlikhet i helheten av barns och ungas hobbyverksamhet.

Ändringar i utgifterna och inkomsterna i borgmästarens budgetberedning

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Idrottsnämnden	Självfinansieringsandelen för projektfinansiering (utgiftsökning)	75 000
Idrottsnämnden	Höjning av instruktörarvoden (bestående kostnad) (utgiftsökning)	50 000
Idrottsnämnden	Allmän löneökning 2024 (exkl. lokal justeringspott) med lönebikostnader (utgiftsökning)	51 000
Idrottsnämnden	Utvidgning av nätverket av utetidningsplatser, ökade underhållskostnader (aspu, veritas, Kuppis konstis, bestående kostnad) (utgiftsökning)	100 000
Idrottsnämnden	Granskning av personalplanen (utgiftsminskning)	-55 000
Idrottsnämnden	Ökning av inkomsterna (inkomstökning)	110 474

Åtgärder i anpassningsprogrammet

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Idrottsnämnden	Pensioneringsplan för personalen (utgiftsminskning)	-50 000

Andra förändringar i ekonomin

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Idrottsnämnden	Granskning av upphandlingskraven och behovsprövning (utgiftsminskning)	-100 000
Idrottsnämnden	Minskning av arbetsgivaravgifterna, sjukförsäkringsavgiften och arbetslöshetsförsäkringspremien (utgiftsminskning)	-59 000

Mål för ekonomin

Driftsekonomin och investeringarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Idrottsnämnden

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter	4 198	4 848	5 606
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader	25 730	28 121	28 802
VERKSAMHETS BIDRAG	-21 532	-23 273	-23 196
Ändring-%		8,1%	-0,3 %

Investeringsdelen bindande nivå brutto	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Investeringskostnader	97	550	500
Finansieringsandelar			
Överlåtelseinkomster		0	0
NETTO	-97	-550	-500
Ändring-%		467,0%	-9,1 %

Verksamhetsplan för servicehelheten för stadsmiljön 2024

Stadsmiljönämnden

Byggnads- och tillståndsnämnden

Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion

Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland

Beskrivning av verksamheten

Servicehelheten för stadsmiljön svarar för skapandet av verksamhetsförutsättningar för den attraktiva stadens tillväxt, utvecklingen av stadsmiljön, strukturell funktionalitet och trivsel. Målet är en omgivning som främjar välfärden och smidiga trafiklösningar.

Servicehelheten ansvarar också för stadens byggda infrastrukturegendom, byggande och underhåll av en högklassig stadsmiljö och byggande av sunda lokaler. Därtill svarar servicehelheten för myndighetstjänster som gäller miljö och byggande, miljöskydd, regionala myndighetstjänster inom avfallshanteringen och regionala kollektivtrafiktjänster samt andra mobilitetstjänster.

Servicehelheten för stadsmiljön omfattar fem serviceområden.

- **Serviceområdet för stadsplanering och markegendom** svarar för planeringen av markanvändningen och trafiken i staden, planläggningen, tomtproduktionen och förvaltningen av stadens markegendom.
- **Serviceområdet för stadsbyggande** svarar för genomförandeplaneringen av gator, parker och andra offentliga platser samt för att låta bygga dem och underhålla dem. Därtill svarar serviceområdet för att låta planera och bygga stadens lokaler.
- **Serviceområdet för stadsmätning och geodata** svarar för utarbetande av tomtindelningar, fastighetsbildningar och upprätthållande av fastighetsregistret, produktion och uppdatering av geodata, geodatasystem och servicerådets kundserviceuppgifter. Det är meningen att kundtjänsten ska överföras till servicehelhetens gemensamma tjänster i början av 2024.
- **Serviceområdet för tillstånd och tillsyn** svarar för myndighetsuppgifterna i anslutning till byggande och parkeringsövervakning, beredningen av myndighetsuppgifterna i anslutning till miljö- och naturskydd, miljöhälsa och regional avfallshantering, tillsyn av vattentjänsterna samt rådgivning, styrning, tillsyn och experttjänster i anslutning till servicerådets uppgifter.
- **Serviceområdet för mobilitetstjänster** svarar för produktionen av kollektivtrafiktjänster som är öppna för alla i Föli-kommunerna i Åbo stadsregion samt för

produktionen och utvecklingen av andra mobilitetstjänster i Åbo och stadsregionen.

Fyra nämnder utvecklar, styr och övervakar verksamheten inom servicehelheten för stadsmiljön.

- **Stadsmiljönämnden** svarar för planeringen av stadens markanvändning, trafik och allmänna områden, produktionen av mobilitetstjänster, uppföljningen av den byggda miljöns samt kultur- och naturmiljöns tillstånd, förvaltningen av stadens markegendom, för att låta bygga och underhållet av gator och andra allmänna områden samt för att låta bygga nya lokaler, om inte uppgifterna har delegerats till ett annat organ eller en annan tjänsteinnehavare.
- **Byggnads- och tillståndsnämnden** svarar för myndighetsuppgifterna inom servicehelheten för stadsmiljösektorn, om inte uppgifterna har delegerats till ett annat organ.
- **Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion** ingår enligt 51 § i kommunallagen i Åbo stads organisation som regional behörig kollektivtrafikmyndighet i kommunerna Åbo, S:t Karins, Lundo, Nådendal, Reso och Rusko. Pemar ansluter sig till myndighetsområdet i början av 2024.
- **Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland** ingår enligt 51 § i kommunallagen i Åbo stads organisation som regional avfallshanteringsmyndighet enligt avfallslagen i 18 kommuner.

Förändringar i omvärlden

Fenomen som kraftigt påverkar omvärlden är klimatförändringen, urbaniseringen, befolkningsökningen, befolkningsåldrandet, invandring, ojämlikhetsutvecklingen, digitalisering och ändringar i lagstiftningen. Servicehelheten för stadsmiljö verkar aktivt i den förändring som pågår. Målet är att skapa möjligheter till ett gott liv och tillväxt för både företag och invånare.

Klimatförändringen innebär att klimatet värms upp i hela världen på grund av att mänskliga aktiviteter förorsakar en kraftig ökning av utsläppet av växthusgaser i atmosfären. Åbo stads mål är att genom klimat- och miljöpolitiska åtgärder gå mot en kolneutral stadsregion före 2029. Efter det har Åbo för avsikt att vara en klimatpositiv region.

Urbaniseringen är ett starkt och koncentrerande fenomen. Städerna växer och utvecklas med en oerhörd fart.

I fortsättningen koncentreras tillväxten till allt färre stadsregioner, och Åboregionen räknas till dessa regioner. Urbaniseringen har för snabbats efter den tillfälliga svacka som coronakrisen orsakade. Städernas betydelse och roll för hela landets utveckling växer fortfarande. Åbos tillväxt får för tillfället fart av flera olika storprojekt i anknytning till stadsutveckling, trivsel och mobilitet.

Urbaniseringen förknippas med många möjligheter, men även med frågor som måste avgöras. I och med att urbaniseringsprocesserna accelererar måste staden komma med nya trafiklösningar såväl inuti städerna som mellan städerna. Inom 90-minuters influensområdet som bildas av tillväxttriangeln mellan Helsingfors, Tammerfors och Åbo finns 3,25 miljoner invånare och cirka 1,3 miljoner arbetsplatser, dvs. cirka 60 % av hela landets invånare och arbetsplatser. Entimmetåget mellan Åbo och Helsingfors möjliggör kopplingen mellan pendlingsområdena. Målet är att en snabb tågförbindelse ska vara i bruk år 2030.

I stadsregioner koncentreras tillväxten i sin tur nära centrum och kollektivtrafikens rutter, vilket innebär att en tät stadsstruktur möjliggör att infrastrukturen och trafiknätverket ordnas på ett kostnadseffektivt sätt. I Åbo innebär detta bland annat utveckling av markanvändningen, servicenätverket och kollektivtrafiken. Med dessa funktioner främjas också tillgången till en smidig vardag och bättre tjänster. Genom att bygga spårvägen som ett övergripande stadsutvecklingsprojekt kan staden stöda och påskynda utvecklingen av Vetenskapsparken, centrum och Slottsstaden. En ny kollektivtrafiklösning främjar också stadens klimatmål.

Befolkningskoncentrationer erbjuder goda förutsättningar för den cirkulära ekonomin där konsumtionen grundar sig på användningen av tjänster i stället för ägande: delning, hyrning samt återvinning och bearbetning av material till nya produkter.

Urbaniseringen för också med sig många problem. Städerna förbrukar över 2/3 av världens energiproduktion och producerar 70 % av jordklotets koldioxidutsläpp. Därtill ökar befolkningskoncentrationen buller, trafikstockningar och mängden avfall på vissa områden. Olika sociala problem såsom utslagning och känslan av otrygghet hotar att öka. I och med att efterfrågan på bostäder ökar, stiger deras priser särskilt på de mest eftertraktade områdena, vilket riskerar att fördjupa segregationsutvecklingen mellan olika områden.

Områdesvis differentiering syns tydligt i Åbo bl.a. som skillnader i invånarnas välfärd och säkerhetskänsla och i stadens dragningskraft. För att främja en socialt hållbar stadsutveckling och öka jämlikheten mellan olika bostadsområden i staden, krävs åtgärder på olika nivåer: åtgärder som är förebyggande, åtgärder som begränsar

negativa verkningar samt åtgärder som stödjer hantering och därtill indirekta och långvariga åtgärder som stödjer positiva verkningar. Spetsprojektet för gemenskap söker efter lösningar till dessa utmaningar.

Åbos befolkning ökar och blir allt internationellare. Befolkningen i Åbo stad började öka i början av 2010-talet och har efter det som bäst ökat med cirka 2 000 invånare per år. Åbos invånarantal har enligt preliminära uppgifter överskridit gränsen på 200 000 invånare i början av augusti 2023. Den naturliga befolkningsökningen har varit negativ, vilket betyder att befolkningsökningen helt berott på flyttrörelsen. Åbo fick ett flyttningsöverskott på 1 425 personer från andra kommuner i Finland under 2022. Flyttrörelsen från Åbo till andra ställen inom Åboregionen var 895 personer fler än de som flyttade till Åbo från ett annat ställe inom Åboregionen. Åbo förlorar särskilt mycket av sin befolkning till grannkommunerna. För Helsingfors del skedde en ändring flyttrörelsen då flyttrörelsen från Helsingforsregionen till Åbo (+116) var större än flyttrörelsen från Åbo till Helsingfors.

Invandringen uppnådde rekordnivå under 2022. Nästan 2 568 invånare flyttade från utlandet till Åbo och nettoinvandringen uppgick till 1 865. Enligt preliminära uppgifter för augusti 2023 var nettoinvandringen redan i mitten av året nästan lika hög som för det föregående året (+1 782). Ökningen bland invånare med annat modersmål har ökat med 25 procent under de senaste fem åren, emedan den finsk- och svenskspråkiga befolkningen endast ökat med en procent under samma tidsperiod. Ökningen av under 18-åringar beror helt och hållet på ökningen av befolkningen som har ett annat modersmål (+22 %), gällande finsk- och svenskspråkiga minskade befolkningen med 3 procent åren 2018–2022.

I Åbo bodde i slutet av 2022 16 846 barnfamiljer dvs. familjer med åtminstone ett barn under 18 år som bor i hushållet. Av alla familjer var 36 % barnfamiljer och av alla barnfamiljer var 29 % familjer med en vårdnadshavare. Av barnen i Åbo hade ca var femte (21 %) ett annat modersmål än finska eller svenska. Ca 31 000 åbobor har fyllt 70 år, vilket motsvarar ca 16 % av invånarna. Andelen äldre av hela befolkningen växer fortfarande under de närmaste åren.

Av hushållen i Åbo var 56 % hushåll som består av en person i slutet av 2022. Hushållen i Åbo bestod oftare än de andra hushållen i landet av hushåll med en person.

Arbetslösheten som stigit under coronapandemin började sjunka under år 2021 och den positiva utvecklingen har tills vidare fortsatt. Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik var arbetslöshetsgraden i juli 2023 13,1 %, vilket var 0,7 procentenheter mindre än året innan. Åbo hade dock landskapets högsta arbetslöshetsgrad. Ny teknologi skapar nya arbetsplatser i Åbo

och Egentliga Finland. Sysselsättningsgradens positiva utveckling stärker skatteinkomsterna och kommuninvånarnas välbefinnande. Utmaningarna är invandrades sysselsättning, ungdomsarbetslöshet och långtidsarbetslöshet.

Staden förbereder sig på fortsatt tillväxt. Tillväxten påverkar markanvändningen, servicenätet, rörligheten, infrastrukturen och byggandet, underhållet och övervakningen av lokaler. En byggd miljö har en betydlig inverkan på den ekonomiska och sociala välfärden. Den åldrande befolkningen och det ökande ensamboendet påverkar organiseringen av tjänster. Tillräckliga resurser måste reserveras för stadens tillväxt.

Befolkningsökningen och befolkningsåldrandet förorsakar utmaningar till hela ekonomiska regionen bl.a. när de gäller bostäder, utbildning, tjänster och trafik. Det finns särskilt behov av rimligt prissatta bostäder. Enda sättet att stävja ökningen av bostadspriser, och därmed säkerställa tillgången till arbetskraft i tillväxtcentrum, är att bygga tillräckligt.

I kontorsarbete har man efter coronatiden övergått från omfattande distansarbete till en hybridmodell, som kombinerar kontorsarbete och distansarbete. Ändringen påverkar fortfarande marknaden för bostäder och lokaler. Kontoret kommer att ha en allt viktigare roll som en lockande mötesplats, vilket ökar behovet av moderna kontorslokaler.

Efterfrågan på bostäder och byggandet har fortsatt visat varit relativt aktivt under första halvan av 2023. Särskilt på huvudstadsregionen har byggbranschens konjunktur gjort en snäv negativ vändning. Byggbranschen förutspås dras in i en recession i hela Finland under vintern 2023–2024, eftersom antalet inledda byggprojekt minskar kraftigt och planerna på att inleda nya projekt har ändrat så att de är allt försiktigare. Orsakerna är huvudsakligen den snabba inflationen (i augusti 2023 5,6 %) och de stigande räntorna (12 mån euribor 18.9.2023 4,19 %). Sysselsättningen på byggbranschen och dess multiplikatoreffekter på den övriga ekonomin är tills vidare en öppen fråga.

Den påtagliga ökningen i byggkostnaderna 2022 dämpades betydligt från och med det andra kvartalet 2023. Under det första kvartalet 2023 ökade omsättningen med 6,1 procent och under det andra kvartalet ökade omsättningen med 2,9 procent. Också på markbyggnadsbranschen har de ökande kostnaderna betydligt bromsats upp från och med våren 2023. Från en ökning på 14 % i markbyggnadskostnaderna under 2022 har de dämpats till runt 6 % under den första halvan av 2023. Observationerna under de senaste månaderna pekar också på att utvecklingen håller på att bromsas upp. Kostnaderna

har dock inte återställts till den nivå som rådde innan coronapandemin utan har stannat kvar på en högre nivå.

Kuntarahoitus Oyj har sänkt sin prognos om ekonomisk tillväxt för 2024 med drygt en procentenhet. I den konjunkturprognos som publicerades i juni uppskattades Finlands bruttonationalprodukt växa med 0,5 procent 2024. Prognosen för september innebär en nedgång på 0,3 procent. Ändringen förklaras särskilt av den snabba uppbromsningen av bostadsproduktionen samt den svaga exporten.

Mobiliteten har ökat. Under coronatiden har antalet arbetsresor och uträttandet av ärenden i anknytning till arbete minskat betydligt. Antalet användare särskilt inom kollektivtrafiken har ökat under detta år så att de nu är på ungefär samma nivå som innan coronapandemin. Den långsamma återhämtningen av parkeringsavgiftsinkomsterna efter svackan under coronapandemin tyder på att privatbilismen något minskat. Orsakerna bakom detta är antagligen det fortsatta distansarbetet och att stadsborna övergått till mer hållbara färd sätt i centrum.

Otaliga lagändringar påverkar omvärlden. Bygglagen som träder i kraft i början av 2025 ökar särskilt efterkontrollen och förutsätter en uppdatering av byggordningen. Lagen om datasystemet för den byggda miljön träder i kraft i början av 2024 och den förutsätter att informationsmodellerna tas i bruk i omfattande grad i byggnadstillsynen och planläggningen efter övergångsperioden. Dessa lagändringar ökar personalens utbildningsbehov och å andra sidan också behovet av rådgivning för kunderna. Lagen om inlösen av fast egendom kommer att ändras och de förutsedda ändringarna kan öka risken för att frivilliga affärer upphör. Den nya naturvårdslagen trädde i kraft 1.6.2023 och den möjliggör som en ny åtgärd en frivillig ekologisk kompensation. Ändringarna i lagen om bostadsrättsbostäder trädde i kraft 1.9.2023 och enligt dessa slopar staden beviljandet av ordningsnummer och godkännande av invånarval. Många andra lagändringar påverkar stadens verksamhet – bl.a. veterinärvårdslagen, tobakslagen och lagar om hushållsvatten.

Effekterna av **statsminister Orpos regeringsprogram.** Regeringsprogrammet innehåller flera punkter som på ett betydande sätt kommer att påverka stadsmiljöns omvärld under de kommande åren ifall de genomförs. MAL-avtalsförfarandet fortsätter fortfarande på nuvarande MAL-stadsregioner. Finansieringen av nya bostadsrättsbostäder upphör och det långa räntestödet minskar. Registreringen är strider mot principerna i Åbo stads bostads- och markpolitik och försvagar bostadsstrukturens mångfald. I bygglagen kommer att införas en behandlingssgaranti för bygglov och en bindande maximal behandlingstid för myndigheter. I lagen om områdesanvändning som fortfarande bereds är det meningen att in-

kludera bl.a. initiativrätt, partnerskapsplanläggning, ändringar i markanvändningsavtal och en begränsning av rätten att överklaga. I upphandlingslagen planeras ändringar som om de genomförs ökar resursbehoven i upphandlingsenheten och begränsar användningen av enheter som är anknutna till staden. I budgeten för 2024 satsar styrelsen på Skärgårdsprogrammet i vilket man snabbar upp processerna för biogas, biomassa och näringskretsloppet.

Utvecklingsplan för verksamheten och strategiska tyngdpunkter

Utvecklingsplanen och de strategiska tyngdpunkterna för servicehelheten för stadsmiljö har härletts ur borgmästarprogrammet för 2021–2025 som fullmäktige godkände 23.8.2021 och stadens strategi som fullmäktige godkände 14.2.2022.

Den hållbara tillväxtens Åbo

Tillväxt innebär nya invånare, nya företag, nya arbetsplatser och investeringar. Stadsutveckling innebär att staden sprider ut sig och byggs på ett sätt som stöder tillväxten och så att det skapas trivsamma miljöer för boende och företagande samt etableras en hållbar, energieffektiv stadsmiljö. Avtalen som staden och de närliggande kommunerna förhandlat med staten (bl.a. MBT-avtalet) stakar ut riktlinjerna för stadsregionens utvecklingsmål. Förutsättningar för växande och hållbar stadsstruktur främjas med omfattande planer beträffande samhällsstrukturen och trafiksystemet och genom att utveckla staden som stora områdeshelheter.

Stadsstrukturens funktion och livskraft och stadens inkomstbas stärks genom kompletterande byggande. Stadens tillväxt koncentreras till centrum och de omgivande stadsförnyelseområdena och på kollektivtrafikens utvecklingskorridorer. För att främja välbefinnandet stöds bevarandet av den i sin mångformighet unika naturmiljön och möjligheterna till att uppleva naturen främjas på hållbara sätt. På stadsområden där boendet blir allt tätare, betonas kvaliteten av den byggda stadsmiljön. I en allt mera tätbebyggd stad satsar man på mångsidiga offentliga stadsutrymmen och grönanläggningar. Vi tar hand om boende- och livsmiljöernas renlighet, trygghet och trivsamhet. Åbos utveckling mot att bli en internationellt ledande förebild inom stadsbyggande främjas av den historiskt unika kulturmiljön och innovativ nyanvändning av byggnader i anknytning till denna.

I planeringen av områden ser vi till att vi har tillräckliga tomtreserver som grundar sig på granskningar av stadens servicenät för organiseringen av tjänster med beaktande av även servicenätsbehoven för Egentliga Finlands välfärdsområde. Kostnadseffektiviteten för organiseringen av tjänster förbättras när man kan stöda sig på

det existerande servicenätverket. Nyttjandet av kommunalteknikens investeringar blir mer effektivt, trafikutsläppen minskar och stadsborna sparar tid i trafiken. Tack vare den enhetliga stadsstrukturen är det smidigt att röra sig i staden, något som utgör en attraktionsfaktor för Åbo. I det kompletterande byggandet beaktar vi den närliggande naturens betydelse för invånarnas välbefinnande.

Mångsidiga och attraktiva boendeantern är vid sidan av arbetsplatserna en central konkurrenskraftfaktor när det gäller att locka nya experter och invånare till staden. Genom detaljplaneringen och genomförandet av infran säkerställer man ett mångsidigt och tillräckligt tomtbestånd, med vilket man tryggar ett tillräckligt bestånd av hyres-, bostadsrätts- och ägarbostäder till ett måttligt pris. Genom att öka planläggningen av småhus strävar vi efter att bidra till en positiv befolkningsutveckling. Genom en mångsidig bostadsproduktion ser man till att olika bostadstyper också finns i nya bostadsområden. I utvecklingen av stadsstrukturen utvidgas dess tyngdpunkt mot havet.

Fastighetsegendom som frigörs från stadens användning utvecklas aktivt för att förstärka stadens inkomstbas. Staden effektiviserar överlåtelseerna av den fasta egendomen genom att utveckla egendomen med hjälp av planläggning och partnersamarbete så att den blir mer attraktiv.

I stadens trafikutveckling riktas fokus på gång- och cykeltrafiken, den regionala kollektivtrafiken och stödet till en bredare användning av miljö- och klimativänliga teknologier. Mobilitet som tjänst och lösningar för smart trafik spelar en stor roll i utvecklingen av trafiken. Kollektivtrafiken utvecklas så att den motsvarar behoven för pendlingstrafik hos de växande företagen. Sunda levnadsvanor främjas genom att planlägga en stad med korta avstånd och genom att bygga gång- och cykelrutter för skol- och arbetsresor. Vi ser till att det är smidigt att röra sig i staden oberoende av invånarens livssituation och att centrum lätt kan nås med alla trafikformer även i fortsättningen.

Åbo stads ekonomiska ramvillkor 2021–2025 – Stark mot 2030-talet

Investeringarna genomförs på ett hållbart sätt. Förutsättningarna för detta är en effektiv tidsmässig och ekonomisk hantering och en kompetent och noggrann byggherreverksamhet. Med hjälp av investeringar kan tillväxten accelereras.

Investeringarna utgår från en granskning av servicenätet (ändringar i befolkningens åldersstruktur och befolkningsökningen) och en utredning av motionsnätverket som stöd för byggandet av motionsplatser. Stadens investeringar i servicebyggnader bygger på godkända planer för servicenätverk.

Planeringen av tidtabellen för investeringar görs utifrån helhetsbedömningar där effektivitet, lönsamhet, nödvändighet, driftsekonomi och tillväxtmöjligheter beaktas. Vid prioriteringen av infrainvesteringar utnyttjas kapitalvärdet som grundar sig på planspecifika inkomstbedömningar och tidsplaner. Stadsbyggandet deltar i utvecklingsprojekt vars mål är en effektiv tidsmässig och ekonomisk hantering av investeringar och en kompetent och noggrann byggherreverksamhet, t.ex. forskningsprojektet Prodigial och Beräkningssystemet för infrastrukturkostnader och servicealliansen. Inom IHKU-projektet utvecklas en beräkningstjänst med vilken man kan producera tillförlitliga kostnadsberäkningar för infrastrukturprojektens olika faser och därtill skapas effektiva metoder för användning av beräkningar, upprätthållandet av producerade priser samt utsläppsberäkning. Energieffektivitet och hållbara lösningar beaktas i allt byggande. Energieffektiviteten hos byggnadsbeståndet och de smarta egenskaperna i byggnaderna förbättras och prioriteras inom ramen för investeringarna.

Daghem och skolor ska vara hälsosamma och trygga. Vi låter genomföra ombyggnader och bygga nybyggnader i skyndsam ordning på basis av en renoverings- och nybyggnadsplan. Förvaltning av lokal- och infrastrukturendomen bygger på planmässighet varvid man utnyttjar beräkning av reparationskulden. Att ta hand om värdet på tillgångarna förutsätter tillräckligt anslag för investeringar.

Av de stora investeringsprojekten genomför vi musikhuset, partnerskapsprojektet för Kuppis spets och samtidigt Taito-campusen, infrastrukturen för Ferry Terminal Turku och främjar byggandet av Upplevelsecentret på Bangården. Byggandet av nya bostadsområden är en naturlig del av stadens tillväxt.

Vi strävar efter att uppnå en förändring i fördelningen av färd sätt genom att göra det mer lockande att promenera och cykla genom att skapa en plan för hållbart stadsmobilitet, bygga cykelbanor och satsa på vintercykling samt genom att inleda genomförandet av stomlinjesystemet för bussar. På basis av kostnads- och lönsamhetsberäkningen för spårvägen fattar vi beslut om en kollektivtrafiklösning som är viktig för stadsutvecklingen.

Kolneutrala och resurssmarta Åbo

Vi håller fast vid målet om ett Kolneutralt Åbo 2029 och genomför beslut som fattats inom Åbo stads klimatplan. Vi beaktar stadens klimatmål i synnerhet i beslutsfattandet gällande markanvändning, energi, byggande och trafik. För att uppnå stadens mål för kolneutralitet förutsätts att ett energieffektivt, resurssmart och utsläppsfritt verksamhets sätt utvidgas till all verksamhet. Förberedelserna

inför klimatförändringen beaktas i all planering och byggande av stadsmiljön med särskild betoning på dagvatten samt förebyggande av ekologiska risker.

Vi genomför beslut som fattats för att stärka den biologiska mångfalden och främja en övergång enligt den cirkulära ekonomin enligt Åbo stads klimatplan, LUMO-programmet och Vägkartan för cirkulär ekonomi.

Man strävar efter förankra Åbo stads strategiska klimatmål genom inkludera klimatbudgetering i investeringsprocessen. EU:s taxonomiklassificering för hållbar finansiering används som bedömningsverktyg för ramen för klimatbudgeten och investeringarna. Med hjälp av de tekniska bedömningskriterierna kan man känna igen vilka åtgärder som ska genomföras i investeringsprocessens olika faser, så att taxonomienligheten kan uppnås och den gröna finansieringens möjligheter utnyttjas.

Internationalitet, turism, tillgänglighet och intressebevakning

Åbos logistiska ställning som en knutpunkt i den norra tillväxtpassagen utvecklas bl.a. genom att främja en snabb tågförbindelse mellan Åbo och Helsingfors, Resecentrum, en ny hamnterminal samt projekten för Åbo ringväg. Vi sörjer för flygplatsens och hamnfunktionernas konkurrenskraft och Åbos externa tillgänglighet.

Staden tar initiativ till åtgärder som skyddar Östersjön enligt Östersjöutmaningen, vars mål är att förbättra vattendragens, småvattens och kustvattens tillstånd.

Spetsprojekt

Spetsprojektet för Vetenskapsparken främjas genom markanvändningsprojekt, planläggningsprogrammet, fastighetsutvecklingsprogrammet och investeringsprogrammet.

Spetsprojektet Utvecklandet av centrumområdet främjas genom markanvändningsprojekt, planläggningsprogrammet, fastighetsprogrammet och investeringsprogrammet.

I spetsprojektet för gemenskap minskas segregation mellan områden bl.a. med en aktiv bostads- och markpolitik. Åbos förorter utvecklas till trivsamma områden som stöder ett gott liv. Genom kompletteringsbyggande i förorterna gör vi bostadsområdena livligare, tryggar en hållbar servicestruktur och minskar ojämlikheten mellan olika områden. Vi planerar och bygger en stadsmiljö som uppmuntrar till rörlighet.

I spetsprojektet för kultur betonas Slottsudden och Kulturstranden.

Utöver stadens spetsprojekt främjas också andra viktiga projekt för utveckling av områden, bl.a. Slottsstaden, Stadsträdgården, Skansen, Rönnudden och Blue Industry Park.

Åbo – en stad som lyckas och ständigt förbättras

Inriktningen på invånare och kunder är den bärande principen för all verksamhet. Verksamheten utvecklas på ett invånar- och kundorienterat sätt på basis av invånarenkäter. Målet är att representanter för företag och näringslivet tillhandahåller tjänster enligt principen med att få alla tjänster över en disk. Vi genomför fler servicelöften för att påskynda processer och förbättra förutsägbarheten. Genom bättre kundservice eftersträvas även en effektivare verksamhet.

Staden ökar produktiviteten och förnyelseförmågan genom att främja innovationer. När man planerar utvecklandet av verksamheten och upphandlingar genom ett omfattande samarbete skapar man samtidigt marknader och en grogrund för nya lösningar.

Vi ser till att resurserna för markanvändningsprocesser och fastighetsutvecklingsprocesser räcker till och ökar partnerskapssamarbetet för att påskynda processerna i skapandet av tillväxt. Verksamheten effektiveras genom att processen att producera tomter görs snabbare från planläggningen, byggande av infrastrukturer i staden och överlåtandet av tomter. Produktiviteten ökas genom anskaffningsförfaringar, partnerskap och konkurrensutsättning. Köptjänster används för att effektivisera verksamheten. Genom att samarbeta med partner och pröva på nya saker förnyas verksamheten.

Vid upphandlingar säkerställer vi att små och medelstora företag har möjlighet att delta i anbudsförfaranden.

Vi etablerar verksamhetsmodeller för att delaktiggöra invånare.

Vi utnyttjar de möjligheter digitaliseringen tillhandahåller i utvecklingen av verksamheten. Digitaliseringen av tjänster och funktioner gör det möjligt att göra organisations- och kostnadsstrukturen lättare och rikta personalens tidsanvändning till mer krävande arbetsuppgifter. För invånare och kunder innebär detta bättre möjligheter än tidigare funnits att använda stadens tjänster oberoende av tid och plats. Vi utnyttjar digitalisering och data också som en del av planläggningen, tillståndsprocessen samt underhållet och skyltningen av gator och gatunät. Genom en digitalisering av tjänsterna effektiveras funktionerna och förbättras möjligheterna till självbetjäning och delaktighet oberoende av tid och plats.

I samband med beredningen av beslutsfattandet gör vi allt fler bedömningar av företagsverkningsarna då ärendet gäller näringslivet.

Resultaten förbättras genom gott ledarskap, nya verksamhetsätt och verktyg som stöder dem. Genom informationsledning som grundar sig på transparens säkerställs att man gör rätt saker vid rätt tidpunkt på ett kostnadseffektivt sätt. Informationssystemen utvecklas så att uppgifterna om verksamheten kombineras med uppdaterade uppgifter om ekonomin. Vi följer stadens utvecklingsmodell i allt utvecklingsarbete. Utvecklingsmodellen samordnar arbetssätt i anknytning till utvecklande.

Stadens centrala livskraft utgörs av kompetent och motiverad personal. En välmående personal orkar hjälpa och utveckla sitt eget arbete. Vi satsar på personalens arbetshälsa och utbildning och förutseendet av kompetens.

Högklassiga stödtjänster ska dimensioneras på rätt nivå så att det dagliga arbetet är smidigt.

Mål för verksamheten

Åtgärder i borgmästarprogrammet

Tema: Intressebevakning

Nr	Mål	Budget 2024
2	Att genomföra skyddet av Skärgårdshavet och få tillräcklig finansiering för detta så att vi kan förbättra tillståndet för världens känsligaste, vackraste och mest förorenade skärgård, bevara området så att även kommande generationer har glädje av det samt stärka den biologiska mångfalden i vår region.	Vi fortsätter den internationella Östersjöutmaningen som tillsattes med Helsingfors stad. Målet med utmaningen är att engagera städer, kommuner, företag, föreningar och andra organisationer att förbinda sig till frivilliga åtgärder för att skydda Östersjön. I slutet av 2023 godkänns fyra åtgärdsprogram för åren 2024–2028 och genomför de åtgärder som beslutats i programmet i tätt samarbete med Helsingfors stad.
3	Byggande av Entimmeståget och ett investeringsbeslut om en ny banförbindelse så att järnvägsförbindelsen kan tas i bruk 2030	KUTU-projektet som krävs för genomförandet av Entimmeståget pågår som bäst. Under år 2024 byggs banbroarna och de andra broarna. Också arbetena på bangården pågår som bäst. Godkännandet av planen för den planskilda korsningen i Svalas för Entimmeståget.

Tema: Kolneutralt Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
4	Vi beaktar stadens klimatmål särskilt vid fattandet av beslut gällande markanvändning, energi, byggande och trafik.	I markanvändningen satsar vi på att uppnå ett kolneutralt stadsområde före 2029, vilket förutsätter utveckling av en energieffektiv samhällsstruktur som uppmuntrar till utvecklingen av hållbara trafikformer. Bygandet styrs till en zon för hållbart stadsstruktur. Målet är att minst 85 % av den planlagda bostadsbyggrätten placeras inom zonen för hållbart växande. För väg- och gatutrafikens del är målet att halvera utsläppen av växthusgaser från år 2015 års nivå före 2029 och öka andelen hållbara färdsätt till 66 % före 2030. Planering och genomförande av infraåtgärder som förbättrar förutsättningarna för gång, cykling och kollektivtrafik framskrider enligt tillgängliga resurser och anslag. Andelen trafik som sker med elbussar ökas hela tiden genom betoningar i upphandlingen. Över hälften av kilometrarna körs på el. Användningen av kollektivtrafiken ökar i och med bl.a. produktifieringen av företagstjänster och på grund av att användningen av kollektivtrafiken målmedvetet görs lättare. Biljettpriserna hålls på en lockande nivå. Stads-cykelsystemet svarar på kundernas behov gällande mängden cyklar och säsongens längd. Vi genomför en allmän plan för laddningsstationer för elbilar.
8	Vi genomför beslut som fattats för att förstärka naturens mångfald (LUMO-programmet). Vi uppställer ett naturmål på basis av beredningen.	De centrala åtgärderna i LUMO-programmet 2024 är ökandet av naturvårdsåtgärder på Åbos värdefulla naturtyper, skapandet av nya livsmiljöer för de lokala arterna samt grundandet av en webbplats för LUMO-programmet. Det totala antalet åtgärder är 33 st.
9	Vi inrättar ett nytt naturskyddsområde i Mällickälä-Kungsbäckens område.	Ett beslut om att inrätta naturskyddsområdet gjordes 2023.

Tema: Främjande av välfärd och utveckling av tjänster – Ett välmående Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
10	Skol- och daghemsfastigheterna måste vara trygga och i gott skick. Vi uppdaterar skol- och daghemsnätverket så att det motsvarar bostadsområdenas behov och utarbetar en tydlig reparations- och nybyggnadsplan inklusive behov av ersättande lokaler. Vi förstärker användningen av lokaler utanför skolan för fritidsbruk.	Planläggnings- och projektplaneringsprocesserna överlappas. I planläggningen prioriteras skol- och daghemsprojekt. Godkännande av planerna för Karhunauktion yhtenäiskoulu, Slottsstadens (Vasaparken) och Pansios allaktivitetshus samt skolan Jäkärälän koulu (Arkeologgatan). Bygandet av nybyggnader och sanering av byggnader enligt lokalprogrammet.
15	I anslutning till lekplatser planeras funktioner som stöder de vuxnas närmotion. De äldres behov av motion beaktas i byggandet av motionsställen.	I planeringen och genomförandet beaktas de äldres behov av fysisk aktivitet. I samarbete med idrottstjänsterna och underhållet utvecklas lekplatserna så att de blir mötesplatser för invånare i alla åldrar. Ett koncept för att sammanläsa lek och motion i enlighet med Skills garden-konceptet planeras för tre olika områden.
37	Motion ska vara en del av barnens dag också i skolorna. Skolornas undervisningslokaler och gårdar samt skolresorna ska sporra till naturlig motion	Planen för hållbar stadsmobilitet (SUMP) blir färdig 2024. En miljö som uppmuntrar till hållbar mobilitet genomförs utifrån SUMP och på det viset uppmuntrar man till naturlig mobilitet.

Tema: Åbo – en stad i ständig förbättring

Nr	Mål	Budget 2024
39	Vi inför ett ärendehanteringskonto via vilket Åboborna lätt och smidigt kan sköta sina egna ärenden oberoende av tid och plats. Vi utnyttjar de digitala möjligheterna och data även i samband med planläggning, tillståndprocesser, gatu- och gatunätsunderhåll och skyltningar.	Byggnadstillsynens elektroniska system (ePermit) utvecklas vidare tillsammans med andra Trimble-kommuner. Dessutom utreds möjligheten att ta i bruk en chatt/bot i byggnadstillsynens kundrådgivning. Beredningen av införandet av informationsmodeller vid byggnadstillsynen fortsätter.
45	Den bärande principen för verksamheten är inriktning på kunden och kommuninvånaren, och till följd av det ska invånarna och verksamhetsutövarna i Åbo få allt bättre service allt snabbare.	Stadsmiljöns kundbetjäning utvecklas utifrån de ändrade behoven. Föli följer upp kundnöjdheten och har precis genomfört en konsumentundersökning vars resultat används för att förbättra tjänsterna för kunder och företag. I planläggningen och byggnadstillsynens utvecklas verksamheten utifrån kundnöjdhetensenkäternas resultat. Stadsmiljöns underhåll utvecklas utifrån den feedback som mottagits.

Tema: Den hållbara tillväxtens Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
51	Vi gör staden tätare genom kompletteringsbyggande längs goda kollektivtrafikförbindelser, beaktar betydelsen av naturen i närmiljön och grönområden och granskar servicenätet med beaktande av nya bostadsområden. Vi ökar utbudet av småhus- och flervåningshustomter särskilt i attraktiva områden och utarbetar en utredning av kompletteringsbyggande för hela staden.	Spårvägsprojektet beaktas i allt arbete för att utveckla markanvändningen och servicenätverket. Vi ökar plan- och tomtreserven. Planläggningens mål för ökningen av våningsytan 2024 är 40 000 v-m ² för småhus, 135 000 v-m ² för flervåningshus och 64 000 v-m ² för arbetsplatstomter. Genom att öka planläggningen av småhustomter eftersträvas enligt bostads- och markpolitiska programmet en tre års reserv under de kommande åren. Utbudet av småhustomter förbättras aktivt genom åtgärder enligt utredningen av kompletterande byggande och därtill genom planlägningsprojekt särskilt i Hirvensalo, Skansen, Övre S:t Marie och Jäkälä.
52	Vi ser till att det är smidigt att röra sig i staden och att centrum lätt kan nås med alla trafikformer även i fortsättningen.	Trafikplanen i centrum bereds för beslutsfattande. Stomlinjen inleds 1.7.2025. Både utvecklandet av trafikeringen och kundinformationen siktar på god ibruktagning av stomlinjen. Fölis CRM utvecklas. Servicekartans rörlighetsvy utvecklas vidare. Som en del av projektet Scale up kommer man att göra en del försök med företag för resekedjornas del. Man strävar också efter att genomföra ett försök med infartsparkering. Genom styrning av mobiliteten genomför vi åtgärder som sätter fart på utvecklingen ("nudge"). Därtill ordnas försök med styrning av evenemang som en del av projektet Scale-up. Fler parkeringsplatser för elskottor byggs och samtidigt ser man till att utbudet av stadsbicyklar är tillräckligt på centrumområdet.
53	Vid byggandet av staden beaktar vi säkerheten som en viktig del av såväl den mänskliga hållbarheten som trivselen.	Vi genomför ett åtgärdsprogram enligt trafiksäkerhetsplanen som staden godkänt samt därtill ett trafiksäkerhetsprogram för centrumområdet. Vi genomför energieffektiva och säkert användbara lokaler och gemensamma områden med t.ex. belysning, tillgänglighet och delaktiggörande. Underhållet av skolor och daghem och skolvägar för eleverna har prioriterats högt i underhållsklassificeringen. Under vintersäsongen skapas inför nästa säsong ett uppdateringspaket för anvisningar som gäller elsparkcyklar i samarbete med operatörerna. Elsparkcyklarnas säkerhetssituation förbättras så att märkta parkeringsplatser för elsparkcyklar vidare ökas, en parkeringspatrull igen rekryteras för sommaren och reglerna för elsparkcyklar uppdateras. Samarbetet fortsätter tillsammans med staten och de andra städerna och man strävar efter att skaffa städerna behörighet i ärenden som gäller mikromobilitet.
54	Vi ger ett servicelöfte för partnerskapsprojekt och behandlingen av såväl planläggningsinitiativ som tillstånd. Vid relativt små, privata initiativ ska partnerskapsplanläggning vara det primära alternativet. Vi ser till att resurserna för planläggning och tillståndsprocessen är tillräckliga.	Vi främjar de åtgärder för smidigare planläggning som stadsstyrelsen fattat beslut om i februari 2023. Planläggningsinitiativ behandlas inom 3 månader från det att initiativet tagits emot. Medianen från inledandet av betydande detaljplaner till deras godkännande är högst 24 mån och tiden från att initiativ lämnas in till att planen inleds förkortas till 2 år. Detaljplanen med få verkningar inleds 6 månader efter att ett beviljande beslut om förhandsutredning fattats. Mediantiden för processering av detaljplaner som har betydande verkningar från inledande till godkännande är i fortsättningen högst 36 mån (XL) och 24 mån (L), högst 18 mån för planer som inte har betydande verkningar (M) och högst 12 månader för planer med ringa verkningar (S). Av planprojekten bereds minst 40 % som partnerskap/konsultarbete. Man förbereder sig inför den kommande bygglagen som träder i kraft 2025 genom att förnya stadens interna regler och byggordning. Målet är att byggnadstillsynen behandlar alla tillståndsansökan inom 30 dygn år 2024.
55	Vi utarbetar en vision för utvecklingen av det Maritima Åbo med särskild fokus på västra Åbo. I generalplaneringen beaktar vi de nya målen för att förbättra boendetrivselen och öka boendet i de västra områdena samt områdenas havsnära karaktär.	Uppdatering av generalplanen för västra Åbo inleds utifrån visionsarbetet.

Nr	Mål	Budget 2024
56	Vi säkerställer att mångsidigt boende genomförs i alla områden. Vi avvecklar aktivt segregation genom bostads- och markpolitiken.	Enligt de bostads- och markpolitiska principerna ses till att antalet bostäder med minst två sovrum genomförs i bostäderna i samband med nya byggprojekt. I de nya detaljplanerna förutsätts att minst 20 % är ARA-räntestödd produktion. Dessutom strävar man efter att genom stadens åtgärder minska andelen hyresboende som understöds på områden där antalet överskrider 15 % av hela storområdets bostadsbestånd. För koncernbolagen (TVT, TYS, Vaso) anvisas årligen byggrätt ca 30 000 v-m ² .
57	Vi genomför en förändring i färdmedelsfördelningen genom att bygga cykelvägar, öka attraktiviteten för gångtrafik och inleda genomförandet av stombussnätet.	Vi genomför de hållplatsarrangemang som bussarnas stomlinje kräver innan den tas i bruk 1.7.2025. Vi planerar och genomför områden för vistelse och promenad samt cykelbanor enligt investeringsprogrammet. Vi förbättrar förhållandena för vintercykling genom underhåll.

Tema: Spetsprojekt

Nr	Mål	Budget 2024
65	Spetsprojektet Vetenskapsparken, Det befintliga spetsprojektet fortsätter, åtgärdsplanen uppdateras för fullmäktigeperioden.	Spetsprojektet Vetenskapsparken genomförs enligt en separat åtgärdsplan. År 2024 godkänns detaljplanen för Kuppis spets och infrastrukturen i anknötning till alliansprojektet samt projektplanerna för Taitocampus. Dessutom främjas resten av Vetenskapsparkens planlägningsprojekt. Fölis tvärlinje är en viktig del i att spetsprojektet för Kuppis lyckas. Tvärlinjen bereds 2024 och trafikeringen inleds 1.7.2025.
66	Spetsprojektet Utvecklandet av centrumområdet, Det befintliga spetsprojektet fortsätter, åtgärdsplanen uppdateras för fullmäktigeperioden.	Spetsprojektet för centrum genomförs enligt en separat åtgärdsplan. Åtgärder för att utveckla centrum genomförs även enligt fastighetsutvecklings-, planlägnings- och investeringsprogrammen. Byggandet av Fuuga pågår. Främjande av projekten Ferry Terminal och Slottsudden och inledandet av planeringen av det nya hamnspåret, förutsatt att projektet blir ett MAL-projekt. Godkännande av detaljplanerna för Saluhallens kvarter och Aningais konserthus. Tävlningar för utvecklingen av Resecentrumet och kvarteret Eriksgatan 32–34. Byggandet av strandmurarna på Östra Strandgatan och Auraåns strandled (Agricolagatan-Fabriks-gatan) inleds. Genomförandet av kvalitetskorridorer för cykling fortsätter.
69	Spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden, vi fastställer principen för att minska segregation till vårt primära mål när det gäller utvecklingen av förorterna. Vi förstärker invånarnas gemenskap och deltagande i stadsutvecklingen.	En balanserad utveckling av bostasområden genomförs enligt principerna för bostads- och markpolitik samt enligt programmen för planläggning, fastighetsutveckling och investeringsprogram. Bland annat Planläggningen som siktar på kompletterande byggande av Hepokulta och Runosbacken inleds, planläggningen av områdena i Skansen och Korois framskrider och planerna som för tillfället bereds för Kurala, Luolavuori, Petrelius och Uittamo godkänns. Planerna för Karhunaukion yhteiskoulu och allaktivitetshuset i Pansio-Perno samt planerna som krävs för byggandet på Kråkkärrets linje godkänns. Förnyandet av stombusslinjen som inleds sommaren 2025 förutsätter byggande av hållplatser. Kundtrivsel förbättras enligt investeringsprogrammet. Stadsmiljöns underhåll genomförs med metoder för delaktighet olika åtgärder som förbättrar gemenskap.
71	Spetsprojektet för kultur. Vi bereder ett nytt spetsprojekt i anslutning till kulturen och mer omfattande till främjandet av välfärden, och utarbetar ett åtgärdsprogram till stöd för dess genomförande under fullmäktigeperioden.	Kultur och konst förs in i stadsrummet, inklusive förorterna. Verksamhetsmodellen Kulturens mellanrum genomförs, utvecklas och etableras. I Runosbacken genomförs Åbos första rivningskonstprojekt. Vi främjar utvecklingskonceptet och konstprogrammet för Slottsudden, Åbos första konststadsdel. Konceptualiseringsarbetet för Kulturstranden genomförs och föreläggs för beslut. Genomförandeplaneeringen av Östra Strandgatans konstelement inleds.

Tema: Turism och tillgänglighet – Evenemangstaden Åbo

Nr	Mål	Budget 2024
74	Åbo satsar kraftigt på att utveckla turismen och lockar aktörerna i branschen till samarbete för att lyckas med detta. Flygplatsens och hamnfunktionernas konkurrenskraft ska	Gatuplanerna i anknötning till projektet med hamnterminalen färdigställs. Genomförandet av hamnspåret främjas i samar-

Nr	Mål	Budget 2024
	främjas. Ett av de centrala målen för näringspolitiken är att öka den internationella turismen.	bete med staten. Vi främjar genomförandet av Entimmeståget genom nödvändiga markanvändningsåtgärder. Projektet KUTU slutförs. Planeringen av spårvägen främjas.

Tema: Åbo stads ekonomiska ram 2021–2025 – Stark mot 2030-talet

Nr	Mål	Budget 2024
78	På basis av kostnads- och lönsamhetsberäkningen för spårvägen fattar vi beslut om en kollektivtrafiklösning som är viktig för stadsutvecklingen.	Främjande av de ändringar i detaljplanen som spårvägen kräver. Projektbolaget främjar utifrån de godkända generalplanerna planer för genomförande för separat beslutsfattande på basis av anskaffningsmodellen.
79	En effektiv tidsmässig och ekonomisk hantering av investeringarna och kunnig och omsorgsfull byggherreverksamhet är centrala för att kunna genomföra investeringar på ett hållbart sätt.	Fas 1 i Prodigial har slutförts och vi deltar i projektets andra fas. Projektet IHKU utvecklas vidare och stadsbyggandet är fortfarande med i utvecklingsarbetet av projektet.
80	Vi bygger det nya konserthuset i tid vilket möjliggör för orkestern att snabbt flytta in i de nya lokalerna. Målet för flytten är år 2025.	Projektets genomförande inleddes. Byggandet av Fuuga pågår.
81	Vi genomför projektet med en överbyggnad i Kuppis för att möjliggöra spetsprojektet för vetenskapsparken och för att skapa en ny sammanslagen stadsdel Kuppis-Österås intill en stark knutpunkt för kollektivtrafiken och arbetsplatser. Vi bygger TAITO-campusen.	År 2024 godkänns detaljplanen för Kuppis spets och infrastrukturen i anknäring till alliansprojektet samt projektplanerna för Taitocampusen. Dessutom främjas resten av Vetenskapsparkens planläggningsprojekt.
82	Åbo strävar efter en betydlig mängd ny bebyggelse för att förstärka inkomstbasen.	Med hjälp av fastighetsutvecklingsprojekt utvecklas olika byggnader och markområden som staden kommer att avstå ifrån i enlighet med ett separat fastighetsutvecklingsprogram. För markförsäljningens del strävar man efter 17,0 milj. euro i inkomster och en försäljningsvinst på 15,5 milj. euro år 2024. Privatägda marker utvecklas genom planläggning. År 2023 är inkomstmålet för markanvändningsavtalen 5,0 miljoner euro.

Budgetklausuler

Organ	Budgetklausul
Stadsmiljönämnden	Vi gör planläggningsprocesserna ännu smidigare och snabbare. Med planläggningen strävar vi efter lönsamma investeringar och prioriterar starkt de projekt som förväntas kunna inledas med snabb tidtabell.
Stadsmiljönämnden	Vi börjar bereda valet av en partner för områdesutvecklingen för Slottsudden.
Stadsmiljönämnden	Vi utreder uppbyggandet av en förnuftig mekanism för att minska koldioxidavtrycket från byggverksamheten och fattar ett beslut om dess införande.
Stadsmiljönämnden	Vi fortsätter att utreda möjligheterna att ytterligare granska kvalitetsnivån för den byggda miljön, till exempel i materialval.
Stadsmiljönämnden	Vi samordnar genomförandet av gatuarbeten bättre än tidigare och undviker på så sätt onödiga kostnader och onödigt arbete. Vi samlar in information om projekt som planeras och inleds mer systematiskt och leder arbetet med information. Behöriga organ får kännedom om betydande ändringar i tidsplanerna för byggande av infrastruktur i takt med att projekten fortskrider.

Ändringar i utgifterna och inkomsterna i borgmästarens budgetberedning

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Stadsmiljönämnden	Indexhöjningar för områdesentreprenadavtal 1.10.2023 (kal-kylen beräknad enligt MAKU-indexet för juni) (utgiftsökning)	780 000
Stadsmiljönämnden	Uppvärmning av Salutorget (utgiftsökning)	300 000
Stadsmiljönämnden	Projektplan för stadsbyggandet (utgiftsökning)	100 000
Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion	Justering av inkomstnivån till följd av Traficoms nedskärning av det klimatbaserade statsstödet (inkomstminskning)	-936 000

Åtgärder i anpassningsprogrammet

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Stadsmiljönämnden	Pensioneringsplan för personalen (utgiftsminskning)	-200 000
Stadsmiljönämnden	Utveckling och digitalisering; Återföring av stats- och projektfinansieringsandelar genom att anlita en ekonomiexpert (lönen täcks med projektmedel) (inkomstökning)	500 000

Andra förändringar i ekonomin

Nämnd	Klausul	Inverkan på driftsekonomin/ investeringsdelen, € Budget 2024
Stadsmiljönämnden	Granskning av upphandlingskraven och behovsprövning (utgiftsminskning)	-1 100 000
Stadsmiljönämnden	Anpassning av kostnadsnivån (utgiftsminskning)	-1 700 000
Stadsmiljönämnden	Minskning av arbetsgivaravgifterna, sjukförsäkringsavgiften och arbetslöshetsförsäkringspremien (utgiftsminskning)	-276 000
Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion	Minskning av arbetsgivaravgifterna, sjukförsäkringsavgiften och arbetslöshetsförsäkringspremien (utgiftsminskning)	-15 000

Mål för ekonomin

Driftsekonomin och investeringarnas anslag och inkomstposter, 1 000 €

Stadsmiljönämnden

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetens intäkter	43 492	43 593	46 129
Tillverkning för eget bruk	1 177	1 610	1 610
Verksamhetskostnader	57 239	64 635	68 165
VERKSAMHETS BIDRAG	-12 571	-19 433	-20 426
Ändring-%		54,6%	5,1 %

Investeringsdelen bindande nivå brutto	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Investeringsutgifter	135	400	1 028
Finansieringsandelar			228
Överlåtelseinkomster	16		
NETTO	-119	-400	-800
Ändring-%		236,2%	100,0%

Avfallshanteringsnämnden i Sydvästra Finland

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetens intäkter	260	384	435
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader	277	384	435
VERKSAMHETS BIDRAG	-16	0	0
Ändring-%		-100,0%	0,0 %

Byggnads- och tillståndsnämnden

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetsintäkter			
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader	87	114	-109
VERKSAMHETS BIDRAG	-87	-114	-109
Ändring-%		-31,0%	-4,1%

Kollektivtrafiknämnden för Åbo stadsregion

Driftsekonomidelen bindande nivå verksamhetsbidrag	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Verksamhetens intäkter	40 614	36 581	39 363
Tillverkning för eget bruk			
Verksamhetskostnader	58 828	62 705	66 659
VERKSAMHETS BIDRAG	-18 215	-26 125	-27 296
Ändring-%		43,4%	4,5 %

Investeringsdelen bindande nivå brutto	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024
Investeringsutgifter	447	500	700
Finansieringsandelar		177	250
Överlåtelseinkomster		0	0
NETTO	-447	-323	-450
Ändring-%		-27,7%	39,5 %

Servicebeställning Ssn/Markegendom 1602, 16020 ja Ssn/infrastrukturegendom 1604, 16040, 16041, 1 000 €

Nyckeltal	Budget med ändringar 2023	Budget 2024	Ekonomi- plan 2025	Ekonomi- plan 2026	Ekonomi- plan 2027
Realisationsvinster för överlåtelseintäkter från bestående aktiva (Ssn/markegendom)	18 000	18 000	13 500	10 500	9 000
Markanvändningsersättningar (Ssn/markegendom)	7 000	15 000	10 000	20 000	9 000
Kostnader för istandsättning av förorenade markområden (Ssn/markegendom)	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Kostnader för istandsättning av förorenade markområden (Ssn/Infrastrukturegendom) *inkl. Stålgatan-Sammonkatu-Voimakatu (2,7 M€ obligatorisk reservering)	3 000*	300	300	300	300
Avgifter för mottagning av muddermassor (Ssn/infrastrukturegendom)	1 200	430	0	0	0
Kostnader som motsvarar avgifter för mottagning av muddermassor (Ssn/infrastrukturegendom)	600	50	50	50	50

Infrastrukturinvesteringar (Servicebeställning Ssn/Infrastrukturegendom), 1 000 €

Nyckeltal	Budget med ändringar 2023	Budget 2024	Ekonomi- plan 2025	Ekonomi- plan 2026	Ekonomi- plan 2027
Strategiska spetsprojekt, ssn	52 687	90 070	107 630	78 780	62 980
Fastighetsutveckling, ssn	40 997	43 267	33 005	30 870	18 000
Stöder funktionerna, ssn	2 252	2 750	4 550	1 350	1 350

Nyckeltal	Budget med ändringar 2023	Budget 2024	Ekonomiplan 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
Sänker reparationsskulden, ssn	13 520	13 765	12 215	13 115	13 215
Förbättrar trafikens funktion och säkerhet, ssn	1 530	3 700	4 650	1 150	1 150
Förbättrar invånartrivseln, ssn	5 915	4 560	5 760	3 560	5 360
Tidigarelagd genomförandeplanering, ssn	250	250	250	250	250
Sammanlagt	117 151	158 362	168 060	129 075	102 305

Lokalinvesteringar (Servicebeställning Ssn/Lokalegendom 1603), 1 000 €

Nyckeltal	Budget med ändringar 2023	Budget 2024	Ekonomiplan 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
Namn-givna investeringsprojekt > 1 M€, ssn	60 308	67 974	116 494	214 868	194 300
Investeringar i energieffektivitet, ssn	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Mindre projekt <1 M€, ssn	9 000	11 200	11 200	11 200	11 200
Sammanlagt	70 308	80 174	128 694	227 068	206 500

Anskaffningar av fast egendom (Servicebeställning Ssn/Markegendom 1602), 1 000 €

Nyckeltal	Budget med ändringar 2023	Budget 2024	Ekonomiplan 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
Markegendom, ssn	3 500	3 500	3 500	3 500	6 400

Överlåtelseinkomster av bestående aktiva (Servicebeställning Ssn/Markegendom 1604), 1 000 €

Nyckeltal	Budget med ändringar 2023	Budget 2024	Ekonomiplan 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
Inkomster av markförsäljningen, ssn	22 000	19 700	15 000	12 000	10 000

KONCERNBOLAGEN

Arkea Ab

Verkställande direktör: Pirjo Kankaanranta

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

I detta resultatkort kombineras alla nyckeltal för hela Arkeakoncernen. Till koncernen hör Arkea Oy och PASSAA Palvelut Oy. PASSAA Palvelut Oy har inte haft någon affärsverksamhet sedan 2019.

Bolagets verksamhetsområde är kostservice, städtjänster, fastighetsskötsel, anordnande av säkerhets- och underhållstjänster samt planering och konsultation i anknötning till genomförandet av dessa tjänster; tillverkning, lagring, förmedling och transport av matprodukter; städning, skötsel, underhåll, övervakning av fastigheter samt säkerhetstjänster samt därtill installation, service och reparation av apparater och system i anknötning till fastigheterna. Bolaget kan även köpa, sälja och äga fastigheter samt aktier och övriga värdepapper.

Förändringar i omvärlden

Exceptionellt många förändringar har skett i bolagets omvärld. Också nästa år påverkas personalkostnaderna

sannolikt av löneuppgörelserna i kollektivavtalet, kostnader som förorsakas av sjukfrånvaron och arbetsförmåga och den begränsade tillgången till vikarier och hyresarbetskraft. Rysslands anfallskrig mot Ukraina som inleddes 2022 har höjt kostnaderna för livsmedel, transporter, bränslen, andra förnödenheter och lokaler på ett markant sätt och kostnadsökningen påverkar bolagets lönsamhet också under de kommande åren.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Bolaget har börjat vidta systematiska åtgärder för att förbättra lönsamheten 2022 och har fortsatt med dessa åtgärder 2023. Bolaget fortsätter att vidta dessa åtgärder 2024–2027.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Resultatet för 2024 kommer att vara negativt på grund av orsakerna som nämnts ovan, men målet är att bolagets verksamhet ska vara lönsamt senast under 2025.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Den externa omsättningen för stadens tidsbundna ramavtal ökar och produktiviteten för den interna verksamheten i bolaget förbättras

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Omsättning, 1 000 euro	48 037	33 776	26 905	26 757	26 618	26 389
Rörelsevinst, 1 000 euro	-568	-719	-262	9	144	190

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Genom att lyckas i konkurrensutsättningar och genom att överväga en ny affär. Genom att fortsätta redan inledda åtgärder för att förbättra lönsamheten.

Klimatmålen

Sammanlutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanlutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin bygghälsa klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Antalet kilometer som körts med bilar med förbränningsmotor minskar			jämfört med föregående år	jämfört med föregående år	jämfört med föregående år	jämfört med föregående år

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: När nya bilar anskaffas ska de vara hybridbilar eller drivas med annat än bensin eller diesel.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Antalet kilometer som körts med bilar med förbränningsmotor minskar						
Minskning av koldioxidavtrycket. Genomförande av planen för utsläppsminskning som stöder koncernens mål.		Användning av beräkningsmodellerna och uppsättning av mätare	Genomförande av uppsatta mål enligt planen	Genomförande av uppsatta mål enligt planen	Genomförande av uppsatta mål enligt planen	Genomförande av uppsatta mål enligt planen

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget har tagit i bruk Ekokompassi 2023 där mål och mätare har uppställts för klimat och ansvarsfullhet vars utfall uppföljs under de kommande åren.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjötmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanlutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanlutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Blue Industry Park Oy

Verkställande direktör: Tero Lahti

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Blue Industry Park har ett utvecklingsansvar vid bildandet av ett ledande produktions- och innovationskluster inom marinindustrin och den tillverkande industrin i närheten av Åbo varv. Utöver skapandet av ett omfattande fastighetskoncept inom marinindustrin har bolaget till uppgift att bilda synergifördelar för företag genom att tillhandahålla dem nätverk av stödtjänster och optimera områdets fysiska strukturer.

Konceptet Blue Industry Park går ut på en mångformig tillväxtgemenskap, vars skalbara lokaler och gemensamma resurser motsvarar tillväxtbehoven inom industrin och minskar företagets sekundära investeringsbehov så att det är möjligt att utöva konkurrenskraftig verksamhet i området på lång sikt.

Det operativa Blue Industry Park inledde sin verksamhet som ett strategiskt bolag våren 2022. Bolaget förvaltar BIP-konceptet som en helhet genom att utveckla, hyra ut och sälja tomter i området för företag som lämpar sig för konceptet. Bolaget kan genomföra investerings- och utvecklingsprojekt som betjänar konceptet. För detta ändamål kan partnerskap bildas för Blue Industry Park. Även dotter- och intressebolag samt intressebolag med minoritetsägarskap kan grundas på det sätt som med tanke på ekonomin och riskhanteringen är mest ändamålsenligt. Staden förutsätter inte årlig inkomstförföring av dividender av bolaget, men säkerställer avkastning på det placerade kapitalet på lång sikt. Bolaget svarar för genomförandet av progressiva energi- och avfallshanteringslösningar i enlighet med stadens mål för cirkulär ekonomi och klimatneutralitet. Bolaget verkar på en konkurrensutsatt fastighetsmarknad och är inte en offentlig upphandlande enhet.

Förändringar i omvärlden

Den allmänt höga inflationen och den oförutsägbara räntemarknaden bidrar till att beslut fattas långsammare.

Den allmänna konjunkturen inom byggindustrin verkar delvis också som en positiv faktor då byggföretag ansöker om andra lokalprojekt som alternativ till byggandet av bostäder.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

För tillfället utvecklas bolagets portföljförvaltning och skapas uppföljningsmätare. Vad gäller klimatavtalet uppdaterar bolaget avtalsgrunder såväl för hyrning som för överlåtelse.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Stora förväntningar skapas på räntemarknaden och den allmänna prisnivån år 2024. Stora projekt har förts vidare med samarbetspartnerna men beslut om deras inledande har tagit en längre tid än väntat såväl hos bolagen som hos partnerna. Vi tror att utsikterna är bättre och projekten inleds snabbare i början av 2024. Den första fastigheten som tas i bruk i slutet av 2023 ger trovärdighet åt området och dess dragningskraft. I detta projekt deltar redan flera av Meyers underleverantörer och nya serviceproducenter som stöder utvecklingen av området. Under hösten/början av vintern torde en noggrannare tidtabell stå till förfogande för en mer omfattande projekthelhet. Om projekten kan inledas såsom planerat påbörjas en synnerligen omfattande byggverksamhet i området under nästa år. Byggandets omfattning uppskattas vara ~ 30 000 m². I slutet av året/början av nästa år inleder bolaget beredningen av sina egna markområden och avsikten är att nya områden med tomter som grundläggs på berg står tillgängliga under 2024–2026. Bolaget har i början av sommaren påbörjat egenutvecklade projekt vars planering framskrider mycket väl och som kompletterar projekthelheten på ett bra sätt.

Antalet kontakter har ökat positivt och vi tror att det beror på de goda utsikterna inom marinindustrin.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Tillgången till byggbara tomter på planområdena Havslinjen och Yard Park

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Färdiga tomter Havslinjen (max. 11)	8	8	9	9	10	11
Färdiga tomter Yard Park (max. 6)	4	6	6	6	6	6

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Vi inleder i mån av möjlighet förberedelserna på tomterna, såsom brytning till rätt nivå samt nödvändiga jämningar av marken och eventuella trädfällningar. Yard Park är klar 4/6 (66 %) och Havslinjen 8/11 (73 %)

Klimatmålen

Sammanlutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanlutningen gör sina trafiklösningar och/eller b) sin byggplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Utsläppsfri byggplats	0	2	3	2	2	2

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Målen har inkluderats i arrende- och försäljningsavtalen för markområdenas del. För tjänster-nas och lokalernas del hänvisas till certifieringarna LEED och BREEAM samt det lokala klimatneutralitetmålet.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanlutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanlutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före mållåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanlutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanlutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanlutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Stiftelsen Forum Marinum

Verkställande direktör: Ulla Teräs

Bolagets bransch och verksamhetens huvudsakliga syfte

Sjöfartscentret Forum Marinum är ett nationellt specialmuseum för sjöfart, marinen samt en besöks-, mötes- och sammanträdesplats i maritim anda. Som ansvarsmuseum är Forum Marinum en utvecklare i sin specialbransch. Museet gör nationellt och internationellt samarbete med högskolorna, museerna samt flera privata och offentliga aktörer. Stiftelsen verksamhet är allmännyttig och omfattar betydande ansvarsuppgifter i skötandet av museisamlingar, museifartyg, fastigheter och åhamnens havsnära miljö.

Förändringar i omvärlden

De mest centrala ändringsfaktorerna är utformandet av Slottsuddens maritima kultur- och konststadsdel och stadens strategiska mål i anknytning till denna. Den nya utvärderingen av havscentrets egna funktioner som en mötesplats och ett maritimt stadsrum ska påskyndas eftersom planeringen av området framskrider i snabb takt. Det allt tätare samarbetet med musei- och kulturaktörerna ger en möjlighet att göra området attraktivt på en internationell nivå. Havsmuseet för världens finaste skärgård har en allt starkare uppgift i att öka attraktionskraften också ur synvinkeln för internationell turism.

Efter den ekologiska återbyggnaden omfattar utmaningen både innehållen och organisationens egna förfaringssätt. Östersjöaktörernas grupp är mångfaldig och öppnar många nya möjligheter till nätverkande. Rollen som en sammanförande aktör som väcker diskussion kan utvecklas till ett naturligt sätt för Forum Marinum att öka sin samhällliga effektivitet. Detta är något som redan förväntas av museet eftersom det är ett nationellt ansvarsmuseum. Som en del av sin uppgift äger och sköter stiftelsen en betydande mängd fastigheter, museifartyg och samling, vars hållbara och energieffektiva upprätthållande är en utmaning.

Som besöksobjekt har Forum Marinums popularitet visat ett uppsving och är det mest populära museiojektet i området efter Åbo slott. Den nivå av besökare och serviceinkomster som rådde innan pandemin har uppnåtts och överskridits. Konsumtionen av immateriell kultur och museernas popularitet ser ut att fortsätta öka både i Finland och internationellt. Den allt starkare rollen som en koordinerare av och plattform för stadsevenemang, innebär en möjlighet att öka stiftelsens effektivitet och affärsverksamhet.

De senaste årens oväntade kriser och de ökade kostnaderna har lämnat bestående spår i stiftelsens ekonomi,

av vilka fasta kostnader utgör den allra största delen. Anpassningen har minskat verksamhetens resurser och ackumulerat utvecklings- och saneringsskulden. Om den offentliga ekonomin fortsättningsvis försvagas kan det bromsa upp förnyandet av Forum Marinum mot år 2030.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Enligt den nya strategin 2023–2027 ligger Forum Marinum på sidan mot havet. Dess uppgift är att lyfta fram havets bästa och mest fascinerande sidor. För att genomföra sitt syfte fungerar Forum Marinum som ett maritimt minne och en expert som erbjuder människor rörande upplevelser av havet. Tre utvecklingsområden är: 1) Tillsammans för havets bästa 2) Havsmuseum på internationell nivå, 3) Maritimt stadsrum och mötesplats.

Som en genomskärande utvecklingsåtgärd kan nämnas det helhetskoncept som genomfördes 2023, som skapade en botten för förnyandet av funktionerna, lokalerna och tjänsterna. Havscentret är en innovation och samma mod och ambition ska eftersträvas även i fortsättningen.

1. *Tillsammans för havets bästa*: Målet är hållbarhet och ekologi och hur den syns i all verksamhet. Havscentret erbjuder sina användare och samarbetsparter en möjlighet att positivt påverka den kommande riktningen genom att möjliggöra möten och även små åtgärder för det gemensamma havet.

Som åtgärder genomför vi stärkande och expanderande av nätverket av havsaktörer, etablerar uppgiftsbeskrivningen för partnerskapschefen samt de nya partnerskap den medför. Därtill söker vi efter vår roll som en nationell främjare av sjökunnighet. Hur svarar vi på klimatmålen i den egna verksamheten; Ekokompassi-certifiering och investeringar i energieffektivitet 2023–2024, dessa möter också fastigheternas renoveringsbehov.

2. *Havsmuseum på internationell nivå*: Kärnan utgörs av Åbos havsmuseisamlingar och museifartyg i världsklass. Forum Marinum främjar den åboländska maritima identiteten.

Detta görs genom att museifartygen Suomen Joutsen och Sigyn blir centrala i museiverksamheten och samtidigt till en del av Slottsuddens framtid. En utredning av Sigyns alternativ är nyckeln även till planeringen av Forum Marinums helhetskoncept och de kommande lokalitetsprojekten. Höjande av basfinansieringen för allmännyttig museiverksamhet till en hållbar nivå. Den omfattande saneringen av Suomen Joutsen som ägs av staden äger rum 2024–2028. Lösningar för långsiktig

bevaring av samlingarna ska sökas efter att stiftelsen exkluderats ur Museicentralens projekt.

3. *Samlingsplats och maritimt stadsrum*: Vi gör Forum Marinums helhet lättare att uppfatta och stärker områdets enhetlighet som en del av Slottsuddens stadsdel som utvecklas.

Åtgärderna för det helhetskoncept som blir färdigt i början av 2024 grundar sig på en reform av innehållet i lokalerna och utställningarna, vars projektifiering inleds 2024. Målet är tillgängliga, energieffektiva och flexibla ramar för tjänster och upplevelser året runt. Områdena utomhus utvecklas som en del av det trivsamma och lockande stadsrummet. För evenemangsverksamheten utvecklas ekonomiskt hållbara verksamhetsmodeller genom att utnyttja partnerskap. Varumärkets identitet blir tydligare.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

År 2024 är målet ett nollresultat efter tre år med underskott. För att uppnå detta krävs dock att vi lyckas i våra egna produktioner och att nivån på de offentliga stöden hålls på minst samma nivå.

Rekordantalet besökare 2022 och 2023 och mötesverksamheten som återgått till det normala ökade stiftelsens

biljett- och serviceinkomster och därtill har anhållandet av projektfinansiering lyckats måttligt bra. Tillsammans med en strikt kostnadsdisciplin och anpassningsåtgärder har stiftelsens försvagade ekonomiska utvecklingen bromsats upp. De egna försäljningsinkomsterna kan ökas aningen med hjälp av nya partnerskap och god programplanering men utnyttjandet av affärsverksamhetens hela potential kräver nya investeringar i lokaler och innehåll som möjliggör nya intjäningsmodeller.

De beslut som tas i slutet av 2023 om undervisnings- och kulturministeriets statsandelar och resurserna för Forum Marinums nationella uppgifter för åren 2024–2027 kommer att klargöra planeringen av ekonomin för de kommande åren. Tillsvidare finns ingen kännedom om indexnedskärningar. Den relativa andelen av Åbo stads verksamhetsbidrag i stiftelsens finansiering har under de senaste åren vidare minskat efter att bidraget hållits på samma nivå. Det nuvarande samarbetsavtalet med staden avslutas 2024.

Stiftelsen hoppas att förhandlingar om den samarbetsperioden inleds genast i början av 2024, då det finns möjligheter att utvärdera de gemensamma målen, resurserna och verksamhetens omfattning på lång sikt.

Mål som stadsfullmäktige följer upp

Mål: Stiftelsens popularitet och attraktionskraft som ett lokalt och riksomfattande resmål

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Antalet besökare i området/år, personer	212 000	200 000	230 000	230 000	240 000	245 000
Den egna produktionens andel av all avkastning, %	39	36	39	39	40	40
Inkomster från försäljning av inträdesbiljetter, 1 000 euro	365	350	400	400	410	420
Samarbetsavtal med Åbo stad, 1000 euro (Ssn 22.11.2021 § 524)	589	589	589	nytt avtal	nytt avtal	nytt avtal

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Med ett nytt helhetskoncept planeras och projektifieras 2024 stigen för reformen av Havscentret som en del av utvecklandet av Slottsudden. Framtida lösningarna för fartyget Sigyn som förvaltas via en egen stiftelse kommer att ha en stor inverkan på i vilken riktning Forum Marinum utvecklas i framtiden. Det ambitiösa målet för besökare och biljettförsäljning grundar sig på evenemanget The Tall Ships Races. För hela året byggs upp ett program kring segelbåtstemat. Som varierande innehåll och programmets hjärta fungerar den utställning för barn och familjer som kommer att genomföras i Kronomagasinets 2024. Utställningen kommer att bredda utbudet för målgruppen och stöda ibruktagandet av det nya helhetskonceptet. De förnyade partnerskapsinnehållen för företag publiceras våren 2024.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin arbetsplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Verksamheten utvecklas systematiskt mot klimatneutralitet tillsammans med de andra museerna och turistbranschen.		Projektet Klimatlöftet: nya verksamhetssätt för att minska klimat- och miljöverkingarna	Införande av miljösystemet	Införande av miljösystemet eller ett miljöcertifikat		

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: De upplevelser som samlats inom projektet Egentliga Finlands museers projekt Klimatlöftet implementeras i Havscentrets vardag och kommunikation också offentligt och i samarbetsparternas verksamhet. Programmet Ekopassi tas i bruk under verksamhetsåret 2024.

Stiftelsen undertecknade Åbos klimatstadsavtal hösten 2023.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Bättre energieffektivitet i fastigheterna och inbesparingar i driftsekonomin.		Kronomagasinets system för uppvärmning och nedkylning förnyas	Fjärrkyla och solpaneler installeras på Kronomagasinets tak	Investeringar i energieffektivitet genomförda		

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: De investeringar som inletts 2023 med investeringsstöd av staden färdigställs och samtidigt fortsätts genomförandet av planen genom att ta i bruk fjärrnedkylningen som beställts 2023 och beretts för ibruktagningen under våren 2024. Därtill genomfördes under 2023 byggandet av Slottsbornens solkraftverk enligt plan och värmväxlarna förnyades under hösten 2023 (Suomen Joutsen, Kronomagasinets och restaurangflygeln). Ifall den andra delen av det investeringsstöd som föreslagits genomförs (250 000), fortsätter vi planeringen och genomförandet av Kronomagasinets solkraftverk 2024 genom att an hålla om stöd också av Business Finland, som beviljade stöd för byggandet av Slottsbornens solkraftverk.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före måläret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Kaarea Oy

Verkställande direktör: Miika Markkanen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets verksamhetsområde är kostservice, städtjänster, fastighetsskötsel, anordnande av skötsel och underhåll av fastigheter samt planering och konsultation i anknytning till genomförandet av dessa tjänster; tillverkning, lagring, förmedling och transport av matprodukter; städning, skötsel, underhåll, övervakning av fastigheter samt säkerhetstjänster samt därtill installering, service och reparation av apparater och system i anknytning till fastigheterna. Bolaget kan även köpa, sälja och äga fastigheter samt aktier och övriga värdepapper. Bolagets syfte är att vara en enhet som är anknuten till sina ägare på det sätt som avses i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016). Bolaget drivs enligt affärs-ekonomiska principer.

Förändringar i omvärlden

Stabiliseringen och harmoniseringen av verksamheten i Egentliga Finlands välfärdsområde kan påverka bolagets omvärld. De lagändringar som statsrådet planerar att göra i upphandlingslagen och i en anknuten enhets verksamhet skapar osäkerhet i bolagets omvärld.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Bolaget fortsätter sitt utvecklingsarbete för att förenhetliga och förbättra organisationens funktioner. Verksamheten utvecklas bland annat utifrån resultaten av produktivets- och koldioxidavtrycksindikatorerna och med beaktande av kraven i lagstiftningen (t.ex. CSRD - Direktiv för företags hållbarhetsrapportering). Bolagets verksamhet grundar sig på avtalet mellan delägarna och ägarpolitiken.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Bolagets affärsverksamhet förväntas förbli relativt stabil.

Från och med början av 2023 har bolaget genom överlåtelse av rörelse fått ansvaret för att sköta måltidstjänsterna inom Åbo stads servicehelhet för fostran och undervisning samt inom Egentliga Finlands välfärdsområde. Som ett resultat av detta har bolagets verksamhet utvidgats betydligt jämfört med tidigare år och omfattar hela Egentliga Finland.

Mål som stadsfullmäktige följer upp

Mål: Den externa omsättningen för stadens tidsbundna ramavtal ökar och produktiviteten för den interna verksamheten i bolaget förbättras

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Bolaget får ny omsättning från nya kunder, Omsättning, 1 000 euro	37 014	32 798	63 424	63 695	64 612	65 569
Rörelsevinsten är måttlig. Rörelsevinst, 1 000 euro	948	507	1 578	1 597	1 617	1 638

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Kaareas tjänster marknadsförs aktivt till bolagets nuvarande ägare samt de omgivande kommunerna. Avtalet med Nystad stad om måltidstjänsterna i skolor och daghem gäller under byggtiden för Nystads Wintteri-projekt fram till maj 2025. Bolagets mål är att betjäna sina ägarkunder kostnadseffektivt och att producera mervärde.

Nyckeltal

Prissättning av skolmat som köps in av staden och jämförelse med andra stora städer.

Beräknat måltidspris i euro/elev/dag.	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Esbo stad	1,87					
Helsingfors stad	2,41					
Uleåborgs stad	2,01					
Tammerfors stad	2,88					
Åbo stad	2,47					
Vanda stad	1,78					

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin byggplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Bolagets trafiklösningar görs klimatneutralare.		För trafiklösningarna utarbetas en bedömnings- och åtgärdsplan för att uppnå klimatneutralitet	Åtgärdsplanen som utarbetats för trafiklösningarna genomförs	Trafiklösningarna har gjorts klimatneutralare	Trafiklösningarna har gjorts klimatneutralare	Trafiklösningarna har gjorts klimatneutralare
Bolaget använder sig av förnybart, koldioxidsnålt och biobaserat bränsle		Användningen fortsätter	Användningen fortsätter	Användningen fortsätter	Användningen fortsätter	Användningen fortsätter
Elfordonens andel av alla fordon						

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget förnyar sina bilar under de kommande åren med koldioxidneutrala alternativ, om sådana finns tillgängliga. Bolaget använder sig av förnybart, koldioxidsnålt och biobaserat bränsle i sina bilar med bränslemotor. Personalen handleds i att köra ekologiskt med fokus bl.a. på körsätt och undvikande av tomgång.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Minskad vattenförbrukning		Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre vatten	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre vatten	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre vatten	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre vatten	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar mindre vatten
Dämpning av klimatförändringen		Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar	Genom investeringar i ersättningsutrustning kommer vi fram till lösningar som förbrukar

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
		mindre energi	mindre energi	mindre energi	mindre energi	mindre energi
Minskning av koldioxidavtrycket. Man genomför en plan för utsläppsminskning som stöder koncernens mål.		Verksamheten utvecklas utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.	Verksamheten utvecklas utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.	Verksamheten utvecklas utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.	Verksamheten utvecklas utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.	Verksamheten utvecklas utifrån mätarna för sektorvisa koldioxidavtryck.

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: I kriterierna för konkurrensutsättningen av investeringar i ersättningsutrustning beaktas miljöaspekter.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjötmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före mållåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Kuntec Oy

Verkställande direktör: Harri Kaunisto

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets verksamhetsområde är genomförande, planering och konsultation av jord- och vattenbyggnadsarbeten, gatubyggande, grönområdesarbeten, skogsårdsarbeten, byggande av idrotts- och lekplatser och projektledningsentreprenad samt anslutande transport-, byggnads-, underhålls- och andra arbeten samt tillverkning och försäljning av produkter som anknyter till branschen. Bolaget kan också köpa, sälja och äga fastigheter och aktier samt hyra ut fastigheter och utrymmen.

Förändringar i omvärlden

Bolaget är en anknuten enhet till de upphandlande enheter som äger bolaget i enlighet med lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) samt ett anknutet företag till de upphandlande enheter som är verkamma inom vatten-, energi-, transport- och posttjänsterna i enlighet med lagen om offentlig upphandling och koncession (1398/2016). Bolaget bedriver sin verksamhet i första hand tillsammans med de upphandlande enheter som äger det och tillhandahåller dem de tjänster som avses i 2 § ovan. Bolaget får tillhandahålla tjänster till andra upphandlande enheter än de som äger bolaget endast i den utsträckning som den gällande upphandlingslagstiftningen tillåter det utan att äventyra företagets

ställning som en anknuten enhet eller ett anknutet företag såsom nämnts ovan.

Åbo Vattenförsörjning Ab blev en ny delägare i bolaget 15.12.2022.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Vi fortsätter att förbättra den interna effektiviteten. Fokus ligger fortfarande på utvecklande av ledarskapet.

Införandet av den nya avtalshelheten och uppdateringen av processerna pågår fortfarande. För deras del håller läget på att stabiliseras under 2023.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Antalet avtal har stabiliserats under sommaren 2023 och vi kan fokusera på att effektivisera vår verksamhet och hålla oss till rätt kvalitetsnivå tillsammans med kunden.

Resultatnivån har överenskommit i förväg med ägarna och bolaget har inga planer på att expandera verksamheten.

Prognosen för rörelseresultatet för 2023 ser ut att överstiga målnivån betydligt. Detta beror till stor del på poster av engångskaraktär och bland annat senareläggning av investeringar och avskrivningar som följer av dem till kommande år. Rörelsevinstnivån kommer att stabiliseras på målnivån efter perioden 2023.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Den externa omsättningen för ägarnas ramavtal understiger 5 % och produktiviteten för den interna verksamheten i bolaget förbättras

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Omsättning, 1 000 euro	8 201	9 000	9 200	9 400	9 600	9 800
Omsättningen ökar jämfört med föregående bokslut, %	-14,9	18,4	2,2	2,2	2,1	2,1
Rörelsevinst, 1 000 euro	463	180	184	188	192	196

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: De arbeten som ingår i de nuvarande avtalen utförs kvalitativt och effektivt.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin byggplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
De bränslen som används byts ut mot förnybara bränslen, %		50	90	95	95	95
Ökning av andelen eldrivna fordon och klimatvänliga material, %		2	5	8	10	12

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Vi deltar i en nationell konkurrensutsättning av bränslen hösten 2023. De nya förnybara drivmedlen kommer därmed att tas i bruk under våren 2024. Eldrivna fordon förnyas i enlighet med ägarens mål och de möjligheter som marknaden erbjuder. För närvarande finns till exempel inte eldriven tung utrustning tillgänglig för företagets behov.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Anskaffningar av fordon med låga utsläpp (utsläppsklass), 1 000 euro		800	600	300	300	300

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Utrustningen förnyas i en mer koldioxidneutral riktning i enlighet med de möjligheter som marknaden erbjuder och beställarens mål.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab (koncernen) – stadens ägarandel 22,46%

Verkställande direktör: Jukka Heikkilä

Bolagets bransch och verksamhetens huvudsakliga syfte

Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab (LSJH) är ett avfallsservicebolag som ägs av 18 kommuner.

LSJH sköter delägarkommunernas lagstadgade avfallshanteringsuppgifter i enlighet med delägaravtalet, avfallslagstiftningen samt andra bestämmelser och avtal. Grunden för LSJH:s verksamhet är det avfallshanteringspolitiska programmet som utarbetats för bolagets hela verksamhetsområde.

LSJH ordnar avfallsinsamlings- och mottagningstjänster samt utnyttjande av avfall och annan hantering för regionens invånare, offentliga aktörer och andra aktörer som ingår i kommunens avfallshanteringsansvar. LSJH erbjuder avfallsrådgivning för aktörer som faller under kommunens avfallshanteringsansvar. Avfallsrådgivningen ger invånarna och andra aktörer råd om hur man kan minska mängden avfall, konsumera på ett hållbart sätt och sortera avfall samt ordna en kostnadseffektiv avfallsservice. LSJH erbjuder också tjänster för näringslivet enligt kommunens lagstadgade andrahandsansvar.

Förändringar i omvärlden

Avfallshanteringens omvärld är i ständig förändring på grund av de allt striktare kraven på återvinning som EU beslutat om samt bl.a. det nya regeringsprogrammet som kommer att innebära betydande ändringar i ordnandet av avfallshanteringen om registreringarna i regeringsprogrammet verkställs. De fortsatta ändringarna orsakar utöver osäkerhet också betydande arbete i verkställandet och orsakar således också betydande kostnader för avfallshanteringens helhet.

Ändringen av avfallslagen år 2021 har framskridit så att transportererna av förpackningsavfall som ordnas av kommunen inleds inom det aktuella året. Eftersom ändringen varit väldigt betydande har vi inte helt kunnat undvika svårigheter. Situationen håller dock på att jämnas ut sig, trots att den stegvisa utbreddningen av transportererna fortfarande kräver mycket arbete ur planeringens och konkurrensutsättningens synvinkel.

LSJH:s långt utvecklade projekt för en förädlingsstation för avfallstextilier med syftet att bygga en sorteringsstation med full kapacitet i Åboregionen, har fördröjts på grund av EU:s förslag till direktiv för avfallsramar för textilier. Investeringsbeslutet för projektet som är en betydande ekonomisk satsning skjöts upp.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab:s strategiska mål och centrala mål grundar sig på bolagets verksamhetspolicy och strategi. Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab:s styrelse godkände den uppdaterade strategin och verksamhetspolitiken 21.9.2022.

Grunden för vår verksamhet är:

- Invånare och partner - god växelverkan och kundorienterad verksamhet
- Miljö och trygghet - ett verksamhetssätt som är förenligt med hållbar utveckling och informationssäkerhet
- Arbetsgemenskap - ömsesidig uppskattning, förtroende och yrkesskicklighet

De strategiska målen för LSJH är:

- Vi ordnar mångsidiga avfallshanteringstjänster nära kunderna
- Vi främjar resurseffektivitet och regional cirkulär ekonomi för att stävja klimattförändringen
- Vi bevarar den ekonomiska balansen i en omvärld i förändring

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Ekonomiplanen för 2024–2027 bygger på LSJH:s strategi, som bolagets styrelse godkänner varje år. Strategin utgör en grund för verksamhetsplaneringen som utförs under året och utarbetandet av budgeten. Utgångspunkten för planeringen av verksamheten är att erbjuda invånarna så högklassiga avfallstjänster som möjligt kostnadseffektivt och med beaktande av miljöverknings. I LSJH görs planeringen på lång sikt i formen av ett långsiktigt investeringsprogram. Det långsiktiga investeringsprogrammet för 2023–2030 godkändes av bolagets styrelse förra våren. Med programmet strävar bolaget efter att kontrollerat genomföra bl.a. omfattande investeringar som planerats för kommande år för att förbättra avfallshanteringstjänsterna. Bolagets styrelse granskar investeringsprogrammet regelbundet och godkänner den preciserade planen under våren varje år.

Efter att verksamhetsplanerna blivit färdiga under hösten utarbetas en preliminär budget och förbereds ett förslag till avfallstaxa som föreläggs avfallshanteringsnämnden för behandling. Bolagets styrelse godkänner den slutgiltiga budgeten enligt årsklockan i december 2023.

I budgeten beaktas förändringar i omvärlden, t.ex. ändringar i lagstiftningen. I investeringsplanen beaktas

nödvändiga utvecklingsbehov som anknyter till byggan- det och andra funktioner. Investeringarna kommer i mån av möjlighet att finansieras med kassamedel och vid be- hov med ett externt penninginstitutslån.

Verkställningen av de förändringar som avfallslagen som trädde i kraft 2021 förde med sig kräver fortfarande eko- nomiska och operativa satsningar. Transporten av för- packningsavfall som ordnas av kommunen inleddes på området för Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab under sommaren och kommer att stegvis expandera på bola- gets verksamhetsområde. Denna betydliga förändring i verksamheten kräver för att kunna genomföras ännu mycket arbete i form av bl.a. planering, upphandlingar och informering av kunder. Därtill pågår betydande bygg- projekt för att förbättra avfallshanterings tjänster. Pro- jekt som genomförs som bäst är bl.a. byggandet av väg- arrangemang till den nya sorteringsstationen som plane- rats till Toppåparkens område och byggandet av en ny

station för mottagning av slam i Korpo. I det långsiktiga investeringsprogrammet finns också planer på flera andra investeringar för att förbättra avfallshanterings infrastruktur och tjänster under de kommande åren. Dessutom ska de gamla avstjälpningsplatserna läggas ned på ett kontrollerat sätt.

Man strävar efter att kontinuerligt utveckla finansierings- strukturen för verksamheten så att kostnaderna för bass- serviceverksamheten kan täckas med intäkterna från serviceproduktionen. Under tidigare år har de avgiftsbe- lagda inkomsterna inte täckt de kostnader som produkt- ionen av de avgiftsbelagda tjänsterna medfört och därför har underskottet täckts med övriga inkomster från affärs- verksamheten. Den kraftiga inflationen på grund av det allmänna världsläget påverkar också kostnaderna för LSJH:s tjänster, något som bolaget strävar efter att för- bereda sig på i all planering.

Mål som stadsfullmäktige följer upp

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksam- het före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin arbetsplats klimatneutrala redan före 2025.

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: *Mål har uppsatts för klimatverkningarna från LSJH:s egen verksamhet som en del av helheten av samhällsavfallet från områdets hushåll och kommunernas serviceproduktion, se nedan.*

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudge- teringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mä- tare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Koldioxidavtrycket från avfallstjän- serna som LSJH anordnar, tCO2 ekv/a	92 357	92 357	84 400	84 400	75 500	75 500
- Koldioxidhandavtryck, tCO2 ekv/a	utfall 7 836					
- Nettokoldioxidavtryck tCO2 ekv/a	utfall 13 999					
Återvinningsgrad för samhällsavfal- let som uppstår i LSJH:s verksam- hetsområde, %	47	50	52	55	55	57

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: LSJH:s mål är att minska utsläppen från avfallstjänsterna så att koldioxidavtrycket från in- samlingen och behandlingen av avfallet som kommer från områdets bostäder och kommunernas serviceproduktion är högst 75 500 tCO₂-ekv/v före 2025, dvs. 22 % mindre än 2019. I LSJH:s strategiska mätare har inte ställts upp en målnivå för utsläppskompensati- onen som uppstår i avfallsbehandlingen och är beroende av ändringarna i omvärlden, men bedömningen och beräkningen av dessa utvecklas. Avsikten är att utveckla och harmonisera utsläppskalkylerna med hjälp av utredningar som görs av finska avfallsverk och Kiertovoima. Det beräknade koldioxidavtrycket täcker behandlingen av avfall som uppkommer årligen både för LSJH:s och andra ansvarsparters del och dessutom utsläppen från avstjälpningsplatsverksamheten som förorsakas av avfall som under årtionden pla- cerats i slutförvaringsområden som LSJH besitter.

De viktigaste åtgärderna är att effektivisera tillvaratagandet av deponigaser genom att lägga ner avstjälpningsplatser och bygga gasinsamlingsbrunnar, förutsätta i tillämpliga delar transportfordon med låga utsläpp i konkurrensutsättningar av avfallstransporter samt miljörådgivning som uppmuntrar till att förebygga uppkomsten av avfall och avfallssortering.

Miljömålet stöds av målet att höja återvinningsgraden för samhällsavfall. Åtgärder för att öka återvinningen är t.ex. utvidgande av bioavfallsinsamling, utvecklande av lösningar för återvinning av avlagda textilier och därmed eventuella förknippade investeringar i anläggningar och miljörådgivning via flera kanaler.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Ett av de strategiska målen i LSJH:s verksamhet är att främja resurseffektivitet och regional cirkulär ekonomi för att stävja klimatförändringen. Som åtgärder för att uppnå målet strävar LSJH efter att intensifiera nyanvändning och effektiv återvinning. I verksamheten siktar man på att uppnå ett så lågt koldioxidavtryck som möjligt och att beakta naturens mångfald i utvecklingen av verksamhetsplanerna. Därtill utvecklar man cirkulär ekonomi i bolaget som en koncern med aktivt samarbete med intressentgrupper. År 2024 skapar LSJH ett miljöprogram för att stöda uppnåendet av de ovan nämnda målen.

Stiftelsen Åbo 2029 sr.

Stiftelsens ombud: Tuomas Heikkinen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Syftet med stiftelsen är att främja verksamheten i enlighet med den av Åbo stadsfullmäktige godkända Åbostrategin samt evenemang och projekt som ökar invånarnas välbefinnande och stöder utbildningen, högskolesamarbetet och näringslivet i Egentliga Finland. Syftet med stiftelsen är att göra Åbo stad mer intressant och lockande som turiststad genom att utveckla attraktionsfaktorerna samt att skapa nya affärsmöjligheter för företag inom turismen och upplevelseindustrin. Stiftelsen har till syfte att främja utvecklingen av nya serviceinnovationer.

Stiftelsens ombuds överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Aktieallokeringen i stiftelsens placeringsportfölj har sänkts betydligt under sommaren 2023, eftersom den höjda räntenivån gör det möjligt att uppnå en god riskjusterad avkastning till en lägre risknivå. Marknadsvärdet på stiftelsens placeringskapital var cirka 33,8 miljoner euro i september 2023. För detta har en nominell avkastning på cirka 4,5 procent fastställts i budgeten. I övrigt fortsätter stiftelsens verksamhet som tidigare och stiftelsen fortsätter att genomföra de mål som anges i stiftelseurkunden.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Att främja verksamheten enligt Åbostrategin samt evenemang och projekt som ökar invånarnas välbefinnande och stöder utbildningen, högskolesamarbetet och näringslivet i Egentliga Finland.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Utdelade bidrag och kostnader för projekt, 1 000 euro	500	450	450	450	450	450
Marknadsvärde på stiftelsens placeringstillgångar per 31.12, 1 000 euro	33 645	35 000	35 000	36 000	37 000	38 000

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin arbetsplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Stiftelsens fondförvaltare iakttar de strikta ESG-kriterierna (environment, social, governance) i valet av placeringsobjekt			Uppnås	Uppnås	Uppnås	Uppnås

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före mållåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Åbo City Data Ab

Verkställande direktör: Tero Mikola

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets syfte är att producera utvecklings-, analys- och tekniktjänster i anslutning till dataförädling särskilt till städer och stadsägda bolag. Bolagets huvudprodukt är en teknisk plattform (molntjänsten n-bridges) som utnyttjar en nätverksbaserad modellering av data och i hög grad automatiserad AI-algoritm. Tjänstens syfte är att hjälpa städer och deras bolag att bättre utnyttja sin data vid effektiviseringen av sin verksamhet. En färdigt produktifierad molntjänst minskar behovet av investeringar och kompetens och gör det möjligt att snabbt ta i bruk lösningar som stöder verksamheten.

Bolagets inkomstkällor består av projektarbeten och konsultering och avgifterna för nyttjanderätt av applikationer för kontinuerlig service.

Förändringar i omvärlden

Verkningarna av det allt sämre konjunkturläget och de ökade kostnaderna inom den offentliga sektorn medför osäkerhet kring bolagets försäljningsmål. Å andra sidan medför kundernas eventuella sparbehov möjligheter för bolaget att producera tjänster för informationsledningens behov t.ex. genom lägesbilds- och optimeringslösningar som riktas till befolkningen och tjänsterna.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Bolaget har i enlighet med sin uppdaterade strategi allokerat sina resurser till utvecklingen av branschapplikationer (Popula-produktfamiljen) som byggs på den tek-

niska plattformen. Den första branschapplikationen i produktfamiljen blir klar hösten 2023 och utgörs av en självbetjäningslösning som svarar mot behoven kring uppgörandet av städernas och kommunernas befolkningsprognoser. Motsvarande tjänster finns inte för tillfället tillgängliga på marknaden och man har identifierat en efterfrågan på sådana.

Utvecklingen av Popula-produktfamiljen fortsätter och utvidgas under 2024 med syftet att nå lösningar som svarar mot räddningsväsendets och välfärdssektorns behov. Med branschapplikationerna inom Popula-produktfamiljen eftersträvas sammanlagt cirka 100 leveranser av kontinuerlig service under budgetperioden.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Under 2024 koncentreras försäljningen särskilt på vida-reutveckling och försäljning av befolkningsprognosapplikationen som ingår i Popula-produktfamiljen och som rik-tas till kommunsektorn samt på produktutvecklingen och förhandsförsäljningen av lösningar som ingår i andra pro-dukterfamiljer.

Bolagets kostnader förväntas stiga i enlighet med den all-männa kostnadsutvecklingen. Över 80 procent av bola-gets kostnader består av löner och arvoden, dessa för-väntas stiga måttligt.

Stadsstyrelsen beslutade 4.2.2019 § 46 att kapitalisera bolaget med 2,2 miljoner euro. Hittills har 1 350 000 euro av kapitaliseringen överförts till bolaget. Behovet av ka-pitalisering förväntas upphöra senast 2025.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Bolaget utvecklar återanvändbara applikationskomponenter på den tekniska plattformen

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
På den tekniska plattformen som bolaget tagit fram utvecklas nya applikationer och gränssnitt	Antalet applikationer som produktifieras har utökats	Utbudet av tillgängliga applikationer och gränssnitt ökar	Utbudet av tillgängliga applikationer och gränssnitt ökar	Utbudet av tillgängliga applikationer och gränssnitt ökar	Utbudet av tillgängliga applikationer och gränssnitt ökar	Utbudet av tillgängliga applikationer och gränssnitt ökar

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Genom att utveckla bas- och tilläggsfunktionerna inom Popula-produktfamiljen samt ta fram nya branschapplikationer.

Mål: Bolaget ökar antalet kundrelationer

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Antalet kundrelationer och levererade lösningar ökar jämnt	Lösningar har tagits fram för nuvarande kunder samt för nya kunder i Nyland Samarbetet har fördjupats i försäljningen som sker via Kommunernas Tiera	Antal slutkunder 20	Antal slutkunder 20	Antal slutkunder 40	Antal slutkunder 60	Antal slutkunder 80

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Genom utveckling och försäljning av lösningar som ingår i Popula-produktfamiljen.

Mål: Bolaget utvecklar lösningar som produktifieras

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Antalet lösningar som produktifieras ökar	Två nya lösningar som produktifieras har genomförts samt en konsumentapplikation för RESPONSE-projektet	Ökning av antalet lösningar som utnyttjar AI-tjänster	Ökning av antalet tilläggsfunktioner i befolkningsprognosen Popula	Ökning av antalet bas- och tilläggsfunktioner i Popula	Ökning av antalet bas- och tilläggsfunktioner i Popula	Ökning av antalet bas- och tilläggsfunktioner i Popula

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Genom att utveckla bas- och tilläggsfunktionerna inom Popula-produktfamiljen samt ta fram nya branschapplikationer.

Mål: Bolaget utvecklar sina verksamhetsmodeller och processer

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Verksamhetsmodellerna och processerna motsvarar affärsverksamhetens behov	Det har tagits fram en plattform för två SaaS-tjänster som produktifieras samt ett stöd- och uppföljningsverktyg för försäljningen har tagits i bruk	Produktifiering och utvidgande av SaaS-tjänsterna	Produktifiering och utvidgande av SaaS-tjänsterna	Produktifiering och utvidgande av SaaS-tjänsterna	Produktifiering och utvidgande av SaaS-tjänsterna	Produktifiering och utvidgande av SaaS-tjänsterna

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Genom att utveckla bas- och tilläggsfunktionerna inom Popula-produktfamiljen samt ta fram nya branschapplikationer.

Mål: Bolaget utvecklar sina partnerskap

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Marknadsföringen och försäljningen som sker via partner stöder bolagets affärsverksamhets behov	Två nya lösningar har levererats via Tiera. Diskussioner förts med Microsofts representanter i Finland och Europa	Ökning av försäljningen som sker via partner	Ökning av försäljningen som sker via partner	Ökning av försäljningen som sker via partner	Ökning av försäljningen som sker via partner	Ökning av försäljningen som sker via partner

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Genom att fördjupa och utvidga marknadsförings- och försäljningssamarbetet kring lösningarna som ingår i Popula-produktfamiljen.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin byggplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Bolaget producerar sina tjänster och använder i sin verksamhet molntjänsten Microsoft Azure som är 100 % klimatneutral, %		100	100	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Inga investeringar		0	0	0	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Koncernen Åbo Energi

Verkställande direktör: Timo Honkanen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolaget verkar inom energibranschen och producerar, överför och säljer el och värme till hushåll och företag. Åbo Energis uppgift är att tillföra energi för levnad, boende och företagande.

Förändringar i omvärlden

Volatiliteten på elmarknaden, dvs. prisfluktuationen, förväntas vara fortsatt kraftig i och med att den förnybara väderberoende produktionen ökar. Vår resa mot koldioxidneutral energiproduktion framskrider men flaskhalsarna i elnäten kan på nationell nivå sätta gränser för detta innan elnäten har förstärkts. Integrationen av el-, värme- och vätemarknaden förstärks.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Vi fortsätter att utveckla vår energiproduktion i en koldioxidneutral riktning, förstärker och förnyar vårt elnät så att det motsvarar kraven hos det allt mer elektrifierade samhället samt fortsätter att särskilt sörja för försörjningsberedskapen och beredskapen för kriser.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

År 2024 förväntas ännu vara funktionellt och ekonomiskt starkt, men sänkningarna i elpriserna som förutspås av marknaden för elfuturer kommer att leda till kraftiga förluster särskilt inom elproduktionen vid kraftverket i Nådendal och även om resten av vår elproduktion (vatten och vind) är lönsamma, kommer elproduktionen att i sin helhet bringa förluster på grund av turbinen i Nådendal. Samtidigt kommer den tillåtna avkastningen från elnätet att vara betydligt lägre än under de föregående åren, eftersom Energimarknadsverket håller på att ändra på sin

regleringsmodell, något som kommer att minska avkastningen från elnätet med upp till 60–70 procent. Lönsamheten för fjärrvärme förväntas hålla sig på en god nivå och det finns potential för t.o.m. en lite bättre lönsamhet då vi kan utnyttja prisfluktuationen inom elmarknaden genom att producera fjärrvärme också med el och värme-pumpar då elpriset är lågt.

Investeringspotentialen i lönsam produktion av förnybar energi hålls på en hög nivå tack vare Suomen Hyötytuuli Oy:s framtida vindkraftparker, men dessa kräver stora investeringar inom de närmaste åren om vi vill vara med i verksamheten. Samtidigt är investeringarna i elnätet cirka 1,5 x avskrivningar, vilket innebär att det fria kassaflödet från elnätet är noll (=avkastningen används för de egna investeringarna i elnätet).

Den avtagande avkastningen på koncernnivå och de ökade investeringsbehoven leder till att Åbo stads önskemål om en soliditetsgrad på 30 procent bör sänkas, eller annars måste investeringar skjutas upp eller inte genomföras (främst gällande vindkraftparkerna), utdelningen måste minskas, eller så måste man genomföra en kombination av alla dessa. I annat fall måste omvärlden förändras, särskilt elpriserna måste höjas eller priserna för förnybara bränslen i kraftverket i Nådendal sänkas till normal nivå. Den operativa ledningen letar efter sätt att utveckla lönsamheten och verksamheten så att sänkningen av rörelsevinsten från och med 2025 kan vändas.

Budgeten för 2023 har uppdaterats efter fullmäktiges sammanträde. Koncernen Åbo Energis budget för en rörelsevinst 2023 är 21 823 keur och budgeten för räkenskapsperiodens resultat före skatter och bokslutsdispositioner är 27 272 keur. Dessa mål har godkänts vid Åbo Energis styrelsemöte i december 2022.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Ökad inkomstförling till staden

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Utdelning, miljoner euro	20	20	20	20	20	20
Ränta på utlåningar, miljoner euro	4,2	4,2	5,2	5,0	5,0	5,4

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Mål: Serviceförmåga och funktionssäkerhet

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Leveranssäkerhet vid elöverföringen, genomsnittlig avbrotts-tid/kund, h:min:s (genomsnittet i branschen 2:05:00)	0:07:26	< 0:10:00	< 0:10:00	< 0:10:00	< 0:10:00	< 0:10:00
Leveranssäkerhet för värme, genomsnittlig avbrotts-tid/kund, h:min:s (genomsnittet i branschen 2:01:12)	0:36:00	<2:00:00	<2:00:00	<2:00:00	<2:00:00	<2:00:00

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Kostnadseffektivt underhåll och investeringssätt.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin byggplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Vi ökar andelen elbilar och laddbara hybridbilar till 20 % av bolagets person- och paketbilar, %		22	30 %	33%	37 %	40 %

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Målet i budgeten 2023 var 20 %.

Utgångspunkten är att så gott som alla bilar som förnyas under de kommande våren ska vara hybrid- eller elbilar. Detta förutsätter att den nya bilens egenskaper räcker till för den uppgift som utförs, t.ex. fyrhjulsdrift, dragkapacitet. Det nuvarande marknadsutbudet ger nödvändigtvis inte möjlighet till detta. Med tanke på försörjningsberedskapen måste dessutom beaktas att alla bilar inte kan vara elbilar.

Målen för 2024–2027 är endast preliminära, eftersom vårt miljöprogram först håller på att beredas.

Vi uppmanar också våra anställda till koldioxid snål trafik (arbetsresesedlar eller tjänstecykelförmånen) och deltar i det kolneutrala byggplatsprojektet Green Deal för utsläppsfria byggplatser som en del av Åbo stads projekt.

Mål: Andelen kolneutrala energikällor i produktionen

Värme, kyla, ånga och el som används i Åbo produceras koldioxidneutralt senast 2029 (med beaktande av kompensationer).

- Energiutvinningen ur kol avskaffas redan 2025 om staten deltar i de investeringskostnader som detta förorsakar.
- Den kolneutrala energins andel av el och värme som Åbo Energi säljer uppgår till minst 90 procent år 2023.

(Åbo stads klimatplan 2029, sfm 11.6.2018 § 142).

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Andelen kolneutrala energikällor i fjärrvärmeproduktionen, %	78,2	90	95	95	95	95
Andelen kolneutrala energikällor i elanskaftningen, %	89,6	90	95	95	95	95
Kolneutrala energikällor: värme + el + mekanismer, %	83,5	100	100	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Vi har uppdaterat termen Förnybara med Andelen kolneutrala energikällor.

Vi har uppdaterat andelen kolneutrala energikällor av elanskaftningen från uppskattning till utfall gällande 2022.

Ovan nämns målet för andelen kolneutrala energikällor i fjärrvärmeproduktionen och elanskaftningen. Vi deltar i utvecklingen av klimatbudgetering och grön finansiering som en del av stadskoncernens åtgärder. Tidigare har vi deltagit i Europeiska investeringsbankens (EIB) finansieringshelhet Climate Action.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Turku Science Park Oy

Verkställande direktör: Tom Palenius

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Turku Science Park-koncernens uppgift är att koordinera och organisera den ekonomiska regionens företagstjänster på bred front på ett sätt som omfattar företagets livscykel. Därtill producerar koncernen fördjupade tjänster som stöder utvecklingen av affärsverksamheten inom valda högteknologiska spetsbranscher och stöder kommersialiseringen av högskoleinnovationer och entreprenörskap och entreprenörskap samt stärker regionens attraktionskraft och dess förmåga att etablera nya företag och experter i regionen.

Spetsbranscherna som identifierats och fastställts som utvecklingsmål i innovationsklustret Turku Business Region är CleanTurku (bioekonomi och cirkulär ekonomi samt Cleantech), HealthTurku (hälsa och välbefinnande), ExperienceTurku (AV-industri och filmer, upplevelseindustri, spelindustri och spelifiering), MaritimeTurku (marinindustri) och TechTurku (tillverknings- och teknologiindustri samt möjliggörande teknologier).

Vår vision är att Åboregionen är Finlands mest dynamiska kluster av företags- och innovationsverksamhet som erbjuder de bästa tjänsterna för företagare och företag. På en strategisk nivå styrs vår verksamhet till tillämpliga delar av Åbo stads strategi och riktlinjerna i borgmästarprogrammet, högskolornas strategier, betoningarna i landsskapsstrategin samt målen för samarbetet i den ekonomiska regionen.

Förändringar i omvärlden

De exceptionella tre åren som präglats av coronapandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina kan fortfarande identifieras som förändringsfaktorer i omvärlden. Effekterna på världspolitiken och världsekonomin återspeglas också på många sätt i näringslivet. Den allmänna osäkerheten och den ekonomiska nedgången återspeglas i att investeringarna skjuts upp, men å andra sidan ökar förändringarna i geopolitiken och Finlands Nato-medlemskap företagets intresse för den västerländska marknaden och Förenta staterna, där också intresset för Finland har ökat.

Den gröna omställningen och digitaliseringen skapar tillsammans och var för sig nya affärsmöjligheter. Ansvarsmedvetenheten när det gäller samarbetspartner, cybersäkerhet och miljö ökar, och företag behöver ofta externt stöd för att möta dessa utmaningar. Förändringarna i företagets sätt att arbeta återspeglas i det ökade distansarbetet och det minskade resandet, vilket öppnar nya

affärsmöjligheter för kommersiellt utnyttjande av ny digital teknik.

Bristen på kompetent arbetskraft är fortfarande starkt närvarande och framstår till och med som ett hinder för tillväxten. Behovet av utländsk arbetskraft under de närmaste åren är obestridligt, och i och med att konkurrensen om experter samtidigt hårdnar måste Finland marknadsföras både som ett intressant studie- och arbetsland även med beaktande av kvarhållningsfaktorer i fråga om de företagare, arbetstagare och studerande med utländsk bakgrund som redan har bosatt sig i vårt land.

På den ekonomiska regionens nivå kan man se en tydlig trend i att kommunerna i regionen satsar på att anställa egna näringsombud som redan finns i alla kommuner i vårt verksamhetsområde med undantag av Rusko. Samarbetet mellan kommunerna löper smidigt, men under de närmaste åren kan vi sannolikt förvänta oss ett behov av att se över vårt tjänsteutbud i förhållande till den förändrade situationen. Den kommande arbets- och näringsreformen syns också i kommunalt samarbete och i företags- och etableringsrådgivning i inledningsskedet särskilt när det gäller ensamföretagare och lättföretagare.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Inom Turku Science Park-koncernen producerar och förmedlar vi högklassiga tjänster både för att grunda ett företag och för att expandera, utveckla och internationalisera verksamheten i ett befintligt företag. Vi arbetar också målmedvetet för att göra vår region till den bästa platsen för ansvarsfull affärsverksamhet, experter och investeringar. Turku Science Park är också en motor i utvecklingen av innovationsklustret Turku Business Region. Inom ramen för vår verksamhet ligger Triple helix-modellen. Våra verktyg utgörs av våra högskoleförbindelser och utnyttjandet av campusstrukturen, ledningsgruppen för livskraft som är vår direkta länk till Åbo stads strukturer och spetsprojekt samt Turun Seudun Kehitys Oy:s plattform för regelbundna förbindelser till regionens kommuner, deras ledning och näringsombud. Täta nätverk och kontakten med intressenter främjar inriktningen och uppföljningen av vår verksamhet. Upprätthållandet av det regionala, landskapsmässiga och nationella samarbetet är viktigt för att få till stånd de bästa servicehelheterna.

Huvudtemat för 2024 är förnyelse. Vi strävar efter en mätbar effekt samtidigt som vi utvecklar smidigheten och reaktionsförmågan. De viktigaste faktorerna kommer att vara introduktion av det nya varumärket, förtydligande av

tjänsteutbudet, fokus på tillväxtpotential och ökning andelen nya kunder. Som en följd av omorganiseringen av Invest in-verksamheten har målen höjts både vad gäller etablerade företag och extern finansiering som finns tillgänglig för regionen. När det gäller företagsrådgivning och tillväxtcoachning ökar andelen digitala servicestigar och satsningarna riktas i allt högre grad på tillväxtorienterade företag och affärsidéer. Tillväxt och internationalisering stöds av World Trade Center Turku (i samarbete med Åbo handelskammare och Egentliga Finlands Företagare) och EEN (Enterprise Europe Network).

Nedan följer en sammanfattning av de spetsbranschspecifika åtgärderna:

CleanTurku

- Bioekonomi (t.ex. användning av lokala bioråvaror såsom halm och vass som råvara för bioproduktindustrin)
- Nätverk för vätgasekonomi och främjande av investeringar
- Cirkuläreconomiska lösningar för företag när det gäller att utnyttja spillenergi
- ”GreenTechnology & Life Science Business & Innovation Hub” under beredning (drygt 10.000 m² kontors-, laboratorie- och halllokaler)
- Green Industry Park-verksamheten (invest-inspets inom den gröna omställningen) förankras också i nya kommuner (Masko, Virmoi, Nådendal, Nousis, Pemar, Reso, Rusko, Sagu och Åbo)

HealthTurku

- HealthTurku-företagens tillväxt och internationalisering
- Främjande av den internationella kännedomen och attraktionskraften hos branschens ekosystem
- Förtydligande och marknadsföring av Digital health-utbudet på campuset
- Utveckling av uppstarts- och företagstjänster på campuset
- R&D inom läkemedels- och hälsoteknologi samt främjande av tillverkningsprojekt

ExperienceTurku

- Främjande av tillväxt och internationalisering inom ekosystemet för den audiovisuella branschen
- Genomförande av det nationella tillväxtprogrammet för kultur- och upplevelseindustrin – nya innovationer för den globala marknaden
- Verksamhetsmodell för främjande av företagssamhet inom kulturbranschen och de kreativa branscherna

- Främjande av nationell och internationell kännedom om Kulturcampus Åbo

MaritimeTurku

- Samarbete kring lokomotivföretagsprojekt med Meyer och Wärtsilä, aktivering av SMF-sektorn
- Utveckling av verksamhetsförutsättningarna för nätverket för marinindustrin (cirkulär ekonomi, dataekonomi)
- Intressebevakning och samarbete: ett starkt, välkänt och effektivt marinkluster

TechTurku

- Främjande av lösningar inom dataekonomi
- Nya digitala affärsmodeller
- Utveckling av nätverkssamarbetet för att öka kännedomen om och attraktionskraften inom området

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Budgeten för 2024 är utmanande, men budgeten visar trots de ökade kostnaderna och lönekostnaderna ett nollresultat, vars uppnående kräver mycket strikt kostnadsdisciplin. I budgetplanen beaktas också granskningen av lokallösningar för att kompensera för de ökade hyreskostnaderna och det minskade utrymmesbehovet på grund av det ökade distansarbetet. En del av våra tjänster produceras genom separat finansierade projekt (bl.a. Interreg Central Baltic och EAKK) som står för en betydande del av budgeten för 2024 – de ändringar i finansieringsvillkoren som finansieringsperioden medförde medförde oförutsedda utmaningar för projektens lönsamhet. Dessa har nu beaktats i budgetplanerna. Det finns inga betydande investeringar i syfte, men målet är att förnya CRM-systemet med en lösning som stöder stads-koncernens interna informationsutbyte och möjliggör att information delas inom samarbetet i den ekonomiska regionen.

Det totala antalet anställda är delvis beroende av separat finansierade projekt där de nya anställningsförhållandena i regel är tidsbundna. År 2024 kommer antalet anställda att vara större än under innevarande år, delvis på grund av rekrytering av projektpersonalen och delvis på grund av personalen inom projekt som finansieras separat av staden och beställs av Turku Science Park Oy. De nya arbetsförhållanden som planeras och som gäller tills vidare är ersättande rekryteringar som vi dock överväger separat utifrån behovet.

På längre sikt är vårt mål bättre framförhållning, smidighet och förmåga att reagera på föränderliga situationer. Som en del av detta strävar vi efter att minska beroendet av separat finansierade projekt som ofta binder

basfinansiering och resurser under en tidsperiod på tre eller till och med fem år. Eftersom verksamhetens volymer och effekter förblir desamma syns riktlinjen i långsiktplanen i en minskning av omsättningen och antalet

anställda, medan stadens andel av finansieringen förblir mer eller mindre konstant i euro och med hänsyn till den nuvarande inflationsnivån till och med minskar till sittervärde.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Utvecklingen i omvärlden (mätarna har preciserats från 2024)

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Nya storföretag som etablerats i regionen	4	10	1	1	1	1
SMF-företag som etablerats i regionen	4	10	15	15	15	15
Belopp av extern finansiering som regionen får med Turku Science Park Oy:s stöd	47	16	60	250	60	60

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Utveckling och effektivisering av Invest in-processen pågår. Personen som är dedikerad för det fungerar också som verkställande direktör för Turun Seudun Kehitys Oy och håller regelbunden kontakt med kommunerna i regionen för att säkerställa utvecklingen av etableringsberedskapen (s.k. Plug&Play-beredskap) och även med Business Finlands Invest-in-Finland-enhet för att hitta nya leads. När Green Industry Park Oy lägger ner sin verksamhet sommaren 2023 har verksamheten överförs till Turku Science Park Oy:s Clean-team så att verksamheten omfattar alla kommuner i regionen utom S:t Karins och Lundo. Inom övriga spetsbranscher fortsätter invest-in-verksamheten såsom förut som en del av den förnyade invest-in-processen.

Extern finansiering till högskolorna i området effektivteras genom att öka kompetens, medvetenhet och samarbete. Utöver campusarbetet skapar en expert på EU-finansiering som rekryterats av regionens högskolor förutsättningar för att öka den europeiska finansieringen. Jämfört med nuläget har målnivån höjts tydligt med hänsyn till det pågående färdplansprojektet för FUI-finansiering, vars mål är att identifiera och undanröja flaskhalsar i ansökan om extern finansiering. Toppnivån för 2025 beror på förberedelser för storskaliga investeringsprojekt (vätgasanläggningen, bioproduktionsanläggningen CH Bioforce) som redan pågår – vårt mål är att hjälpa till med att ro dem i mål.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin arbetsplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Vårt koldioxidavtryck - koldioxidavtrycket från vår egen verksamhet, vårt mål är att minska det med 10 % jämfört med året innan	har inte mätts	har inte mätts	100 %	-10 %	-10 %	-10 %
Vårt koldioxidhandavtryck - den del av vår verksamhet som främjar minskningen av regionens koldioxidavtryck	har inte mätts	har inte mätts	25 %	≥25 %	≥25 %	≥25 %

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Under 2023 har bolagets koldioxidavtryck definierats som CO₂-ekvivalent, vilket kommer att användas som ett index på 100 år 2024. Målet är att minska vårt eget koldioxidavtryck med 10 % per år. På grund av vår verksamhets karaktär kommer vi inte att nå en nollnivå för koldioxidavtryck och en kompensering för det är inte förnuftig. Vårt koldioxidhandavtryck, det vill säga det minskande koldioxidavtrycket för regionens företag och sammanslutningar som ett resultat av vårt arbete, kompenserar dock för vårt eget koldioxidavtryck. Som mätare för vårt koldioxidhandavtryck har vi använt den andel av den totala verksamhetsvolymen som främjar minskningen av verksamhetsområdets koldioxidavtryck i euro.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Bolaget planerar inte några betydande investeringar	-	-	-	-	-	-

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Mål för naturen

Sammanlutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanlutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanlutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Turun Aikuiskoulutussäätiö

Verkställande direktör: Tommi Forss

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Turun Aikuiskoulutussäätiö utgör en betydande del av den regionala utbildnings-, arbetskrafts- och näringspolitiska servicestrukturen. Syftet med läroanstalterna som upprätthålls av stiftelsen är att främja regionens livskraft, välfärd, nationella och internationella konkurrenskraft samt fungerande arbetsmarknad genom att utveckla kompetensen. Turun Aikuiskoulutussäätiö är en del av företagsservicestrukturen som stöder näringslivets funktionalitet i Åbo ekonomiska region genom att för sin del ta hand om tillgången till kompetent arbetskraft.

För att uppfylla sitt ändamål upprätthåller stiftelsen Turun Aikuiskoulutuskeskus och Turun kesäyliopisto som självständiga läroanstalter. De har till uppgift att erbjuda och ordna yrkesinriktad och allmänbildande vuxenutbildning, öppen högskoleundervisning samt service-, forsknings- och arbetsverksamhet med nära anknytning till utbildningen samt verka så att de även i övrigt främjar stiftelsens syfte.

Stiftelsen är en allmännyttig sammanslutning och eftersträvar ingen vinst, men anser sig fortlöpande sträva efter att läroanstalterna som upprätthålls av stiftelsen är ekonomiskt självbärande.

Vuxenutbildningen spelar en regionalt stark näringspolitisk roll. Målet är att svara på de utmaningar som näringslivet ställt på utbildningen och sträva mot ett gemensamt mål med tanke på näringslivets framgång och konkurrenskraft i regionen.

Förändringar i omvärlden

Stiftelsens verksamhet finansieras till största delen med den statsandel som beviljas av undervisnings- och kulturministeriet. Finansieringen grundar sig på volym, prestationer och effekter. Finansieringsmodellen för både yrkesutbildningen och det fria bildningsarbetet gör att utbildningsanordnare hamnar i en konkurrenssituation sinsemellan, vilket gör det svårt att förutse den egna finansieringsandelen. De utbildningspolitiska riktlinjerna och regeringsprogrammet bestämmer utbildningens modell för verksamheten och finansieringen samt finansieringens nivå. Den försvagade offentliga ekonomin kan i fortsättningen ha en negativ inverkan på finansieringen med statsandelar.

Enligt beredningen av statsfinanserna för nästa år kan sommaruniversitetets statsandelar skäras ned med 40 procent, vilket skulle ge en ekonomisk effekt på nästan

200 000 euro. I budgetutkastet föreslogs inga nedskärningar i statsandelen för yrkesutbildning.

Vårt samarbete med regionens läroanstalter och särskilt Åbo yrkesinstitut är kontinuerligt och pragmatiskt i fråga om koordinering av utbildningsutbudet, utbildningsupphandlingar och sammanvändning av lokaler.

Rysslands pågående anfallskrig mot Ukraina har en direkt och indirekt inverkan på stiftelsens verksamhet. Den omedelbara effekten kommer att vara integrationen av ukrainska flyktingar och deras utbildningsbehov när det gäller språk och yrkesutbildning. De indirekta effekterna återspeglas i inflation, osäkerhet i energipriserna och högre räntor. Kollektivavtalet för stiftelsens läroanstalter löper ut under det kommande året.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Stiftelsen strävar efter att utveckla sin verksamhet enligt näringslivets krav genom en dialog med företagen och arbetslivet i regionen. Utifrån framkomna behov och kartläggningar av utbildningsbehovet utvecklas nya utbildningsprodukter tillsammans med arbetslivet. För sommaruniversitetets del följer man det existerande utbildningsbehovet och trenderna samt efterfrågan på olika utbildningsprodukter. Målet är att upprätthålla och öka kompetenskapitalet inom olika yrkesområden och på så sätt säkerställa regionens framgång även i framtiden.

Undervisningsmetoderna utvecklas vidare bland annat med beaktande av de verksamhetsmodeller som man lärt sig under pandemin.

Att säkerställa personalens välbefinnande är ett centralt fokus.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Budgeten för 2024 grundar sig huvudsakligen på uppgifterna för 2021 och 2022. Vid upprättandet av budgeten har man utgått från att statsandelarnas nivå grundar sig på de utfallna studieåren förhöjda med lagstadgat index. En betydande ökning har inte budgeterats. Undervisnings- och kulturministeriet fattar sitt finansieringsbeslut mycket sent det vill säga i mitten av december året innan, vilket gör det svårt att upprätta budgeten. Prognosen för statsandelens summa innehåller således risker.

Ekonomiplanen för 2025 – 2027 har utarbetats enligt försiktighetsprincipen. Alla utgiftsbudgetar innehåller ett antagande om inflation.

Campusprojektet i Artukais har framskridit enligt planen. Enligt prognosen kommer alla skeden att bli färdigställda

2024. I och med viktiga investeringar har stiftelsekoncernens avdragsunderlag ökat, vilket påverkar prognoserna för kommande år.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Antal vuxenutbildningsplatser och effekt

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Antal studerande, person	11 525	12 600	12 700	12 800	12 800	12 800
Studerandenöjdhet, skala 0–5	4,3	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: upprätthållande och eventuellt ökande av arbetskraftsutbildningarnas stora volym, effektiv användning av systemet med statsandelar, utveckling och uppföljning av undervisningen enligt kvalitetssystemet, nya undervisningsmetoder och digitalisering

Mål: Effektivitet, lönsamhet och soliditet gällande stiftelsens verksamhet

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Annan än statsandelsfinansiering / Omsättning, 1 000 euro	3 589	3 800	3 200	3 300	3 400	3 500
Överskott av egen verksamhet (post motsvarande rörelsevinst), 1 000 euro	2 717	100	600	600	650	650

Med vilka åtgärder ska målet uppnås: säkerställande av kostnadseffektivitet och kostnadsmedvetenhet, vidareutveckling av lokalfektiviteten, högklassig och effektiv användning av statsandelen.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin arbetsplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Antal eldrivna bilar	1	1	2	2	2	2

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: De studerande har möjlighet att använda kollektivtrafiken till sina skolresor förutsatt att tidtabellerna och rutterna är lämpliga. Antalet fordon som används av stiftelsen har minskats. Stiftelsens fordon ersätts med tiden och till de delar det är lämpligt med eldrivna modeller.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Förbättring av energieffektiviteten		Justering av luftmängden enligt behov Automatisk avstängning av maskinerna i datorklassrummen	Ovan nämnda förbättringsmetoder upprätthålls och deras användning övervakas	Ovan nämnda förbättringsmetoder upprätthålls och deras användning övervakas	Ovan nämnda förbättringsmetoder upprätthålls och deras användning övervakas	Ovan nämnda förbättringsmetoder upprätthålls och deras användning övervakas
Utnyttjande av solenergi		Solpaneler installeras 100 kW, efter det i bruk sammanlagt 120 kW	120 kW	120 kW	120 kW	120 kW

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: i stiftelsens fastigheter är uppvärmningssystemet jordvärme eller fjärrvärme.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjötmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Turun Ammattikorkeakoulu Oy

Verkställande direktör: Vesa Taatila

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolaget utövar högskoleverksamhet med stöd av en koncession av statsrådet och på det sätt som fastställs i yrkeshögskolelagen. Enligt strategin som godkänts 2018 verkar bolaget för att förbättra arbetslivet, välbefinnandet och konkurrenskraften i Egentliga Finland. Bolagets primära uppgift är att utexaminera kompetenta yrkespersoner för att utveckla arbetslivet i Egentliga Finland. Dessutom spelar bolaget en viktig roll vid uppbyggandet av områdets konkurrenskraft och livskraft – bolaget medverkar i arbetet med att utveckla Åbo till den mest intressanta högskole- och kulturstaden vid norra Östersjön som har mod att förnya sig och där det är bra att leva och lyckas tillsammans. Bolaget medverkar aktivt i utvecklandet av Egentliga Finland till ett landskap som präglas av samarbete och partnerskap och som erbjuder den bästa livskvaliteten. Bolagets framgång mäts genom Åbos och hela Egentliga Finlands välfärd, livskvalitet och framgång i den internationella konkurrensen.

Förändringar i omvärlden

De centrala ändringsfaktorerna är den nya regeringens program, som starkt betonar en höjning av finansieringen för forsknings-, utvecklings- och innovationsarbete (FUI) nationellt samt därtill beredningen av avtalsperioden 2025–2028.

Beträffande FUI-verksamhetens finansiering, strävar Turun ammattikorkeakoulu efter att aktivt påverka situationen så att en betydlig del av finansieringen riktas till stärkandet av de regionala FUI-ekosystemen särskilt på nationella ledande städers områden. Den förväntade ändringen skapar en möjlighet för Turun ammattikorkeakoulu att långsiktigt stärka sin regionala FUI-portfölj.

Beredningen av avtalsperioden 2025–2028 inleddes genom att utvärdera och utveckla finansieringsmodellen. Enligt den nuvarande bedömningen kommer ändringarna inte att vara stora men de ger ändå upphov till en risk för Turun ammattikorkeakoulu eftersom yrkeshögskolans resultat varierar kraftigt mellan de olika indikatorerna. Turun ammattikorkeakoulu strävar efter att

påverka både utvecklingen av finansieringsmodellen och avtalsmålen så att den finansiering som staten står för ökar från det nuvarande läget.

För lokalernas del kommer Turun ammattikorkeakoulu att fortsätta koncentrera sin verksamhet. Vårt mål är minska kontorslokaler med ca 5000 kvadratmeter under år 2024.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Turun ammattikorkeakoulu fortsätter att aktivt genomföra sin nya strategi. De centrala innehållsmålen är att producera kompetens i området inom följande teman:

- Grön ekonomi
- Ett gott liv
- Vår Östersjö
- Hemma i hybridvärlden.

Den interna verksamheten utvecklas enligt tre följande program:

- Vi värnar om välbefinnandet i vår gemenskap
- Vi är en god partner
- Vi lär oss i en värld som ständigt förändras

Ur strategin härleds mål och åtgärder på både kort sikt och lång sikt för vardera sektor och kompetensområde/enheter.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Budgeten för 2024 ser tämligen stabil ut för tillfället. Både finansiering av staten och extern finansiering kommer att öka aningen. Samtidigt kan vi minska kostnaderna då användningen av hyreslokaler minskar. Hur statsfinansieringen utvecklas under 2025–2027 är fortfarande osäkert på grund av eventuella ändringar finansieringsmodellerna. Under dessa år kommer dock de fasta kostnaderna att minska då de engångsposter som tidigare campusändringar gett upphov till försvinner ur avskrivnings- och leasingbotten.

Turun ammattikorkeakoulus mål är att fortsätta aktivt öka andelen och mängden av extern finansiering för att dämpa de ekonomiska riskerna.

Mål som stadsfullmäktige följer upp

Mål: Bolagets framgång i utdelningen av medel som grundar sig på finansieringsmodellen för yrkeshögskolor.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Finansiering av staten (inkl. nya nybörjarplatser som finansierats av UKM och strategifinansiering av UKM), 1 000 euro	60 227	61 500	63 500	65 000	66 500	67 500
Yrkeshögskoleexamina som avlagts vid Turun ammattikorkeakoulu, st.	1 640	1 892	1 957	2 080	2 153	2 180
Högre yrkeshögskoleexamina som avlagts vid Turun ammattikorkeakoulu, st.	354	442	492	539	577	591
Den externa finansieringens andel av FUI-finansieringen, 1000 euro	10 362	12 000	12 500	13 000	14 000	15 000
Studerandenöjdhet (Yh-examen och högre yh-examen vägt medelvärde)	5,26	5,25	5,3	5,35	5,4	5,5

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin arbetsplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Affärsresor tCO2		205	200	195	190	180
Antalet flygkilometrar		470 000	440 000	410 000	380 000	350 000

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Utsläpp från upphandlingar tCO2		1 690	1 200	800	300	200

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjötmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Åbo Stadsteater Ab

Verkställande direktör: Arto Valkama

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att på ett allmännyttigt sätt upprätthålla och utöva teaterverksamhet i Åbo stad. Bolaget utövar kafé-, restaurang-, catering-, mötes- och kongressverksamhet samt uthyrning av lokaler.

Förändringar i omvärlden

Den ekonomiska osäkerheten kommer att påverka kundernas köpbeteende redan hösten 2023. Köpbeslut fattas under en kortare tidsperiod, vilket gör det svårare att förutse utvecklingen. För 2024 har vi beaktat osäkerheten i de produktions specifika försäljningsmålen. Antalet föreställningar har skurits ned något, vilket å ena sidan håller nere kostnaderna och å andra sidan syftar till en bättre beläggningsgrad per föreställning.

Stadsstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde 10.10.2023 att bolaget börjar driva verksamheten i Musikhuset Fuga. I fortsättningen ansvarar det expanderande teaterbolaget för förvaltning, teknik, restaurang- och receptionstjänster, marknadsföring, försäljning, kommunikation och uthyrning av lokaler i båda fastigheterna. Teatern hyr musikhuset och hyr ut det i sin tur till andra aktörer, med Åbo filharmoniska orkester som huvud användare av byggnaden. Orkestern beslutar självständigt om sin repertoar. Det inrättas en ny arbetsgrupp för musikinhåll för att kuratera andra program.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Verksamheten utvecklas i enlighet med den strategi som styrelsen fastställt. År 2024 utvecklas och testas ett

belöningsystem för hela personalen. Det tvååriga välfärdsprojektet som delvis finansieras av KEVA fortsätter. De funktionella synergifördelarna med Musikhuset som för närvarande är under byggnad förbereds.

Planeringen av Musikhusets verksamhet som en del av bolagets verksamhet inleds omedelbart. Samtidigt förhandlas kontaktytan med lokalitetstjänsterna fram på nytt så att bolaget i fortsättningen kan ansvara för fastighetsärenden på ett mer självständigt sätt. Målet med detta är att säkerställa en störningsfri verksamhet i båda fastigheterna för scenkonst.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

I september 2023 ser det ut som att vi kommer att hamna något under inkomstmålet för innevarande år. Genom att utnyttja denna information har man sänkt inkomstmålet för 2024 en aning vid upprättandet av budgeten. Det bör dock vara möjligt att öka de egna inkomsterna under planeringsåren, särskilt genom att utveckla restaurang- och lokaluthyrningsverksamheten. När det gäller åskådarsiffrorna är målet också att nå 2022 års nivå under planåren.

Förberedelserna för Musikhusets operativa verksamhet orsakar extra kostnader redan 2024. För dessa har man förhandlat fram en separat finansiering som senare tas upp till behandling i beslutande organ. Utvidningen av bolagets verksamhet får inte ha en negativ inverkan på teaterverksamheten.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Ekonomisk balans på lång sikt

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Räkenskapsperiodens resultat före bokslutsöverföringar, 1 000 euro	617	0	0	0	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Mål: Ökad utomstående finansiering och ökad effektfullhet

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Utveckling av stadsteaterns egna intäkter, 1000 euro	4 986	4 977	4 650	5 000	5 200	5 400

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin arbetsplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Effektiverad användning av Fölibiljetten, användningsgraden som mätare Föliresor / antalet åskådare, %		13	14	15	15	16

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Vi ökar kundernas kännedom om själva fördelen och de hållpatser som är i bruk under byggtiden.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Åbo Stadstrafik Ab

Verkställande direktör: Juha Parkkonen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att producera busstrafik och upphandlad trafik för Åbo stad. Bolaget producerar kollektivtrafiktjänster för kollektivtrafiknämnden enligt ett avtal mellan bolaget och staden. Bolaget har också till uppgift att delta i olika pilot- och utvecklingsprojekt för kollektivtrafiken.

Det nuvarande trafikeringsavtalet gäller fram till 2026.

Förändringar i omvärlden

Åbo övergår till stornätet sommaren 2025, vilket kräver större anskaffningar av utrustning än normalt samt investeringar i depåns infrastruktur. Den dåliga tillgången på arbetskraft kommer att orsaka problem även under de kommande åren.

I det här skedet har bolaget ännu inte tillräckliga uppgifter för att kunna göra en mer detaljerad bedömning av de ekonomiska ändringarna i stornätet.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Bolaget anpassar sig till stornätets krav och fortsätter att öka andelen elbusstrafik. Bolaget utreder möjligheten att testa vätgasbussar under planperioden.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Bolagets affärsverksamhet är stabil 2024 och inga stora förändringar är i sikte. Stornättrafiken som startar sommaren 2025 kommer att förändra produktionen drastiskt och utöka affärsverksamheten med 10–20 procent. Viktiga faktorer i förändringsprocessen är att investeringarna och rekryteringen av personalen sker i rätt tid.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Produktion av busstrafiken i överenskommen omfattning

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Andel av de producerade linjekilometrarna (hela Föliområdet), %	ca 13,6	11	11	11	11	11

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Mål: Den interna finansieringens tillräcklighet för investeringar och inkomstföring till staden

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Rörelsevinst, 1 000 euro	193	30	100	100	100	100
Ränta på beviljade lån, 1 000 euro	30	20	30	30	30	30

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin byggplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Elbusstrafikens andel av den producerade trafiken, %		32	45	60	70	80
Andelen förnybart bränsle, %		0	50	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Elbussarnas andel av den nya fordonsparken, %			100	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Åbo Musikundervisning Ab (Åbo konservatorium)

Rektor-verkställande direktör: Juha Järvinen

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Undervisnings- och kulturministeriet har beviljat bolaget tillstånd att utfärda yrkesexamen i musik och ordna examensutbildningar samt att ordna fördjupad lärokurs i musik inom den grundläggande konstundervisningen. Syftet med bolagets verksamhet är att stödja livslångt lärande och dela med sig av kulturens effekter på välbefinnande. Bolagets bifirma är Åbo konservatorium.

Bolaget ordnar yrkesutbildning med undervisnings- och kulturministeriets finansiering. För grundläggande konstundervisning får bolaget statsandelsfinansiering (cirka 50 procent), avtalsfinansiering från studerandens hemkommun (cirka 30 procent) och terminsavgifter som tas ut av vårdnadshavaren (cirka 20 procent).

Enligt bolagsordningen kan bolaget utöva affärsverksamhet som stöder utbildningsuppgifterna.

Förändringar i omvärlden

Antalet invånare i Åbo och Åboregionen har ökat avsevärt under de senaste åren. Attraktiviteten för de utbildningar som bolaget ordnar är god. Bolaget önskar att undervisnings- och kulturministeriet ska beakta det ökade invånarantalet och den ökade utbildningsefterfrågan i beslut gällande finansiering av bolaget.

Inom den avgiftsfria utbildningen för läropliktiga verkar användningen av digitala läromaterial öka. Bolaget fortsätter att utveckla den digitala lärmiljön och utbildningstjänsterna. I enlighet med sin strategi söker bolaget möjligheter till lärande, undervisning, handledning och delning av studieresultaten oberoende av tid och plats genom den digitala lärmiljön.

Den kulturella mångfalden ser ut att öka i bolagets omvärld, vilket bolaget beaktar vid utvecklingen av sina utbildningstjänster med samhällsansvar.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

År 2024 och under hela ekonomiplanperioden genomför bolaget sin strategi som gäller fram till 2029 särskilt i fråga om följande insatsområden och mål:

Attraktiviteten för utbildningsuppgifter och prestationer

1. Gällande båda utbildningsuppgifterna placerar sig bolaget bland de tre största musikläroanstalterna och beviljas motsvarande statsandel.

Lokaler

2. I enlighet med sin strategi eftersträvar bolaget att koncentrera sina lokaler till Slottsstaden som en del av Auraåstranden och utveckla sin verksamhet i gemensamma lokaler med andra organisationer.

Bättre framförhållning

3. Bolagets beslutsfattande och operativa ledning stöder sig på insamling och analys av data i förvaltnings- och kvalitetssystem.

Internationell verksamhet

4. Bolaget fortsätter sitt läroanstaltssamarbete i Stockholm och utreder möjligheterna till Erasmus-finansiering.

Utveckling av utbildningskontinuum

5. Bolaget utvecklar utbildningskontinuum inom musikbranschen i samarbete med utbildningsnivåerna och kontakterna med andra läroanstalter särskilt i samarbete med Kulturcampus Åbo och Åbo stad.

Målen för affärsverksamheten som stöder utbildningsuppgifterna

6. Bolaget eftersträvar en förlängning av avtalet med Åbo stad om verksamheten Konstcentret i din skola.
7. Bolaget utvecklar varumärket för den moderniserade Sigynsalen i samarbete med Konstakademien vid Åbo Yrkeshögskola.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

I prognosen över utgifterna 2024 ingår flera osäkerhetsfaktorer. Det är svårt att bedöma hur den höga inflationen påverkar bolagets utgifter. Bolaget har inte kännedom om löneförhöjningarna år 2024, eftersom kollektivavtalsperioden inom den privata utbildningsbranschen upphör 31.3.2024. Bolaget har inte heller kännedom om indexförhöjningarna i statsandelsfinansieringen av utbildningsuppgifter. Cirka 20 procent av intäkterna från grundläggande konstundervisning härrör från terminsavgifterna som eleverna (vårdnadshavarna) betalat. Familjernas försvagade köpkraft kan påverka familjernas förmåga och vilja att betala barnens hobbyavgifter.

I enlighet med avtalet som ingåtts med Åbo stad ordnar bolaget grundläggande konstundervisning för Åboelever som fått en omfattande studierätt (ordinarie elever). En elevplats kostade 1 220 euro per år under läsåret 2020–2021. Priset höjs läsårsvis i enlighet med Statistikcentralens konsumentprisindex (2015=100) för varugruppen

utbildning. Jämförelsemånaden är 8/2020. Priset på en elevplats ändras inte om indexet sjunker.

I enlighet med regeringsprogrammet ska statsrådet förnya modellen för finansiering av yrkesutbildning. Reformens innehåll är inte känt. Dessutom ska statsrådet genomföra en reform av lagen om grundläggande konstundervisning. Målet är en förbättrad tillgänglighet till undervisningen med beaktande av olika konstområden. Det är väsentligt för bolaget att målet nås.

Undervisnings- och kulturministeriet har höjt kvoten för undervisningstimmar inom den fördjupade lärokursen i grundläggande musikundervisning i Åbo senast 2010. Antalet undervisningstimmar som ligger till grund för statsandelsfinansiering av bolagets grundläggande konstundervisning borde höjas med +13,6 procent för att motsvara ökningen av Åbos invånarantal från år 2010 (176 087 invånare) till år 2023 (>200 000 invånare) så att bolaget kan hålla tillgången till grundläggande konstundervisning i Åbo (kalkylmässigt timmar/invånare) på 2010 års nivå.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Statlig finansiering för grundläggande konstundervisning

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Statlig finansiering för grundläggande konstundervisning, 1 000 euro	2 769	2 843	2 970	2 970	2 970	2 970

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om statsandelsfinansieringen som beviljas till bolaget.

Mål: Minimiantal studerande per år i statsfinansieringen för yrkesutbildning

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Minsta antalet studerande per år inom bolagets yrkesutbildning enligt tillståndet att ordna utbildning som beviljats av ministeriet	99,1	79	79	79	79	79

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om statsandelsfinansieringen som beviljas till bolaget.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Bokningsgraden för undervisningslokaler följs upp för att säkerställa att bolagets lokaler är i aktivt bruk.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Bokningsgraden för undervisningslokaler, %		65	65	65	65	65

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget följer upp bokningsgraden för undervisningslokaler. Undervisningslokaler används för undervisning och som övningslokaler för de studerande. Bokningsgraden för undervisningslokalerna är hundra procentig under läsårets undervisningsdagar på Slottsgatan mån-fre kl. 9–20 och på Mästargatan mån-fre kl. 13–20.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
		0	0	0	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget planerar inga investeringar varmed det kunde påverka den gröna övergången. Bolaget utreder möjligheterna till en klimatneutral energianvändning i lokalerna.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan,

LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Åbo hamn Ab-koncernen

Verkställande direktör: Erik Söderholm

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att upprätthålla hamnen och utöva och utveckla den allmänna hamnverksamheten samt tillhörande övrig affärsverksamhet. Åbo Hamn Ab är ett koncernbolag som i sin helhet ägs av Åbo stad. Hamnens verksamhet är uppdelad i två affärsområden: Passagerartrafik och fraktrafik med mervärdetjänster.

I koncernen Åbo Hamn ingår moderbolaget Turun Sata Oy och dess dotterbolag Turun Vapaavarasto Oy.

Åbo Hamn betjänar effektivt frakt- och passagerartrafiken inom Östersjöområdet. Som en av aktörerna inom Åbo stads näringspolitik förstärker hamnen regionens konkurrenskraft och verksamhetsförutsättningar samt skapar möjligheter till tillväxt. Hamnen är en viktig arbetsgivare både direkt och indirekt. Inom koncernen Åbo Hamn arbetar drygt 70 personer. Därtill sysselsätter de övriga aktörerna i hamnområdet drygt tusen personer.

Hamnen är ett centrum för Skandinaviens sjötrafik i Finland. Till sin omsättning är Åbo Hamn den tredje största hamnen i Finland och den näst största passagerarhamnen i Finland till passagerarmängden. Även i fråga om enhetsgodstrafiken hör Åbo till de största hamnarna i landet.

Förändringar i omvärlden

Det förutspås ingen tillväxt för Finlands ekonomi 2024, men i prognoserna förväntas en mild recession. Framför allt konkurser inom byggbranschen tynger utsikterna.

Ränteuppgången fortsätter att påverka konsumtionen och investeringarna. Inflationen förväntas sjunka till 1,3 procent nästa år och dämpa prisökningarna.

Tallink Siljas trafikarrangemang väntas förbli desamma under hela granskningsperioden.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Hamnen fortsätter att utveckla tjänsterna inom passagerartrafiken tillsammans med Viking Line, Tallink-Silja och Åbo stad. Målet är att utveckla den starka passagerar- och kryssningsverksamheten i området så att förnyelserna har en positiv inverkan på hamnen och skapar betydande mervärde för turismen. Besvaren över detaljplanen för Ferry Terminal Turku och stadsfullmäktiges beslut av 9.6.2023 kommer sannolikt att påverka tidtabellen för slutförandet av FTT-projektet.

Passagerar- och fraktrafiken är väldigt viktiga för staden och både staden och hamnen vill erbjuda de bästa

möjliga förhållandena för utvecklande av affärsverksamheten. Målet är att genom nya lösningar nå kostnadsfördelar och effektivisera fartygstrafiken funktionellt. Dessa eftersträvar man genom att genomföra en gemensam terminal och därtill anslutande gemensamma trafik- och parkeringsarrangemang. Den nya terminalen som blir färdig år 2026 ger en naturlig möjlighet att utveckla säkerheten på ett tidsenligt sätt.

Genom att utveckla hamnområdet eftersträvar man också ändringar i markanvändningen så att det när hamnverksamheten effektiviseras frigörs nya intressanta områden för stadsutveckling framför allt i området mellan Åbo slott och Aura å, men också i större utsträckning i Åbo slotts omgivning.

Åbo Hamn har goda förbindelser till hamnarna i Nordtyskland och vid Nordsjön. Via dessa hamnar erbjuds export- och importkunder utmärkta anslutningar till transoceana länder.

Lastbilstrafiken har en mycket stor betydelse för hamnen. Verksamhetsförutsättningarna för lastbilstrafiken utvecklas genom att förbättra trafikförbindelserna, parkeringsområdena för långtradare och tjänsterna i hamnområdet. I den omedelbara närheten av hamnområdet ska vägnätet utvecklas och byggas ut så att det bättre stöder personbils- och lastbilstrafiken.

Enligt strategin har hamnen som mål att vara föregångare i miljö- och säkerhetsfrågor. Hamnen utreder tillsammans med Åbo stad lämpliga alternativ för dumpning av muddringsmassorna. Det första jordtippsområdet togs i bruk 2023.

Hamnen ska vara kostnadseffektiv och rätt dimensionerad i fråga om resurser, för endast de ekonomiskt starka hamnarna hävdar sig i konkurrensen. Ändringar i rederiernas verksamhet förutsätter att man kan reagera snabbt och har beredskap att göra investeringar. Den kostnadseffektiva verksamheten däremot förutsätter att man kontinuerligt effektiviserar utnyttjandet av resurserna.

Hamnen försöker se till att den har yrkeskunnig personal tillgänglig. För nyckeluppgifter utbildas eller rekryteras personer vid behov. För att säkerställa sin verksamhet har hamnen ett heltäckande kvalitets-, miljö- och säkerhetssystem till sitt förfogande.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Till de viktigaste faktorerna i budgeten för 2024 hör att kapaciteten mellan rutten Åbo-Stockholm fortsatte att

minska under hela granskningsperioden. Projektet Ferry Terminal Turku beräknas bli färdigt 2026. Besväret över detaljplanen kommer sannolikt att påverka projekttidtabellen.

Hamnen har som mål att öka antalet fartygslinjer. Det viktigaste målet är att öppna en färjerutt mellan Åbo och Gdynia.

Mängden gods och passagerare som passerar hamnen beräknas ligga på samma nivå som i prognosen för 2023.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Bolagets lönsamhet före finansiella poster

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Rörelsevinst, 1 000 euro	4 947	5 117	5 344	4 596	1 819	1 147

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Mål: Ökad inkomstförling till staden

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Arrendeavkastning till staden, 1 000 euro	2 174	2 187	2 539	2 591	4 536	6 481
Avkastning på konvertibelt skuldebrevslån till staden (30 miljoner euro, 8 % p.a.) 1 000 euro	2 400	2 400	2 400	2 400	0	0
Avkastning på andra finansieringsposter (utlåningar, (ej konvertibelt skuldebrevslån), utdelningsinkomster eller återbetalning av kapital) sammanlagt till staden, 1000 euro	968	938	877	831	784	739

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin byggplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Andelen klimatneutrala fordon, %		19	40	50	65	75
Andelen utsläppsnåla bränslen, %		25	50	75	75	75

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Turun seudun puhdistamo Oy

Verkställande direktör: Mirva Levomäki

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Verksamhetsområdet för Turun Seudun Puhdistamo Oy (Bolaget) är bortledning och rening av avloppsvatten samt utnyttjande av slam. Utöver tjänster i anknötning till rening av avloppsvatten producerar bolaget också värmeupptagnings-tjänster. Bolagets avsikt är att kostnads-effektivt producera samhällsliga funktionella tjänster till ett självkostnadspris för sina ägare. Åbo stad äger 62,09 procent och Åbo Energi 0,82 procent av Bolaget.

Bolaget producerar högklassiga tjänster till sina ägare på ett kostnadseffektivt sätt. Bolagets tjänster är driftsäkra och de utvecklas kontinuerligt. Resurserna optimeras med beaktande av resultat och beredskap. Personalens välbefinnande, förbindelse till arbetet och yrkesskicklighet säkerställer Bolagets framgångsrika verksamhet.

Bolaget driver verket. De konkurrensutsatta köptjänsterna som bolaget förvaltar effektiviserar verksamheten.

Avloppsreningsverket används så effektivt som möjligt. Reningsverkets och avloppsnätets förbiledningar minimeras. Bolaget arbetar för Östersjöns bästa och beaktar bland annat målen i åtgärdsprogrammet för Östersjön i sin verksamhetsutveckling. Dessutom främjar Bolaget uppnåendet av FN:s mål för en hållbar utveckling i sin verksamhet. Bolaget har förbundit sig till målen i klimatstadsavtalet.

Förändringar i omvärlden

Bolaget är en försörjningsberedskapskritisk aktör och tryggheten av kontinuiteten i reningsverkets verksamhet är kritiskt för samhället. Bolaget säkerställer både genom strategiska och operativa åtgärder att reningsverkets verksamhet fortsätter också i undantagsförhållanden.

Bolaget känner till möjligheterna och riskerna i en digital verksamhetsmiljö. Dessutom satsar Bolaget på hantering och utveckling av säkerhet och förutsätter en tillräckligt hög säkerhetsnivå också av sina serviceproducenter.

Som de viktigaste riskerna och osäkerhetsfaktorerna vid bolagets riskkartläggningar har lyfts fram risk för kontinuiteten i verksamheten på grund av otillräckliga personalresurser, arbetssäkerhets- och hälsorisker, strängare krav på grund av ändringar i lagstiftningen och bestämmelserna med anknötning till Bolagets funktioner, säkerhetsrisker i anknötning till lokaliteterna samt skador som orsakas av en väldigt allvarlig maskinskada. Bolaget utvecklar riskhanteringen som en kontinuerligt pågående process. Resultaten av riskkartläggningen beaktas vid planering och genomförande av Bolagets funktioner.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Bolaget producerar reningstjänster långsiktigt så att reningsverkets helhet betjänar invånarna i Åboregionen långt in i framtiden. Bolaget utvecklar sin avloppsrenings-tjänst kontinuerligt, beaktar verksamhetens koldioxidavtryck och livscykel och förbereder sig för klimatförändringen. Reningsprocessen effektiviseras genom att maximera reningskapaciteten på verkets alla delområden. Genom föregripande åtgärder säkerställs att verksamheten fortsätter.

Bolaget upprätthåller och utvecklar personalens välbefinnande, motivation, förbindelse till arbetet och yrkesskicklighet. Bolagets projekt undersöks ändamålsenligt på förhand för att säkerställa att de ekonomiska och verksamhetsmässiga verkningarna är effektiva. I planeringen och byggandet beaktas en ändamålsenlig och tillräcklig dimensionering, resurseffektivitet samt hållbar utveckling.

Bolaget tar inom ramen för sin maximala kapacitet emot samhällsavloppsvatten i ett så omfattande verksamhetsområde som möjligt. Att avloppsvattnet i regionens kommuner behandlas centraliserat vid reningsverket stöder den regionala reningslösningen. I samarbete med delägarkommunerna utvecklas hanteringen av industriavloppsvatten och dagvatten samt hanteringen av avloppsnätet. Bolaget utvecklar sin verksamhet i samarbete med intressentgrupperna och främjar för sin del utvecklingen av vattenförsörjningen i Åboregionen.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Turun seudun puhdistamo Oy är ett regionalt grossistbolag för avloppsvatten som ägs av kommunerna Åbo, S:t Karins, Reso, Nådendal, Lundo, Pemar, Masko, Virmo, Aura, Rusko, Nousis, Pöytis, Oripää och S:t Mårtens (aktieägare i serie K) samt Åbo Energi (delägare i serie L). Bolaget hör till Åbokoncernen.

För helheten för behandling av samhällsvatten, inklusive utnyttjande av slam vid biogasverket och utnyttjande av värmeenergi vid värmepumpsanläggningen var koldioxidavtrycket negativt, dvs. bättre än neutralt. Reningsverket i sin helhet producerar energi över tio gånger mer än använder energi.

Mängden dagvatten som kommer till avloppsnätverket och reningsverket inverkar på kubikpriset för renat avloppsvatten och förbiledning. Nätverkssaneringarna i kommunerna inom reningsverkets verksamhetsområde minskar dagvattnets mängd och höjer samtidigt kubikpriset samt minskar förbiledningarna.

Den årliga variationen i vattnets mängd och kvalitet har beaktats i budgeten, men de kostnadseffekter som orsakats av exceptionella situationer kan orsaka avvikelser i budgeten.

Bolagets omsättning bestod i huvudsak av serviceavgiften för rening av avloppsvatten (K-seriens delägare) och till en liten del av serviceavgiften för värmeupptagning (L-seriens delägare). Serviceavgifterna bestod i huvudsak av driftkostnaderna och investeringarnas anskaffningsutgifter. Enligt bolagsavtalet betalar delägarna i både L-serien och K-serien investeringens anskaffningsutgift i förhållande till ägarandelen och driftkostnaderna i förhållande till användningen av reningstjänsten. I slutet av räkenskapsperioden nollställs Bolagets resultat med en utjämningsfakturerings i enlighet med bolagsavtalet.

Bolagets kostnader kommer att öka något under 2024 när det gäller driftkostnader, men minska något när det gäller anskaffningsutgiften för investeringen, den totala ökningen av serviceavgiften kommer att vara måttlig 1,0 % jämfört med 2023 års budget. Ökningen av driftkostnaderna beror främst på införandet av en ny

underhållsavgiftsperiod, konkurrensutsättningen av IT-tjänster och utvecklingen av cybersäkerheten.

Bolagets betydande investering under 2024 kommer att vara utvecklingen av förvaltningsbyggnaden. Genom projektet säkerställs att en anläggning som är kritisk med tanke på försörjningsberedskapen har de förutsättningar som krävs för ett ändamålsenligt arbete. Lokalerna i bolagets förvaltningsbyggnad har förblivit bristfälliga med tanke på kapacitet, localsäkerhet och jämlikhet. Ett annat större investeringsobjekt som kommer att pågå under en längre tid är beläggningen av eftersedimenteringsbassängerna på grund av koldioxidkorrosion. Det finns sammanlagt åtta bassänger och investeringen sträcker sig fram till slutet av 2026-talet. Det tredje betydande investeringsprojektet kommer att vara de ändringar i bolagets avloppsnätverk som byggandet av E18-vägen kommer att orsaka. Andra större investeringsobjekt som tryggar verksamhetens kontinuitet och verkets goda skick är utveckling av anläggningens kapacitet, datasystem, pumpstationer, fjärrövervakning och kritisk försörjningsberedskap.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Centraliserad rening av avloppsvattnet fungerar effektivt. Reningsresultaten motsvarar de rekommendationer som skyddskommissionen för Östersjön utfärdat. Bestämmelser om miljötillstånd (Regionförvaltningsverket i Södra Finland 1.10.2014 nr 167/2014/2)

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Halt behandlat vatten BOD7ATU ≤10 mg/l	2,4 mg/l	3,3 mg/l	≤3,2 mg/l	3,2 mg/l	3,2 mg/l	3,2 mg/l
Halt behandlat vatten CODCr ≤60 mg/l	21 mg/l	33 mg/l	≤32 mg/l	32 mg/l	32 mg/l	32 mg/l
Halt behandlat vatten fosfor ≤0,3 mg/l	0,12 mg/l	0,15 mg/l	≤0,15 mg/l	0,15 mg/l	0,15 mg/l	0,15 mg/l
Halt behandlat vatten fasta ämnen ≤15 mg/l	1,4 mg/l	3,0 mg/l	≤2,9 mg/l	2,9 mg/l	2,9 mg/l	2,9 mg/l
Reningseffekt behandlat vatten: BOD7ATU ≥95%	99 %	99 %	≥99 %	99 %	99 %	99 %
Reningseffekt behandlat vatten: CODCr ≥90%	97 %	95 %	≥95 %	95 %	95 %	95 %
Reningseffekt behandlat vatten: fosfor ≥ 95 år	98 %	98 %	≥98 %	98 %	98 %	98 %
Reningseffekt behandlat vatten: kväve ≥75%	88 %	84 %	≥84 %	84 %	84 %	84 %
Reningseffekt behandlat vatten: fasta ämnen ≤95 mg/l	100 %	99 %	≥99 %	99 %	99 %	99 %

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget utvecklar sin avloppsreningstjänst kontinuerligt, beaktar verksamhetens koldioxidavtryck och livscykel och förbereder sig för klimattförändringen. Reningsprocessen effektiviseras genom att maximera reningskapaciteten på verkets alla delområden. Genom föregripande åtgärder säkerställs att verksamheten fortsätter. Därtill upprätthåller och utvecklar Bolaget personalens välbefinnande, motivation, förbindelse till arbetet och yrkesskicklighet.

Mål: Bevarandet av verkets värde och en kontinuerlig utveckling, så att ett effektivt reningsresultat kan uppnås också då reningsverket blir äldre.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Investeringar i reparationer och ändringar av leasingmaskiner och leasingapparater, 1 000 euro	371	425	475	460	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Enligt leasingavtalet ska verkets anordningshelhet (31 M€) hållas funktionsduglig. Hyrestagaren (Tsp) har inte rätt till avskrivningar av de investeringar i korrigeringar och ändringar som gjorts i helheten, och kostnaderna ingår i omsättningens kostnadsstruktur. Utöver investeringarna i korrigeringar och ändringar på leasingmaskiner och leasingapparater sköts leasingobjektets och hela verkets skick genom förutseende underhåll. Avtalsperioden för leasing upphör 2024 + option 2 år, restvärdet är 50 procent. Sedan 2026 ingår utveckling av leasingapparater i anläggningens investeringar.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Koldioxidavtrycket som beskriver klimatverkningsarna för Turun seudun puhdistamo Oy beräknas årligen genom att tillämpa internationella anvisningar (GHG protocol). I kalkylen ingår direkta och indirekta utsläppskällor. Därtill beräknas de utsläpp som undvikits genom den energi som reningsverkets producerat, dvs. hur mycket växthusgasutsläpp som kunnat undvikas tack vare produktionen av energi med förnybara källor. I klimatverkningsarna för helheten för reningsverket beaktas utöver utsläpp från reningsverket och funktioner i anknötning till reningsverket, de utsläpp man tack vare reningsverket och dess funktioner kunnat undvika i reningsverksamheten, slambehandlingen i Gasum Oy:s biogasanläggning och genom användning av avloppsvattnets spillvärme i värmeproduktionen i värmepumpanläggningen för Turun Seudun Energiantuotanto Oy. Koldioxidavtrycket för helheten för reningsverket är redan negativt, vilket är ännu bättre än att vara koldioxidneutralt.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Koldioxidavtryck för helheten för reningsverket, ton CO ₂ e	-42 000	-30 000	≤ -32000	-32 000	-32 000	-32 000

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Reningsverket används energieffektivt och klimatvänlighet beaktas i anskaffningarna. Användningen av avloppsvattnets spillvärme och samfundsslam i produktionen av biobaserad energi fortsätter, så undviker man användningen av fossila energikällor.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Investeringar i anknötning till klimatmålen, 1 000 euro	10 269	2 805	265	200	200	200

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Reningsverket genomför investeringar som förbättrar energieffektiviteten enligt principen för kontinuerlig utveckling. Dessutom utvecklas beredskapen inför klimatförändringen regionalt i samarbete med delägarkommunerna genom att utveckla fjärrövervakningen av avloppsnätet inom reningsverkets verksamhetsområde. Klimatmålen beaktas även i bolagets fordonspark.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Turun Seudun Vesi Oy

Verkställande direktör: Aki Artimo

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att ombesörja delägarnas anskaffning av hushållsvatten. I detta syfte kan bolaget äga, planera och uppföra vattenförsörjnings-, vattenrenings- och vattendistributionsanläggningar och producera, överföra, distribuera och sälja tappvatten samt idka övrig verksamhet som hör till branschen. Bolaget kan äga och förvalta fastigheter för sin verksamhet.

Turun Seudun Vesi Oy upprätthåller och skapar konkurrenskraft inom sitt verksamhetsområde genom att kontinuerligt producera högklassigt hushållsvatten till ett så förmånligt pris som möjligt. Hushållsvattnet produceras enligt principen om en hållbar utveckling. Högklassigt hushållsvatten är en grundförutsättning för välfärden och livskvaliteten.

Förändringar i omvärlden

Sedan ifjol har faktorer som påverkar bolagets driftkostnader dykt upp i snabb takt. Driftkostnadernas struktur och kostnadsfaktorer som påverkar den är främst sådana som bolaget inte kan påverka med sin egen verksamhet i det nuvarande globala ekonomiska tillståndet. Situationen kunde dock vara betydligt sämre om bolaget inte hade skyddat sina köppriser för elenergi till bestämda delar och tryggt räntenivån för kostnaderna för skötseln av lån genom ränteskydd.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

För att säkerställa den regionala vattenförsörjningen för bolagets alla delägare förutsätts att ett nytt reservvattenverk byggs. Behovet av byggande av ett nytt reservvattenverk förelades bolagets delägare för beslut vid bolagsstämman i april 2023 efter att genomförandeplanen för reservvattenverket färdigställdes i början av 2023. Ägarkommunerna förhandlar fortfarande om grunderna för kostnadsfördelningen.

Förhandlingarna kring byggandet av en överföringsledning mellan Åbo och Masko pågår mellan de berörda kommunerna. Överföringsledningen som tas upp i utredningsplanen som uppdaterades 2023 kan användas för att leverera vatten också till Reso och Nådendal tack vare ledningens nya sträckning.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Bolaget har förberett sig på att under 2024 inleda sin investering i genomförandeplaneringen av reservvattenverket och överföringsledningen i Masko som redan tidigare skjutits upp. Bolaget har också planerat andra investeringar i överförings- och huvudvattenledningar, men deras tidtabeller beror i hög grad på när ovannämnda projekt kan inledas och deras tidtabeller. Förhandlingarna mellan bolagets delägarkommuner om finansieringsandelarna i investeringsprojekten har fördröjts, och dessa har haft en stor inverkan på bolagets möjligheter att inleda nya investeringar.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Bolaget förser sina delägare planenligt med vatten och produktionsvolymen motsvarar planen

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Vattenproduktion/produktionsmål, %	100	100	100	100	100	100

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget ser till att dess vattenproduktionssystem fungerar med hjälp av förebyggande underhåll och beredskap. Bolaget har egna reservgeneratorer för att säkerställa verksamheten hos viktiga vattenproduktionskunder. Arbetet med att säkerställa bränsleförsörjningen i reservgeneratorer pågår.

Mål: Vattendistributionen sker utan störningar och inga fel uppstår i vattenkvaliteten

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Fel som upptäckts i kvaliteten hos det vatten som ska distribueras, st.	0	0	0	0	0	0
Oförutsedda störningar i vattendistributionen, st.	0	0	0	0	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget ser till att dess vattenproduktionssystem fungerar med hjälp av förebyggande underhåll och beredskap. Vattenkvaliteten följs upp i alla delar av produktionsprocessen. Infiltrationen av konstgjort grundvatten genomförs med hjälp av förstklassig produktionsstyrning som säkerställer att produktionen av dricksvatten håller en jämn och störningsfri kvalitet.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Produktionen av konstgjort grundvatten är ett kostnadseffektivt sätt att producera dricksvatten och jämfört med ytvattensanläggning används enbart en bråkdel kemikalier.

I bolaget utnyttjas vattnets kinetiska energi med hjälp av en turbin som byggts i en bergscistern i Starrbacka, som justerar strömningen av vatten från Virttaankankaas anläggning för konstgjort grundvatten och samtidigt producerar utsläppsfri elenergi. Den kraft som turbinen producerar räcker till för att pumpa vatten till nätverket från Starrbackas bergscistern, genom detta produceras tryck i nätverket i Åbo, Nådendal och Reso.

Dessutom har ett nytt solenergisystem installerats i Huittinen i Turun Seudun Vesis förbehandlingsanläggning. Solenergisystemet producerar en del av den el som anläggningen förbrukar.

Utnyttjandet av värmeåtervinning ur dricksvatten har utretts. Enligt en förundersökning som gjordes tillsammans med Åbo Energi, uppfylldes förutsättningarna för värmeåtervinning i samband med verksamheten i den nya reservanläggningen i Hallis. Genomförandeplaneringen för reservanläggningen har gjorts så att den nya reservanläggningen kommer att värmas upp med värmeenergi som fås från konstgjort grundvatten.

Utöver de nämnda investeringarna och åtgärderna äger bolaget ca 400 hektar skog som sköts på ett hållbart sätt och vars funktion som en kolsänka optimeras med åtgärder för att vårda skogen.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin byggplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Antalet laddningspunkter för elbilar totalt, st.	4	6	8	8	10	10

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Laddningspunkter för elbilar byggs i bolagets olika objekt enligt planen.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Investeringar i den gröna övergången	3	10	10	10	100	20

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget kommer att förnya personalens eldrivna tjänstecyklar år 2026 med vilket det uppmuntar de anställda såväl till motion som till mindre privatbilism. Bolaget utreder bl.a. möjligheterna att bygga ut solenergiparken vid förbehandlingsanläggningen i Vittis, utnyttja vindkraft i energiproduktionen och värmeåtervinning ur dricksvatten för det kommande reservvattenverket.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före måläret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Konstens hus i Åbo Ab

Verkställande direktör: Jere Pensikkala

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Konstens hus i Åbo Ab har som uppgift att främja och stöda kulturverksamheten, näringen, sysselsättningen av konst- och kulturproffs samt att utveckla och organisera konceptet Konstens hus i Åbo. Konstens hus i Åbo Ab är en attraktiv konceptuell mötesplats där olika konstgrenar möts. Bolaget samarbetar med kulturaktörer, företag inom den kreativa ekonomin, kommersiella företag och högskolor.

Bolaget kan också ordna andra former av utvecklingsverksamhet och konsulttjänster. Bolaget ordnar verksamhet särskilt i Åbo men också nationellt och internationellt.

Förändringar i omvärlden

Bolaget grundades år 2022 och under dess första verksamhetsår startades verksamheten, skapades konceptet för Konstens hus och därtill genomfördes uppgifter i anknytning till planeringen av saneringarna.

Verksamheten för Konstens hus har expanderat betydligt under 2023 och antalet besökare och evenemang har ökat i snabbare takt än målen i resultatkortet. Målet för antalet besökare höjdes i delårsöversikten (8/2023) så att det blev 25 procentenheter högre än målet i resultatkortet. En god utveckling i fortsättningen kräver lyckade val såväl gällande valet av hyresgäster som evenemangsproduktionen och främjandet av renoveringar.

Den första delen av den omfattande saneringen inleddes i lokalerna för den s.k. Brandkårsbyggnaden. Från och med hösten 2024 kommer t.ex. gallerilokalerna för WAM att finnas där medan saneringen av museets lokaler pågår fram till våren 2026. Omfattningen och kostnadsnivån klarnar slutligen då planeringen framskrider och den kan betydligt påverka på hur bolagets uthyrningsgrad utvecklas och hur kostnadsnivån och inkomstbildningen utformas. Renoveringarnas strikta tidsplan ställer exceptionella krav på att genomföra projekten. I och med ändringen av ägare och användningsändamål för fastigheterna är den långsiktiga tekniska planeringen av byggnaderna inte helt uppdaterad, och detta orsakar vissa utmaningar.

Inflationens kraftiga utveckling har betytt högre hyror för många aktörer också inom kulturbranschen, där bidragen inte har utvecklats i samma takt. För många aktörer har en hyreshöjning på över tio procent över en period

på två år varit påfrestande och den ökade kostnadsnivån har i vissa fall lett till att hyresavtal sagts upp.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Under åren 2023–2025 kommer vi att genomföra omfattande saneringsprojekt och hur dessa projekt lyckas kommer att påverka intresset för området men också bolagets ekonomi på ett betydande sätt. Att göra affärsfunktionerna en del av Konstens hus så att de kan ackumulera positivt inkomstflöde för utvecklandet av området, kräver lyckad planering av lokaliteterna och evenemangsverksamheten, vilka skapar människoströmmar och således också möjligheter till affärsverksamhet.

Det vi lyckades med under våren 2023 och den stora publikframgång vi då upplevde har visat att Konstens hus kan locka publik och evenemang till området. Samtidigt ska beaktas att evenemangsverksamheten särskilt sommartid på ett betydande sätt kräver uppmärksamhet och satsningar så att framgången kan repeteras i framtiden. Lyckad evenemangsverksamhet skapar förutsättningar för utvecklandet av bolagets affärsverksamhet och stärkandet av den egna inkomstbildningen.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Under hösten 2023 förhandlar bolaget om Åbo stads bidragsnivå för åren 2024–2026 så att verksamhetsstödet håller sig på samma nivå som under startåren (495 000 euro). Därtill skulle bolaget beviljas tilläggsstöd för saneringen av kulturlokalerna så att tilläggsstödet motsvarar ökningen i kostnadsnivån. Stärkandet av stadens bidragsnivå har en central inverkan på bolagets ekonomi.

Bolaget strävar efter att hitta projektfinansiering så att verksamhet enligt bolagets koncept kan genomföras också i projekt- och planform. För åren 2024–2025 har bolaget anhållit om strukturstöd av undervisnings- och kulturministeriet för att förnya kulturbranschen och kreativa branscher. Stödet anhölls för projektet Det digitaliska Konstens hus totalt 294 360 euro. I sin helhet skulle Konstens hus digitala färdigheter utvecklas på ett betydande sätt, bättre digitala tjänster produceras för kunderna och aktörerna och därtill skulle virtuella innehåll genomföras. Besluten gällande bidrag borde meddelas under hösten 2023.

I slutet av verksamhetsplanens period, från 2027 framåt, skulle satsningarna på utvecklandet av fastigheten minska i och med att renoveringarna i anknytning till

ibrukttagandet där är färdiga. Bolagets uthyrningsverksamhet och övriga inkomstanskaffning ska ackumulera de resurser som krävs för utvecklandet av verksamheten, då etableras stödet av staden också till en viss bestående nivå.

Med tanke på ekonomins balans är det viktigt att lyckas med saneringsprojekten så att lokalerna snabbt kan tas i bruk för det syfte som ämnas och att kommersiella samarbetsparter hittas vid sidan av de kulturella aktörerna. Via den inkomstbildning som evenemangsfunktionerna skapar kan bolaget samla in intäkter också på andra sätt än genom uthyrning av lokaler.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Effektiv verksamhet

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Antalet besökare per år, st.	25 000	60 000	90 000	100 000	110 000	110 000
Antalet evenemang (inkl. utställning) per år, st. (Som producerats av Konstens hus i Åbo Ab)		60	70	70	70	70
Antalet evenemang (inkl. utställningar) per år, st. (Som ordnats i Konstens hus i Åbo Ab)			600	600	800	800
Antalet anställda i Konstens Hus i Åbo Ab och årsverken som grundats			*	*	*	*

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Wäinö Aaltonens museum öppnar en gallerilokal i Brandkärsbyggnaden i Konstens hus medan saneringen av museet pågår från och med hösten 2024. Därtill kommer eventuellt en annan galleriaktör att börja verka på området under 2024, vilket kommer att ha en betydande inverkan på antalet evenemang. För kommensurabilitetens skull används en kalkyleringsmodell där en öppethållningsdag för galleriet räknas som ett evenemang.

Konstens hus är som producent eller delproducent enbart med i en liten del av de evenemang som årligen ordnas och huvudansvaret för evenemangsverksamheten ligger hos de långvariga hyresgästerna och evenemangsproducenterna för Konstens hus. Saneringsprojektets snabba och effektiva främjande samt särskilt satsningarna på daglig öppethållning (gallerilokalerna) och ett rikligt utbud av evenemang under sommaren är särskilt viktiga då det gäller att uppnå tillväxtmålet för antalet besökare och evenemang.

Genomförandet av den eventuella renoveringen på Fabriksbyggnadens andra våning med en snabb tidsplan mellan hösten 2024 och våren 2025 har en särskilt central roll i utfallet av antalet besökare och evenemang. Att sommarsäsongen blir lyckad har en kritisk inverkan på det årliga antalet besökare, så renoveringen strävas efter att genomföras så att den inte stör sommarsäsongens funktioner.

* Mätarens utgångsnivå klarnar efter det första hela verksamhetsåret som en del av bokslutet för 2023.

Mål: Ekonomisk balans på lång sikt

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Omsättning, 1 000 euro	430	1773	1823	2052	2170	2200
Egna intäkter (inkl. hyresinkomster), 1 000 euro	43	853	1062	1212	1300	1330

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Efter att saneringarna färdigställts uppskattningsvis år 2025 kommer bidragen av Åbo stad att etableras till en viss bestående nivå från år 2026. För att skapa ekonomisk balans på lång sikt är det absolut centralt att lokaluthyrningsverksamheten lyckas på ett framgångsrikt sätt. Därtill ska Bolaget lyckas med anskaffningen av särskilt specialbidrag så att den kan främja verksamhet enligt sitt koncept även med t.ex. projektbidrag av undervisnings- och kulturministeriet, privata stiftelser och fonder.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin byggplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Ansvarsplanen har uppgjorts så att den är förbunden till målen i Agenda2030		Genomförts (Konstens hus)	Genomförts (Fastighet Ab)			
En klimat- och miljöplan uppgörs		Genomförts (Konstens hus)	Genomförts (Fastighet Ab)			

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: För att uppnå sina klimatmål samarbetar bolaget särskilt med Kiinteistö Oy Turun Nunnankatu 4 som äger fastigheten, eftersom de allra mest betydande åtgärderna med tanke på Konstens hus helhetspåverkan sker som ett resultat av de åtgärder som Fastighetsaktiebolaget genomför. Under 2024 utarbetas en ansvarsplan och klimat- och miljöplan för Fastighetsaktiebolaget.

Därtill strävar bolaget efter att främja sina hyresgästers och evenemangsanordnarnas förmåga att beakta ansvarsfullhet och särskilt främjandet av hållbara mobilitetslösningar. Bolaget reder ut evenemangsanordnarnas möjligheter att inkludera en kollektivtrafikbiljett i inträdesbiljetten för sina evenemang.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjötmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Åbo Teknologifastigheter Ab

Verkställande direktör: Mikko Lehtinen

Bolagets bransch och verksamhetens huvudsakliga syfte

Åbo Teknologifastigheter Ab är ett fastighetsinvesteringsbolag som verkar i Turku Science Parks område. Bolaget utvecklar områdets fastigheter och tjänster samt erbjuder förstklassiga kontors-, produktions- och laboratorielokaler till företag och sammanslutningar. Bolagets grundläggande affärsverksamhet är att äga, förvalta och hyra ut fastigheter och lokaler och i allt större utsträckning att producera lokaltjänster.

Förändringar i omvärlden

Den förändring som coronapandemin orsakat i arbetslivet med distansarbete och hybridkontor är en betydande förändring, men den gemenskaps- och virtualiseringsstrategi som bolaget tillägnat sig redan tidigare lämpar sig för "det nya normala". Ledningen tror att det även i framtiden behövs gemensamma mötesplatser. Bolaget har mycket flexibla lokaler som kan anpassas efter framtidens behov.

Effekterna av den snabba inflationen som en allmänt dämpande faktor på ekonomisk aktivitet har redan varit synliga i omvärlden. Om situationen dras ut kan detta ha en inverkan på särskilt den privata sektorns hyresgästers betalningsförmåga eller villighet att hyra mindre lokaler för att spara i kostnaderna. De långa hyresavtalen på den offentliga sektorn balanserar bolagets situation.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Bolaget har som mål att utveckla området för Åbo vetenskapspark till ett starkare kluster för vetenskapen och företagslivet.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Det osäkra läget skapar ingen betydande risk för bolagets ekonomiska utsikter. Hyrornas löptid är lång och indexhöjningarna i hyresavtalen speglar inflationen. Elpriset har till största delen fastställs för 2024. Byggbranschens snabbt försämrade situation har tidigare lett till att priserna som tidigare kraftigt stigit, börjat sjunka, och detta kan utnyttjas i nya potentiella investeringar. Däremot kan de stigande räntekostnaderna fördröja framtida investeringsbeslut.

Vid utvärderingen av fastighetsegendomens marknadsvärde har värdet uppskattats hålla sig på den nuvarande nivån och nya investeringar har värderats med sin investeringskostnad. År 2022 gjorde bolaget en betydande nedskrivning som påverkade resultatet. Nedskrivningen gjordes utifrån marknadsvärde. Via försäkringsvärdet påverkar detta loan-to-value-nivåerna. Bolagets belåningsgrad är dock för tillfället exceptionellt låg och det att marknadsvärdena eventuellt fortsätter sjunka borde inte orsaka problem.

Mål som stadsfullmäktige följer upp

Mål: Avkastning på sysselsatt kapital

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Avkastningsmål till staden per år 1 000 euro	1 695	1 377	2 218	2 270	2 423	2 732

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolagets ägare har beslutat att bolaget delar ut 50 procent av det operativa kassaflödet till sina ägare. Det föreslagna målet grundar sig på bolagets förväntade resultat och innehåller kommande intäkter från redan avslutade investeringar. Under sommaren 2022 sa bolaget upp sitt ränteswapavtal och detta orsakade en kostnad på 7 miljoner euro. På grund av detta är avkastningsmålet för 2023 lägre än tidigare. Från och med 2024 kommer avkastningsmålen däremot att bli högre på grund av lägre räntekostnader (swap hävts) samt på grund av den avkastning som de nya investeringarna gett.

Mål: Ökning av omsättningen och rörelsevinsten till målnivån

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Omsättning, 1 000 euro	36 982	41 141	44 068	48 430	49 103	49 594
Verksamhetsbidrag, 1 000 euro	21 653	24 401	26 166	29 375	29 573	29 748

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Målet för omsättningen grundar sig på den nuvarande situationen och de existerande avtalen. Man strävar efter att hålla de operativa kostnaderna på en effektiv nivå. Elpriset har till största delen skyddats för 2024. Personaländringar har inte planerats i budgeten. Målet eftersträvas genom att följa upp verksamhetsbidragsmålet varje månad och vid behov genom att vidta anpassningsåtgärder.

Mål: Ökning av fastighetsegendomen och uthyrningsverksamheten

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Uthyrda m ² (ekonomisk)	155 700	161 850	157 000	163 000	163 000	163 000
Fastighetsegendomens marknadsvärde, 1 000 euro	469 021	508 950	509 381	510 881	510 881	510 881

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Ökningen av antalet uthyrda kvadratmeter grundar sig på tilläggskvadratmeter som byggandet av Genecity ger. Marknadsvärdet av fastighetsegendomen har beräknats på basis av värderingsinstrument från 2022, och kompletterats med byggnadskostnaderna.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin arbetsplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Koldioxidneutrala byggen				0	0	0
Den förnybara elektricitetens andel av hela fastighetsbeståndets förbrukning, %		100	100	100	100	100
Den förnybara värmens andel av hela fastighetsbeståndet, %		75	75	75	75	75

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: All vår bruksel är certifierad vindel. Därtill förhandlar vi med Åbo Energi om en eventuell övergång till den helt förnybara fjärrvärmens Ekotakuu redan innan 2029.

De ägda fastigheternas årliga koldioxidutsläpp är ca 600 t Co₂. Vårt mål är:

- Göra en noggrann beräkning av koldioxidutsläppens volym före ingången av 2024
- Göra en beräkning av den mängd investeringar per år som krävs för att kompensera för utsläppen
- Så fort beräkningarna är gjorda, kommer vi att börja kompensera för utsläppen i sin helhet eller till den del som det är ekonomiskt lönsamt eller i praktiken möjligt

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Nyinvesteringen genomförs och certifieras enligt Leed Platinum-nivå, milj. euro		23	19	2		

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Vi genomför alla nybyggnadsprojekt enligt högsta nivåns miljöcertifikat. Vi arbetar för tillfället med certifieringen av det existerande fastighetsbeståndet. Därtill gör vi investeringar på lång sikt för att förbättra energieffektiviteten.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjötmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Åbo Vattenförsörjning Ab

Verkställande direktör: Irina Nordman

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att upprätthålla vattenförsörjningen och utöva och utveckla vattenförsörjningsverksamheten samt därtill hörande övrig affärsverksamhet. Bolaget kan äga och förvalta aktier, andelar, värdepapper och annan egendom. Bolaget kan också köpa, sälja och äga fastigheter och aktier samt hyra ut fastigheter och utrymmen.

Den huvudsakliga uppgiften är att tillhandahålla högklassigt hushållsvatten till kunderna och samla upp och leda vidare kundernas avloppsvatten för rengöring.

Bolagets verksamhetsidé är att enligt principerna för hållbar utveckling säkerställa kostnadseffektiva vattenförsörjningstjänster och en ren vattenmiljö för Åboborna. Utöver att vara en lokal aktör inom vattenförsörjning är bolaget även en internationellt erkänd aktör inom vattenförsörjning. Bolaget sköter om produktionen av tjänster på sitt verksamhetsområde enligt lagen om vattentjänster på ett tryggt, pålitligt och förnyande sätt.

Förändringar i omvärlden

Globalt ansvar och målen för FN:s hållbara utveckling syns även i de förväntningar som riktas till vattenförsörjningen. Verksamheten styrs av Åbo stads mål.

Utvecklingen av digitaliseringen ställer dataskydd och informationssäkerhet allt mer i centrum. Den tekniska utvecklingen ökar kundernas förväntningar på servicen men skapar även möjligheter att utveckla och effektivera verksamheten.

Klimatförändringen skapar utmaningar särskilt på grund av regnigheten, regnets intensitet och i och med havsnivåhöjningen. Dessa påverkar mängden dagvatten som leds till avloppsnätet eller annars hamnar där, som bolaget genom saneringsåtgärder kan hålla på den nuvarande nivån men inte längre minska.

Den internationella störningssituationen som fick sin början på grund av coronapandemin har försvårats i och med Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Detta syns särskilt i ökningen av energikostnaderna, vilket i praktiken har kostnadseffekter på alla tjänster och produkter som bolaget anskaffar. Kostnaderna ökar i synnerhet på grund av kapitalkostnaderna för partihandelsbolagen för vatten, av vilka Vattenförsörjningen betalar en andel i enlighet med aktieägaravtalen. Den svaga konjunkturen inom byggbranschen har inverkan på bolagets intäkter från installations- och anslutningsavgifter.

Försörjningsberedskapen betonas i samhällsviktiga tjänster, såsom vattenförsörjningen. Det förändrade internationella säkerhetsläget har ökat behovet av beredskap och omvärdering av riskhanteringen.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Viktigt i fråga om bolagets serviceutbud är en störningsfri verksamhet, kvalitet och kundnöjdhet. En störningsfri verksamhet grundar sig på egendomsförvaltningen samt på en bra operationsförmåga. Egendomsshanteringens nivå förbättras kontinuerligt med utvecklingsprojekt som syftar till att öka pålitlig information i realtid samt genom att analysera data mångsidigt. Kvaliteten tryggas genom dokumentering, effektiv egenkontroll och riskhantering.

Kundnöjdheten bygger på klara spelregler, genomskinlighet och information.

Bolagets avgifter hålls på en nivå som tryggar en störningsfri och högklassig verksamhet men är kostnadseffektiva.

Verksamheten styrs av stadens mål är att vara klimatneutralt före 2029.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Bolagets inkomster grundar sig på försäljningen av vatten enligt den nuvarande nivån samt på att intäkterna från anslutningsavgifter förväntas öka mycket måttligt.

Grossistföretagens kostnader är den mest betydande kostnadsposten för Åbo Vattenförsörjning Ab. Dessa utgjorde mer än 50 procent av alla kostnader i det senaste bokslutet. Grossistföretagens kapitalkostnader har ökat och fortsätter att stiga mer än inflationen under planperioden jämfört med 2022. På grund av ökade kostnader kommer vatten- och avloppsavgifterna att behöva höjas avsevärt under planperioden.

Åbo Vattenförsörjning Ab:s egna kapitalkostnader består av avskrivningar enligt plan och räntor på ägarlånet. Antalet har hållits på samma nivå och inga betydande förändringar väntas under budget- eller ekonomiplaneåren. Under planåren 2025–2027 beräknas kostnaderna för andra än grossistföretag och kapitalkostnaderna öka med den genomsnittliga beräknade inflationstakten (1,5 %).

I kalkylen ingår en höjning av grundavgifterna för budgetåret 2024, eftersom höjningarna av driftsavgifterna 2023 inte räcker till för att täcka de ökade kostnaderna redan under räkenskapsperioden 2023. Under ekonomiplanperioden kan och bör höjningen också riktas till

grundavgifterna så att behovet av att höja driftsaravgifterna minskar på motsvarande sätt. Om det finns behov av att höja vattenavgifterna bedöms ändå årligen så att de motsvarar det faktiska behovet i förhållande till kostnaderna. Det kan fortfarande ske betydande förändringar i kostnaderna för ekonomiplanepreioden, då grossistföretagens faktiska kostnader utjämnas enligt Mankalaprinciperna.

Bolagets anslutningsavgifter och serviceprislista granskas så att de motsvarar kostnaderna. Trots höjningarna av kundavgifterna kommer finansieringskalkylen att visa ett underskott på den planerade investeringsnivån.

De mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige är redan nu på en utmanande nivå och det har inte föreslagits skärpningar i dem. De operativa måtarnas goda utveckling främjas genom forskning, mätningar och analysering av informationen samt på basis av denna information riktade saneringar som görs vid rätta tidpunkter. Dessa åtgärder räcker dock inte i sig för att minska mängden ofakturerat avloppsvatten, dvs. dagvatten som

hamnat i avloppet med avsikt, oavsiktligt eller av sig självt. Nödvändiga tilläggsåtgärder riktar sig särskilt till parter som anslutit sig och gatuhållaren. Åtgärderna är nödvändiga så att dagvatten inte orsakar avloppsöversvämningar. I samarbete med staden utarbetas en färdplan över metoder för att minska dagvatten, tidtabeller och inriktning under budget- och planåren.

Investeringarna grundar sig för de gemensamma projektens del på information om projektens tidtabeller som staden gett. Utöver nybyggande och vissa gemensamma saneringsobjekt har bolaget även nya saneringsobjekt. Man strävar efter att genomföra saneringsinvesteringar minst på avskrivningarnas nivå så att renoveringsskulder inte uppstår. Den interna finansieringen räcker inte till för finansieringen av investeringar under budget- och planperioden utan investeringarna ska delvis finansieras genom kassamedel eller genom låneupptagning. I budgeten beaktas inte räntor eller amorteringar på skulder eller utvidgning av nätet utanför planområdet.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Bolaget levererar vatten till sina kunder pålitligt och kostnadseffektivt

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Längden på oförutsett avbrott i distribution min/invånare/år (i genomsnitt)	1,7	<5	<5	<5	<5	<5

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Med god egendomsförvaltning, föregripande underhåll samt tillräckliga, rätt riktade saneringar i rätt tid.

Mål: Vattendistributionen sker utan störningar och inga fel uppstår i vattenkvaliteten

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Avvikelser från kvalitetsmål som upptäckts i kvaliteten hos det vatten som ska distribueras, st.	0	0	0	0	0	0
Avvikelser från kvalitetsrekommendationer som upptäckts i kvaliteten hos det vatten som ska distribueras, st.	1	0	0	0	0	0
Antalet rörbrott (st./100 kilometer vattenledning)	3,8	<5	<5	<4	<4	<4

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Med god egendomsförvaltning, effektiviserad uppföljning i realtid och föregripande underhåll

Klimatmålen

Sammanlutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanlutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin arbetsplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Minskning av koldioxidavtrycket		uppdatering enligt rekommendationer	uppdatering av planen	riktade mål på basis av uppdatering	riktade mål på basis av uppdatering	bedömning av kompensationsbehovet

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Energieffektiviteten i lokaler (uppvärmningsenergi Mwh)		< 2 300	< 2 300	< 1 000	< 1 000	< 1 000
Klimatneutralitet på byggarbetsplatser Klimatneutralitet för trafiklösningar		uppdatering enligt rekommendationer, vid anbudstävlingar eftersträvas green deal-principer	förnyande av den egna utrustningen, vid anbudstävlingar och transporter eftersträvas green deal-principer	förnyande av den egna utrustningen, anbudstävlingar och transporter ordnas enligt green deal-principer	förnyande av den egna utrustningen, anbudstävlingar och transporter ordnas enligt green deal-principer	klimatneutrala byggarbetsplatser eller utsläpp har kompensats

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget har låtit göra en utredning av koldioxidavtrycket utifrån uppgifterna för 2020 samt utarbeta en färdplan för att minska utsläppen. I utredningen rekommenderas att kalkyler uppdateras regelbundet, bristande uppgifter kompletteras eller allmänna uppgifter specificeras samt att verkliga effekter av utsläppsminskningens åtgärder bedöms. Under räkenskapsperioden 2023 har fler åtgärder för klimatneutralitet vidtagits än i färdplanens tidsramar. Det var inte möjligt att uppdatera planen under 2023. Avsikten är att uppdateringsarbetet ska göras 2024/2025. Kompensationsbehovet bedöms i slutet av planperioden.

Lokalernas energieffektivitet främjas när bolaget flyttar till nya lokaler med LEED Platinum-miljöcertifiering i Österås vid årsskiftet 2024/2025. För 2022–2024 innehåller mätaren en arealbaserad bedömning av bolagets andel av fjärrvärmenergin i hyreslokalerna i Logomo och på Havregatan. Fjärrvärmeförbrukningen på Hallisvägen 4 inbegriper uppvärmningsenergin i hela Hallisområdet - uppvärmningen av Åbonejdens Vatten Ab:s lokaler för reservanläggningen och de lokaler som staden hyrt ut till andra aktörer. Målet är en sjunkande och klimatneutralt producerad uppvärmningsenergi.

Klimatneutraliteten på byggarbetsplatser utvecklas enligt Green Deal-principer i samma takt som staden. Klimatneutraliteten för våra egna trafiklösningar främjas genom att ersätta den nuvarande förbränningsmotorparken med utsläppsfria fordon. Den nuvarande fordonstillverkarens garanti tillåter inte användning av biodiesel. Bolaget har även en personalbiljett i kollektivtrafiken och en tjänstecykelförmån.

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Sanering av vattenledningsnätet, miljoner euro		4,1	3,2	3,0	3,0	3,2
Sanering av avloppsnätet, miljoner euro		3,5	4,5	4,5	4,5	4,4

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjöutmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurssmart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Studentbystiftelsen i Åbo

Verkställande direktör: Risto Siilos

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Stiftelsens huvudsakliga syfte är att sörja för tillgången till hyresbostäder i Åboregionen för studerande som studerar vid läroanstalter efter den grundläggande utbildningen och studerande som fortsätter sina studier. För att förverkliga sitt syfte bygger och upprätthåller stiftelsen studentbostäder samt sköter om reserveringen av markområden för kommande verksamhet som riktar sig till målgruppen.

Förändringar i omvärlden

De ändringsfaktorer som för ett år sedan konstaterats påverka omvärlden är fortfarande aktuella.

- *allmänna ekonomiska osäkerhetsfaktorer (kostnadsökningen, uppgången av räntenivån, inflationen, den ekonomiska konjunkturen)*
- *tillgång på finansiering och investeringsunderstöd (ARA) för nybyggnadsprojekt och grundläggande renoveringar*
- *ändrade studiesätt (distans-/närstudier)*
- *klimatförändringen*
- *Förändringar i Finlands och Europas säkerhetsmiljö*

Av dessa är tillgången till finansiering och finansieringsbidrag vid sidan av de andra faktorerna en särskilt aktuell ändringsfaktor för TYS, som är en allmännyttig stiftelse med självkostnadsprincip. Anteckningarna i regeringsprogrammet och nedskärningen av den bevillningsfullmakt som riktar sig till specialgrupper, såsom studentboende, i finansministeriets budgetförslag för 2024 kommer att resultera i stora utmaningar för nybyggnads- och sneringsprojekt, om dessa planerade åtgärder genomförs. Minskandet av bevillningsfullmakten innebär att en nedskärning till en tredjedel av fullmaktens nivå 2023.

En ändringsfaktor i omvärlden som inte listats förra året är *hyresmarknadens ändring*. Den s.k. fria hyresmarknaden har i och med den allmänna osäkerheten i ekonomin blivit hyrestagarens marknad, på grund av att tillgången till små bostäder har ökat har förstås också utbudet ökat, vilket i sin tur lett till att hyresgivarna varit tvungna att vara mer flexibla i hyrornas nivå. Detta har varit särskilt påtagligt i huvudstadsregionen men tecken på en sådan utveckling finns också i Åbo.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

TYS strävar efter att hålla bostädernas hyror på en nivå som är 15–20 % under marknadshyrorna med beaktande

av att också el, vatten och internetförbindelse är inkluderade i jämförelsen. På basis av hyresjämförelsen som en extern aktör och stiftelsen själv gjort, kan detta mål fortfarande nås men konkurrensen på hyresmarknaden har ökat (se ovan ändring i hyresmarknaden som en ändringsfaktor i omvärlden) och det är allt mer utmanande att uppnå målet.

Syftet med stiftelsens färdplan för klimatneutralitet är att TYS använder endast klimatneutral el och värme senast 2029 och utreder möjligheterna att övergå till den klimatneutrala energianvändningen redan tidigare. TYS har som mål att kontinuerligt minska utsläppen från sin egen verksamhet så att koldioxidavtrycket från den egna verksamheten år 2029 är 70 procent mindre än 2020. Utsläppen från verksamheten kompenseras senast från 2029. I fråga om nybyggandet granskar man möjligheterna att minska utsläppen från byggandet i varje objekt. ARA-regleringens inverkan på stiftelsens verksamhet och ekonomiska möjligheter granskas och med egen verksamhet försöker man påverka verksamhetsfältets praxis och attityder. Dessutom utreder TYS möjligheterna att förbinda sig till de klimatneutrala målen enligt green deal-principerna senast 2029.

I stiftelsens verksamhet tillämpas fortfarande fyra viktiga ansvarsteman: gemensam och lönsam verksamhet, välmående arbetsgemenskap, nöjda kunder samt hållbart boende. Ansvarsteman omfattar ekonomiskt ansvar och god förvaltning, socialt ansvar samt miljöansvar. För varje ansvarstema har definierats mätarna och målen. Hur dessa uppfylls rapporteras årligen i ansvarsrapporten.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

De allmänna ekonomiska osäkerhetsfaktorerna (kostnadsökningen, uppgången av räntenivån, inflationen, den ekonomiska konjunkturen) och tillgången till finansiering och investeringsunderstöd (ARA) för nybyggnadsprojekt och renoveringar skapar mer osäkerhet än normalt i ekonomiplanen. De har en stor inverkan på bl.a. de nybyggnadsprojekt som genomförs på den östra sidan av Kylänkulma och Studentbyn.

Enligt årsklockan fastställs stiftelsens verksamhetsplan och budget i stiftelsens styrelse i oktober.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Hög användningsgrad

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Användningsgrad, % *	96,6	97,0	97,0	97,0	97,0	97,0

*Operativ användningsgrad.

Mål: Ökning av omsättningen och rörelsevinsten till målnivån

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Omsättning, 1 000 euro	29 174	29 063	29 881	30 585*	31 528*	33 541**
Rörelsevinst, 1 000 euro	3 013	1 839	1 597	2 780	3 515	3 354

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

* Då man antar att hyresnivån stiger med 3 %

** Kylänkulma

Mål: Säkerställande av tillräckligt utbud av studerandebostäder

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Antalet boendeplatser, st.	7 190	7 180	7 020 *	6 880**	6 880***	7 030****
Antalet boendeplatser i förhållande till antalet studerande i staden, %	20,5	21	21	21	21	21

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

* år 2024 Ironside -133 asp

** år 2025 preliminär tidsplan sanering av västra sidan av Studentbyn -140 asp

** år 2026 preliminär tidsplan av västra sidan av Studentbyn -140 asp

**** år 2027 preliminär tidsplan sanering av västra sidan av Studentbyn -140 asp och preliminär tidsplan Kylänkulma + 300 asp, preliminär tidsplan nybygge på östra sidan av Studentbyn -150 asp

Klimatmålen

Sammanslutningen strävar efter att genomföra stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen strävar efter att utveckla sina trafiklösningar och/eller sina byggplatser så att de blir klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
		Ja*	Ja*	Ja	Ja	Ja

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

* Stiftelsen har ordnat bilar för gemensamt bruk för sina invånare. På Studentbyn område finns en Föllärystation. Personalen har möjlighet att använda bilar och cyklar för gemensamt bruk då de utträtt arbetsärenden.

Mål: Sammanslutningen strävar efter att delta med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen och genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Vid fastighetsrenoveringar förbättras energiklassen*			Ja	Ja	Ja	Ja
Koldioxidavtrycket, t CO ₂ -ekv		3 742	2 874	2 548	2 222	1 896

Med vilka åtgärder kan målet uppnås:

* Fastighetsrenoveringar förbättrar i huvudsak fastigheternas energieffektivitet.

Syftet med stiftelsens färdplan för klimatneutralitet är att TYS använder endast klimatneutral el och värme senast 2029 och utreder möjligheterna att övergå till den klimatneutrala energianvändningen redan tidigare. TYS har som mål att kontinuerligt minska utsläppen från sin egen verksamhet så att koldioxidavtrycket från den egna verksamheten år 2029 är 70 procent mindre än 2020. Utsläppen från verksamheten kompenseras senast från 2029. I fråga om nybyggandet granskar man möjligheterna att minska utsläppen från byggandet i varje objekt. ARA-regleringens inverkan på stiftelsens verksamhet och ekonomiska möjligheter granskas och med egen verksamhet försöker man påverka verksamhetsfältets praxis och attityder. Dessutom utreder TYS möjligheterna att förbinda sig till de klimatneutrala målen enligt green deal-principerna senast 2029.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av branschens karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, mål för naturen och mål för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Koncernen TVT Asunnot Oy

Verkställande direktör: Teppo Forss

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolaget är en ansvarsfull hyresvärd som erbjuder sina kunder tryggt boende till ett måttligt pris och mångsidiga alternativ för hyresboende. Bolaget är ett konkurrenskraftigt och högklassigt bolag som utgår från kundens behov.

Bolaget utövar en nationell och regional bostadspolitik inom sitt verksamhetsområde genom att äga, förvalta och utveckla stadens bostadsbestånd. Det sköter särskilt utbudet av rimligt prissatta näringspolitiska hyresbostäder och socialt boende. Det följer i sin verksamhet den gällande aktiebolagslagen, lagstiftningen gällande arava- och räntestöd samt lagstiftning som gäller annan verksamhet.

Bolaget äger och förvaltar drygt 11 000 olika bostäder runtom i Åbo. Detta motsvarar cirka 10 procent av alla bostäder och cirka 20 procent av hyresbostäderna vilket är en typisk bostadsstruktur för centralstäder. I bolagets lägenheter bor cirka 20 000 boende. Bolaget bildar en koncern med dotter- och delägarbolag. De mest betydande dotterbolagen är Turun Palvelutilat Oy, Turun Osakehuoneistot Oy och Turun Päiväkodit Oy.

Bolaget följer självkostnadsprincipen för lagar och anvisningar. Hyrorna för bostäderna bestäms bostadsvis enligt läge, skick och utrustningsnivå. Hyrorna bildas av fastighetens underhållskostnader samt räntorna och amorteringarna på de lån som tecknats för byggande och grundläggande renovering av hela bolagets bostadsbestånd.

För det egna kapitalet har ägaren förutsatt måttlig avkastning som kan jämföras med avkastningsmålen som andra allmännyttiga bostadsaktörer ställt upp. Den årliga avkastningen realiseras i huvudsak genom det kapitallån som beviljats bolaget.

Förändringar i omvärlden

Hyresboende påverkas av inkomster, förmögenhet, behov, konjunkturer, befolkningsstruktur och deras utveckling. De mest betydande riskerna i anknytning till omvärlden är variationerna i efterfrågan på lägenheter och därmed användningsgraden samt variationer i priserna för finansiering och underhållskostnader.

En stor del av bolagets byggda bostadsbestånd ska genomgå grundläggande renovering under de närmaste åren. Bolaget har framför sig en period med omfattande grundläggande renoveringar i bl.a. de byggnader som byggts på 1970-talet.

Invånarnas önskemål och krav beträffande service och kvalitet ökar, vilket speglar sig i funktionerna och kostnaderna.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

TVT Asunnot utövar koncernmässig bostadsverksamhet främst inom Åbo stads område, men också i Åboregionen för sina dotterbolags räkning så att verksamheten utövas i samarbete med den kommun där objektet är beläget. Också andra kommuner inom verksamhetsområdet kan ha en ägarandel i dotterbolagen.

Det totala antalet bostäder utökas kontrollerat så att relativa andelen av bolagets bostäder av hela bostadsbeståndet i Åbo stad inte väsentligt ändras. Antalet bostäder som bolaget äger kan variera med fem procentenheter i förhållande till bolagets nuvarande andel av hela bostadsbeståndet i Åbo.

Bolagets arava- och räntestödslån som förfaller till betalning återfinansieras i första hand genom ett koncerninternt lån i samarbete med staden. Stadens förmånliga medelsanskaffning kanaliseras till TVT-koncernen för att stävja den allmänna ökningen av boendekostnader och för att möjliggöra finansieringsarrangemang gällande nyinvesteringar i rimligt prissatta hyresbostäder på det sätt som är ändamålsenligt för varje objekt.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

TVT Asunnot Oy kan inte hålla sitt bostadsbestånds andel av hela Åbos bostadsbestånd på den nivå som fullmäktige ställt upp som mål. Nyproduktion kan inte genomföras enligt målen eftersom det inte finns några byggbara tomter tillgängliga för de nya bostadsobjekten. Situationen har förbättrats och nya byggplatser finns tillgängliga så att byggandet har kunnat inledas.

På grund av den stora efterfrågan och det begränsade utbudet av nyproduktion har TVT Asunnot inte planenligt kunnat avstå från lägenheter som lämpar sig dåligt för hyresanvändning till ett måttligt pris eller där underhålls- och renoveringskostnaderna är för höga. Något måste vi avstå från för att vi ska kunna undvika kostnadsmissigt betydande renoveringsinvesteringar i de objekt som inte under de kommande åren motsvarar efterfrågan i form av bostadsansökare.

Det av stadsfullmäktige uppställda bindande målet är att TVT:s relativa andel av hela bostadsbeståndet i Åbo uppgår till 10,5 % (inom variationsintervallet 10,25–10,75 %). I slutet av 2022 uppgick hela bostadsbeståndet i Åbo till 122 000 bostäder och bostadsbeståndet som TVT

förvaltar uppgick till 11 900 bostäder, vilket är 9,9 % av hela bostadsbeståndet i Åbo. Differensen gentemot det genomsnittliga målet är 700–800 bostäder.

TVT:s mål för bostadsproduktion har stigit stegvis från hundra till fyrahundra bostäder per år. För att uppnå målet behövs tillräckligt med byggplatser och bygggrätt. Från överlåtelsen av bygggrätten tar det 2–3 år innan bostäderna står färdiga. Om det överläts en större mängd bygggrätt i samma område sker bostadsproduktionen under flera år.

Utgångspunkten är att nya bostäder i huvudsak byggs på mark som produceras av staden och överläts till TVT eller på sådana platser som utvecklas tillsammans med TVT. Detta kompletteras så att TVT anskaffar mark och byggplatser på marknaden. Att producera 400 bostäder per år förutsätter ca 30 000 v-m2 bygggrätt årligen.

I och med att hela bostadsbeståndet ökar i Åbo består nyproduktionen av produktion för att upprätthålla ett relativt antal bostäder samt av rivning och nybygge. De bostäder som inte passar TVT:s utbud av bostäder till ett skäligt pris säljs eller ersätts. Syftet med nyproduktionen är att uppnå målet som stadsfullmäktige ställt upp.

Produktionsmålet för bostäder är mycket högt. Bygggrätten och byggplatserna är särskilt kritiska resurser. **I det nuvarande försämrade konjunkturläget inom**

byggbranschen är det särskilt viktigt att TVT får tillräckligt med byggplatser till sitt förfogande. Dessutom är det viktigt att de förberedelser som krävs på dessa byggplatser, såsom undantagsförfaranden, genomförs snabbt.

Konjunkturen inom byggbranschen är instabil och situationen kan förändras snabbt. Priset på byggarbetet har en stor inverkan på att hyresnivån blir måttlig för de boende. På grund av bostadsbeståndets ålder gör TVT Asunnot årligen grundläggande renoveringar som för sin del även förutsätter finansiering.

Att utveckla fastighetsbeståndet i önskad omfattning innebär en omsättningsökning på 3–4 miljoner euro per år.

Kostnaderna för boende förväntas stiga mer än människornas betalningsförmåga. Detta rör särskilt en del av bolagets kunder. Det är osäkert hur underhållskostnaderna och energipriserna utvecklas under planperioden.

Räntorna har snabbt stigit till höga nivåer och inga större förändringar väntas inom den närmaste tiden. Bolaget strävar efter att på lång sikt skydda sig mot räntehöjningar. I de ARA-räntestödslån som bolaget använder ingår ett strukturellt skydd mot betydande räntehöjningar. Konverteringen av de lån som upphör under planeringsperioden fortsätts tillsammans med staden.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Bolaget inkomstför årligen en ränteintäkt enligt låneavtalen till Åbo stad

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Ränta på kapitallånet som ska betalas till Åbo stad, 1 000 euro	1 136	1 135	1 138	1 135	1 135	1 135
Ränta på övriga lån som ska betalas till Åbo stad, 1 000 euro	3 545	3 123	4 383	4 000	4 000	4 000

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Låneräntorna betalas enligt skuldavtalen. Räntekostnaderna har beräknats på basis av nuvarande lånebestånd med beaktande av förnyandet av de lån som upphör.

Mål: Ökning av omsättningen och rörelsevinsten till målnivån

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Omsättning, 1 000 euro	91 936	93 000	96 000	100 000	103 000	106 000
Rörelsevinst, 1 000 euro	13 200	18 000	20 000	22 000	24 000	26 000

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Genom långsiktig planering av ekonomin och verksamheten.

Mål: Bostädernas användningsgrad hålls på en god nivå

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Användningsgrad, %	99	98	98	98	98	98

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Vi förstår kundernas behov beträffande bostäderna och tjänsterna. Priset på en bostad hålls på en måttlig nivå. Samtidigt strävar vi efter både ett tillräckligt utbud på marknaden och en hög användningsgrad.

Mål: Bolagets sociala mål uppnås

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Antalet bostäder som bolaget förvaltar / antalet bostäder i staden, % (moderbolaget)	9,9	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
Nyproduktion, st.	490	400	400	400	400	400
Objekt som man gör sig av med, st.	91	130	50	50	50	50
Specialgruppers bostadsavtal / bostadsbestånd som bolaget förvaltar, % (moderbolaget)	4,7	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Andelen bostadsbestånd hålls på en fast nivå genom fastighetsutveckling inom variationsbredden 10,2–10,7 procent. Det lönar sig att bygga bostäder genom att utnyttja konjunkturen i byggbranschen och de finansieringsformer som finns tillgängliga. Därtill gör man sig av med det bostadsbestånd som inte passar TVT:s utbud och som är dyrt för kunderna. Bolaget strävar efter att öka antalet bostäder i nettoantal till ca 350 bostäder per år. Samarbete med aktörer som hittar boende för specialgrupper fortsätter.

Mål: Genom sin verksamhet främjar bolaget avvecklingen av segregationen

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Minst hälften (v-m2) av byggrätten för de tomter som överläts till bolaget ligger i områden där bolagets andel av de befintliga bostäderna är högst 10 %			>50 %	>50 %	>50 %	>50 %

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Målet är att bereda detaljplanerna för Petrelius port och Suikkila köpcentrum så att de kan överlätas under 2024.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin arbetsplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Bilar för gemensamt bruk som pilotprojekt	1	1	2	3	4	5

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Antalet bostadsobjekt med oljeuppvärmning	1	1	1	0	0	0
Normerad värmeförbrukning, % (ändring jämfört med 2015)	-16,6	-16,5	-17,0	-17,5	-18,0	-18,5

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolaget strävar efter att uppnå målen med de åtgärder som ingår i energieffektivitetsavtalet för hyresbostadssammanslutningar (VAETS).

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resursklokhets kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Varsinai-Suomen Asumisoikeus Oy

Verkställande direktör: Maria Aspala

Bolagets verksamhetsområde och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att äga, upprätthålla och bygga bostadsrättsbostäder samt överlåta bostadsrätter till användare i enlighet med de gällande bestämmelserna i Åbo och närkommunerna. Bolaget är ett allmännyttigt bolag som inte eftersträvar företagsekonomisk vinst.

Förändringar i omvärlden

När det gäller förändringen i omvärlden har den största överraskningen för aktörerna inom branschen varit en anteckning i regeringsprogrammet om att slopa finansieringen av nyproduktion av bostadsrättsbostäder, vilket om det förverkligas kommer att påverka Vasos investeringsförmåga och investeringspengar i framtiden. Vaso har för närvarande inga uppgifter om tidtabellen för anteckningen i regeringsprogrammet eller andra detaljer som gäller genomförandet.

Eftersom det ännu är oklart när förändringen i omvärlden kommer att ske har Vaso utarbetat två investeringsbudgetar för åren 2024–2027 för att avsluta finansieringen av nya bostadsrättsbostäder. Vaso har reserverat medel för planeringskostnaderna för nya projekt. Dessa projekt har planerats starta under de kommande 3-5 åren. I investeringsplanen som bygger på en fortsättning av nyproduktionen av bostadsrättsbostäder förutses att dessa nya projekt kommer att inledas i den mån det är möjligt bland annat av planläggnings-skäl.

Granskningsperioden på fem år är relativt kort, och om flera regeringsperioder fortsätter kommer avbrottet i produktionen av nya bostäder också att påverka Vasos möjligheter att investera i befintliga bostäder. En betydande del av Vasos byggnadsbestånd färdigställdes på 90-talet. Många av fastigheterna kommer att vara i behov av ombyggnad under det kommande decenniet. Om det inte sker någon nyproduktion under det kommande decenniet svarar de nuvarande kvadratmetrerna för de växande ombyggnadskostnaderna. Detta kommer att synas för invånarna i form av ökade boendekostnader eller alternativt kommer ombyggnader att skjutas upp för att fördela kostnadsbördan över en längre tidslinje.

Efterfrågan på bostadsrättsbostäder som ökat under de senaste åren har förblivit på hög nivå. Den ekonomiska osäkerhet som började med pandemin och de försämrade sysselsättningsutsikterna under den senaste tiden styr efterfrågan mot bostadsrätten. Kriget i Ukraina och dess effekter ser inte ut att ha en negativ inverkan på

efterfrågan på bostadsrättsbostäder såsom den förutspås ha på priset på ägarbostäder och antalet bostadsköp.

Den nya bostadsrättslagen träder i kraft i sin helhet 31.12.2023. Ändringar i valet av boende, t.ex. i fråga om tjänsteansvar och ordningsnummer kommer att vara i full användning från och med 1.1.2024.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

När det gäller investeringar kommer framtida åtgärder att fördelas enligt alternativa budgetar antingen så att produktionen av nya bostäder stannar av eller så att de bostadsobjekt som nu är under planering genomförs under en granskningsperiod på fem år. Det finns flera osäkerhetsfaktorer i anslutning till investeringarna, allt från nivå på byggkostnaderna till storleken på Aras lånefullmakter.

Genomförandet av planen för ombyggnadsinvesteringar fortsätter, dock så att de projekt som påbörjas och tidtabellen för projekten väljs ut utifrån kostnaderna.

Vaso har inlett en strategiprocess för 2024–2028.

Vaso fortsätter sitt arbete med att genomföra verksamhetsplanen för hållbar energi och klimat. Bolaget deltar aktivt i genomförandet av klimatplanen särskilt genom hållbara och energisparande lösningar i anknytning till boende och lösningar för elektronisk mobilitet.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2024–2027

Efterfrågan på bostäder till rimligt pris är hög på grund av inflationen och de snabbt stigande räntorna. Efterfrågan på bostadsrättsbostäder har ökat sedan pandemins början och efterfrågeläget ser ut att vara fortsatt gott. Såsom tidigare nämnts är den största osäkerhetsfaktorn i Vasos verksamhet och budgetutfallet de fortsatta investeringarna i nya bostäder.

Vaso har inlett planeringen av boendetjänster. Företagsarrangemang med anknytning till tjänster främjas inte för närvarande på grund av osäkerheten förknippad med investeringar.

Efterfrågan kan påverkas av ordningsnummerreformen på grund av ändringen av bostadsrättslagen som träder i kraft i sin helhet 1.1.2024.

I Vasos ekonomi finns flera faktorer som jämnar ut kostnadsökningen så att man inte ser något akut behov för stora vederlagshöjningar för 2024. Höjningen av

vederlaget är dock större än Vasos motsvarande höjningar under tidigare år, men under den allmänna inflationsnivån.

Vaso har inlett arbetet med att uppdatera strategin för 2024–2028.

Mål som uppföljs av stadsfullmäktige

Mål: Hög användningsgrad

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Användningsgrad st. %	99	99	99	98	98	98

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Mål: Ökning av omsättningen och rörelsevinsten till målnivån

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Omsättning, 1 000 euro, byggandet av bostadsrättsbostäder fortsätter	26 025	26 522	28 562	29 990	32 100	33 700
Omsättning, 1 000 euro, byggandet av bostadsrättsbostäder fortsätter inte	26 025	26 522	28 562	29 420	30 302	31 211
Rörelsevinst, 1 000 euro, byggandet av bostadsrättsbostäder fortsätter	3 332	4 100	4 300	4 300	4 400	4 500
Rörelsevinst, 1 000 euro, byggandet av bostadsrättsbostäder fortsätter inte	3 332	4 100	4 300	4 200	4 150	4 400

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Mål: Bostadsrättsbostädernas tillräckliga utbud

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Antalet bostäder som bolaget besitter, st, byggandet av bostadsrättsbostäder fortsätter	2 850	2 929	3 010	3 367	3 451	3 681
Antalet bostäder som bolaget besitter, st, byggandet av bostadsrättsbostäder fortsätter inte	2 850	2 929	3 010	3 067	3 067	3 067
Antalet bostäder som bolaget besitter i förhållande till det totala antalet bostadsrättsbostäder i hela verksamhetsområdet, %	66	67,5	68,0	68,0	68,0	68,0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029.

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller sin byggplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Laddningsstationer för el- och hybridbilar, st		715	1 049	1 194	1 314	1 434

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Mål: Sammanslutningen deltar med sina investeringar i koncernens gemensamma utveckling av klimatbudgeteringen genom att genomföra Gröna övergången i enlighet med klimatplanen och EU:s taxonomi.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Antalet objekt med oljeuppvärmning		4	3	1	0	0

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: -

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

Visit Turku Archipelago Oy

Verkställande direktör: Kristiina Kukkohovi

Bolagets bransch och verksamhetens huvudsakliga syfte

Bolagets uppgift är att i stor utsträckning leda den regionala utvecklingen av turismen enligt modellen ”DMO/Destination Management Organisation”. Bolaget skapar områdets turismstrategi, verksamhetsplan och mål och organiserar bolagets funktioner på ett effektivt och transparent sätt – enligt strategin. Bolaget leder Åbos turismbrand och utvecklar det nya brandet ”The Archipelago” för området. Brandet ska svara på den internationella turismens behov. Bolaget koordinerar och leder regionala strategienliga utvecklingsprojekt och projekt, leder digitala kanaler inom turismen (försäljning/marknadsföring) samt utvecklar digital närhet och digitala möjligheter att köpa tjänster i regionen tillsammans med nätverket. Bolaget leder den internationella marknadsföringen och försäljningen inom turismen för hela regionen (Åbo, Nådendal, Pargas/skärgården) samt svarar för byggandet och ledningen av den regionala nätverksmodellen. Bolaget främjar långsiktigt investeringarna i turismen i regionen och svarar för verkställandet av flygtrafikstrategin ur passagerartrafikens synvinkel. Bolaget leder och möjliggör turismens utveckling på/till området men ”äger” inte antalet resenärer inom flygtrafiken, övernattningar, turisminkomster eller andra omfattande mätare – beslut om dessa tas av turismföretag och organisationer i området. Bolaget påverkar således **indirekt** turismens utveckling i området och turismen till området ur ett Incoming-perspektiv.

Förändringar i omvärlden

Under de senaste åren har omvärlden för turismen varit i ett tillstånd av ständig förändring både på grund av pandemin och kriget i Ukraina. Omvärlden för turismen påverkas starkt av såväl globala trender som omvälvningar och mer lokala förändringar bl.a. i konsumtionen. Med tanke på framtiden kräver de strategiprojekt som genomförts före coronapandemin uppdatering på grund av förändringarna i omvärlden. Man bör kunna svara på turismens globala trender på såväl regional nivå som på företagsnivå; digitalisering, hållbar utveckling, ökning av individ- och high end-turism samt kundupplevelse och säkerhetsaspekter är några exempel på dessa trender.

Vårt område är mycket beroende av inhemsk turism – ca 90 % av turisterna i vårt område är finländare. Efter pandemiåren har den inhemska turismen redan börjat vändas mot en nedgång. Enligt konsumentbarometern kommer konsumenterna att använda betydligt mindre pengar

på turism inom landets gränser inom den närmaste framtiden (recession, osäkerhet). Efterfrågan på arbetsresor inom landets gränser håller på att återhämta sig från pandemitiden men etableringen av distansarbetet kommer att påverka efterfrågan av arbetsturism betydligt på lång sikt. Turismen i vår region är starkt fokuserad på två olika sommarmånader – försäljningen, marknadsföringen och utvecklingen av evenemang ska i fortsättningen fokuseras på att utveckla attraktionskraften och turismen under hela året. Detta främjar inte en mer omfattande utveckling av turismen eller bl.a. turisminvesteringar eller tillgänglighet på vårt område.

Den internationella turismens nivå ligger fortfarande ca 20 % under volymen år 2019 och den internationella efterfrågan är fortfarande starkt polariserad. Lappland gör nya rekord och utsikterna är positivare än någonsin tidigare medan resten av Finland släpar långt efter i utvecklingen. Internationell turism är en förutsättning för Åboregionens tillväxt. Globalt är kändedomen om Åbo väldigt svag. Statens ekonomiska satsningar på Visit Finlands arbete kommer att minska och det har betydelse för marknadsföringen av Finlands internationella varumärke. I fortsättningen är DMO/områdesorganisationen och företagen allt mer pressade. Utvecklingen av den internationella turismen i vårt område kommer allt mer att dämpas av bl.a. kompetens i användning av distributionskanaler, digital närhet och köpbarhet, produktifiering samt turismbranschens starka säsonsartade karaktär. Utvecklandet av internationell turism är ett av Visit Turku Archipelagos huvuduppgifter. Arbetet är väldigt långsiktigt – snabba vinster kan vi inte förvänta oss.

Utveckling av verksamheten – åtgärder och mål

Bolaget inledde sin verksamhet i januari 2023. Verksamhetens basförutsättningar; processerna och den operativa verksamheten har satts i ordning under 2023. Under de kommande åren kommer vi att övergå till att gemensamt genomföra områdets strategi och den första fasen i strategin. Internt har vi gett denna fas temat ”Förändring som vi strävar efter under 2023–2026”. Samtidigt bygger vi vidare upp den nya aktörens interna verksamhetskultur och ”attityd” – samtidigt som vi stärker internt samarbete med ägarstädernas turismorganisationer. Samarbetet med Nådendal och Pargas inleddes under 2023 genom åtgärder för att utveckla den internationella turismen. Vårt område ska rikta blicken på att utveckla turismen genom en gemensam vision och gemensamma mål – vi ska inte tävla mot varandra.

Huvudplock ur etableringen av strategin:

- Utvecklingen av nåbarhet – mål för utvecklingen av bestämd flygtrafik 2023:
  1. Stärkande/säkerställande av bolag i nätverket och de rutter som används året runt.
  2. Destination- och business case-försäljning till flygbolagen → nya rutter lanseras 2024–2026. I utvecklingen av flygtrafiken ska långsiktigt samarbete med nätverk/hybridbolag prioriteras. På det viset säkerställer vi att behoven för både affärsresande och fritidsresande möts i både outbound-trafik och incoming-trafik.
- Influensarbete: Utvecklingsprojekten för regional turism → stöder gemensamma mål för regionen på lång sikt. Samarbetet blir tätare.
- Genomförande av den regionala visionen i faser (vision: fastställs Q4/2023).
- Etablering av ett internationellt, regionalt turismvarumärke, fas 1 (varumärkesarbete H2/2023).
- En ny tid för Åbos turismvarumärke – för att göra året-runt-turismen attraktiv.
- Etablering av en strategi för regional försäljning: Internationella marknadsdefinitioner/destinationsförsäljning, Business Events och kongressförsäljning. Samarbetet med evenemangssektorn blir tätare.

- Nätverksarbete på området: Företag och organisationer. Mot tillväxt med en gemensam vision och strategi.
- Nationellt influensarbete via bl.a. Visit Finlands advisory board.

Den verkställande direktörens överblick av budgeten 2024 och ekonomiplanen för 2025–2027

Bolaget säljer turismutvecklingstjänster till tre ägarstäder. Bolagets årliga verksamhetsbudget bestäms enligt serviceavtalen. Långfristiga serviceavtal bestäms under år 2023. Åbo skaffade alla turismutvecklingstjänster av bolaget. Nådendal och Pargas köper tjänster för internationell marknadsföring och försäljning under 2023–2024. Serviceavtalen kan breddas under de kommande åren i faser. Bolaget har relativt få möjligheter att expandera finansieringsgrunden på annat sätt än genom ägarstädernas serviceproduktifiering. Om bolaget tar sig an ett bredare uppgiftsfält kommer detta att synas i kostnaderna för personalens och utvecklingens del. Kostnadsstrukturen för bolagets fasta kostnader balanseras efter ändringsåret efter 2023.

Mål som stadsfullmäktige följer upp

Mål: Turismens långsiktiga, indirekta verkningar på området

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Turisminkomster (incoming/turismens andel)	370 milj.	370 milj.	+3%	+5%	+5%	+5%
Antal passagerare i flygtrafiken	137 000	220 000	290 000	450 000	480 000	500 000
Privata turisminvesteringar på området, %	n/a	n/a	Mätare bestäms	5 %	5 %	+5%
Omsättning, 1 000 euro	0	3 009	3 009	3 009	3 009	3 009

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Bolagets vision, strategi och verksamhet satsar på utvecklandet av huvudmålen och huvudmätarna. De ovannämnda mätarna utvecklas genom långsiktigt arbete. Bolagets roll i dessa är medelbar. Turisminkomster (incoming tourism) mäts första gången enligt den ifrågavarande standarden 2022. År 2022 deltog 54 städer och kommuner. Det standardiserade mätningssättet möjliggör en verklig jämförelse av hur turisminkomsterna utvecklats också inom landets gränser. Den allmänna ekonomiska situationen inverkar betydligt på utvecklingen av turisminkomster och tillväxten kan också vara negativ. Beslut som gäller flygtrafiken (rutter, priser, försäljning/marknadsföring) sker rent utifrån flygbolagens kommersiella beslut – VTA:s mål är att stöda flygtrafikens utveckling och föra framåt strategin för utvecklingen av flygrutterna. Målen grundar sig på den kommersiella potential som fastställdes 2023. För turisminvesteringarnas del har VTA som uppgift att höja området profil och öka intresset för investeringar i området. Vi behöver få särskilt upplevelsetjänster, specialboende, DMC-aktörer samt utbud av high-end-upplevelser för att stöda den internationella turismen. I det nuvarande läget stöder inte utbudet helt den internationella turismens behov.

Klimatmålen

Sammanslutningen genomför stadens Klimatplan och eftersträvar klimatneutralitet också i sin egen verksamhet före 2029

Mål: Sammanslutningen gör sina trafiklösningar och/eller b) sin byggplats klimatneutrala redan före 2025.

Utvärderingskriterier eller mätare:	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	2025	2026	2027
Bestämning av principerna för den egna verksamheten		Bestämmande av målen				
Påverkan på företagsnätverket (t.ex. STF-certifikat/antal i regionen/Visit Finland)		18	22	28	STF Områdes-certifikatet uppnåddes	Målen för den följande fasen på STF-stigen

Med vilka åtgärder kan målet uppnås: Hållbar utveckling och att inverka på dessa är en del av företagets "basverksamhet". Det är lätt att leda principer för den egna verksamheten i ett litet bolag eller en liten organisation. Bolaget är med i Åbo stads klimatarbete. Bolaget har ett väldigt omfattande arbetsfält med turistföretagen. Aktörerna påverkas indirekt genom att leda områdets turismstrategi, i vilken utbildningar och hållbar turism är väsentliga delar. Bolaget leder också utvecklingen av certifikatet STF för regional utveckling av nationellt hållbar turism och siktar på att få STF-certifikatnivå inom tre år.

Utöver klimatmålen förbinder sig sammanslutningen i samarbete med Åbo stad och andra samarbetspartner att i mån av möjlighet och med beaktande av verksamhetsområdets karaktär genomföra åtgärder som stöder Åbos klimatplan, LUMO-programmet, skogsplanen, Östersjötmaningen, färdplanen för cirkulär ekonomi och upphandlingsstrategin. Sammanslutningen förbinder sig till att trygga och stärka den biologiska mångfalden i Åbo och att övergå till en resurs-smart cirkulär ekonomi före målåret 2029 i enlighet med Åbos färdplan för cirkulär ekonomi.

Mål för naturen

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera naturmålen för att undvika eller mildra direkta negativa natureffekter som orsakas av dess verksamhet, produkter och tjänster; och/eller bidra till att stärka och trygga särskilt den lokala biologiska mångfalden.

Om det inte är möjligt att undvika en betydande negativ inverkan på naturen som orsakats av verksamhet, produkter och tjänster, planerar sammanslutningen åtgärder för att kompensera för de skador som orsakats i enlighet med principerna för ekologisk kompensation.

Mål för cirkulär ekonomi

Sammanslutningen förbinder sig att planera och rapportera målen för cirkulär ekonomi varmed principerna för resurskloshet kan förverkligas i dess verksamhet, produkter och tjänster.

Rapporteringen av åtgärderna sker i samband med delårsöversikten och bokslutet.

KALKYLER

LÄSANVISNING:

RESULTATRÄKNING

VERKSAMHETS BIDRAGET visar hur mycket av driftsekonomin kostnader måste täckas med skatteinkomster och statsandelar.

ÅRS BIDRAGET visar de internt tillförda medel som kan användas till investeringar, placeringar och låneamorteringar. Årsbidraget är ett centralt tal vid bedömningen av huruvida internt tillförda medel räcker till. Det grundläggande antagandet är att om årsbidraget är lika stort som avskrivningarna enligt plan som dras av årsbidraget, är kommunens internt tillförda medel tillräckliga.

RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT är skillnaden mellan inkomster och utgifter som periodiserats för räkenskapsperioden, och den antingen ökar eller minskar kommunens frivilliga reserver eller eget kapital. Efter räkenskapsperiodens resultat presenteras ändringarna i avskrivningsdifferenser, frivilliga reserver och fonder.

Kalkylscheman för nyckeltalen som ingår i resultaträkningen

Verksamhetsintäkter/Verksamhetskostnader, %

Definition: $100 \times \text{verksamhetsintäkter} / (\text{verksamhetskostnader} - \text{tillverkning för eget bruk})$

Årsbidragets andel i procent av avskrivningarna:

Definition: $100 \times \text{årsbidrag} / \text{avskrivningar}$

FINANSIERINGSKALKYL

KASSAFLÖDET I VERKSAMHETEN visar i vilken utsträckning kommunen med hjälp av verksamheten (driftsekonomin) har lyckats erhålla penningtillgångar under räkenskapsperioden för att bevara verksamhetsförutsättningarna, göra nya investeringar och betala tillbaka lån utan att använda sig av utomstående finansieringskällor.

Årsbidraget fås direkt ur resultaträkningen och justeringar av årsbidraget beskrivs på raden Korrektivposter till internt tillförda medel. Med korrektivposter avses försäljningsvinster för tillgångar bland bestående aktiva, om dessa har tagits upp bland övriga verksamhetsintäkter, samt försäljningsförluster för tillgångar bland bestående aktiva som inskrivits bland övriga verksamhetskostnader.

INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE visar den användning av medel som kommunen har använt för att ordna förutsättningar för serviceproduktion och för att ackumulera framtida kassaflöde på lång sikt.

Med investeringar menas de medel som använts för bestående aktiva i finansieringskalkylen under räkenskapsåret. Investeringskostnaderna och finansieringsandelar som erhållits för att täcka dem, presenteras i finansieringskalkylen till sina bruttosummor. Investeringskostnaderna är både köp av aktier och andelar och immateriella och materiella investeringar i bestående aktiva tillgångar. Under beteckningen Kassaflödet för investeringarna visas också finansieringsandelarna för investeringar och överlåtelseinkomsterna av tillgångar bland bestående aktiva.

KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGEN visar förändringarna av utlåningen och andra fordringar, förvaltade medel och förvaltad kapital, omsättningstillgångar samt eget och främmande kapital under räkenskapsperioden.

Ur finansieringskalkylen ska finansieringens kassaflöde separat framgå. För det syftet presenteras först ändringarna i utlåningen och lånebeståndet i kassaflödeskalkylen för finansieringen. Ändringarna i likviditeten påverkas också av förändringarna av förvaltade medel och förvaltad kapital, omsättningstillgångar, lång- och kortfristiga fordringar och räntefria lång- och kortfristiga skulder.

Den sammanräknade ändringen i kassaflödet för verksamheten och investeringarna och kassaflödet för finansieringen, motsvarar den ändring i medel som beräknats i balansen.

Kalkylscheman för nyckeltalen som ingår i finansieringskalkylen

Intern finansiering av investeringar, %

Definition: $100 \times \text{årsbidrag} / \text{egen anskaffningsutgift för investeringar} (= \text{anskaffningsutgift för anläggningstillgångar} - \text{finansieringsandelar för investeringar})$

Lånestock 31.12

Definition: Främmande kapital – (erhållna förskott + skulder till leverantörer + resultatregleringar + övriga skulder)

Resultaträkning, 1 000 €

	Bokslut 2022*	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024	Ekonomiplan 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
Försäljningsintäkter	149 993	76 968	84 998	101 061	107 279	94 221
Avgiftsintäkter	76 715	24 476	32 214	22 300	32 300	21 300
Understöd och bidrag	57 576	26 003	25 721	25 000	25 000	25 000
Hysesintäkter	177 544	144 986	152 904	139 500	147 500	150 000
Övriga verksamhetsintäkter	34 673	23 042	21 876	34 000	31 000	29 500
VERKSAMHETSINTÄKTER	496 501	295 474	317 712	321 861	343 079	320 021
Tillverkning för eget bruk	1 337	1 610	1 610	1 600	1 600	1 600
Personalkostnader	564 796	322 303	332 934	338 000	336 000	335 000
Köp av tjänster	836 486	302 281	313 148	327 670	316 539	310 137
Köp av kundtjänster	445 878	40 420	41 061	41 000	40 500	40 000
Köp av övriga tjänster	390 607	261 861	272 088	286 670	276 039	270 137
Material, förnödenheter och varor	70 355	33 583	36 792	35 000	35 500	36 000
Bidrag	61 308	46 535	46 378	50 000	49 000	48 000
Hyror	199 143	137 282	150 600	153 000	155 000	153 000
Övriga verksamhetskostnader	-8 815	-9 302	-12 802	-13 000	-10 000	-4 000
VERKSAMHETSKOSTNADER	1 723 272	832 681	867 050	890 670	882 039	878 137
VERKSAMHETS BIDRAG	-1 225 433	-535 597	-547 728	-567 209	-537 359	-556 516
Skatteinkomster och statsandelar	1 267 630	571 177	560 353	571 554	595 346	641 035
Finansiella intäkter och kostnader	35 034	33 757	19 142	7 603	-560	-8 348
Årsbidrag	77 546	69 337	31 767	11 948	57 427	76 171
Avskrivningar och nedskrivningar	61 513	56 048	57 901	58 816	62 669	73 224
Extraordinära intäkter och kostnader						
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	16 033	13 289	-26 135	-46 869	-5 242	2 947
Förändring av reserver och fonder	2 198	2 034	1 953	1 953	1 953	1 953
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVER-/ UNDERSKOTT	18 231	15 324	-24 182	-44 916	-3 290	4 900

*Budgeten för 2023 är inte jämförbar med budgeten för 2022 på grund av de verkningar som orsakades av överföringen av funktioner till Egentliga Finlands välfärdsområde 1.1.2023.

Resultaträkningens nyckeltal	Bokslut 2022*	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024	Ekonomiplan 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
Verksamhetsintäkter - ändring-% från föreg. år			7,5 %	1,3 %	6,6 %	-6,7 %
Verksamhetskostnader - ändring-% från föreg. år			4,1 %	2,7 %	-1,0 %	-0,4 %
Verksamhetsbidrag - ändring-% från föreg. år			2,3 %	3,6 %	-5,3 %	3,6 %
Verksamhetsintäkter / Verksamhetskostnader	28,8%	35,5%	36,6 %	36,1 %	38,9 %	36,4 %
Årsbidrag / avskrivningar -%	126,1%	123,7 %	54,9 %	20,3 %	91,6 %	104,0 %
Årsbidrag / invånare	392	346,7	157,2	58,4	277,8	346,4
Invånarantal 31.12	197 900	200 009	202 079	204 456	206 727	209 013

Skatteinkomster och statsandelar, 1 000 €

	Bokslut 2022*	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024	Ekonomi- plan 2025	Ekonomi- plan 2026	Ekonomi- plan 2027
VERKSAMHETSINTÄKTER	496 501	295 474	317 712	321 861	343 079	320 021
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	1 337	1 610	1 610	1 600	1 600	1 600
VERKSAMHETSKOSTNADER	1 723 272	832 681	867 050	890 670	882 039	878 137
VERKSAMHETSBIDRAG	-1 225 433	-535 597	-547 728	-567 209	-537 359	-556 516
Ändring %			2,3 %	3,6 %	-5,3%	3,6%
SKATTEINKOMSTER OCH STATSANDELAR	1 267 630	571 177	560 353	571 554	595 346	641 035
Skatteintäkter	947 964	490 041	493 122	508 669	530 961	572 150
Kommunal inkomstskatt	697 531	309 191	306 955	314 293	328 834	355 050
Fastighetsskatt	69 684	70 000	77 000	79 000	81 000	83 000
Andel av samfundsskatteintäkterna	180 748	110 850	109 167	115 376	121 127	134 100
Andra skatteinkomster						
Statsandelar	319 666	81 136	67 231	62 885	64 385	68 885
Statsandel för kommunal basservice	175 957	7 219	-4 220	-9 300	-7 800	-3 300
Utjämning av statsandelarna på basis av skattein- komster	-2 925	-2 723	-3 017	-3 017	-3 017	-3 017
Övriga statsandelar för undervisnings- och kultur- väsendet	46 484	44 857	42 266	43 000	43 000	43 000
Kompensation för förlorade skatteinkomster	100 151	31 783	32 202	32 202	32 202	32 202

	Bokslut 2022*	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024	Staden	Skadefonden
Finansiella intäkter	46 260	40 200	46 690	44 390	2 300
FINANSIELLA KOSTNADER	10 957	6 443	27 548	27 348	200
NETTO	35 303	33 757	19 142	17 042	2 100
Ändring %		-4,4%	-43,3 %		
Ränteintäkter	17 032	18 200	23 660	21 610	2 050
Övriga finansiella intäkter	29 228	22 000	23 030	22 780	250
Räntekostnader	6 518	6 140	26 646	26 646	
Övriga finansiella kostnader	4 439	303	902	702	200

Finansieringskalkyler och lån

Finansieringskalkyl, 1 000 €

	Bokslut 2022*	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024	Ekonomiplan 2025	Ekonomiplan 2026	Ekonomiplan 2027
Årsbidrag	77 546	69 337	31 767	11 948	57 427	76 171
Extraordinära intäkter och kostnader	0	0	0	0	0	0
Korrektivposter till internt tillförda medel	-28 734	18 405	16 884	13 850	10 820	9 300
VERKSAMHETENS KASSAFLÖDE	48 812	50 932	15 383	-1 902	46 607	66 871
Investeringsutgifter	120 994	234 389	272 391	345 500	416 953	378 482
Statsandelar och övriga finansieringsandelar	3 220	10 625	12 263	2 746	1 923	215
Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	43 594	22 000	19 700	15 000	12 000	10 000
KASSAFLÖDET FÖR INVESTERINGARNAS DEL	-74 180	-201 764	-240 427	-327 753	-403 030	-368 267
VERKSAMHETENS OCH INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE	-25 367	-150 832	-225 045	-329 656	-356 423	-301 396
Förändringar i utlåningen	6 172	-40 625	-39 787	-41 000	-38 570	-5 505
Ökning av utlåningen, -	27 256	70 000	60 000	58 000	58 000	58 000
Minskning av utlåningen, +	33 429	29 375	20 213	17 000	19 430	52 495
Förändringar i lånebeståndet	-79 334	165 760	196 000	283 000	298 000	233 000
Ökning av långfristiga lån, -	130 000	190 000	200 000	330 000	375 000	250 000
Minskning av långfristiga lån, +	0	54 240	4 000	47 000	77 000	17 000
Förändringar av kortfristiga lån	-209 334	30 000	0	0	0	0
Övriga förändringar av likviditeten	56 105					
KASSAFLÖDET FÖR FINANSIERINGENS DEL	-17 056	125 135	156 213	242 000	259 430	227 495
INVERKAN PÅ LIKVIDITETEN	-42 424	-25 697	-68 832	-87 656	-96 993	-73 901

Nyckeltalen i finansieringskalkylen	Bokslut 2022	Budget 2023 med ändringar	Budget 2024	Ekonomiplan n 2025	Ekonomiplan n 2026	Ekonomiplan n 2027
Invånarantal 31.12	197 900	200 009	202 079	204 456	206 727	209 013
Investeringarnas egenanskaffningsutgifter, M€	117,8	223,8	260,1	342,8	415,0	378,3
Intern finansiering av investeringar, %	63 %	30 %	12 %	3 %	14 %	20 %
Lånebestånd 31.12, M€	716	832	1 028	1 311	1 609	1 907
Lån € / invånare	3 620	4 160	5 087	6 412	7 783	9 124

BILAGOR

Bestämmelserna om iakttagande av budgeten

1 Budgetens bindande verkan

Enligt 110 § i kommunallagen ska budgeten innehålla de anslag och beräknade inkomster som uppgifterna och verksamhetsmålen förutsätter samt en redogörelse för hur finansieringsbehovet ska täckas. Budgeten ska iaktas i kommunens verksamhet och ekonomi. Enligt 77 § i förvaltningsstadgan utfärdar stadsfullmäktige bestämmelser om hur budgeten ska iaktas och på vilket sätt budgeten och dess motiveringar är bindande för stadens myndigheter. Stadsstyrelsen utfärdar bestämmelser om hur de mål och åtgärder som skrivits in i verksamhetsplanerna är bindande för stadens myndigheter.

Målen som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige

Alla klausuler och verksamhetsmål för organen samt anslag och inkomstberäkningar är bindande i förhållande till stadsfullmäktige om inte något annat bestämts nedan.

De mål för organen som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige ingår i verksamhetsplanerna mellan stadsstyrelsen och organen. De mål och punkter i verksamhetsplanerna som inte är bindande i förhållande till stadsfullmäktige är bindande mål i förhållande till stadsstyrelsen eller uppgifter som ska tillkännages.

De allmänna motiveringarna i budgeten som fastställts av stadsfullmäktige och organets helhetsbild av utvecklingsriktningen inom sektorn och nyckeltalen som beskriver servicebehovet och verksamheten är inte bindande mål i förhållande till stadsfullmäktige.

De verksamhetsmässiga och ekonomiska målen för stadsfullmäktige, centralvalnämnden och revisionsnämnden presenteras i en form som är snävare än den servicehelhetsspecifika verksamhetsplanen som en del av stadens verksamhetsplan. Dessa organs beskrivning av verksamheten och dess utvecklande samt förändringar i omvärlden är inte bindande mål.

Stadsfullmäktige har beslutat att fastställa anslagen i organens driftsekonomidel och de beräknade inkomsterna som nettobindande (verksamhetsbidrag) för de ändamål som överenskommit i budgeten. En positiv avvikelse i verksamhetsbidraget ger inte organet rätt att besluta om nya funktioner/användningsändamål som man inte har fattat beslut om i budgeten.

Till investeringar som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige hör de i budgeten införda investeringsutgifterna, finansieringsandelarna och överlåtelseinkoms-

terna av bestående aktiva samt de projektspecifika kostnadsberäkningar som stadsfullmäktige separat fattat beslut om.

Anslagen i organets driftsekonomidel och anslagen i investeringsdelen är separat bindande. Med anslagsbesparing i driftsekonomidelen kan inte täckas överskridning av anslaget i investeringsdelen och vice versa.

I behovsutredningar och projektplaner gällande stadens lokalprojekt iaktas bestämmelserna i förvaltningsstadgan. I förvaltningsstadgan har också bestämts om beslutanderätt i investeringar och övriga utgifter med lång verkningssgrad.

Den enda bindande posten i finansieringskalkylen är förändringen i lånebeståndet. Finansieringsinkomsterna och finansieringsutgifterna i stadens resultaträkningsdel är nettobindande poster.

Fullmäktige uppsätter mål för dottersammanslutningarnas verksamhet och ekonomi i sin budget. Dessa mål har härletts ur kommunstrategin och den därmed förknippade ägarpolitiken samt ur sammanslutningens affärsverksamhet.

2. Ändringar i budgeten utan beslut av stadsfullmäktige

Anslaget som godkänts av stadsfullmäktige får genom stadsstyrelsens beslut överskridas med ett belopp som motsvarar överskridningen av inkomsterna eller nya inkomster utan separat beslut av stadsfullmäktige om anslaget eller inkomstberäkningen inte har kunnat beaktas vid uppgörandet av budgeten och om följande villkor uppfylls samtidigt:

- inkomster och utgifter som överskrids har ett direkt och motiverat orsakssammanhang,
- som inkomst räknas statsandelar eller statsbidrag.
- utgiftsökningen täcks helt med ökning av externa inkomster och inkomstinflödet är säkert.

Anslaget som godkänts av stadsfullmäktige får genom nämndens beslut överskridas med ett belopp som motsvarar överskridningen av inkomsterna eller nya inkomster utan separat beslut av stadsfullmäktige om anslaget eller inkomstberäkningen inte har kunnat beaktas vid uppgörandet av budgeten och om följande villkor uppfylls samtidigt:

- inkomster och utgifter som överskrids har ett direkt och motiverat orsakssammanhang,

Bestämmelserna om iakttagande av budgeten

- som inkomst räknas EU-finansiering, sponsorinkomster, inkomster som baserar sig på extern beställning, inkomster från ett projekt som staden ansvarar för
- utgiftsökningen täcks helt med ökning av externa inkomster och inkomstinflödet är säkert.

Om utgiftsökningen inte helt kan täckas med ovan nämnda inkomster krävs alltid ett starttillstånd av stadsstyrelsen. I ansökan ska inkluderas en finansieringsplan och en plan för användning av arbetskraft.

Dessutom förutsätts organet göra upp en förteckning över beslut som fattats på grundval av det ovanstående.

Den behöriga myndigheten kan besluta om överföring av anslag från ett organ till ett annat. Då tilläggs det överförda anslaget i anslaget som fastställts av stadsfullmäktige.

Enligt förvaltningsstadgan kan stadsstyrelsen besluta om ändringar i nämndernas anslag och i de uppställda målen, i de fall då stadens organisation ändras under budgetåret.

Stadsstyrelsen kan i detta fall delegera sin beslutanderätt till nämnder.

3. Åtgärder för iakttagande av budgeten

Organen ska utvärdera kontinuerligt utfallet av ekonomin och verksamheten och omedelbart eller i samband med delårsöversikter föreslå stadsstyrelsen åtgärder för iakttagandet av budgeten.

4. Uppföljning av verksamheten och ekonomin

4.1 Delårsöversikter och bokslut

Till stadsfullmäktige, stadsstyrelsen och revisionsnämnden avges delårsöversikter över utvecklingen av verksamheten och ekonomin tre gånger om året under räkenskapsperioden. En fjärde rapport om utfallet av verksamheten och ekonomin som avges är ett bokslut.

I delårsöversikterna rapporteras bedömningar om utfallet av de bindande mål och budgetklausuler som fastställts av stadsfullmäktige under räkenskapsperioden.

Den första delårsöversikten utarbetas för rapporteringsperioden 1.1–31.3.

- Delårsöversikten som avges senast i juni innehåller en ekonomisk översikt samt en prognos för utfallet av de ekonomiska målen och personalmålen.

Den andra delårsöversikten utarbetas för rapporteringsperioden 1.1–30.6.

- Delårsöversikten som avges senast i september innehåller en översikt över verksamheten och ekonomin samt en prognos för utfallet av de verksamhetsmässiga och ekonomiska målen samt personalmålen.

Den tredje delårsöversikten utarbetas för rapporteringsperioden 1.1–30.9.

- Delårsöversikten som avges senast i november innehåller en ekonomisk översikt samt en prognos för utfallet av de ekonomiska målen och personalmålen.

Ett bokslut upprättas för en räkenskapsperiod som är ett kalenderår.

- Till bokslutet hör balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till dem samt en tabell över budgetutfallet och en verksamhetsberättelse.

Kommunstyrelsen ska upprätta ett bokslut för räkenskapsperioden före utgången av mars månad året efter räkenskapsperioden.

4.2 Uppföljning av borgmästarprogrammet

Om genomförandet av målen i borgmästarprogrammet rapporteras som en del av årets andra delårsöversikt och bokslutet.

4.3 Månadsrapportering om utvecklingen av verksamheten och ekonomin

Direktörerna för servicehelheterna rapporterar månatligen om utvecklingen av verksamheten och ekonomin till sina respektive nämnder.

Direktören för servicehelheten ska enligt en separat tidtabell och anvisning rapportera till kanslichefen om verksamheten och ekonomin samt se till att kanslichefen har sådan information om verksamheten som är tillräcklig för tillsyn.

5 Projekt och planer

I fråga om budget och bokföring för projekten iakttas de bestämmelser och anvisningar som utfärdats av den behöriga myndigheten för staden.

Enligt ett beslut av direktören för servicehelheten förutsätter igångsättandet av projekt eller en ny verksamhet som finansieras med externa medel en plan som behandlas enligt principerna för stadens utvecklingsmodell och portföljhantering (stadsstyrelsen 29.9.2014 § 368).

Av planen ska framgå följande:

- Andelen utomstående finansiering
- Projektets alla resurser och anslagen för dem samt differensen mellan dem dvs. den självfinansieringsandel som staden ansvarar för och hur man ska täcka den i budgeten.
- Direkt och indirekt behov av årsverken och inverkan på personalplanen.

Projekt och planer som ger upphov till förändringar i verksamhetsbidraget rapporteras i samband med delårsöversikter. Samtidigt föreslås budgetändringar i organets budget.